İSTANBUL KALKINMA AJANSI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ KALKINMA BAKANLIĞI

Bu eserin;

kataloglanması, dijital ortama aktarılması ve

elektronik ortamda kullanıma sunulması

İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)'nın desteğiyle

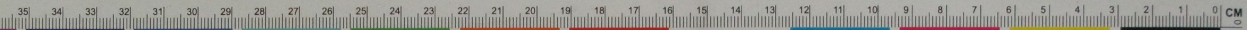
İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı

Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü (Atatürk Kitaplığı)

tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje No	:	İSTKA/2012/BIL/233
Destek Programı	:	Bilgi Odaklı Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı
Projeyi Destekleyen	:	İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA)
Proje Adı	:	Osmanlı Dönemi Nadir Eserlerin Kataloglanması, Dijital Ortama Aktarılması ve Elektronik Ortamda Kullanıma Sunulması
Proje Sahibi Kuruluş	:	İBB Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Proje Yüklenicisi	:	Yordam BT Ltd. Şti.
Proje Uygulama Yeri	:	Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü - Atatürk Kitaplığı İSTANBUL – Beyoğlu

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

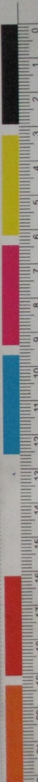

Plasma

I

یدِ ممدودهسن، رهبر اهل طریقتسن،
سن اول درّ یتیم بحر حکمت، فرد امتسن،
شراب فیضله پیمانه اولان عین حقیقتسن،
بکار وجد و استغراقه دالمش مست حیرتسن،
بیوکسن، شیخ اکبرسن، ندیم بزم وحدتسن،
سرآرای عرفاسن، عارف اسرار وحدتسن.

سما پرواز اولان شهباز استغناسن یوجه‌سن.
سنی مست فیوض وحدت ایتدی ذات سبّوحسن،
مقام احمدیده کنارلشدی نوحسن،
بکاء ام قرآنه حضرت محمود ممدوحسن.
بیوکسن، شیخ اکبرسن، ندیم بزم وحدتسن،
سرآرای عرفاسن، عارف اسرار وحدتسن.

دوشونجه علوّ جاهکی ای جوهر جانم
اولور نوّاره دربار حیرت چشم ایقانم!
فتوحاتک، فصوصک زودرقم، شورایجانم،
سنی بحر خروشانه ایدیه اللهی حیرانم.
بیوکسن، شیخ اکبرسن، ندیم بزم وحدتسن،
سرآرای عرفاسن، عارف اسرار وحدتسن.

کل یک نفحه وحدت باغزاری ایدیه پرفر،
شهود واحدیده بو زکیه جاملر بر بر!

٦٧١ انشاء الدوائر ١ — ٢٧
= عقلة المستوفز ٢٨ — ١٠٠
= التدبيرات ١٠١ — ٢٥٤
= جواهر الرقائق ٢٥٥ — ٣٣٦

1

كتاب انشاء الدوائر

[للشیخ الاکبر محی الدین ابن العربی قدس الله سره]

برادرم اثری، صلاح الدین بك
بنم رجام، دائما اوزه‌یه ترجمه
ایتدی، اصلنی بکنده طانزده
قالمه‌دیزده اوته‌یه بر بر عرض ایلکه بره
حفظ‌کی ایچون
آلدیم بونی.
عشقی

ترجمه‌سی

علی صلاح الدین

قد تم تبییض هذا الکتاب انشاء الدوائر مؤلفه
شیخ الاکبر محی الدین العربی
قدس الله سره الفقیر الحقیر العبد
عثمان فوزی بن احمد حلمی الاماسی
الملقب بقره حاجی غفر الله ذنوبهما
و ستر عیوبهما بحرمة النبی صلی الله علیه و سلم

ای سرّ حق مظهر هب تعین، تجلید.
بو مسلکده ای سرّ اولمه سنکچون ذوره جائزدر،
بیوکسک، شیخ اکبرسک، ندیم بزم وصلتسک،
سریر آرای عرفانسن، عارف اسرار وحدتسک.

بر پروانه روحک یانارده کندی کندنده
خبیر اولماز نه پرواز ایدرسک بال و پرسزسن!
بو ولهو وادی باشقه وادیدر، وحدت وادیسی ایمش.
بیوکسک، شیخ اکبرسک، ندیم بزم وصلتسک،
سریر آرای عرفانسن، عارف اسرار وحدتسک.

او دریای فیوضاتکده انجم بحری اعماقه،
نه دامان عرفانک نه بحر استغراقه
چیقان کلبانک وحدتدر بتون عکسی او نه طاقه!
"صلاحی" ده نه ناصل یانکده اولماز مظهر اشراقه!
بیوکسک، شیخ اکبرسک، ندیم بزم وصلتسک،
سریر آرای عرفانسن، عارف اسرار وحدتسک.

—

علی صلاح الدین ییکیت اوغلو

مترجمک آد بازیسیدر
عشقی

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وثنا ، انسانى كندى صورتنده ياراتان وسرينى انسانه مخصوص قيلمقله ممتاز ايدن الله مخصوصدر . نتيجه سرفنى تصحيح ايچون مشابهت وجهه ولطافتله مفاخره ايكى مقدر قيلمشدر .

بعضاً حضرت ذات وصفاتنه ، بعضاده حضرت مخلوقاتنه بكزر .

صلوات وسلام ، ايلك مبدئلرى جامع وحضرت ازله مقابل نور ساطع اولان نبى عالى مقاره مخصوصدر . اونورك كولكه سى يوقدر . حجاب آرقه سنده مستوردر . " ليس كمثله شئ " .

حقيقتلرك حقيقتى ذاتك نشئه سى در . مخلوقات صورتنده ظهور ايدلمشدر هيئت وصورتده وحقيقتده وكرم وصفتده واخلاقده وشيمه ده خالقله مناسبتى اولان نور اعظم محمد صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم وشرف وكرم در .

حمد وصلاتدن صوكره ، الله تعالى ابنائنك حقيقتلرى ذاتلرنده اولدوغى كبى كوسترمك ونسبت واضافتلرينك حقيقتنده كشفنى مشغول ايدى .

صاحب الولى عبدالله بدر الحبشى حضرتلرينه ، مأخذى لقيه اولمق وادراك واحاطه ده بوروغون دوشه اولو الابصاره وضوح حاصل ايتمك ودقايقلرك تجليلرى افلاك مجاريلرنده يوزرمك ايچون اونسبت واضافتلرى شكل حسى قالبنه ادخال ايتمك ايسته دم . تا كه وجودده كى مرتبه سى نه دن باشلادينى وحاصل اولان شرفى نه دن عبارت بولوندينى تبيين ايتسين ، حتى سكا كندينى بولدرمك ايسته . اى خالصى كلك كريم اوكا سجده ايدنجه ملا اسفلده بولونانلر حقنده ظنك نه مركزده در ؟.

حقك اى انسان حقنده كى دوغرو خبرى دويمور ميسين ؟ : [وسخر لكم ما فى السموات وما فى الارض جميعا] .

بتون عالمى ، درجه سى كيسنك فوقنده اولان شو انسانك تحت تسخيرينه ادخال ايتمشدر .

ملا اعلى ، انجق سنك ايچون كوكسليور ؛ ملا اوناده آنجق سكا يالواروب دعا ايديور ؛ اونلر سنك ايچون مغفرت ايستيور . وسنك اوزرينه صلوات كتيريور . وسلام ملكك او صلواتى حقنده سكا كوندريور . اولو تاكرى ، سكا صلوات ايدنجه ملكلرى تأكيل ايتمسيه ؛ حوه ، سكا ناظر اولونجه اونك خليفه سى حقنده كى ظنك نه مركزده در ؟

هيچ بر فائده ونعمت يوقدركه توكه نجه سنك ايچون يالوارماسين .

واللهك وديعه اولارق احسان ايتديكى منفعتلرى ادا وايفا ايتمك خصوصنده سكا سرفرو ايتمه سين . بنا عليه ؛ جزء ولقده جهو برحقيقت ، لكن غامضه ايسه آنجق سنده اوكا واوندن ده سكا متوجهدر . بونجه وكزلى شيلرك عددى ، حقايق ودقايقلرك عددنجه در .

احسن تقويم ، بو انسانك ايچون صحيح اولمه يدى وانسانك قديملك شكل وصورتنده ياراتلمه يدى نه تهامى حوه اولمق اوزره انسانك چيقارلمه يدى حقك مسكونى اولمزدى . اونلرك عشقه ومحبتى اولمه يدى حقنده خلقتك وجودى صحيح اولمازدى ، ملا اعلى اوكا عرضه انقياد ايتمزدى ، ال جلى موقفده كورونمزدى ، ملكلر اكيلمزدى ، جيدلر نفسه دونمزدى .

اى انسان ! شو حظ ونصيبك كمالنى سكا خاص قيلان وشو نسبتك

حقیقت معنالرینی واقف ایده‌ده حضرت جواد و جمانه ایکنجی دفعه اوله‌رق
تشکرات. کندی وجودیلی آرا شدیر، معبودیکه قارشی مرتبه‌ک نه‌در.
سنکده کوردک آرتی تیزات. زیرا سه شو دیدیکمی یا پارسه‌ل استوار
جمالی وانبار ربانیده حشر اولوکدن دیمکدر.
البته، «انسان کدوار» تسمیه ایتدیکم شو کتابده سکا ایضاحات
ویررم.
بو کتاب محسوس و معقول صورتلرده انسانک خالقه و خلائقه مناسبتی
رتبه ایتوه‌لرله حقیقتدک اوانسانه تنزیلنی احاطه ایدن برکتابدر.
شکل و حقیقتده نصب و اقامه و شکلله ضرب و قرار ایتدم. و انسانده
انسان اولمق اعتباریله نه‌لر بولوندیغنی، فهم و کوکنک موجدیه باقلاتیدیغی
و علم اولاشدیرمه اوزره بیان ایتدم. اللهک لطف و کرمیله عوده و
تأییده منتظرمی ایدیرم.

فصل — الله سزی خاتمه موفق بیوریسون و کمال رحمتیله
معرفتنه نائل اولنلردن ایتسین. بیلکز که بو کتابده مقصد انساند
وجودده و حضرت جودده قدر و شرللتی و حضرت غیبده عینه برکلدیکنی
وار اولمارده اول برحال ایله متصف اولدوغنی بیلمکدر.
عدم و وجود حقنده سوز سویلیکده، و بونلرك نه ایچیه رحتب ایده جکلرندن
و وجود و عدم آراسنده بو ایکی صفتله موصوف اولمیان واری بوقمی
بونلرده احتجاب ایتدك. بو فصلی شوراده و معرفته منحصر قیلدق.
بونده صوکرا انشاالله ذاته‌لر و جدوللر یاپه جغز، و آغلر، ایلر
و نیجه شیلر اوزاتاجغز. اصول و فروعنی کوستره جکز.

آری، طولو شیلر آرتی و وجود، و عدمك اسمای الهیه ایله اولان علاقه‌سنی
ویر، کوکه نسبته انسانك درجه‌سنی و کندیسنه وارد اولان تجلی کیفیتلرینی
مقاماته کوره تجلی ترتیبلرینی آرایه جغز.
بوتون بونلری، و بونلره بکزه ینلری بو مجموعه‌ده یا بلره آیره‌رق
فوائد و معانی مأخذی طالبه تلقین اولمق، و بعضده تجسم بر صورتده
حالنده تصور ایتمك ایچیه شکللر نصب و اقامه ایتدك که او معنالری
عباره ایله بیان ایتمك کیفیتی و خیالنده تاصیل ایدنی عباره‌نك قوت
حصولی کندیسنه قولای کلسین. و ناظر اولان کیمسه عباره‌لرك بتون
معناسنه واقف اولونجه‌یه قدر استقصای نظره حریص اولسون.
زیرا معنی، شکل و صورت قالبنه کیرنجه حس، او کا عشق و علاقه کوستریر،
حقیقتنی کیدر، کوزی، کوکلی آچیلیر. شو حالده او کا نصب ایدیلن
تجسم ایدیلن شکل و صورتك تحققنه مدار اولور.
بونك ایچیه بز، اوله یا پدیغمز تصویر و تشکیله ادخال ایتدك.
بیلمسه اول که وجود و عدم، موجود و معدومده زائد برشی دکلدر.
او وجود نفس موجود، و نفس معدومدر. فقط او حکم، وجود و عدمی
موجود و معدومه راجع ایکی صفت اولهرق تخییل و بو ایکی صفتی بته قیاس
ایدر. موجود و معدوم، او بته کیرر. بونك ایچیه موجود و
اولمیان شی، وجوده داخل اولدی دیرسیك،
تحققده کوره بونده مراد شودر، عیننده موجود ایدی دیمکدر.
بناءً علیه: وجود و عدم برشیئك عیننی اثبات، و یا نفی ایتمکدن عبارتدر.
صوکره شیئك عینی ثابت و یا منتفی اولورسه وجود و عدمله برلکده
اتصافی جائز اولور. شو حال، اضافته مقید اولدوغنه کوره

عیننده موجود اولان زید ، صوقاقده موجود ، اوده معدوم دکلدر .
اگر وجود وعدم آفاقده ، قالوبده کی موجوده راجع صفتلر جمله سندن
اولسه ایدی موجودی هم ایکی وصفله برلکده توصیف ایتمك ممكن
اولوردی . بلکه شئ وار ایدی . معدوم اولنجه حقیقةً موجود اولمازدی .
نه کیم شئ وار ایکن یوق اولماز ؛ وجود وعدمه برلکده ویریلدیکی
موجودك وصفی صحیح اولدی .

ایشته شو حال عینك شو نیله بر اضافی اولان وجود وعدمدر .
شئك وصف نحوی ایله قائم صفت ویا لکن بالذات اضافتسز وصف
معقول اولمازی صحیح اولنجه مطلقا نسبت واضافتلردن بر بابه اولدیغی
ثابت اولور .

مشرق ومغرب ، صاغ وصول ، اوست وآلت کبی . هیچ بر وارلق
دارا اولمادن بو وصف ایله تخصص وتمیز دکلدر .

بر عالمده وجود ویا بر نسبت ایله موصوف اولان شئك عیننده معدوم
ویا بر نسبت ایله معدوم اولورده عیننده موجود اولمسی ممكن صحیح اولور ،
دینلرسه بزده دیرز که « الله » مستثنا اولمق اوزره هر شئك
وجودده درت مرتبه سی واردر . یالکز جناب حقك اضافی اولان
وجودده کی مرتبه سی اوچدر .

(١) شئك عیننده وجودیدر . بو ، حقك محدث اولان علمنه
نظراً ایکنجی مرتبه سیدر .

(٢) علمده وجودیدر . بو ده حقك بزه اولان علمنه نظراً ایلك
مرتبه سیدر .

(٣) الفاظده کی وجودیدر .

(٤) یازیده وجودیدر . علم مرتبه سندن ماعدا هر اوچ مرتبه ده
حقك ، بزم علممزه نظراً وجودی بوکون کندی کسب یدیمزله حاصل
اولان ادراکدر .

هر لحظده مقرر اولان معاینه لرده واقع اولنجه نفوسمزده اثبات علمی
ویا حقنده حق اولان علممزده بوکون کسب یدیمزله جنس علمه مزید وضوح
حصولی ، عجبا حاصل اولورمی ؟ بیلمم . اگر بویله اولمجه اولورسه
اللهك آنجق اوچ مرتبه سی اولمسه اولور .

اگر نظر ، دار آخرتده اثبات ایجاب ایدرسه یاخود بر کیمسه یه معاینه
ومشاهده واقع اولورسه اونلری بز ، دردنجی مرتبه یه اضافه ایدرز .
علم بالله خصوصنده بزم هر اشارتمزی ای آکلا ، فائده لیدر .
بزه نسبت واضافتله عینك ، یاخود عینه مماثل شئك تقدم وجودی
ویا اجزای عینك طوپلو اولمایارق داغینیق حالده اولدیغی و
بعضنك بعضنه ترتیب مخصوصده نسبت واضافتی وبونلرك بزه
نسبةً مرتبه لری ای آکلا . بونلر عاقلك اختراع ایتدیکی
شیلردر .

وجودك تقدمی ضروری ولابددر . بونی اولا ده بری قصد ایدیوروم .
بونده صوکره وجود ، علمده محفوظ اولور . وذهننده تصور ایدیلیر .
بو بزه نسبتله در . الله نسبت واضافتله عیننده اول بر شیئه علم
نی غیریته متقدمدر . بناءً علیه عیننده کی وجودده اول ، محدث
بر شئك علم الهیده کی وجودی ، واوراده بر سر اولمقله بر ار شیئه
تقدم زمانی وجود عینك وجود علمه بالمرتبه تقدمی ومحدث اولمق
اعتباریله دکل ، ازلا وجودده اوکا مساواتی بو فصلده انشاالله سکا

بیان وایضاح ایده‌جکز.

موجودی عیننده تفصیلاً حقلق دران واحاطه‌سی بارزه نظراً بر
حالتدر. عیننده عدمیله برابر او حالتده وجود وعدمله اتصاف
یوقدر.

بوندن صوکره بکه درت مرتبه‌نک بیانی ایچون دیرزکه، لسانه
ملابس زید دیدیکمز زمان معناسنی آکلارز. وزیدی کاغده یازارز.
بو حالده زیدک معناسی، یاخود عیننده حاضر اولان زیدی آکلارز،
یاخود نفسمزده حاضر اولماینجه حالده زیدی ومعناسنی تعقل ایدرز.
شو صورتله، عالمده وجود کیفیتی دیمکدر. بو مرتبه‌لرده ظهوری
معنا متحددر. مرتبه‌لرک اختلافیله زیدده زیاده بر معنا حاکی اولماز.

ایمدی قدیم ویا حادث اولان حدوثی، بو مرتبه‌لرک بعضیسنده
ویا هیچ برینده بولنمقدن خالی دکلدر.

شو بیانا تمز تقرر ایدنجه، وجود اولدیغی ثابت اولنجه دیرزکه انسانده،
محدث اولان قدیم ومعدوم اولان موجوددر.

قدیمدر دیدیکمز وقتنجه، قدیم اولان عالمده انسان موجود و
ازلده اولمسی قدیمده متصور دیمکدر. بو، مذکور اولان وجود مرتبه‌لرینک
بر بعضیدر. محدث دیدیکمز وقتنجه، اونک شکلی وتعینی یوقدی صوکرادن
اولدی دیمکدر. بناءً علیه زید، عالمده موجود وکلامده وازلده
عینده معدومدر. بوزی بورادن چیقار.
فقط ازلده وجود وعدمله اتصافی تصور اولنور. موجودلک حقیقی
اولماز بوندن آکلاشیلیر.

بر تقرر ایدنجه عالمک متعلقی نه اولدوغنه نظر کیفیتی قالیر.

بینی علم، وجوده می یوقسه معدومه می تعلق ایدر. عالمک
ماهیتنی بیلدیرسه‌ک بوقی ومعدوماتک تقسیمنی بیله‌ییز.

اولا بز دیرزکه علم، نفسده وحقیقت حالنده ویا وجودی
آننده موجود ومعدوم تعلق ایدن بر حقیقتدن عبارتدر.
بو حقیقت، علمدر. معدومات درت قسمه منقسمدر. فرضه
وتقدیر اولنان معدومک وجودی البته صحیح دکلدر. اللهک شریکی
ووالد وصاحبه‌نک اسناد وجودی واکمه کوزنده دوه‌نک
کیرمسی فرض ایتمک کبی.

معدومک وجودی ترجیحی واختیاری اولارق واجبدر. جنس واحدده
بر شخص وشونلر ایچون جنسک اضطراری دکلدر. ذکر صوبیک
ذکرده طاقیلیغی وطاقیلیک آچیلیغی وبوکا مماثل شیلرکبی معدومک
وجودی جائزدر.

معدومک وجودی قطعی واختیاری اولارق صحیح اولماز. لکن کندی
جنسنده بر شخصک وجودی دیمکله وجودی جائز اولان واختیاری
اولارق صحیح اولمایان شیلری قصد ایدیورم. ثم بوندن مرادم
جنسده بر ملکی، اوچنجی، الی آخره شخصی بیلدیرمکدر.

لهذا قرآن کریمده "**یدبر الامر**" "**وربک یخلق
ما یشاء ویختار**" وارد اولمسیله ده حقیقت، علمی
اثبات وتدبیری نفی ایتدیکی کبی اراده‌یی ده اثبات واختیاری نفی ایدر.
وضع شریعتک سرینه واقف اولانلر کیمسه تدبیر واختیاره عائد وارد اولان
خطابه آلهینک موضعنی بیلیر. بهر حال ان شاء الله بو کتابی ایضاح ایده‌جکم.
جنابحقه، مختار اولمایان مریددر. وجودده اصلا تکلم یوقدر.

شو حال وجوب واستحاله‌یه منحصردر . قرآنده « ولو شئنا »
« ولو شاء » قوللری وارد اولدیغی زمان مشیئتك [لو
حرف امتناعه اقترانی ، عدم مستحیل اولان قدیم موجودك سببی اولدیغندن
مشیئتك ضدی مستحیل اولدوغندن مشیئت ، عادتده معقول اولان
بابده حقیقتده معقول بابه حیقیتدر .

شو کتابده اعتقاد واختیار ، وتدبیر ، وبوکا مماثل حقیقتلرك
اما ایتدیکی سیاده ولولت ادن جهتلرده ذکر ایتدیکم زمان بر معتاد
حقیقته اولدیغی زمنده ، وحقیقتی اکلامق ایچون سوقه کلام تعبیر اولورم .
حقیقت اهلی موضوعاتك مرتبه‌سی ، حقائقه دائر کندیسیله قونشدوغم
سنیاری و کندیسنه اولان خطابی بیلیر ، آکلار . اهل حقیقت
اولمایانلرده کلامی عرف عادتده مستقر اولان شیئه حمل واو
کلامده حقیقت اولدوغنی تخیل ایدر . هر ایکیسی ده مسئله‌یی قبول
ایدر ، و آکلار . لکن ایکی جهتده اختلاف ایدرلر . بو اختلاف و
مباینت ، او ایکی جهتك مفهوملری آراسنده‌در .

بوکا بیانجه علم ، آنجق اوچ قسمه تعلق ایدر .

وجودی قطعیاً صحیح اولمایان معدومه کلنجه ، علم بوکا اصلا تعلق ایتمز
زیرا او اولسه برشی دکلدر . او حالده علم ، آنجق موجوده تعلق ایدر .
ناسا معدومه تعلق ایتمز . چونکه عدم محضه علمك تعلقی تصور اولونامز
زیرا برصورت اکتساب ایتمامشدر . و بر حقیقت مقید اولمادیغی کبی نفی محضده
مانعدا مضبوط بر حقیقتی ده یوقدر . نفی محضده برشی حاصل اولماز .
اگر حاصل اولسه وجود اولور . عدم ، هر جهتدن وجود اولماز . حقیقتلرده
قلب وتبدیله یول یوقدر . نفسکده بقدر ، وقلبکده مضبوط و

معقد اولان نفی شریکه دائر علمکی کوریورمیسك ؟
حقیقتده وحدانیتده نسقه برشی بولنامازسه . وحدانیت موجوددر .
نفس ، اونی حفظ وضبط ایتمشدر .

بویله دیمکده ده چکنوب قول کیفیتی سکا کوج کلورسه ، دیکر بر فکر
ونظره دوه ، یعنی نسقه صورتده دوشون . شریك نجه معلوم و
زیدکی نجه تاثك عیننده موجوددر . زیده اضافه ایتدیکك شریك
ایله شو نسبت زیدده عیناً موجوددر .

او شرکت نسبتی اللهه اضافه ایده‌مزسین . موجود ونسقه قدرا ی
عائد محال حقنده‌کی علمك نظرات . بو اولماسه اللهده بو
نسبك نفیی تعقل ایده‌مزسین . سنك ایچون بر عدیم حقنده علم
تصوری موضوع بحث اولنجه ، فقدینك ، یاخود نفیی تصحیح ایدرشرطلك
دنیا عالمده موجود اجزانك وجودینه دائر علمده نسقه بر علمك
بوقه دیمکدرکه موجود ذاتده برموجوده اولان نسبت واضافتی
موجود اولان بر حقیقت ذاتیه ایچون نفی ایدرسین . وذاتیله برلکده
قائم وموجود اولان حقیقت بیلورسین که ذاتیدر .

حقیقتك کندیسیله نخ ایتدیکك اتصاف کیفیتك قبولی اوندن نفی ویا
موجود اولوده بر حقیقت ایچون او حقیقی نسقه‌ده اثبات ایدرسك که
کندیسی ایچون حقیقت اثبات ایتدیکك موجود ، او حقیقتله اتصاف
ایچون اولور .

شو مسائلی ای آکلا ! انشاالله فائده‌سی واردر .

بو بحث معدومات اقسامنده برنجی قسمیدر . جنسنده بر شخصك وجودی
فرض وتقدیر ایتدیکه برابر برنجی قسمنده ماعدانی اختیاری اولورده وجوب

جائز، محال آیریدر. هپسی ده وجوده راجعدر. علم بونی حفظ و
تمییز ایدر. بلکه انسان، بر صورت اوزره اولماسه یدی علم، ازلی
کندیسنه تعلق ایتمزدی. زیرا ازلی حادثه تعلق ایده علم حاصل اولدی
وانسانلر یارادلیشی صورت موجوده وقدیمه یه ذاتاً شامل اوله جقدر.

عالم تمامیله انسانک صورتی اوزرینه یارادلمشدر. علمک
معدومه تعلقی موجود اولدوغی کبی ونظرینه تعلقنه ده دولاییدر. بو تقدیر
ایده وجودی جائز اولان معلوم معدومه علمک تعلقی امکانی بولندیغیکی
بیلمک ایسترسه ک دیه ایتدیکک فهم وتخمینی لکن سویلمک ممکن اولور.
بن سنک سوزکدن آکلادمکه رؤیتده قورتولوش یوقدر.
رائی یه زمان جائز اولمازسه رؤیت زماننده ورائی یه بر زمانده تقدیر ده
علم حاصل اولور. بوندن مراد ادراک بصری ایله معلومی رؤیت زماننده
ویا بصر ومعلوم ویاخود معلومک جزئلرینه تکرار چواله علمک حصولیدر.

معلومک اولسونکه امر، آکلادیغک وهر عالم حقنده نجه متساوی
معلوم اولان شیئه اشارت ایتدیکک کبیدر. سلک واقوامده هیچ کیمسه یی
استثنا ایتمیورم شوقدر وارکه اعتراضده کوستر ایتدیکک سنده دائر
سنکله ادب معالی یاپیجیلیسیدیکم وآکلامایان کوره قلبلرده ده قورتدیغم
ایچون سکا اشارات وتنبیهاتده بولنه جغم. ومعرفتکله یاردم ایده جکم
رمز طریقیله وقورتولان اشارتی دوشونده آکلادیکه شو جنسلک
اعیانده اختصاص بولونمسی عند الادراک علمک معلومه تعلقی شرطنده
دکلدر. لکن اعیانده موجوده ده موجود واحدک بولونمسی ویا متفرق
موجوداتده جزئلرک بولونماسیله دیکر بر موجودک ظاهر اولمسی اه
اعیانک شرطندندر.

7

او حالده موجود آخری ومعدوم اولدرجه قالان شیئ بیلیرسین. بو اونک
ایچون بر مثالدر. بناءً علیه سنک علمک شو موجوده، وشو حقیقة تعلق
رؤیتکده ده جاریدر. سسلری ایشتمک اونلرک اعیانی بیلمک دکلدر.
حیواناتک عینی رؤیت باشنده ده بیلنیر. تقدم ایدن سیاقه اوزره هر مسلومده
بویله در. ایکدی معدوم اولدرجه هیچ بر شیئ قالمادیغی کبی سنک عندکده
ادراک صحیح ایله ادراک اولونان شی ده قالماز. زیرا بو اجزاء موجوداتک
جملی کبیدر. بوکا یول یوقدر. وهر عالم من غیر تخصیص اونی احاطه ایدر.
او، نفسنده وعینده موجوددر. ونفسه عالم واو اجزای مدرکدر.
کندیسنده لشبه هر معلوم، یا اونک کمالیله صورتی اوزرینه در. یاخود
بعضی صورتی اوزرینه در. بو وجهده ده معلوماته عالم اولور.
زیرا نفسی بیلمشدر. بو علم، معلوماته شاملدر. هر موجودده عموم اولدرجه
بونی آل. حضرت الهیه یه کیردیکک وقت تمثیل وتشبیهده صاقنمه سکا واجب
اولمقله برابر اونی تقیید ایتمه. بو، مفصلی مجملده ادراک دیمکدر.
بره کلیجه، بر مجملی انجه وجودده حادث وحاصل اولان مفصلی جنسنده
ادراک ایتدک.

هر موجودده عموم اولدرجه ودیکر سوزده اشارت ایتدیکمز شیئ آکلا
وتقیید ایتمه. زیرا بر شیئک صورتی اوزره موجود اولان، کندی صورتنده
اولانی ده کورمیه. ودیکی شیئک نفسیله نفسی بیلیه، صورتی اوزره
اولانه ذاتی ده بیلمشدر. بویله دیمکله اوندن هیچ بر شیئ اکسیلمز.
سمعکده بو شی حاصل وروح القدسک قلبکه نفخ والهامی واصل اولورسه
سمعک القاء وقلبکی احضار ایت. ان شاء الله سکا ذکر ایده جکم شیئ
ایچون ذلقلکی تسلیم ونکریکی خالص قیل.

بیل کە اشیا، اوچ مرتبەدەدر. درجەسی یوقدر. علم بو
مرتبەلردە شیئیتە تعلق ایتمز. بنا علیه عدم محض، بیلنمز، و بر شی
تعلق ایتمز. بونی آکلادقدن صوڭرە بزدە دیریز کە بو اوچ شیدن بری لذاته
وجود ایلە اتصاف ایدر. او دە ذاتە عیننده موجوددر. بو وجودڭ
عدم اولمسی صحیح دکلدر. بلکە او وجود مطلقدر.
هیچ بر شیدن حاصل اولمامشدرکە او شی اوڭا تقدم ایتسین. بلکە او وجود
تون اشیانڭ موجد و خالقی و مقدری و تفصیل و تدبیر ایدنیدر.
بو وجود مطلقا هیچ بر قید ایلە مقید دە دکلدر. او حی و قیوم، علیم
و مرید و قدیم اولان اللهدر. **لیس کمثله شیء**.
وهو السمیع البصیر.

ایکنجی مرتبە، اللە ایلە موجود اشیادر. او دە عرش و کرسی، سماوات
علی، و ما فیها، جو، ارض، حیوانات، و حشرات، نبات و بونڭ
مماثل عالم ماسوی تعبیر اولونان وجود مقیددر. زیرا او مقید وجود
عیننده موجود دکلدی. عالمڭ موجودی آراسندە کندیسنە متقدم زمان
یوقدی کە کندیسندن مؤخر اولسون و اول و یا آخر دە بیلسین. بو حالڭ
او وجود دونڭ بوکون تقدمی کبی وجود ایلە متقدم و زماندن مجرددر.
زیرا کندیسی نفسی زماندر. عالمڭ عدمی بر وقتدە اولمسی دکلدر.
لکن وهم، حقڭ وجودیلە خلقڭ وجودی آراسندە امتداد اولدیغنی
تخیل ایدر. شو تخیل کیفی، محدثات آراسندە تقدم و تأخر زمانی یە دائر
حسدە گوردیکی شیئە راجعدر.

اوچنجی مرتبە، نە وجود و عدملە، و نە دە حدوث و قدملە موصوف
اولمایان اشیادر. او ازلە مقارن بر وجوددر. حقە زیادە

اسنادی مستحیل اولدیغی کبی زمانا عالمە تقدم و تأخری دە حقە نسبتیلە مستحیلدر
زیرا او، وجود بولنمش دکلدر.

حدوث و قدم، عقلی بر حقیقتە ایصال ایدن اضافی امردر.
اگر نە قدر شریعت، قدیم قصد ایتدیکم شو اسم ایلە وارد اولمادیسە دە
عالمڭ ازلی قدیم اولدرغە **واجب الوجودە** اطلاق ایدەریز.
شریعتدە یالکز اول و آخر اسملری وارد اولمشدر. سن ازلی اولورسڭ
سکا اول و آخر دینمز. زیرا او دە اولیت و آخریتی عقد ایدن وصف
اولمادیغی کبی اول و آخر دە یوقدر. ظاهر، و باطنڭ و اسماء
اضافاتڭ هپسی دە بویلەدر. بنا علیه حق، اولیت و آخریتلە مقید
اولمایە رغماً موجود مطلقدر. نە وجود ایلە، نە عدم ایلە متصف اولمایان
بو اوچنجی شیئڭ مثلی، عالمڭ انقضاسی اولیت و آخریتڭ نفسندەدر
واجب الوجود دە بویلەدر.

کمال و نقص ایلە دە متصف اولماز، و زیادە نقصانی دە قبول
ایتمز. بونیکم حقە زیادە اسنادی مستحیل اولدی. قولمزدە کلنجە، بو
زیادە حقڭ موجود و یا معدوم اولماسی دیمکدر. بو رادە اول
و آخر واردر دینمز.

بیلمەلی اولکە بو اوچنجی شی کندیسندن متأخر و یا مکان ایلە اوڭا
محاذی اولاندن عالم دکلدر. زیرا مکان، عالمدن بر جزءدر. حالبوکە
عالمڭ وجوه فرد اصلی و فلک حیاتیدر. مخلوقدە کندیسنە
الحاق ایدلدی. عالم اولاندە هر شی موجود مطلقە دندر.
بو اوچنجی شیدن عالم ظاهر اولدی. ایدی بو شی قدیمدە قدیم
و حادثدە حادث اولورسە ذهنندە ظاهر و عقلی معقول اولان

حقائق عالمك حقیقتیدر . اكر بوشی ، عالمدر ویا قدیم اولان حقدر .
دیرسه‌ك سوزكده صادقسك . نه عالم نه ده حقدر . او زائد بر
مغایردر دیرسه‌ك ینه صادقسك . حقده بویله سویلمك صحیحدر .
حق ، حدوث وقدمی جامع اولان كلی احددر . او ، موجوداتك
تعددیله تعدد ایدر . موجوداتك انقسامیله منقسم اولماز . معلوماتك
انقسامیله منقسم اولور . او ، نه موجوددر ، نه معدومدر . عالم
اولمقله برابر عالمده دكلدر . غیر اولمامقله برابر غیردر . زیرا مغایرت
ایكی وجود آراسنده‌در .

نسبت ، اشیاده برشیئك دیكر برشیئه انضمامیدر . اونده برشی
بر امر وجوده كلیر . اوكاده چوق یرلرده برصورت تسمیه ایدیلیر . انضمامده
بر نسبتدر .

برشیئك وجوده كتیرلمك ایسته‌نیلن جزلرهم ایدرزده اوچ ركنه حادث
ویو مثلثدر دیرز . تشكیل وتصویر ، والوان واكوان دیرا بونو عقلی
احمده معلومدر . بو بیلك وانسانده عقلدر ، ویا شقه برشیدر .
یاخود مقدار مكانده ووضعدر ، ویا برنوع انفعال ویا منفصل
وكلیاتك جنسلری آراسنده بولنان جزلرك انضمامیله حاصلدر .
یاخود بعضیلك بعضیسیله برلشمه سنده ، آیرلقیز علوی وسفلی
عالم تفصیل حادث وحاصل اولمشدر دیرز .

بوشی عالمدر دیدیكك سوزك وجهی ، انجق وجهده حاصل اولمشدر .
ولو سوزك دوغرودر . اكر بو ، عالم دكلدر دیرسه‌ك ینه دوغری سویلمش
اولورسك . زیرا عالمك عینه وحقیقتی معدومدر . بو عالم كندی
حالنده وجود وعدمله متصف اولماز . تكه علم قدیم اوده ذكر ایتدیكمز

كبی تفصیل نوعندن اولان اوچنجی جنس شیئك تفصیلیدر كه شیئه تعلق ایدر .
نته كیم بزم علممزده تفصیلاتك بعضیسنه مفصل اولمایاراق ده او
تفصیلاتك مجملاتنه تعلق ایدر . فقط دیدیكیمز شیئ او مجملاتی تفصیل
ایدر . بو برسردر . زیرا بزم بو سیره اولان علممز كذلك بزمله
حق آراسنده‌كی مماثلتك محققی ایچوندر .

امام ابو حامد الغزالی ، بوكا اشارت اولمق اوزره [
ولیس فی الامکان ابدع من هذا العالم]
دیمشدر . یعنی عالم امكانده شو عالمدن داها بدیع برشی یوقدر .
اكر اولمش اولسه واونی ادخار ایتمش اولسه‌یدی قدرته منافی عجز وجود
وعطاء منافی بخل لازم كلیردی . شو عقلنده دولایی امكان
، مقطوع ومرفوعدر . شو حال اجبار وجه اوزره دكلدر . بو بابده
بحث وجهدن الكلی ، اونك صورت اوزره موجود اولماسیدر .
آقلد ، زیرا انسانك معرفة الله ه اولاشدیرلمه بر دلیل وار
بودر . بو حالده دلیلك كندی تام وكامل اولمسی لابددر .
اكر بركمه اكسیك اولسه دلیل اولماز ، ومعرفتده صحت بولمازدی .
حالبوكه معرفت صحیح ودلولتی ثابت اولدی . « فخر عالم صلی الله
علیه وسلم » من عرف نفسه عرف ربه
بویوردی .

بوندن صوكره صدده بولونیورز براوچنجی شی حقنده دیرز كه اونك
حقیقت عبارت سنه دار مغه كیمه‌نك كوجی یتمز . لكن تشبیه وتمثیل ذكر
برنوع اشارتده بولونورز . شوكه ، فعل وعقل جهتنده ساعت مثال
آلته كیمیاده حقده آیریلیر . بو مثال اونك حقیقتده خبر ویرمز .

بز علماً اونی محیط اولەمایزده بوندن ایرا اصلا یول یوقدر.
نتکیم «**ولا یحیطون به علما**» وارد اولمشدر.
تحدید ایلمایەلم وجود و عدم و حدوث و قدم ایله اتصاف ایتمیەن هر
شیئك عالم نسبی تختەنك کرسی، تابوره، منبره، محمده، یاخود
کوشك قاپیه، ویا سرمەدانه، کویه، بوزولی کبی کوشنده یا پیلسه
آلتلره نسبتی کبیدر دیرز.
بونکله شو حقیقت بیلنیر. اوحالده بو نسبتی آل و حقەنك آیرلماسه شو تختەده
اکسیکلك وار، خیالنه قاپیلدیغك کبی بونده ده اکسیکلك وار صانما.
بیلمەلی اول که تخته و آغاج پارچه شیئده ژمورتدر. بز یالکز تخته
ویا آغاج اولمقده جامع اولان بر حقیقت معقوده یاپارز.
او آغاجی اکسیلمەسه و بر پارچەسی آلنماسه اولدرجه بولورسون. لکن او آغاج
پارچەسی هر کرسیده، هر حقەده اکسیك، آرتیق اولمایەرق تماماً
واردر.
هر نه قدر حقەنك صورتنده بر چوق حقیقتلر وارسه ده آغاج اولمقده
اوزاتمقده و ترسیمی حالاتلمقده ده دکلده، و بوکا مماثل خصوصلرده
نه حقیقت، آغاجدر. هپسی آغاجده تماماً موجوددر.
کرسی، و منبرده ده بویلەدر. بو اوچی شیئك هپسی شو حقیقتلردن
عبارتدر.
ایشته شك حقیقتلرك حقیقتی، یا هیولا، ویا ماده اولی یاخود
جنسلرك جنسی دیه تعبیر ایدرسنی.
ایشته شك بو اوچ شیئك حقیقتنده اولولر حقیقتلرده، ایلك حقیقتلر
ویا عالی جنسلر دیرسنی.

بو اوچنجی شیء، وجود عینیسز واجب الوجودده محاذی وارلق اوندن
غیر مفارقدر. بناءً علیه جهتلر منتفی اولدی. حتی واجب الوجودی
موجود فرض ایتسەك و تمیز قیلماسەك حد و تقدار و کیفیتی ینه اوندن
منتفیدر. بو فصلی ایی آکلا و بله.

فصل — معدوماتك بو قسملرینی سویلدکدن و مرتبەلری آکلاتدقدن
صوکرا موجودات، و اضافته دائر سوز سویلمك ایسترز. بو ده قسملره
آیرلمشدر. اونلردن بری **وجود مطلقدر** که ماهیتنه عقل
ایرمز. اوکا کیفیت دیمك جائز اولمادیغی کبی، ماهیت دیمکده
جائز دکلدر.
ایکنجی بابنده صفت ذاتیه «شیء» بیلیرز. او الله تعالی در.
او کون سمعی و تحصیلمزله حاصل اولان معرفتك غایەسی «لیس کمثله شیء»
«**سبحان ربك رب العزة عما یصفون**» آیتلرنده
اولدیغی کبی سلبی صفتلره دائردر.
بو قاریده علم، آنجق بر وجوده تعلق ایدر. دیکر سوزده علمك
متعلقی حقه جائز اولمایان شیء نفی ایتمك واردر. اوکا جائز اولمایان
شیء نفی ایتمك بزجه ثابت بزده موجود و بزه منسوبدر. بو بر قسمدر.
معدوماته عائد قسملرك بعضیسی موجود و ماده‌ده روحانی و مفارقه
اولان عقوللرکه تشکیلی و تصوری قبول ایتدیه و ملائکه ایله تعبیر اولونان
نورانی ذواتدر. اونلرکه نه متحیز نه ده بر مکانه مخصوصده قائمدر.
متحیز اولدرده خارجاً اولانده صورتی ایسه ده اونلرك خصوصی شکل و صورتی یوقدر.
بو لطیف و شریف بر سردر. بو نسبتده اولنك «حی» تعبیر اولنان

روحانی و ناری قوتلردر. بونلر اولمقله برابر او قوتلر، طبیعتك تحت قهرنده‌در
زیرا حرارت، طبیعتك ذاتی اولان صفتلرندندر. مستقلاً بولنه‌مزلر.
بعضیسی تجزی و مقادیر قبول ایدن بر موجوددرکه کوره اجسام و
اجسام و جواهر فرددر. بعضیلری ده بذاته تجزی قبول ایتمیوب بالتبعیه
قبول ایدن موجوددر. نفسه قائم اولماز، لکن شیئه حلول ایدر.
آق‌لق، قارالق، کبی عرضلردن عبارتدر. بعضیلرنکده نسبتلری
موجوددر. اوده ذکر ایده‌جکمز نسبتلردر: این، کیف، زمان،
عدد، مقدار، اضافت، وضع، منفعل و غیر منفعل کبی عرضلر
آراسنده حادث اولان موجوداتدر.

بو موجوداتك تعریفی نفسنده بر چوقده شیئه تقسیم اولنور. بونلرده
بونلری ذکر ایتمکه حاجت یوقدر.

«**این**» مکان کبیدر. فوقده و تحتده امثالی کبی.

«**کیف**» صحت و خسته‌لك، دونده، بوکون، یارین، کوندوز
، کیجه احوال و زمانه عائد وعیدیله کندیسنده سؤال ایتمك جائز اولان
شیلر کبی.

«**کم**» مقدار، ونیری بولمك، اوطمك، شعر و نثری بولمه و کم
تحتنه داخل اولان شیلری شاعر کبی.

«**اضافت**» اب، ابن، مالك کبی.

«**وضع**» لفظلر و حکملر و نیجه بوغازلانمه فعلی، یاخود
بوغازلانمه‌جق وقت فعلی قبول ایدنده موت کبی.

موجوداتك اوندن زیاده حصر و تعداده ممکن اولمدیغی بونلردر.

بتون موجودات، اوده جوهر و عرضدر. موجودات میاننده بیان ایتدیکمز
شیلردن هپ ذکر اولنان اسکی یالکز انسانده‌در. او موجودات
عالمده، داغنیقدر.

روح انسانه نفخ اولوندیغی وقت موجود مطلقه معنوی و قدسی
اولارق التحاق ایدر. اونك الوهیته ده حظ و نصیبی بودر. بونك
ایچین بزه کوره انسان، ایکی نسخه‌در. بری ظاهر، دیکری باطندر.
ظاهر اولان نسخه تقریر، و تقدیر ایتدیکمز اقسامده تمامیله عالمه بکزر.
باطن نسخه ده حضرت الهیه‌یه بکزر.

ایمدی انسان، اطلاقده حقیقی اوزرینه حکیمدر. زیرا انسان بتون
موجوداتك قدیم و حادثی قبول ایدر. انساندن ماعدا موجودات،
بونی قبول ایتمز. زیرا عالمده هر بر جزء، الوهیتی قبول ایتمز.
الله ده عبودیتی قبول ایتمز. لکن عالمك هپسی عبددر. یالکز احد
، واحد، صمد اولان الله‌در.

حقك اوصاف الهیه، مناقصه شیلر اتصافی جائز دکلدر. نه‌کم
عالمك حادث اولان اوصاف عباره‌ایله اتصافه جواز یوقدر.
انسانه ایکی نسبت کمال صاحبیدر. بر نسبتله حضرت الهیه‌یه
، بر نسبتله ده حضرت کیانیه‌یه داخلدر. مکلف اولمق اعتباریله
انسان عبددر ده دینلر. عالم کبی اولماغه و حقك خلیفه‌سی
و صورتنه ذهن تقویم اولمغه اعتباریله ده «**رب**» در.
کویا انسان عالمله حق آراسنده بر برزخ و حقی خلقی جامعدر.
کوکله ایله کولکه آراسنده خط فاصل اولمغه کبی حضرت الهیه ایله حضرت
کونیه آراسنده حد فاصلدر. بو خلیفه‌نك حقیقی ایچیه حدوث و

وقدمده كمال مقابله دادر. قدیم اولماسنده كی كمال مقابله*، حدوث
اولماسیدر. حادث اولمقده، بو كمالده متعالی اولان دخلی یوقدر.
حدوثده عالم، اونك كمال مطلقیدر. قدمده ده بوندن خارج
دخلی یوقدر. بناءً علیه انسان حمده لایق الهی جامع اولدی.
خلیفه اولمق اعتباریله حقیقتِ شریف، در موجود اولمق اعتباریله
ظاهردر!!.

وجودده قدر خسیس ودون، واوساخ واوتاده یعنی كیره
، یاخود نه مقرونده!. زیرا او حقیقتده محمد، ابوجهل،
موسی، فرعون یاراتلدی. "احسن تقویم"، ای آعلا
اوی، مطیع ومقربلرك مركزیدر. اسفل سافلین ده حقیقله آعلا
، اوی ده كافر، ومنكرلرك مركزیدر.

لیس كمثله شئ وهو السمیع البصیر" ایشته
تنزیه وتشبیه ه دائر تقریراتیمزك دائره‌لر اشودر:

ایكی سیاه خط آراسنده كی محیط دائرهٔ بیضا، تنزیه دائر حضرت الهیه‌در.
هرشیئه محیط اولدیغی ایچون [والله محیط بكل شیء] [وان الله قد احاط بكل
شیء علما] بویورلشدر. دائرهٔ بیضا ملاحظه اولوب خط مستدیرلرك
حضرت الهیه جهتنه قارار اولان، انسانك حضرت الهیه یه مقابلیدر. خط
اصفرده دائرهٔ صفرا یه قارار اولان، انسانك عالم كونده وفصلیدركه برزخ
اوزرینه داقعدر. او ده عوالمی تعدادیچوندر. مركزی محیط اولان دائرهٔ
صفری، دائرهٔ عالمدركه انسان اونك اوزرنده خلیفه‌در.

داوننك تحت تسخیرنده در. مرکزده محیطه قادار حقیقت درت خط، عوالم
آراسنده فصللردر. بر مثال حقیقیه آکلاده نصب واقامه ایتدیکمز
شو سزه مطلع اولسك « والله المرشد لا رب سواه ».

جدول هیولانی بابی : علی الاطلاقه موجوداتی محیط غیر
تقسیم محیط اولان دائره، موجود ومعدوم ناتجیه حقائقه معلومیله
حاویدر. اوراده حیات وقدیمه قدیم، ومحدثده حادث اولان
معقول واردر.

علمیت دارادیت ده واردر. اکر صورتا دلیل بر، اونك مثال صورتلر.
لاکنه او صورت، برجر معقول ومعلوم اولدوغی ایچه شالده اوده محو اولورده
میدانه چیقاردر.

جوهر تعریفی، ذاتیله قائم اولان هر ذاتده عبارتدرکه قدیم ظهور
حادثدر. اوننك عرضی، نفسیله قائم اولمیان هر ذاتده عبارتدر.
اوننك تحتنده دائره ورنك وبوکا مماثل اعراض جسمیه داخلدر.
صفتلر دخی علملر، قدرتلر وبوکا مماثل شیلر کبیدر. زمان ومکان
ودیکر نسبتلر ایسه شو اثرده کوردیکك وجه اوچ ده در.
او دائره ده آتیده مشهوردر:

معلوم اولدکه جدول هیولانی، بر حقیقتدر. رب العباد علوی، سفلی
بتون موجوداتی او حقیقتك ماده سندن ایجاد ایتمشدر. بو ماده بتون
موجوداتی جامع اولان اصل دیکر. ذهنده معقول وعینده غیر موجوددر.
او ماده نك صورت ذاتیه اولمسی حقیقت ایچوندر. لکن او ماده موجوداتده
تبعیض، زیاده ونقصاندن اولمقسزین بر حقیقتدر. او ماده نك
وجودی، قدیم وحادث اولسون اعیانه موجوداتك ظهورندن عبارتدر.
اعیان موجودات اولماسه او موجوداتی تعقل ایده مزدك. موجودات
اولماسه، حقائقه موجوداتی آکلایه مازدق. بناءً علیه اوننك وجودی

اشخاصك وجودینه موقوفدر. اشخاصی تفصیلاً بیلمك، او حقائقی تفصیلاً بیلمکه موقوفدر. زیرا او حقیقی بیلگیدر. موجوداتی ایسه تفریق ایدن و دیرکه جماد، ملك، قدیم، شیء واحددر. زیرا حقیقتلری و موجوداتك بربرنده مابه التمییزی بیلنمز.

البته بو، عالمده متقدم و موجوداتده ظاهردر. موجوداته رتأخر افاضه ایدیلر. وجود شخصك تأخری ایچوندر. یوقسه موجوداتك عینی ایچه دکلدر. بوده ذاته نظراً کلی معقولدر. وجود و عدمه متصف دکلدر. و بالجمله موجوداتك ماده سیدر. موجوداتك ظهوری کامل اوله رق ظاهر اولمشدر. وجوده داخل اوله جق شیء قالمامشدر. بونك ایچون **امام ابو حامد الغزالی** « ولیس فی الامکان ابدع من هذا العالم » دیدی.

بو عالمده دها بدیع برشیء اولوبده ده، اوفی ادخار ایتسه ایدی جوده مناقضه بخل و قدرته منافی عجز لازم گلیردی. خالق تعالی نك بونلره اتصافی محالدر. بو عالمده ابده قدر نا متناهی دیگر عالملر بولونسه او عالملر، شو عالمك مثاللری اولوردی. بو عالمده بر حقیقت زائده اولمسنه ده یول یوقدر. زائد حقیقت بولنمسی صحیح اولمایجه عالم امکانده بوندن دها بدیع برشیء یوق دیمکدر. بو سوزك صدقی کشفیات شرعیه ایله ده آکلاشلدی.

حضرت الهیه جدولی، شرع مطهرده وارد اولدوغنه گوره اسماء حسنی جهتندندر. حصر و استقصای مقتضی اولدوغندن دکلدر. البته صورتی بودر.

14

جدول اسماء الذات		جدول اسماء الصفات	جدول اسماء الافعال
الله الرب الملك	الحیاة	الحی	المبدئ الوکیل
القدوس السلام	الکلام	الشکور	الباعث المجیب
المؤمن المهیمن العزیز الجبار المتکبر العلی	القدرة	القهار القاهر المقتدر القوی القادر	الواسع الحسیب المقیت الحافظ
العظیم الظاهر الباطن الکبیر الجلیل المجید الحق المتین الواحد الماجد الصمد	الارادة	الرحمن الرحیم الکریم الغفار الغفور الودود الرؤف الحلیم البر الصبور	الخالق البارئ المصور الرزاق الوهاب الفتاح القابض الباسط
الاول والآخر المتعالی الغنی النور الوارث ذو الجلال الرقیب	العلم	العلیم الخبیر المحصی الحکیم الشهید	الخافض الرافع المعز المذل
	السمع	السمیع	الحکم العدل اللطیف
	البصر	البصیر .	المعید المحیی الممیت الولی التواب المنتقم المقسط الجامع المغنی المانع الضار النافع الهادی البدیع الرشید

الله موجود ایسه ده . عالم بالله اولانلر الله‌یه اخذ و تحقق ایتدیکلری علم
، آنجق اونك وجودینی والله‌ك قادر ، عالم ، متکلم ، مرید
حی ، قیوم ، سمیع ، بصیر اولدوغنی بیلیرلردی .
نفس وجوده ده لشقه‌ی بیلمیدیر . محدثات حقنده جائز اولان شیئك
الله حقنده جائز اولماسی ، کندی نفسی و ذاتنده بولوندیغی صفتك
وجودی آچیلامدیغی ایچوندر . عباره ایله بیلنه‌مدیکی ایچون « ماهو » دیه
ماهیتنده صورولاماز . زیرا ماهیتی یوقدر . « کیف » دیه
کیفیتنده ده صورولاماز . چونکه کیفیتی ده یوقدر . حقیقته ،
عالملرك علمی تعالی ایتدی . بو تعالی یالکز وجود اعتباریله ظهور ایدر
فکر و نظرده آریلیر . انشاالله مزید کشف ایله الله‌ك تقدیر
ایتدیکی رؤیت واقع اولور .

بز الله‌ی [لا اله الا الله] جهتنده بیلدك . حقیقت جهتنه
عاجز اعراضی قبول ایده متحیزك ، انقسامی غیر قابل جوهره اولان
علمز کبیدر . بیلمدیکمز دیدك . بونك ایچون الله تعالی‌ی تفکر
جائز دکلدر . زیرا حقیقتی تعقل ایدیلمز . ذات حقنده اعمال فکر
ایده‌نك تمثیل و تشبیهنده دوچار . زیرا الله ضبط و منحصر دکلدر .
حد و وصفه ده کیرمز . یالکز افعال و مخلوقاتی تفکر ایدیلیر .
صادق اولان لسان غیبیه کتاب عزیزده الله‌ك اسماء حسنی ایله‌کی
اولماسی ذاته ایصالی ایچوندر . او اسماء حسنی‌نك بعضیسی ذاته دلالت
ایدر . فقط ذاته دلالتی آپ آشکاردر . اسماسنده بعضیه صفات
و افعاله یاخود هر ایکیسنه برلکده دلالت ایدرلرینی ذکر ایتدکلری ده
بوقبیل دلالتلری اسماء ذاتیه قیلدی . صفات و افعاله دائر

اسمالرینی آپ آشکار وجه اوزره ذکر ایتدك . ذاته عائد جدولده لشقه
ذاتك ده جهتی یوقدر . مثال اوله‌رق او جدولی ذات ایچون رب کبی
کوستردك . زیرا ربك معناسی ثابت دکلدر . اوده ذاته موضوع
و مصلح دکلدر . مصلح ده اسماء افعالدندر . اوده مالك معناسیدر
مالك ایسه اسماء صفتندندر .

بیلمه‌لی که بو جدوللرده ثبت ایتدیکمز اسمالر او اسمالرك حصر و
تحدیدینی قصد ایتمدك . اوراده او اسمالرده لشقه‌ی ده یوقدر .
شو ترتیب اوزره کوستردك ان شاء الله ذکر ایده‌جکمز شیئه تنبیه ایچوندر .
اسماء حسناده بر اسم کوردیکك وقت او اسمی اوراده اك ظن حد
اولان شیئه الحاق ایت . و عائد اولدوغی جدوله یاز . زیرا اسمالرك
حصوله کلمه اختلافنده دولایی اسماء الهیه جدا چوقدر .
اسماده بر اسم ایله تخلق و تحقق کسب صحت ایدیجه‌یه قادار ، بز بو جدوللری
اشکاره مستحق یالک اولمق اوزره ایراد ایتدك .
اسماء ایچون وضع ایتدیکمز شو جدوللك فائده‌سی ، قوللك بو اسمالرله
تخلق و اولنده‌ده آخرینه قادار ادعا ایده‌جکی اسمالرك حقیقتنه رجوعی
و او حقیقتلره نسبت اولونماسی ایچوندر .

الله « انك لعلى خلق عظيم » بیوردی .
و اونك خلقنی وصف ایتدیکی ده « بالمؤمنين رؤف رحيم » دیدی
بو جدولده استدیکمز ، حیره‌ده ذکر ایتدیکمز شیئی بیلدکسه ، اسمالردن
بر اسم ایله بر کیمسه‌نك تخلقنی کوردیکك وقت ، او کیمسه‌یی او اسمه نسبت
ایدر . و او حضرتده اولدوغنی بیلیرسه . و اسماء افعالده بر فعل
حضرتنده ایسه حضرت افعالده ، و صفات حضرتنده بر صفتده ایسه

حضرت صفاتده ویاخود اسمانك بولونديغي كبي حضرتنه كوره حضرت
ذاتده در دیرسیکز.

اکر بر اکده اوچ حضرتك معنالری وارسه بو معنالردن غالب
اولانك اسمنه باقوب او کیمه یی اوکا نسبت و حال حضرده او حضرته
الحاقه ایدرسیکز. و مقام جهتنده بولونديغي حضرتك فوقنده
اولسه بیله فی الحال بولونديغي مقام ایله حکم ویررسیکز.
شو قدر وارکه او کیمه، کندی حالنده داها یوکسك بر مقامده
بولنماسی بزده کمال اولانلر ایچیندر. او کیمه نك حقنی بیلمك و حکمنی ویرمکه بر
مانع و حجاب تشکیل ایتمز. زیرا بر اسمك حکم و سلطنتی آلتنده بولونان
کیمه نك درجه سنده وقتك عف ایتدیکی شی اوزره اشاغی بولنان کیمسه
بزه کوره خفی دکلدر. و بزده کمال اولانلر هر کیمسه نك الهی وار
اسمك دونده بولنان کیمه یی تفریق ایدر و فی الحال بونلره حکم ویرر
بونده ده شفقتی بیلیرز. اشته جدولك فائده سی اشته بودر.
بر موجود واردر الله ایکیله باشلادق. چونکه اولیتی اولمایان اول
اودر. اشیانك هپسی معدومدر. بونك ایچین شکل هیولانی اثرنده
بز، او اول وار ایکن بز ار اولادق. ازلده وجود نسبی اولمقسزین
اشیا مقارنه اولدیغی ایچین مقیدده. لکن اشیا اللهك معلومیدر.
الله او اشیانی حقیقتده و او حقیقتلری ده اشیا ایله بیلیر.
شفقت [illegible] دکل زیرا حقیقت هر شی [illegible]. نباغیله خود ازلا اشیانك
ظاهری اولدی. حالبوکه اشیا حقلك [illegible]در. چونکه اشیا علمك حقیقتی
علم اشیانك غیری برشی دکلدر. اشیا ایسه عالم دکلدر. زیرا عالم
عالم اولمه باشنده اشیانك تعبیریدر. حالبوکه اشیا، اوندر.

فقط حقیقت باشنده کندیسنده ظاهر اولدی. بونك ایچین حقك
وجودی بونده ده صوکره وقدح [illegible] شیئه مقابل عالملرك وجودلرك
اکثری حجه سنده مقیدده. و حقی اسما ایله اسوه و ابراز ایتدی. زیرا افعالك
استناد کاهی اسماءدر. چونکه ذاتك ذهنده تصویرینه یول یوقدر.
نفسده حقه مستند بر اثرك حاصل اولمسی لابددر. اسماء اولسونده
ذات ذکر اولنماسیدی. بو اولهماز.
اشته شو مذکور جدول، هیولاده کی جوهرده دولابیدر باشقه سنده
دکلدر. زیرا جوهر اصلنده عبارتدر. و بونده اشیانك اصلی حقك وجودیده
اللهه عائد بو اصل موجود و هیولانی ماده و معقول اولماسه محدث اولان
وار اولمه موجود اولمایان بو فرعك وجودی صحیح اولماز. و ذهننا
تصور ایدلمزدی. بو سوزی ایی آکلا. انشاالله دوغرو یولی
بولورسیکز.

عالمك سبب بدئی.

الله توفیقه و ارشادینه مظهر ایتسه بلیمه اولکه بولونديغي حالده عالمه
باقدیغمز، و عالمك حقیقتی و موروده و مصدری بیلدیکمز و تفصیل
ایتدکدن صوکره حضرت الهیه دائره اونده ظاهر اولان شیلرده دو
بر نظر عطف ایتدیکمز وقت ذات الهیه یی کورك و عالمنده دارا عالمنده
دبوکا مماثل بر نوع ایله مناسبت و تعلقنده [illegible] بولدق.
زیرا حقیقت بونده ده آبا ایدر. بو عالمده مؤثر حاکم نه اولدوغنه
باقدق. بونده عالمده ظاهر اولان اسماء حسنایی بولدق.
بونده اصلا خفا یوقدر. اسماء الهیه نك عالمده ذواتی اعتباریله دکل

آثار و حکایه و حقائقیله دکل ، امثالیله حصوله قناعت کتیردك .
مقدس اولان ذاتی ، تقدیس ، و تنزیهی اوزرنده برقده . اسمایه ده
باقده . او اسمای کثیر بولدقده ده کثرت ، جمعدر دیدك .
بوکثرتده ، متقدم ائمه ده ده قورتولوش یوقدر . ائمه‌نك عالملر اوزرینه
قهر و تفوق و اسمانك عددینه اثر سیادی واردر . زیرا امامر اسمانك
حقیقتنی جامعدر . ایمدی حقك اسمی جامع اولان ایلك امام
« الله » در . او ده بتون اسماء الٰهیه معنالرینی جامع و ذاته دلیلدر .
ذاتی تنزیه ایتدیکمز کبی دلیلی ده تنزیه ایتدك . زیرا او دلیل ما
وضع لهنك اعتباریله جامع اسمادر . بز دلیلی آلوب تعلقاً ایدن بر شیئی ایجه
آلدیغمز وقت وضع اولوندیغی شیئی حسبیله آلمایز . حقیقتنده بر
حقیقت جهتنده آلیرز . او ده « مهیمن » در .
یعنی حافظ و نکاهبان دیمکدر . بوندن دولایی او حقیقتك
الله اسمنده تشقه کندیسنه دلالت ایدن اسمی واردر . البته او حقیقی
بر کندنده تشقه نه تحقق ولماباب شو اسم ایجه آلیرز . و کونده ده او حقیقتده
اظهار ایدر . و تقدیس عبارتیله اسمی الله منزلتنه برقدز .
بو تقرر ایدنجه ، و اسم جامع ، کونه تعلقنده حقیقتی ، و هیچ بر حقیقت
قالمایجه ، قادر اسم جامع کندی مقام و مرتبه‌سنده قالیر . و تمامیله
ذاتك تسلطنی ظاهر اولور . و اونك حقائقی جمله‌سنده اولان امامره
رجوع ایدر . دیدیکه بتون ائمه اسما ، عقلاً و شرعاً بدیدر . تشقه‌سی
یوقدر . و باقی قالان اسملر شو اسملرك تابعیدر .

حی ، علیم ، مرید ، قائل ، قادر ، جواد
مقسط ،

« حی » ائمه‌نك امام و مقدمیدر . « مقسط » ائمه‌نك آخریدر .
« قائل » شرع مبین ، بو اسمی خاصة ائمه‌یه ادخال ایتدی . و
مقامده قبول ایتدی . و سویلدی . ایمدی روح عقلی ، اولی امام
اولورده حکم و قضا ایتدی . و خاصة روح قدس قائل اسمنده منفرد
قالدی . روح قدسینك بر جهتنده مقسط و جواد اسمنده مدخلی واردر
البته او قادر .
« جواد » سر نعمت ویرن هر جهانی اسمه شاملدر . او ده بوتون اسمادن
اولمه اوزره « مهیمن » اسمیدر .
« مقسط » غضب و جلاله هر اسمه شاملدر ضرر و عقوبتی ویرر
او ده بوتون اسمادن « مهیمن » اسمیدر .
عالمده بو امامرلدن تشقه‌سی یوقدر . احکام شرعیه‌نك ظهور اولیسی
ضروری اولورده مقسط اسمنده احتجاب ایدردك . ایمدی عقاب
و وعید مقسط اسمنك امامتنده بزی منتظر قیلدی . حیواناتك
ایلامی و بونك حکمنده اولانلری مقسط اسمنك حکمنده دکل ، مرید
اسمنك حکمنده‌در . او ده مقدم اولان امامرلدندر .
خیالکده ثابت قالمویجه شکلی رسم ایتدیکمز زمان ای آقل
شریعت نظرایه‌رك عالم دائره‌سنی و اوداره بو امامرلك حکم
ایتدیکی سیادی کذلك سعادت و شقاوت دائره‌سیله بو امامرلك
اودائره‌ده‌کی احکامی شکلا آقانه‌یده جکم .
ائمه حضراتنده عالمه دوغرو امتداد ایدن رقیقه سیکده ، و ائمه‌نك
مرتبه‌لرنه نظرا اول ، اولدر . اعلاده اعلادر . شکا
عالم دائره‌لرینه ، ائمه حضراتنده اسملردن شو ایکی اسمی ده

أقاله و اونلرایچون اوچ دائره ترتیب ایده‌جکم .

دائره‌نك بریسی ، عالمك دائره‌لری و مطلقی مقابله‌سنه ، ایکنجیسی‌ده سعادت ، و شقاوت عالمی مقابله‌سنه ضم ایده‌جکم . خیالکده تحصیل و تمیز ایدیجی قادار دائره‌لر یاپ و اونلری جمع ایت .

اسماء و عوالم خدمه‌سنه استناد ایدن رقیقه‌لرینی ده کوستره‌جکم . اسمانك سدنه‌سنه یعنی خادملرینه اوزانان ائمه‌ده رقیقه اولانلری و سدنه‌ده عوالمه استناد ایدنلری ده کوستره‌جکم .

رقیقه اولان بعضی ائمه بعضنه استناد ایدر . او زمان بعضی ائمه بعضی اوزرنده دورلیق ایچون تنزل و اعلا متصل اولور . اونلرك ایژنی رقیقه‌لرینك اوزرنده یازه که آچیقلامه‌سی .

فلکی برده و کسکینلك . سنك ایچون انتخام ایدن الله شدایت که جودی ذو آکر حقیقت نظر اخلاعندن کزلی اولان سیتدر . آن نقیلی وقت و معاده ذات دو عروج مثال ایله بیلیسن .

اللهك فضل و عنایت و حول و قوتیله ذکری گچن دائره اشته بودر . معلوم اولسون که فکر و مزاج قیدلرندن مطلق اولان جوهر عقلك ادراك ایدیکی شی عقله علم و کشف نوعندندر . بعضیسی نفسانیدر . بوده ریاضت و تمرین محب عقلیه‌نك کشفنده صوکره ریاضات ، و مجاهدات زمانلرنده قیود مزاجیه‌دن مطلق اولان نفوس خیالده مرتسم اولور . بعضیسی ده روحانیدر . اوده عقلی و نفسانی حجابلرك کشفنده ، و روحانی نفسلرك طلوع ایتدیکی یری مطالعه‌دن صوکره حاصل اولور . بعضیسی‌ده ربانیدر که تجلی طریقیله حاصل اولور . بوده یا تنزل و عروج ،

یاخود منازلات اسرار ایله اولور . بو نوع ، حضرات اسمائیه‌نك تعددیله تعدد ایدر . زیرا حقك حضرات اسمائیه‌ده هر بر حضرته دائر تجلیلری واردر . اعلاسی مکاشفات کلیه‌یی اعطا ایدن الهی ، جمعی احدی ، تجلیدر . بونك فوقی تجلی ذاتیدرکه کشف ، بونك حقیقتلری حقیقتلرینی و مرتبه‌لرینی ، نفس و عیانك حقیقتیله حقیقت الهیه و طبیعت کلیه‌نك حقیقتیله ویرر .

ملکلر شو قوت صورتلرینك بر پارچه‌سیدر . یعنی ملکلر صورتلر جسمیه و قوای نفسانیه و عقلیه ایله قائم قوتلرك روحیه‌سیدر . بونلر احکام ربانیه و آثار الهیه‌یی جسمانی عالمه ایصال ایدن واسطه‌لر اولدوغی ایچون ملائکه تسمیه ایدلمشدر . زیرا لغتده ملك ، قوت و شدت دیمکدر . بونلر هم انوار ربانیه ایله قوت تحصیل و آثار الهیه‌ده اونلر قوتیله ، احکامی ایقاع و انوارینی ایصال ایدیجی ملائکه تسمیه اولنور . او ملکلر یا علوی روحی و یا سفلی طبیعی و عنصری ، و یاخود مثالی نورانیدر . اونلرده ده بعضیسی ، مرحومه ، بعضیسی مسخره‌دندر . اعمال و اقوال و انفاسده‌نه تولد ایدنلر ، حقك عالم روحانیده ظهوریدر بو ظهور حقك عالم طبیعیده ظهوری کبی دکلدر . زیرا عالم اولده بسیط ، نورانی ، نزیه ، فعلی ، وحدانیدر . عالم ثانیده مرکب ، ظلمانی ، انفعالیدر . روایته کوره حضرت آدم ، ایتدیکی خطادن دولایی ابلیسه ملاقی اولدی . و دیدی که : « ای شقی ! بکا وسوسه ویردك بنده شو خطایی ایشلدم » ابلیس ده جواباً : « ای آدم ! فرض ایت که بن سنك ابلیسك اولدم . بنم ابلیسم کیم اولدی ؟ شکل ، مقیددر ! فرع اصلنده منتشردر » دیدی .

بیلکه کشف مثالی و حکم الٰهی مقتضاسی اوزره عالمک سبب نشأتی [
عنقاء مغرب] کتابمزک نشأت ابدیه یه دائر محاضرهٔ ازلیه
بابنده ذکر ایتدک . اوندن بو شو موضعه لازم اولدیغی بو کتابده
ذکر ایده جکم .

«شیمدی یر ، کوك یوغیکن سماوات ، و ارضک انااختارلری
یعنی فضه و ذهب خزینه لری اسمای ذات سدنه و خدمه لرنده ایدی
هر سادنه ، و خادم آچدیغنی بولمادی . او وقت اسماء
الهیه سدنه سی دیدیلر که شو خزینه لره نه اولدی ؟ انااختارلرالرنده
موجود خزینه یی بیلمیه و فتح ایده لر . او حالده بز بو انااختارلری
نه یاپالم ؟ هپسی برابر فکر اتفاق ایتدیلر . و دیدیلر که بیزی
امامیز بزه مخصوص لازمدر . بو انااختارلری بزه ویردی . و اتحده
بولونمغز خزینه لری تعریف ایتدیلر .»

بونک اوزرینه قالقدیلر مخصص ، منعم ، مقسط امامنک قاپیسنده
دوردیلر . و حالنه اونلری خبردار ایتدیلر . و اونلره دیدیلر که «
ویره جکمز خبر دوغرودر . انااختارلری ان شاء الله سزه کوستره جکز
، لکن کلیکز ده کیره جکلرنه امامده اولدیشلم و امام الائمه اولانه
امام الٰهی حضورنده طوپلانالم »

هپسی طوپلاندیلر . حالبوکه اونلر ، امام باقی ایله معروف اولان
امام نسبه سدنه در . هپسی اونک قاپیسنده دوردی .
امام باقی ده اونلره کورندی . و دیدی که «سزی بورایه کتیرن
سبب نه در ؟» اونلرده حالاتی کلدکلرینک سببنی سویلدیلر .
حالبوکه اونلر هر انااختاری کندی قپوسنه قویمغه سماوات و

19

ارضک وجودینی ایسته یورلردی .

امام باقی مخصص امامه نره ده در ؟ دیدی . در حال مریداسی چیقه
قلدی . و دیدی که « سنک خبرک یوقسه علمک ده می یوقه ؟ »
اوت وار دیدی . او حالده شونلری ، کوکللرینی اویالاییان شو
الیمسکده قویالار . باری راحت ایتسونلر . علیم ، و مرید دیدیکه
« ای امام الکل ! قادر و قائل امامنه اراده بزه یاردم ایتسون
زیرا بز کندیلکمزده قیام و بو ایشک تسویه سنی التزام ایده مه یز .
آنجق دریدیمز بر لکده یاپارز . » دیرکن الله تعالی قادر و قائل
امامینه ندا ایدوب دیدی که « قادر شدتیزه یاردم ایدک . ایکیسی ده
الٰهک بولنده در . » هر ایکیسی همان جواد حضورینه کیردی . و
جواده دیدیلرکه : «

آکواد ، وجودک فقاف عدمدن وجوده کتیرمکه عزم
ایتدک . ایشته سنک حضرت جودکده اولان احسانلرده بزه بخش ایت و
اونلری میدانه چیقارالم » در حال حضرت جواد اونلره مفاتیح جودنی ویردی
و او جود دائره یانکده چیقوب همتینی عالمک تعلقنه صرف ایتدیلر .
و کمال اتقان اوزره عالمی میدانه کتیردیلر .

ایمدی عالمی امکاننده بوندن زیاده بدیع برشی یوقدر . زیرا جود
سفلقدن صدور ایتمشدر . اکر [illegible] بدیع برشی قالسه ایدی
حضرت جواد ، بخل و امساک ایتمه و کمالی مقابله شی نزدنده [illegible]
اولوردی . او زمان جواد اسمنک کندیسنه اطلاقی صحیح اولمازدی .
حالبوکه بوراده بخله دائر برشی واردر . او ده امساک ایتمکده بخل
ایتمه یا قیشان برشی ویرمکده جواد اسمنک [illegible] [illegible] اولماسیدر .

او زمان حقیقت باطل اولور.

ثابت اولدی که اوکا حقیقی اسمی ویرمک ونزد الرهیسنده اکمل بر شیئ
القا ایتمه اولمه محالدر. اشته نشأت عالمک اصلی ، سببی بودر.
مقصد امامنک ظهوری شر تعبیله نازل اولدقدن صوکرادر.
اسماء الهیه ، آنا خطا پریه حاضردر. دنیا یاننده موجود
اولان حقیقی واکوانک وجودیله اوزرنده بولوندیغی شیئ
بیلینیسنی. بو مختصر وعجیب فصلی ایی آکلا. زیرا بو بابده
منفعتی واردر. دوغرویی کوسترن الله در.

صوك

[کتاب عقلة المستوفز]

للشیخ الاکبر محی الدین ابن العربی قدس الله سره

مترجمی

علی صلاح الدین

وبه التوفيق

حمد و ثنا واجب الوجوده احاد رکه خلق و ابداع ایتدیکی ارواح مرحمه ایله
ماسوانك وجودی فیض سبحانیسنده ایجدی. استغراقه تام و مست مدام
چالده بولنان ارواح مهیمه دن بعضیسی، حکمك حرکاتی قبول ایتمه ییه
مقام ایله عنصر اعظم اولارق اظهار عالم تکوین و تدبیری قلم ولوح محفوظك
ایجادیله وار ایتدی.

قلم اعلی، ولوح محفوظ، عالم تدوین و تسطیرك ایکی مظهریدر.
او حکیم، فلك مقدارك، ظهور و بروزك، ادخال و تکوینك موجدیدر.
اشخاص فلکیه، و ملکلرك اعیانی و ارکانه و خلائقده مقاماتی تعیین
ایتمشدر. انوارك مجری و انواع ادوار و اختلاف احوال و اطوار ایله آنلرك
محرکیدر. انسانك ایجادیکچه عالم انشقاقده کوندوزی کیجه یه، کیجه یی
کوندوزه صاریه دولامی کبی چوق چوق سرمشدر. محمدیتك صور حقایقی
و قدیمك اسمای کبی انسان احسن تقویم بر نسخه کامله اولارق یاراتمشدر.
ایکی حقیقته مربوط بر معنی اولارق اقامه ایتدیکی انسانی، هر ایکی طرفك
برزخ جامعی قیلمشدر. بو قدرتیله صنعتی متین و عنایت سبحانیه سیله فطرتی
و زینتی تحسین ایتدی. انسانه خلقی ایله اسماء الهیه سنه و خلقی ایله علوی،
سفلی اکوانه بکزه دی. مستقیم خلقتیله بتون مخلوقاتده سچیلدی.
حضرتنا سراده اخلاقنی، کندی سرینك مثالی یاپدی. بوزیده

سائر انوار آراسنده سچیلدی. حضرت جمال و جلال آراسنده کرسی عنایتی
اونك ایچون قوردی. ولایت و نیابت نظری اوکا چویردی. اوك بو
اکمل مقامده قائم ایدوب اك کوزل رداسنی کیدیرنجه عوالم علویه و روحانیه
اوکا نظر تعظیم ایله باقدی. بو باچه خالص و صافی ترکیبك وجودنده
اولدر.

علم اسما ایله تفاصیل اشیانك مبدئی بر حکمت عالیه اولدی. ملکلر
بر مقلم اولدی. فلکلر استوا ایله دونمکه باشلادی. اکوانه، بو دوره
منفصل اولدی. و بو دونوب دولاشماده صوکره مکورك انطاقی
اکوانه لطافه ایدوب حسما بناتك مولداتی و معدنه، نباتات، حیوانده کی
کمیات و کیفیاته صاحب جسمیات ظهوره کلدی. بو دوره مخصوصه و
کلمه توحیده مخصوصه حضرت عیسی ده کلمه هویتك ایجادینه توجه ایدنجه بر
قادر عالم اعیانده انسانه جهره وجودی کوسترمدی. روایته کوره
حوه بر قبضه طوپراقدن اولدی. بو جمال و جلالیله انسانك خلقی مهد عنایتسه
ولا تکییف بوغوردی، و انسانی اضدادك مجاوری اولارق تسویه و مولدات
میانه آراسنده حرکت مستقیمه ایله تمییز ایتدی.

بو بنیه نك قوتنی، اوکا افقی و منکوسی حرکت ایله تصرف قابلیتی ویردی.
انسانی خلافت کبراسیله مشرف ایلدیکنده دولایی عالم روحانیه فهو انا سوزلر
سویلتدی. روحانیلر، رجلی انسانك بیاننده طعن و اعتراضه باشلادی.
اکر قدرت جلال و جمالیله اعزاز و تشریف ایلدیکی کورسه بدیلر ایکی ضدك
مجاورتی اونلری محجوب ایتمزدی. روح نزیه، و لطیفی و حاکم و متالیه
سری نفخ ایدنجه ملکلر بویوکسك بتیك و بو محلك قدر و منزلتی بیلدی.
حضور عظمتنده اونلری طالب اولدقلری حالده انسانك تراخته واقف قیلدی.

وسجده یه قپانورلری آرایتدی .

انوار انوار الٰهیه متدرج ، واسرار اسرارایله متحد اولدقجه ، صلوات وسلام
بو متکانات شریفه ودرتهٔ منیفه‌نك خصوصیله قدر وشأنی باهر وطعنه
وانکاره معروض اولمه‌ز درجه ظاهر اولان [مُحَمَّدٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا حضرتلرینه مخصوصدر .

عالم علوی وسفلینك ذکر وترتیبنه دائر بو کتابك محتوی اولدیغی مباحثی
بیلدیره‌ن نظم .

الحمد لله الذی بوجوده ظهر الوجود وعالم الهیمان
والعنصر الاعلی الذی بوجوده ظهرت ذوات عالم الامکان
من غیر ترتیب فلا متقدم فیه ولا متأخر بالآن
حتی اذا شاء المهیمن ان یری ماکان معلوماً من الاکوان
فتح القدیر عوالم الدیوان بوجود روح ثم روح ثان
ثم الهباء وثم جسم قابل لعوالم الافلاك والارکان
فاداره خلقاً عظیماً وسمه . . عرش الکریم ومستوی الرحمن
تیلوه کرسی انقسام کلامه فیلوح من تقسیمه القدمان
من بعده فلك البروج وبعده فلك الکواکب مقصد الازمان
ثم التنزل مع الخلاء لمرکز لیقیم فیه قواعد البنیان
فاداره ارضاً ثم ماءً فوقه کرة الهواء وعنصر النیران
من فوقه فلك الهلال وفوقه فلك یضاف لکاتب الدیوان
من فوقه فلك الزهرة فوقه فلك الغزالة مقصد الالوان

من فوقه المریخ ثم المشتری ثم الذی یعزی الی کیوان
ولکل جسم ما یشاکل طبعه خلوة یسمی العالم النورانی
فهم الملائکة الکرام سفارهم حفظ الموجود من اسمه المحسان
فتحرکت نحو الکمال فولدت عند التحرك عالم الشیطان
ثم المعادن والنبات وبعده جاءت لنا بعوالم الحیوان
والغایة القصوی فهو جسومنا فی عالم الترکیب والابدان
لما استوت وتعدلت ارکانه نفخ الاله لطیفة الانسان
وکساه خلعته فکان خلیفه تعنو له الافلاك والثقلان
وبدورة الفلك المحیط وحکمه ابدی لنا فی عالم الحدثان
فی جوف هذه الارض ماء اسود تعناً لاهل الشرك والطغیان
یجری علی متن الریاح وعندها ظلمات سخط القاهر الدیان
ذات الصخرة مرکز سلطانه روح الالهی العظیم الشان

ترجمهٔ

حمد وثنا ، وجودیله بالجمله اکوان وعالم هیمانك ظاهر اولدوغی
حقه مخصوصدر . عنصر اعلی وعوالم امکانك ذواتی ده بلاترتیب
وجودیله ظهوره کلدی . اوراده متقدم یوقدی . کمدی ده
متأخر یوقدر . حتی اکوانده معدوم اولانه شیئی حافظ ونگهبان
اولان حضرت مهیمن کورمك دیله‌دیکی زمانده قدیرسی ، عوالم دیوانی
وجودك روحیله وصوکرا ایکنجی روح ایله فتح ایتدی .
بوندن صوکره هبا ، یعنی توز ودومان حالنده بولنان ذره‌لری
، بعده افلاك وارکان عالملرینی قبول ایده جسمی میدانه کتیردی .

صوكره اوچنجى ، فلك عظيم اولارق دوندردى . اونك ده ايچى عرشه
واستواى رحمانه . فلكلرك كرسى انقسامى اوكا بقتيب و بو تقسيمنده
ايكى قدم نشئت ايدر . اوندن صوكره فلك بروج ، بعده ازمانك
مصدرى اولان فلك كواكب ظهور ايتدى . برى متعاقب قواعد بنيانى اتمام
ايچون خلا ايله بركده مركزه تنزل وقوع اولدى . بالاخره اوستنده
كرهٔ هوا و عنصر نيران اولان يرى ، صوك وجوده كتيردى . ارضك
فوقنده فلك هلال واونك اوستنده كاتب ديوانه مضاف اولان فلك
واردر . بونك اوستنده زهره فلكى و بونك اوستنده ده كيجه و كوندوزك
مصدرى اولان فلك شمس واردر . بونك فوقنده مريخ ، و مشترى يى
صوكره كيوانه مخصوص فلكى ياراتدى .

هر جسمك ضمننده كرهٔ سنه مخلوقى واردر . اوكا عالم نورانيده دينر .
انلر ده ملائكه كرامدر . بونلرك سقفى ، احسانى بول مقتضاسنه
قده مجسمانه ، سمنده وجودى كوزتمكدر .

ملكلر كمال دوغرو حركت ايدنجه عالم سفلى دوغوردى . بوندن
صوكره معادن ، و نبات صوكره حيوانات وجود لباسنه بوروندى .
بوتون بونلردن غايهٔ قصوى عالم تركيب وابداننده بزم جسمك ظهوريدر
جسملرمز و كنديسى استوا و اعتدال پيدا ايدنجه الله شو لطيفهٔ انسانى
نفخ ايتدى . وكنديسى خلقتى كيدروب خليفه يابدى . او انسان فلكلر
دونوب وجه سرخ ايتدى . فلك محيطك دورنه توتو پيدا اولان
شو حادثات عالمنده و شواهدنك جوفنده اجق شرك و طغيان
ايچون قوقولو قره صو ياراتدى . بو صو روزكارلرك حبسنده
آتار و روزكارلرك يانده قاصر و دنيانك غضب ظلمتلرى واردر .

بو ظلمتلر سلطنتى عظيم اشارت اولان روح الهى مركزينك حجره سنده دونر

كمال انسانى بابى

— بوندن صوكرا الله نفسى و ذاتى بيلدى ،
عالمى ده بيلدى . بونك ايچون عالم ، صورت اوزره حقيقى وانسانى مختصر
شريف اولارق ياراتدى . عالم كبيرك معنالرينى او مختصرده طوپلادى .
واونى عالم كبيرده واسماء ذات حضرت الهيه ده مظهر اولان سيلرك
نسخهٔ جامعه سى قيلدى . بو بابده رسول الله صلى الله
عليه و سلم افندمزك « ان الله خلق آدم على صورته »
بويوردى .

بوندن دولايى ، عالم ، صورت اوزره حقيقى ديدك . او على
صورته ، ضميرنك مرجعنده ارباب عقولك اختلافى واردر .

علم نفسه فعلم العالم

« قولنى اصحاب فطنت ايچون كافيدر
انلر حديد القلب يعنى نفوذ نظر و بصيرت صاحب ذاتلردر .

انسان كامل ، صورت كامله اوزره ياراديلديغى ايچون . عالمده كى
خلافت دنياسى صحيح اولدى . بونلرده ، شو خليفه نك ثبات
و منزلتى داورنده بولوندوغى صورتى بيان ايده جكز .

انسان ، يالكز انسانيه حيوانيه اولمق اوزره مراد ايتمدك . بلكه
خلافتى و انسانيت و خلافتى ايله حقك درجهٔ كمالده صورتك
اولماسى قصد ايتدك . لكن انسان ، خليفه دكلدر . زيرا انسان
حيوان ، نه ده خليفه دكلدر . او خلافتده يالكز اركك اولمغه
مخصوص دكلدر . بزم سوزيمز اركك و قادينلر ده ده كمال اولانلرك

حوتنه عائددر. زیرا انسانیت، ارککلك و قادینلق جامعدر. ارککلك
و دیشیلك ایکی عرضدر؛ نتیجه اولمق حیثیله دیگر حقیقتلری ادعا ایسه ده
انسانیتك حقایقندن دگلدر. حیوانلرده بونلره شریکی واردر.
بو شئه بارزدر. وزیر بو جهتی [کتاب الکفاح] آدلی اثریمزده ذکر
ایتدك. رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیمز ارککلرك
کمالنه شهادت ایتدیکی کبی، قادینلرك ده کمالنه شهادت ایتدی.
[کمل من الرجال کثیرون وکملت من النساء مریم بنت عمران وآسیه
امرأة فرعون] بیوردی. یعنی ارککلرده کامل اولان چوقدر؛
قادینلرده ده کامللر واردر. عمرانك قیزی مریم و فرعونك قاریسی آسیه
کبی. اولیای کرامدن برینه ابدالك مقداری صورولدی. «قرق کشیدر»
دیدی. سؤالی صوران نیچین «قرق ارکك» دیمیورسك دینجه «اوقدر
کامل اونلر ایچنده قادینلرده واردر» جوابنی ویردی. بزم مقصدمز
هر کیمده اولورسه اولسون کمالك ظهوریدر.
[وللرجال علیهن درجة] قول جلیلنده‌کی درجه
اصله عائددر. زیرا حوا آدمدن پیدا اولندی. آدمك حوایه اولان
درجه فائقیتی ایجاددهدر. عقلك نفس ایله، قلمك لوح ایله اولان
درجه‌سی ده بویله‌در. قادینه ارککدن بلا واسطه منفصل اولدیغی درجه اعتبار
اولوندی.

ارواح مهیمه‌نك و عنصر اعظمك خلق و ایجادی

باب — بیلمه‌لیکه نور و ظلمته دائر اللهك یتمش بیك حجابی واردر.
الله او ظلمتی آچسه ایدی سبحات وجهی یاقاردی. یاراتدیغی کیمسه‌لرك بصری
او وجهی ادراك و احاطه ایتمزدی. بونك ایچون بزی گوره‌ده حقی بز،

مادغیر وجه گورورز. بر وجهده رؤیت واقع اولورسه احتراقه و اثر وقوعه
گلیر. بوده سنده واقع اولان بصرك، اونده واقع اولانه بصره
وقوعی تعلقیدر. الله بزی شو عالمده بو مقام ایچون کندی علو و عزتنه
مثال اولهرق یاراتدی. «حق» تسمیه اولنانی ییلانی ده یاراتدی.
انسانك گوزی و ییلانه، ییلانك گوزنده انسانه خط واحد اوزره
ایلیشیرده ایکی نظر برلشیرسه انسانه دجال اولور.
بیلمه‌لیکه الله واردی. و اونکله برابر هیچ برشی یوقدی. معنوی
افاده ایدن [ان الله کان ولا شیء معه] .
خبر نبوی نصدر. علمای شریعت بو نصه [وهو الآن علی ما علیه
کان] جمله‌سنی زیاده ایتدی. شمدی ده بولوندیغی حال اوزره‌در دیمکدر.
بو زیاده رسول الله افندیمزك کلامنده منفردر. هرکس بو زیاده‌یی
بیلمز. اسماء الهیه آثارینك و نسبت و اضافتلرینك ظهورینه کندی ظهورینی
ذکر وجود عرفانینك کمالنی علم الهیده سبب ایتدی. «تعالی الله علواً
کبیراً»
علی الاطلاق کمال، الله ذوالجلالکدر. وجود کامل اولمق ایچون دیدیکم
سوزی بر مثال اولهرق سکا ایراد ایدیورم. بونکله دیگر شیلره
استدلال ایدرسین. اوده شوکه عقل و حقیقت. وجودی، اولی اولان
و اولی اولمایان شیئه تقسیم ایدر. اولی اولمایان شیء وجودك کمالیدر.
اولی اولمایان شیء موجود، اوده واجب الوجوددر. موجود اولمایوب ده
صوکرادن وجود بولان و اولیت حادثه‌یی قبول ایدن شیء بر موجود دگلدر.
ایمدی موجود اولمایان شیئك وجودی کامل اولمازدی. بونك ایچون بعض
انبیانك «نیچون مخلوقاتی یاراتدك؟» سؤالنه جناب حق [

«كنت كنزاً مخفياً فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق»

بويوردى. يعنى بن بيلنمه‌ين بر كيزلى خزينه ايدم. بيلنمكه محبت ايتدم ده
مخلوقاتى ياراتدم ديمكدر. بناءً عليه اونلره بيلنه‌يدم؛ اونلرده
بنى بيليرلر.

ايشته علم بالله، قديم و حادث تقسيم ايديلير. اللهك نفسى و كندى
الوهيتنى بيلمه‌سى علم قديمى ايله‌در. علم حادث، وجود علمى مرتبه
لرنده اكسيكدر. ايمدى مخلوقاتى ياراتدى؛ اونلره بيلندى.
اونلرده استعدادلرينك حقه ويرديكى مقدار حقى بيليرلر.

علم حادث، وجوده داخل و وجودده علم بالله مرتبه‌لرى كامل
اولدى. يوقسه الله قوللرك علميله كامل اولمدى. بو ثابت اولدقده
صوكرا بزده ديرزكه الله وار ايدى. اونكله برلكده برشى يوقدى.
عدمده معدوملك عدمله موصوف اولديغنى بيليردى و ارادت ايديردى. ذاتنه
ذاتيله تكلم ايدردى. و ذاتى كلامنى ايشيديردى. و ذاتنى كورردى. بذاته
حى در. شو حالده ولنسبتله اونك حى، عالم، سميع، بصير،
متكلم، مريد اولماسيدر. ازلده برى ذاتنك حكمى جاريدر.
قادر، رازق، خالق، مبدع اولماسنه كلنجه حلا حيث وقوعنده در.
و امتداد زمانيه ذاتى ايكى وجود آراسنده در. لكن ايكى وجود آراسنده كى
ارتباط جلاله لايق وجه اوزره حادثك قديمه ارتباطيدر.
حقك سبحات وجهيه سنك انوارينى نفسى ايچون نفسنه تجليسى، عالم و
مريد اولماسندندر.
ايمدى ارواح مهيمه جلال و جمال آراسنده ظاهر اولدى. كيمسه يه كشفى
ممكن اولميان غيب مستورده عنصر اعظمى ياراتدى.

بو ياراديلش، ترتيب سببى على الاطلاق دفعهً واحده‌ده اولدى.
بوراده يول يوقدر. حقده هو ايله فناسنده و كشفانه جلال ايله
استيلاسنده دولايى اوراده كندسنده باشقه اونلرى بيلن بر روح
يوقدر. صوكره الله شو مرتبه‌ده باشقه ديكر بر تجلى ايله بو ارواحك
ماوراسنده واحد بيضاده متحير روحلر ياراتدى. و تسبيح و تقديس ايله
اونلرى هيمان حالنه كتيردى. كنديلرندن باشقه هيمان حالنده اللهك
ياراتديغى روحلرى بيلمزلر. بونك ايچون تفصيل ايتمه‌يز. بلكه
على الاطلاق ارواح مهيمه ديدك. اونلرده حصر برى علم باللهده
و حالده بر مقام اوزرينه‌در. بو ارواح، عالم طبيعتنه خارجدر.
ارواح تسميه‌سى ده بو ارواح متحيره‌نك نسبت مقاماتنه دولاييدر.
او ارواحك اختلال و تبدل جائز دكلدر. علمده سعيد ايديلديكى ابد
الآبادده بويله‌در.
انسانك ده اوارحنده مثال واليك ارواح آراسنده حظ و مثال آخرى واردر.
و حصر عالمده او عالمك مثالى اوزرينه‌در. بوندن صوكره عالمك جزئياتى
ذكرى ذكر ايتديكمز شى، و ايده حكمه سببله كشفك دوغرو بولديغى جهت
بنوعه مستنددر. بو حقده بو يولده سويلنلرده بر اثر ايسه ده
بزم اعتمادمز ايچون خيال غيبك ويرديكى خبرلردر.
بوندن صوكره ديرزكه غيب الغيبده كيزلنن شو عنصر اعظمك
عالم تدوين و تسطيره خصوصى بر التفات و توجهى يعنى دونوب باقيشى
واردر.
عينده بو عالمك وجودى يوقدى. بو عنصر عالمده كى موجودلك كمليدر.
حقيقتنى بيان ايتمكده اولدوغمز بو خفايى كشف ايتمكه ذات عهد و شيائمز

اولمەیدی بو بابدە بسط كلام ونتیجە ماسوانك الله ایله اولان مناسبت
وكیفیت تعلقنی اعلام ایدەلم .

عنصر عظیمك شو التفاتندە ، وارد شاهد اولان فخر عالم صلی الله
علیه وسلم افندیمزك بویوردیغی كبی الله عقلی اول ایجاد ایتدی . وبو بابدە
اول دیدی . زیرا عالم تدوین وتسطیرك اولیدر . التفات ، حقیقت
انسانیه ایچون واقع ومقصود حاصل اولدی دە الله عقلی ودیگر اشیایی
، عالم مركزلرك اسفله قادار ترتیب نشأت ایچون مقدم سببلر اولمق
اوزرە یاراتدی . نته كیم عالمدە دە ترتیبی بویله صنعه ایتدی .

قاعدەلری قائم . بو مهد زمینی دە یاراتدی . زیرا انسانك ظهوری
خلافت ونیابت صورتندەدر . بناءً علیه عالمك ، انساندن تقدم
وجودی لابددر . بالقصد موجود اولان اولقدر برابر بالفعل موجود اولان
آخریدر . نته كیم كوكلەنمك وصاقلانوب تحفظ ایتمك ایستەنیلن بر كوزلك
دوشونجەسی ، اولا بر ذهنی حیاتنده یاپیلیر صنعه لقلعه ایدر .
صوكرە تكمیل یاپیلیر صنعەسیدر . بو اساسی ، بالعلم لشقه بر مقصود
بالذاتدر . عنایت كلیه اوكا توجه ایتدی . اودە جمع وجودك و
نسخهٔ عظمانك ومیانسندە اكمل اولان مختصر شریفك عینیدر .

عقل اولك خلقنه دائر باب — عقل اول ، قلم اعلادر

عقول مدبرە عالمندە اللهك یاراتدیغی شی ، جوهر بسیطدر .
بو جوهر بر مادە دگلدر . مادە ایچندە دە دگلدر . ذاتندە بذاته
عالمدر . علمی ذاتیدر ؛ صفتی یوقدر . بقاسی فقر وذلت وموجد

ومبدعنه احتیاجدر . نسبت واضافتلری ووجوه كثیرەسی واردر .
وجهلرینك تعددیلە ذاتندە تكثر ایتمز ایكی وجه ایلە فیاضدر . بعضیسی
فیضه ذاتی وبعضیسی فیضه ارادیدر . او فیضه ذاتی ، منع ایلە اتصاف ایتمز
بالارادە اولان فیضی ، منع عطا ایلە متصفدر . او فیضك موجدینه
افتقار ذاتیسی واردر . وجودی جودی ایلە برابر اللهدن مستفاددر .
الله اونی قرآندە حق وقلم وروح ، وسنتدە دە عقل اول دیه تسمیه
ایتدی .

بوندن بشقه احادیث آتیەنی كتابلریمزك برچوغندە ذكر ایتدك
انه [وما خلقنا السموات والارض وما
بینهما الا بالحق] بویوردی . او حق عالم تدوین وتسطیرك
اولیدر . اودە لطائف انسانیه حفظ وامینه اولان علمیدر .
حق ، او لطائف انسانیت ایچون موجود اولدی . وذاتندە تمیز الهی
ایلە سائر ارواحدن تمیزاتیلە قصد وتوجهی واردر . نفسنی بیلدی ،
نفسنی دە موجدنی بیلدی . موجدی عالمی بیلدی ؛ عالمدە انسانی بیلدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیمز « من عرف نفسه عرف ربه »
بویوردی . بو معرفت انسانه اجمالدر . دیگر بر حدیثدە « اعرفكم بنفسه
اعرفكم بربه » وارد اولدی . بو معرفتدە انسانه تفصیلدر . اودە بو
جهتدن عقلدر . بو جهتله تدوین وتسطیر جهتندن قلمدر . تدوین وتسطیر
ایسه تصرف اعتباریلە روحدر . تصرفدە استوا حیثیتندن عرشدر . استوادە
من حیث لا احصا املم مبیندر . احصانك دقائقدر ودقائق نفسه
لهبایه ، جسم ، افلاك ثابته ، مركزە افلاك متحیلە ، صعود ایلە
ایكانە ، حركاتە ، مولداتە ، انسانه عنصر اعظمە مولداتك حصول و

انقاديه در. عنصر عقلك حمى اولان رقائق قره‌آلتى بيك كره رقيقه،
آلتوز بيك كره رقيقه در. ايرى ايرى كتلده عشق مترددر. عشق فاذه
ايسه يرك خالقنه متوجه واقبال، و خالقده اوكا عشق ايدر. و ذاتنده
، اوزرنده بولوندينى شيك بعضيسى كشف ايدرده نفسنه دائر بيلديكى
شيك مقدارينى خالقنده بيلير. ذاتنه علمى نامتناهى در. ربنه و نفسنه
علمى ده نامتناهيدر. ربنه علمى بوك تجليلردر. بو يولده ربنك كندسنه
علمى در. او كيمسه‌يه ابدالآباد مفيد و مزيد اولور و اقبال ايدر.
اشته بويله توجه واقبال كوسترن ذات غنى اولان فقير، و ذليل اولان
عزيز و سيد اولان عبددر.
دائما حمد، معارف الهيه تحصيلى و لواكم كندسنه اولان استوائى ايچين طلب اتديكى
تجلياتى الهام ايدن عرشلردن برى اولدى. بن بو عرشلرى ذكرايده‌جكم.

عرشلرك ذكرى بابى

— بابيله اولكه عرشلر شونلردر. [١]
عرش حياتدر. اوده عرش هويتدر. [٢] عرش رحمانيت [٣]
عرش عظيم [٤] عرش كريم، [٥] عرش مجيددر.
عرش حيات، مشيئت عرشيدر. اوده ذاتك مستويسيدر. بو مستوى ده
عرش هويتدر. انه «وكان عرشه على الماء» بيوردى.
هويته اضافه ايتدى. وجوداتده باراتدى. بونك ايچون عرشه حيات
ديدك. كذلك [وجعلنا من الماء كل شئ حى] بيوردى. نه بوراده
[وكان عرشه على الماء] ديدى. يعنى سزى تجربه و امتحان ايچون حياتكزى
اظهار ايتدى. ديكر بر صفحه‌ده «[الذى خلق الموت والحيوة ليبلوكم
» ديدى. ليبلوكم قولى حيات جانبنه راجعدر. زيرا اولو تجربه
ايدلمز.

على الماء ليبلوكم» ديمك. وجعلنا من الماء كل شئ حى ديمكدر.
اوحى ده عنصر اعظمدر. بن فلك، حياته قصد ايديوردم. او ايكيلرك
اكى و ايكيلرك مقدميدر. حيات، بو نقطه ظاهر اولدى. [وجعلنا
من الماء كل شئ حى] قول جليلى، هويتى اعتباريله حى ديمكدر.
من حيث هو، جوهر ديمك دكلدر.
عرش مجيد بزم ذكرايتديكمز عقلدر. عرش عظيم، نفسدر. اوده بوندن
صوكرا انشاالله ذكرايده‌جكمز لوح محفوظدر. عرش رحمانيت، اوكا
تابعدر. اوده فلك افلاكدر. عرش كريم ده اوكا تابعدر. اوده
كرسيدر. انشاالله بو قونده بو عرشلرى حدودى كلنجه ذكرايده‌جكز.

رأيت النفس ليس لها وجود … بلا عقل وما اخذها الحدود
فاوجدها فراشا فهي ارض … لعقل في تعقلها يجود
بها ولها تعين كل شئ … وكان لها التلذذ والمزيد
هي العرش الذى ما فيه شك … وذلك عرشها عرش المجيد
وينظر ما من استوى عليه … باسماء تقال لها الصعيد
ومن ينزل بساحته يكنه … ويحييه بمنزلة السعود
وكان مراده منها بغيرها … فبان بانه الحمد المريد
ودل دليله فينا فقلنا … هو المولى ونحن له العبيد
فان قلنا بانا قد عشقنا … سوى هذا ونحن به شهود
صدقنا في مقالتنا عليه … اذا كان المراد هو الشهيد
وليس كذلك المعنى فحقق … فانت العالم الندب الجليد

« ترجمه‌سى »

عقلسز نفسك وجودی اولمادیغنی کوردم . او نفسك حدودی واردر .
نفسی فرشه اولورده یاراتدی . او ده عقلك ایچیدر . نفسی ، ارحی
تنفس ایتدی . عقل ایچه ایله جودا حسانه کوستریور . هرشئ نفسی ایچه
تفهیم ایتدی . اونك تلذذیده واردر . او نفسی کندیسنده شك اولمایان
عرشدر . عرش ده عرشه مجیددر . اکما ایله اولره استیلا ایدیه ، بزه
نظرایدر . واوکا صمیم ده بیلیر . اونك ساحه سنه اینه ، سعودنزلی
اونی حمایه ایدر . او نزلنده مرادی بشاهت ورفیق اولدی ده حقك
ریه اولدوغی ظاهر اولدی . بزه دلیل اولدوغی ایچه اوکا مولی ، بزه ده
اونك قولی دیدك . بزشاهد وحفظ اولدیغز حالده بونده تشقه‌ی
آچقلادقجه دیورسه که دوغروسو بشمه اولور . زیرا مراد اولانده ستهید
اوردر . حالبوکه مقصد ، ومعنی بو یله دکلدر . ای آچقلاد . سهه
ظریف ، ونجیب عالمسك .

بو ارواح مهیمه ، اللهك جلال وجمالنده مستغرقدر . نه عقلی
بیلیرلر . نه ده باشقه شئی . جلال الهی ده هائم ومستغرق
اولدقلری شئیده باشقه شئی بیلمزلر . مشاهده الهیه ده مستهلك
ومشهودی دائمدر . کندی ذاتلرینه بیله دوغوب باقدقلری یوقدر
فنای ابدی ایله الله ، اونلری افنا ایتمشدر . حقك امری وحکمی ،
حقك حکم وقضاسیله عبارت ایدرلر . بو ارواحك قلوبی اوزرینه
یا ادیلایده ، افراد ، دیش . بزده ده قطب اولنلرك دائره سنه
خارجدر . **فریق فی الجنة وفریق فی السعیر**"

دینلدیکی ، ومرتب بوغازلاندیکی ، قادار حقك منادیسی " ای محمد

اولان اهل جنت ، ای محمد اهل جهنم " دیه قائم اولدیغی . نعیم جنتی
اولانلر چیقماز ، وعذاب ایچینده اولانلرده چیقماز . بورایه قادار جنت
جهنم آراسنده حد واردر . بوندن صوکره تشقه حکم واردر . سون
آراسنده اون ذکر ایتمك امکانی حاکی اولورسه ذکر ایده رز . لسانه
بیان مساعده ایتمزسه تعریفه حاجت قالماز .

بولوح القاء عقلی مقامیدر . اوده آدم ایچه حوا منزله سنده عقلدر
نفس " تسمیه اولوندیغی زیرا نفس رحمانیده وجود بولدی . الله
اونی نفس ایله عقلده تنفیس ایتدی . بجوك نفس ، اوکا القا اولنان
شئك محل قبولی ، وتسطیر ایتدیکی شئلکده لوحی قیلدی .

قلمك فوقنده محدث برموجود دیوقدر . دوات یعنی دیویت ایله
تعبیر اولونمامده شئ ، اوقلمده ده اخذ فیض ایدر . او دوات ، بعضیلرینك
ذکر وبیانه کوره " نون " ده بیلمه دیویت وحقه در .
اونك دوات اولمسی ذاتنده تفصیل ایله دکل اجمال طریقیله عاملی حامل اولمسندن
عبارتدر . اونلك ایچه تفصیلی ، آنجه لوحده در . او لوحده لوح محفوظدر
لوح محفوظ ایله محل اجمالدر . نفس ده محل تفصیلدر .

قلمك قلم اولمه اعتباریله ۳۶۰ دیشی وعقل اولمه حیثیتیله ۳۶۰ وجهه
ولسی واردر . روح اولمه اعتباریله ده ۳۶۰ لسانی واردر .
بو روح ترجمان الهیدر . هر بر دیش ۳۶۰ دکز دن استمداد ایدر . روح
علومك اصناف وانواعیدر . بر قسمه سی ، کمالی ایتماعندندر . اشجار
، بتون توکنمه سه کلماتك اجمالیدر . بونك ایچه قرآنده مثل اوله رق
ولو ان ما فی الارض من شجرة اقلام والبحر یمده

من بعده سبعة ابحر ما نفدت كلمات الله »

وارد اولدی . زیرا دكزده هر نقطه‌نك غایتی ، او نقطه ذاتنك عینی یازمقدر .
تقریبی دكل . اقلام ایله ماضیده ، حال و مستقبلده موجود اولان
بالجمله مخلوقات قالمیور . لوح محفوظ اولان ملك كریمده اونك یازنده
قلمدر . بو وجهله فاعل و منفعل لوح و قلمدر . رقائقه و دقائقه و عقل
ایچون عدده متعلق وجهلردن ، شو نفس عالمه شیلرده واردر .
امر ، تركیب عالم اجسام و انشاآتی ، شو ملك كریمك الیله ایجاد ایتدی .
عیانی معتدل و معانی ، مستوی اولوب دنولری ، ناری ، خلایق
، شفاف اولان نشأتی تصور ایتمه‌جه عالم علیه ارواحات واحده و معطیی
اولدی . الله بو ارواحی امیه اولمرده یاراتدی . اوامیی ده الملهك
ذاتی و ارادتی فضله عجیبیدر .

بو ملك كریمك ایكی نسبتی واردر . برنجیسی نسبت نورانیه‌در . بو ملك
عقل كریمی اداره ایدیورلردر . ایكنجیسی نسبت ظلمانیه‌در . بونلرده
بر طبیعتده هباء حكم و تصرف ایدیورلردر . حال بوكه بو طبیعت
تجسم اولان امتزاج دقیقه‌دن دولایی بیلیدر . بز بونك حقنی
« كتاب النفس » آدلی اثریمزده تماماً ذكر ایتدك . بو كتابه
« كتاب الزمردة الخضراء » در .

قلم اعلانك مقامنی كتاب سفرده ذكر ایتدك . بونك آدینی [
الدرة البیضاء] تسمیه ایتدك . بو كتابده مقصود ، خلیفه
اولان انسانك وجودی ایچون مملكتك ناسی ترتیب و اداره ایدلدیگنی
بیلدیرمكدر .

عرش رحمانی بابی — بو عرش ، دیانت موجودی جامعدر . اوده

طبیعت ، هباء ، جسم ، فلك در .

مثل ما لاح لعینی   فی الهوا برقه یمانی

— ترجمه —

هواده عینمه ظاهر اولدوغی كبی برقه یمانیدر . صوكرا الله ، هبایی
یاراتدی . صورتك اولی ، جسمك صورتیدركه طول عرض عمقی قبول ایدر .
بو جسمده طبیعت ظاهر اولدی . جسمك طول عقلده ، عرض نفسده و عمقی
مركزه قادار اولان خلادر . بونك ایچون طبیعت جسمده اوچ حقیقتدر .
دو صورتله جسم ، مثلث اولدی . اوده جسم كلیدر . شكل كری جسمی
قبول ایدن ، برنجی شكلدركه فلك دیمكدر .

بو فلكی حق ، عرش تسمیه و اوراده رحمن اسمیله استوا ایتدی . بو استوا اوكا
لایقدر . و استواسنی آنجق كندیسی بیلیر . تشبیه و تكییفه قالمز و عالم تركیبك
اولیدر . بو عرشده استواسی ، عالم عمادندر . بو عما ایسه عرشه حیاتدركه
ایكنجی عرشدر . و یالكز نسبت اعتباریله وجودی اولان عرشه نسبیدر .
بونك ایچون بز ، بونی عرشلره ادخال ایتمدك .

شو بحر ، حق و خلق آراسنده بر بحر فاصلدر . اوده بزم و كندیسی ایچون
حجاب عزتدر . بزده اوراده وارمه‌لیسیه‌ده ، او دكزه دوشر . و فعلی كونه
نسبت ایدر . كونك آلتنده فعله دائر برشئ یوقدر . بلكه حقك هیچی ، واحد
قهاردر . [انا اراد] قوللری مجازیدر . حقیقی دكلدر . بلكه
اونك عزتی بر بضاعه اولماسیدرمنه اشارتدركه بزده آقلامسنی ایجاب
ایدر . بزه نزول ، بزمله اولدوغندن نزول و استوا ایدر . وه ٓیلدی
الله قوللرك توبه سیله كسب فرح ایدر . كولر ، تعجب ایدر . كولر یوز كوسترر

داوُدی استهزا ایدر. ومکروکید و بوکا مماثل شیلردن خبر ویرر.
الله بو عرشی ایچون سکز حامل یاراتدی. یوم قیامتده بو عرشی بونلر طاشیر.
حال حاضرده ایسه درت ملک طاشیر. بو سکز حاملدن برنجیسی اسرافیل
صورتنده، ایکنجیسی جبرائیل صورتنده، اوچنجیسی میکائیل صورتنده
دردنجیسی رضوان صورتنده، بشنجیسی مالک صورتنده، آلتنجیسی آدم
صورتنده، یدنجیسی ابراهیم صورتنده، سکزنجیسی حضرت محمد صلی الله
علیه وسلم صورتنده در.

بو صورتلر مقاملرک صورتلریدر؛ نشأتلرینک دکل.

ابن مسرة الجبلی رحمه الله بزم ذکر ایتدیکمز بو صورتلر حقنده
شویله دیمیدر: اسرافیل، وآدم، صورتلرک وحضرت جبرائیل ایله
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم روحلرک ومیکائیل ایله ابراهیم، رزقلرک
ورضوان ومالک ووعد ووعیدک صورتلریدر.

عرش ملکدن عبارتدر. انتهی. بو فلکی ملکلر قوشاتدی. وملکلر
الهیک احاطه وعظمتی کوندرمکه مأموردر. اوراده مقام
اسرافیل واردر. اسرافیل قرنک یعنی ناحیه سمتک آغزیدر. استوانک
مشاهده سنه قرنه، شویله بویله اولور. عظمت الهیه کلماتنک قلبنه
استیلاسنه کونده برآلیله کیدر.

رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیمز قلمک صریرینی بوراده ایشتدی. رفرف
بوراده ایندی. حالت فنا فخر الانبیاء بوراده عنه ایتدی ده ترکیب
عالمنده تجرد ایتدی. ینه بوراده **ابوبکر الصدیق** رضی الله
عنه سسیله وتأنیس مقصدیله «یا محمد! دور ربک سنکا
صلوات ایدیور.» نداسی کلدی. صوکرا [هو الذی یصلی علیکم وملائکته

آیت جلیله سی اوقودی. رؤیته احتماع اولدوغی وقت حضرت جبرئیله
اجل خسته حوا آسنده باقی قالادن ادتنجی صحایدر. وحی بونلرک صوکیدر.
بوندن صوکرا انشاء الله ذکر ایده جکمز شو ایکی فلک کله جک:

عرش کریم بابی : بو عرشه ایکی آیاغ موضعنده اولدن
کرسیدر. صوکره الله بو صورتی فلکی دوندردی و کرسی تسمیه ایتدی.
بو کرسی عرشک جوفنده بر حلقه آیلیه حلقه کبیدر. عالم حسابی بر ایکی
فلک آراسنده یاراتدی. و دنکو کرسی یی ملائکه مدبره ایله تعمیر
و میکائیلی اوراده اسکان ایتدی. و ایکی آیاغ حصار قیدی و دیاقلاشدی.
عرشده بر کلمه واردی. زیرا عالم ترکیبک اولیدر. و ایکنجی خلق اولدوغی
ایچون کرسیده، او کلمه ایچون ایکی نسبت ظاهر اولدی. کلام، بر اولسه
امر ونهی و خبر واستخباره تقسیم اولندوغی کبی کله ده تقسیم و ایکی قدم
ایله تعبیر وتوسیم ایلدی. عالم ارکانده بو ایکی فلکده اشکال غریبه
حادث اولور. وخرق عادات علی الاطلاق بو ایکی فلکده ظهوره کلیر.
بو اشکال غریبه نک احصاسی بیلنمز. و ایکی عالمده ظاهر اولور. بریسی عالم
خیالده ظهور ایدر. «یخیل الیه من سحرهم انها تسعی» قول جلیلی بوکا
شاهددر. دیکری عالم حقیقتده ظهور ایدر. معجزات وکرامات کبی
شو ایکی فلکه مطلع اولان آزدر. حتی بزده بوکا مطلع اولان، بر ایکی دانه
بیلنمز آنجق افراد اولنلردر. هیئت درجه علماسیده بویله در.
طبیعتده خارق عاده بر شکل کورولدیکی وقت، بو فلکده حادث اولسه
بر شکل غریبه اسناد ایدرلر. و معتاد اولمیان بر قیاس اوزره فلکده صدور
ایتدیکنه ذاهب اولورلر. بو ایکی فلکده سیاره خواص میدانه کلدی.

اوده جنینی مجهولدر . ارباب کشف بر خاصیت ایله طبقه‌لری منفصل اولدیغنی
اثبات ایدرلر . اگر بو ایکی فلکک حرکتی اولان ذات احاطه ایتمه‌سه‌لر ، عالمده
اهل حقیقت مجهول و دیگری شیء صحیح اولمازدی .
بر عالم تدبیرده ، قلم ، لوح ، جنیت ، هبا ، جسم ، عرش ، کرسی ایله
و بو ایکی فلک آراسنده عالمده عائد اشیای ذکر ایتدک . زیرا افلاکدن
هر بر فلکده ، و ارکانده هر بر یکنج او فلکک و رکنک کندی حسنیه
عالمی واردر . اونلر او افلاک و ارکانک عمار و سکانیدر . [
یسبحون اللیل والنهار لایفترون] نظم جلیلنجه اونلره یورغونلق
و بزگینلک گلمز . تسبیحلری اونلره بزم تنفسلرمز گبیدر .
بزم تنفسمز نفسلریمزی اقتضا ایتدیگی گبی اونلرک لسانده تسبیح مقتضیدر
قال تعالی :
[وانه من شیء الا یسبح بحمده ولکن لاتفقهون
تسبیحهم] بو تسبیحی آنجلایه علمای سماویدر . فکر و نظر ایله
آنجلاشیله‌ماز . « والله یقول الحق وهو یهدی السبیل » .
فلک بروج بابی — بو فلک اطلسده ، بو کرسینک جوفنده‌در
اطلس اولدیغنه شو شکلی دوندردی . قال تعالی : [والسماء ذات
البروج] بو بروج ، فلک اطلسده مقدر اولدیغی مقدارده
عبارتدر . اوراده یلدیز اولمادیغی ایچون اطلس تسمیه اولوندی .
اطلسک کرسی یوتی ، کرسینک عرشه نسبتی گبیدر . بر جوله القا
ایدلسه حلقه‌یه بکزر . الله بو ایکی فلک آراسنده بزلر عالمی
یاراتدی . اوده معارج علادر . بوراده ده تسبیحلریله برلکده
تمثل انسانیه عالمی یاراتدی . اونلرک تسبیحی شودر .

سبحان من اظهر الجمیل وستر القبیح

« یعنی جمیلی اظهار و قبیحی ستر ایدن الله‌ی تسبیح ایدرم .
بو تسبیحک سببی شودر که : بزده بر شخص اللهک ایحا اولماسنی بر فعلی اشلدیکی
وقت اونک صورت مثالی شو حضرتده دگیشیر و او حضرتده بولنان تمثیل
ایله الله آراسنه حجاب گوندرلر . و تغییره عائد قائم اولدیغی شیء گوره‌رز
حقه مخالفته فراغت ایدنجه صورت اصلیه‌سی کندیسنه رجعت ایدر .
و یا گذ گوزل شیء گورر . بونده دولایی شو انسانیه‌نک تسبیحلری
« سبحان من اظهر الجمیل وستر القبیح » اولمشدر .
بو خبر بزه بویله روایت ایدلدی . بو عالم عجب واردر . خای سیوه‌در
یعنی اونلری قونیورمک واینده یمکدر . بو فلکده مقام
حدثی و تقسیم ایدجی ملکلر واردر . بو ملکلر او فلکک عماریدر .
یعنی معمور و آباد ایدیجیلردر . هیئت و رصد علماسنده بر چوغنک حتی
هیئتک علمی بو فلکه منتهیدر . اوراده کوکب یوقدر . بو
فلکک بو جبری مقدر و اونده ایکی‌یه منقسمدر . هر قسمده بر ملک
واردر . او ملک ، او قسمک رئیسیدر . تقسیم ایدجی ملکلر
او قسمی قوش شکلنده ، و الله بونلری مختلف صورتلرده یاراتوب عالمزده
صورتلرینک اسمیله تسمیه اولونمشدر .
برنجی ملک : شیدا صورتی و بتینک جنیتی اوزرینه‌در . بو فلکده
اونک قسمی حمل و حوتدر . ایشته بو کرک عالم تکوینده آلتی بیک سنه دوره
حاکم و والی قیلنمشدر . صوکرا حکم و تصرف شیئه انتقال ایدر .
اوده معلوم و معینه قائم و حاکم اولور . بو فلک زماننده دوراینده
فلکک اولنیدر .

بوراده ایام حادث اولدی . زمانک ایلک حرکتی بو فلکله در .
خاتم انبیا افندیمز زماننده ده بو فلک مستدیر اولدی . بونک ایچون
رسول کریم و مبین افندیمز [ان الزمان قد استدار
کهیئة یوم خلقه الله] بویوردی .
احوال و تغیرات زمانک ، و سماوات و ارضک ، و کیجه کوندوزک خلقی
بو ملکک النه مفتاح اولرق ویردی . بو ملک متحرکدر .
ایکنجی ملک — عقرب صورتی اوزرینه در . اونک بو فلکده قسمی اولادن
بتنک طبیعتی بارد و رطبدر . زمانه دولتی مکنه ، عالم تکوینده ده
بیک سنه حکم ایدر . آتشه بونک الیله یاپلدی . بو ملک ساکندر .
ایکنجی ملکی تعقیب ایدن اوچنجی ملک ، قوس صورتی اوزرینه در . بو
فلکده قسمی اولادن بتنک طبیعتی حار یابسدر . بونکده عالم تکوینده
حکمی دورت بیک سنه در . بو ملک کریمدر . نورانی و ظلمانی اجسام
و اجسادک زمامی بو ملکک النده در . نباتاتی یاراتمه مفتاحی
بونک الیه ویرلمشدر .
دردنجی ملک ، جدی صورتنده در . بونکده طبیعتی بارد و
یابسدر . الله ، بو فلک عالم تکوینده اوچ بیک سنه حکم ایده
جکدر . بوده متحرک ملکدر . کیجه و کوندوزک مفتاحی الله
بو ملکک الینه ویرمشدر .
بشنجی ملک : دلو صورتی اوزرینه در . بو فلکده حظ و قسمی اولادن
بتنک طبیعتی الله حار رطب اولرق ایجاد و تصویر ، حکم و ولایتی
ایکی بیک سنه تقدیر ایتمشدر . بوده ملک کریمدر . کندیلرنده سکون
و هیبت و وقار واردر . ارواحی یاراتمه مفتاحی بو ملکک الینه ویرلمشدر .

آلتنجی ملک — اف بو فلک حوت صورتی اوزرینه یاراتلمشدر . قسمت و طبیعتی
بارد رطب جنبشیه دولت و سلطنتی بیک سنه تقدیر ایتمشدر . نورانی و ظلمانی
اجسامک ملکیله بونک اشتراکی واردر . حیواناتی یاراتمه مفتاحی بونک النده در .
یدنجی ملک ، کبش یعنی قوچ صورتی اوزرینه در . طبیعت و قسمی حار یابسدر .
حکم و سلطنتی ایکی بیک سنه در . بوده متحرک بر ملکدر . عرضلری و
صفتلری یاراتمه مفتاحی بونک النده در .
سکزنجی ملک ، ثور صورتی اوزرینه در . بونکده قسمی بارد یابسدر .
دور احکامی اون بر بیک سنه دن عبارتدر و بو شدید ، جلال و وقار و هیبتدر .
سامرینک بوزاغی یاپاسی و ارض موسانک الهه خدا ایتمسی ده بونک صورت
و هیئتی اوزرنده در . بر قصه یه جه دیره ده حدیث اوزوندر . بو ارض اوق
یالدو و ذکر بری کچلدر . جنت و جهنمک یاراتمه اختیاری بو ملکک النده در
طقوزنجی ملک ، اکیز ایکی ولد صورتنده یاراتلمشدر . بو فلکده اونک
قسمی حار رطبدر . دولتی اون بیک سنه تقدیر ایتمشدر . بو حکم و دولتده
اجسام ملکی ایله اشتراکی واردر . معدنلری یاراتمه اختیاری بونک النده در
اونجی ملک ، سرطان صورتی اوزرینه در . جنوب اولدوغی فلکده نصیب
و قسمی بارد رطب و حکم و سلطنتی دوقوز بیک سنه دن عبارتدر . بو ملک
متحرکدر و دنیالر یاراتمه مفتاحی بونک الیه موعوددر .
اون برنجی ملک ، اسد صورتی اوزرینه یاراتلمشدر . بو ملکده قسمی حار
یابسدر . دولتی سکز بیک سنه دن عبارتدر و ریاحنی کسوه سنه بروخه
بر ملک کریمدر . آخرتی یاراتمه مفتاحی بونک الینه ویرلمشدر .
اون ایکنجی ملک ، سنبله صورتی اوزرینه در . نصیب و قسمی بارد یابسدر .
دولتی یدی بیک سنه در . ملائکه اجسام ایله اشتراکی و اجسام انسانیه

ایده ده معینی اختصاصی اولدوغی ایچون فلك عالم تكوین ، كمال مرتبه‌سنی
بولمشدر . اسد ، وقوس وحملدن كرۀ آتش جوزا ومیزان ودلودن
كرۀ هوا ، سرطان وعقرب وحوتدن كرۀ ما ثوروسنبله وجدیدن
كرۀ ارض وجود بولمشدر . بو فلكده مركزه قادار طبیعتك تغیر واستحالات
وكون وفساده مستعد حكمی بار اولمشدر . ذكر ایتدیكمز وجهله بو فلكك
وجودنده ایام حادث اولدی . بز بونی « كتاب الشأن » آدلی
اثرمزده ذكر ایتدك . بو فلك حضرت عزیزك تقدیریله وعلیمك حكمت
بالغه‌سی تأثیریله دور ایدر .

هر شیئك فاعل مطلقی اللهدر . اما حكمت بالغه‌سی علم ازلیسنده
سبق ایتدیكی شی ایچون اسبابی اولدرق نصب واقامه واونلقله قوللرینی امتحان
وابتلا ایتدی . فعلی اسبابه اضافه ایدن ، مؤمن بالاسباب وكافر باللهدر
یعنی اسبابه اینانیر ، واللهی كیزلر ، واورتر . اكر فعلی اللهه اضافه
ایدرسه اللهه ایمان واسبابی ستر واخفا ایتمش اولور . كفر وایمان
شریعتده بویله وارد اولمشدر . عقل ، اللهدن بشقه فاعل اولمادیغنه دلالت
ایدر . حبیب ادیب اكرم صلی الله علیه وسلم افندمز ، عباره‌لرك اشرفی
واشارتلرك الطفی ایله رمزده تبلیغ ایتدیكی خبر سمایه عائد بر حكم واردر كه
نه كوزل بویورمشدر .

بر صباح وقتی « جهینه » خرافاتی سموع عالیلری اولدی . وبویوردیلركه :
« اتدرون ماذا قال ربكم ؟ » یعنی ربكز نه بویوردیغنی بیلیورمیسكز ؟

اصبح من عبادی مؤمن بی وكافر بالكواكب
كافر بی ومؤمن بالكواكب فاما من قال مطرنا بفضل الله

بنوء كذا وكذا فذلك كافر بی مؤمن بالكواكب
فاما من قال مطرنا بفضل الله ورحمته فذلك
مؤمن بی كافر بالكواكب . » یعنی قوللرمدن بعضیلری
بكا مؤمن ویلدیزلری كافر وساتر ، بر قسمی ده بنی ساتر وكافر ویلدیزلره
مؤمن اولهرق صباح وقتنه كیردی . اللهك فضل ورحمتیله بزه یاغمور یاغدی
دیینده بكا ایناندی ، ویلدیزلری انكار ایتمشدر . شو وبو یلدیزك
تأثیریله یاغمور یاغدی دییه‌نلر بكا ایناماسه ویلدیزلره ایناتمشدر . »
بوندن موكره ، ابو هریره رضی الله عنه ، مطرنا بنوء الفتح ویتلو ما یفتح الله
للناس من رحمة الله فلا الآیة ، دیدی . یعنی بر یلدیزك طلوعی و
دیكر یلدیزك غروبیله بزه یاغمور یاغدی دییه اللهك علامت اولدیغندن
انسانلر ایچون آچوب یاغدیردیغی شیء اوقور .

رسول كریم افندمز مؤمنله كافر آراسنده كی تقسیمك نه وجهله اولدیغنی
سوقه واراده دوننقله ، ایكیسی آراسنده مندرج اوچنجی قسمه تنبیه ایتدی .
بو قسمده ایجاد وابداعك حكمیله فعلی اللهه ، وقصد وتوجه واكتساب
وكسبك حكمی ایله فعلی مخلوقه ، واللهك بر وجهله اضافه ایتدیكی
فعلی قولنه اضافه ایدر . اما [والله خلقكم وما
تعملون] بویوردی . فعل وعمل حقك خلقی وابداعی اولمقله
برابر ، شو حكمله او فعلی بزه اضافه ایتدی . « لا اله الا هو »
بونك ایچون او كیشی كافری ساتر قیلدی . بكا مؤمن ، سراكی جاهل دیمكده
كافر یعنی اوندن یلدیزلكی شیء ساتر دیدی .

كواكب ثابته فلكى — بو فلك افلاك ثابته نك صوكيدر. الله
صوكرا دردنجى فلكى احداث ايتدى. بونى متعاقب دردنجى فلكده ملك بروج
آراسنده عالم صورى ياراتدى. بونك سطحى، ارض جنت و سقفى ده
جهنمك سقفى اولور. او سطحده خازن جنانك صورتنى ايجاد ايتدى.
او خازنده ده ملائكه كيردر. بو فلكك ملكلرينه "تاليات" ده ديرلر.
اصحاب قياسدن بعضيلرى " ويحمل عرش ربك " فوقهم يومئذ
ثمانية " قول جليلنده ديديركه، شو فلك حمله عرشدن اولان سكز
ملكك بريدر. آلتنده اولان يدى فلكى الله تعالى ذكر ايدوب هپسنك
فوقنده بر ده عرش قيلدى. اوده اطلسدر. حالبوكه اهل وجد
بونلرى ديكرى خلافنده در. بو ترتيبك اثرلكى انجق كشف و اطلاع
و خبر صادقله ممكندر. منجملر، رصد و علم هيئت اربابى،
كشفى صحيح اولمايانلر بو ترتيبى بيلمزلر. كواكبك حركتنى كورديلر
و بونكله صنعت الهيه نك كيفيتنه و ترتيب حكمته استدلال ايتديلرده
بعضيسنده خطا و بعضيسنده مصيب اولديلر. بو بابده معروف
اولان اختلافه دوشديلر.

الله، بو فلكى ياراتديغى زمان اوفلك مقعرنده بيك ايكى يوز
مرتبه ترتيب و تنظيم و فلكى بو مرتبه اوزرنده قسملره تقسيم ايتدى.
تكليم فلك بروجى ده اوله اونكى يه آيردى. هر قسم ايچيه بركره ظاهر
قلدى. فلك كواكب و منازله اوتنكى كره و بو فلك آلتنده ده يدى
فلك ظاهر اولدى. بردى اكاندر. شو اوله نكى كوكب و بونلرك
حاكمى حضرت عزيز عليم ترتيب ايتديكى تقدير و قوللرى انقاط
ايتدى. بونلر ايچيه [والشمس تجرى لمستقر لها ذلك تقدير العزيز العليم]

والقمر قدرناه منازل حتى عاد كالعرجون القديم. " بيورلدى.
اشته عزيز عليم، بزم ذكر ايتديكمز دردنجى فلكى قسملره تقسيم ايتدى.
و هر قسمى عالم امكانده موجود اولان عالملردن، هر عالم صورتنده
بر ملك تعيين و عالم امكانك صورتلرينى ده شو اقسامه حصر ايتدى.
شو فلك بر دور يابدى. او اراده نبات اخراج ايتمكده، ارضك
حركتى كبى عالم جنانى ابراز ايتدى. نته كيم ارض حقنده الله
[اهتزت وربت وانبتت من كل زوج بهيج] بيورلدى.
هر فلك حقه كندينه توزيع ايلديكى امرى، مقطور اولديغى حالى
و شانى اوزره ماده و نده كه فلكه حكم و اجرا ايدر. بو فلك فلك حرفى
بو حرفلر عالم اجسامده يكرمى سكز درجه و منزلت اوزرينه بو فلكده
تثبيت ايتدى. يكرمى سكز حروف مخارج مستقيمه اوزرينه در.
صوكرا حرفلر، انسانده و انسانك غيرى بعض حيوانلرده حد استقامتله
چيقدى. بو حرفلر انسانده باقى قالانه مقدار هر درجه در.
بزاتارده ده اكسيلر. بونك انسانده كى مثالى ب ايله ف
و ج ايله ش حرفلرى آراسنده كى حرفلر. بو غارده چيقانه حرفلر
كبيدر. حيوانلرده ده بويله در. جعفر صادق رضى الله عنه حضرتلرى
حيوانلرده كى بو حرفلرى تمييز ايده بيليردى. بعض مسائل الهيه لطيفه
بعض علما تكاشف ايدردى. بو فلكه عائد حرفلرك خواصى، حكم
منازلك ويرديكى شى و ديكه مذكور حرفلر اصلا غيب شكل ويرمز.
زيرا ايكى فلكك دونشده در. شو قدر وارکه هيئت سقفى اولان فلك
اطلسده او منازلك لطيف روحانيتى واردر. هيئت ايله جحيم هيئت
اوزرنده باقى قالانه كلام قاليه. بويله دكلكه حروف ذكرينى قصد
ايديوردم.

حروف نقطه‌یه گلنجه ، اصل جسم اعیه بو حرفلر ، کندیلرینک بولوندیغی
بو خلقتک نقصنده‌در . لکن منکوفلک ، قوللرک معتاری اولوب بو حکمده
داها لطیف و خالصدر . زیرا جنانده اعدل و اکمل نشأت اوزره اولدیغیله
شکل و صورتکی اوده روحانیت خالصه ایله اوراده اجرای حکم ایدر .
و جسم استعداد و قبضه روحانی ، کندی نشأتنه و خلقت افلاکده‌کی جنبشنه
مناسب تجلی ایدر .

بو خلقده جنتده‌کی نهرلر ، روزگارلر ، آغاجلر ، حوریلر ،
کوشکلر ، ایکلر چوجقلر ، بملک ، ایجمک ، نکاح جهتلری ایله
انتقاللر واردر . آنجق حال و قابلیت عینیده‌در ، اعتدال
محافظه ایجه ثابتدر . اصلا استحاله اتمزلر . لکن طعام و شرابده
ملابس ، دنیاکده صورت و حالده مختلفدر . شریف ، واشرفده
حسن ، واحسنده ، جمیل و اجمیلده‌کی عرضلر . عزیز علمک حکمت
بالغه‌سی ایجابیندندر .

بو راده لطیفهٔ انسانیه تعبیری وار دیکه عالم استحاله و فساده دگلدر .
بلکه بو کلمهٔ لطیفه ثبوت و بقا عالمنده‌در . بوده بر تبه محاذی
وادیسی بیدر . او حاده جسم طبیعی دیرلر . بو لطیفهٔ انسانیه محاذی
عاقله و حق دائمدر . هم لذت آلیر ، هم الم دویار . طبیعی
جسمی تغذی ایدر . و آزار آزار تحلل ایدر . آزار آزار ده آرتار
و فضله غذا ، اکسیلن مقداری قادار دیر . بو جهتله آرتیغی
، غائط و بول و توکرک ، و سومک و تراولر ره چقار کیدر .
اوراده یالکز بر تر واردرکه اعراقدن یعنی ابدانده چقار . بوده
مسکدن داها کوزل قوقولو اوله غذالرک فضله‌سی در . انسانک

معتبر اولوب قسمی ، لطیفه‌سیدر . اوده الده ایتدیکی حافظه‌سی واردر
ایتدیکی شیلک ممیزه‌سیدر . بو نه آکله زیرا سقط خانه‌ده‌کی اولاجقدر .
الله افلاک ثابته‌یی اکمال ایدنجه دکلمه ، بودخی خلقتک وجوده
درت اولونجه ارکان و یدی قات سماوات و مولدات و بونلرک ترکیبلری
و جسملرینک فساد و انتقاللری اراده ایتدی .
بو افلاک ثابته‌ده اللهک ایجاد ایتدیکی صحیح بر فلک یوقدرکه اونی ،
انجق ملک کریم ایجه لوح و قلم اولورسه یاپاجق اولماسین . دیه دیک
اشیای یاپاجق مراد ایدنجه اوکا توجه ایدر . بر معاونت دگلدر . زیرا
حوبه معنی و شرکت وار اسبابک احکامنده نه ده و سقط لیدر . اسبابی
نصب و اقامه ظهور ایدرده اودر . اونک یالکز توجه و قصد جهتنده
سببی واردر . حالبوکه اوده بزم افعالمزکی اللهک مخلوقیدر .
اللهک بو خلقده مرادی بزم تحریک ایله بدنمزله بزده‌کی اراده‌سیدر .
تحریک بدنمزله و یا حرکتی یاپاجقده بر فعل مباشرت بزم اراده زمانه
ایدنجه حصول فعلک ، فعلک فعلی ، حقدر . چونکه فاعل مطلقدر .
بو ، اویله برشیدرکه اونی بقا علیم و حکیم ویردی . اوده
بزم علمم و اعتقادمدر . اللهده بونلک اوزرنده ثبات و تمکین
ایسترم . الله ، هیچ بر شیئک علتی دگلدر . بلکه او ، واحد و ازلده
ابده قادار هر شئ موجوددر . اوراده ازلی قدیم یوقدر .
اولیت کندیسنده منتفیدر . کندندن اشتقاق یوقدر .
ذات سبحانیسی اجرام نورانیه و سائره‌یی ایجاد ایتمکده اراده ازلیه
تعلقه توجه ایدنجه نفس کلیه دیمک اولان لوحی یاراتدی .
حتی شو انوار افلاک آنجا جلال استعدادی مقامات و مراتبنه کوره

بیدا ایتدی. مقامات ومراتب ایچینده افلاکه وافلاک ایچینده ده مقامات
ومراتبه باقدی. بزده هر برینک معلوم بر مقامی واردر. واحد قهارک
اذنیله، نفخه توجه ایدرکی عقله توجه ایتدی. او عقل، قلمدر.
واشخاص فلکیه‌ده ارواح ملکیه‌یی وجوده کتیردی. بو ارواح ملکیه
حی اولرق قائم وحمد وثنا ایله ناطقدر. بونلر ایچینده او ارواح ملکیه‌یی
یاراتدی. شو نوع ملکیده بزم ایچین شو بیتلر واردر.

روح من الروح فی جسم من النور ... مثالها اودعته فی جام بلور
یعطیک ظاهره اسرار باطنه ... کالمبصرات اذا ما فضن فی النور
له الجناح اذا ما شاء یبسطه ... او شاء یقبضه من غیر تشمیر
له السیادة له العبادة ونصرها ... فی المعنی قائمة من غیر تقصیر
بواحد سدرة علیاء یسکنها ... وآخر همه فی النفخ فی الصور
وثالث یقبض الارواح کارهة ... وذاهب رزقه من غیر تعبیر
وخامس یسمع الارواح دعوته ... خیر یجود وکل خلقه تدبیر
هم الکثیرون لا یحصی تعاددهم ... ولا یراهم الا من الطور
فمن علا الطور یحفظ سر خلقهم ... وفوقه سابح فی بارتقور

ترجمه‌سی

نوردن مصنوع بر جسمده روحدن بر روحدر. صوکی بلور قدحه
قونولمش وامانت اولرق صقلانیلمشدر.
اونک ظاهری، باطننک اسرارینی صقلار. قیروب واهیدلدیکی زمان
نورده کورونن شیلر کبیدر. اونک قنادی واردر.

خرام واقدام آثاری کوسترمه‌دن، دیلدیکی زمان یایوب آچار و
دیلدیکی زمان دوروب دوشیرر. ایکی ال، وایکی کوزی واردر.
اونی هیچ تصور عینده قائم اولرق کورورز. برینک سدره
علیاسی واردر؛ اوراده ساکندر. دیکرینک عزم وهمتی نفخ صوردر.
اوچنجیسی کرهاً روحلری قبض ومه غیر تغییر رزقنی تخصیص ایدر. بشنجیسنک
دعوتنی ارواح ایشیدر. لطف واحسان ویرن برخیردر. بونلرک ده
قهر وتدمیری یاراتیر. بونلر چوقدر. مقصد ونیتلری حسابه صیغماز.
مرتبه‌لری ایچنده طور درجه‌سنده معدوددر. طورده اولان، کندی
خلقتنک سرینی کورور. اونک فوقنده بارتقورده یوز درجه واردر.
نفخ ودعا آراسی آیرلدی. بونلر ایچینده نفخ، بدء واعاده‌ده در.
ودعا بیانده بولونور. زیرا اعاده، بدء کبیدر. فرقی یوقدر.
نته‌کیم [کما بدأکم تعودون] وارد اولدی.
عیسی علیه السلامک قوش یاپمه خصوصنده «فتنفخ فیها
فتکون طیرا باذنی» بیوریلدی. بو بر ایجاد مخصوصدر.
دعا بویله دکلدر. نته‌کیم حضرت ابراهیم علیه السلامه «ثم ادعهن
یأتینک سعیا» دینلدی. اونلر دعادن اول ذبح ایدیلمشدی. یالکز عینی
ترکیبک فسادیدر. اجزاسی احیاسنه باقیدر.
بزم ایچین جسده جوهری حامل اولان حیات ذاتی اولدقدن صوکرا جسده
اصلا موجود اولمایان جوهر حکمی کبی دکلدر. بو تقدیر ایله هر شیئک حقی
تسبیح ایتدیکنی ایماناً بیلیورز. وکیفیتنی بیلمیورز. حالبوکه یالکز
ذی حیات اولانلر تسبیح ایدر.

دنیانک خلقی باب: ذکر ایتدیکمز سببدن یا ایلیسنده صوکره

نظریله والهی اولان توجه ایلدیکی نفسه چویر . بو نفسی ملک کریمه
ائف تدبیر ایله حسبله اله صولنده زینکنه قادار انجه بالالهام ایتدی .
بو جسمک مرکز نقطه‌سیدرکه نشأتک قائم اولدوغی قویرو وه جوقوری
ایله تعبیر اولنور . بوراسی چوروموین جزءدرکه عنصر اعظمک نظرینه
عشق اونک آکسزین کوره ونوش و باقیشنده یارادیلدی . ملک کریم
عزیز علیمک اذنیله مرکزه وارانه یره قادار ایندی . و عنصر اعظمک
اورایه نظر ایته یکی کوردی . کون ومکانک بتون امر و تدبیری اوندن
صادر اولدی . و حقلق حکمت بالفرسیله نه اورایه عودت ایده جکدر .

بو ملک اولا کره ارضی دوندردی . بو حرکت سرطانک ظهوریله اولدر
بو سمار بروجه بزم ذکر ایته یکمز ملک کریمدر . مرکزی وطی تعقیب ایدن
قسمده کره یه عائد بیوک بر طاش و بو طاشک نقطه سنده ده حیوانی
یاراتدی . آغزنده یشیل بر ورقه واردر . اللهی تسبیح و تحمید ایدر .
بو اشرف اولان حیواندر . بزم بوکا دائر سوزومز اوزوندر . زیرا مقامات
مقاماتک آثار عجیبه‌سندر . بو ارضی ملکلردن بر صنف ایله معمور ایتدی .
بونلره « ناشرات » ده دینیلیر .

بو ملکلردن طالب علم اولانلره قارشی قنادلرینی یایارلر یعنی انسانلرک نظر
احتیاجنی جلب ایچون شریعت خبر ویردی . زیرا اهل صالح قوللر ایچوندر .
بونلرده علماء باللهدر . « قاف » اسمنده بیوک برطاغ بو ارضه
مقدم یعنی امام قیلدی . و ارضی احاطه ایدن جبل اوکا نسبت اولنور
اونه قاف داغی دینیلدی .

زیرا بو طاغ بو ملکک اوطوردیغی یردر . زلزله‌لرل ویره باتمالرک
و ارضه عائد بتون حادثه‌لرک حکمی بو ملکک زمام اداره‌سنده در .

37

الله بو ارضی مولداتده برچوغنک محلی قیلدی . ذکر ایتدکلری آیاتده مقصود
اولان بودر . خلیفه واللیلک امری بو ارضه نازل اولور . مقصد
خلیفه اولدیغیجه کتاب آنجق او خلیفه‌نک ذکری ایله نازل اولدی . ده سماوات
وارض موضعنک عزیزده ، « والسماء وما بناها ،
والارض وما طحاها ، خلق الارض فی یومین ،
ثم استوی الی السماء » وارد اولدی . ارکانه دائر بونده تشقیقی
ذکر ایتمدی . بناء علیه ؛ بوجهله خلیفه‌نک اصالتنه و مقصود بالذات
اولدیغنه دلالت ایتدی . صوکرا کشفک دیردیکی ، و بیلدیردیکی
اولا بونک یارادیلمسیدر . و ارکانلرک بقیه سنده اول اللیلک یارادیلشی
ایلک ارکاننده بودر . کوکلرده و کوکلرده بولنان وارلقلرده اول
بو ارکانلرده نه لر بولوندیغنه دائر علمانک برچوق اختلافی واردر .
بونلردن بعضیسی جنتده بولنور . واقعا بونلر اوراده طوپلانیر بوقدر
وارکه صنفلری دکیشیر و بو صنفلر اویانه اولان حشرده ترجیح
کسب ایدر . یعنی بو خاصیته دولایی اف [یوم تبدل الارض
غیر الارض والسماوات] « بویوردی .
جنت تماماً بنا ایدلدی . اوجنتی اونک نفیسی معدنلری اولان لؤلؤ
و مرجاندن ، در و یاقوتدن ، ذهب و فضه دن ، زمرددن و
مسک و عنبر و کافوردن ، و بوکا مماثل شیلردن یاراتدی . وارد اولان
خبرلرده جنتک در و یاقوت و مرجاندن مرکب اولدوغی و حوری
و ولدانه و اوراده موجود اولان بتون شیلره واقف اولدیغی ایسه
آدملک طوپراقدن و بالچقدن و شکلده ماء مهیندن یارادیلدیغیله دائر
آکلادیغی شئ ایله آکلار . بو فهم وجهیه احاطه ایدلمز .

نتیجه‌م ارضده بزم ذکر ایتدیکمز شیلر اعتباریله خسته ایجه یاپیلمشدر.
ارضده بولونان کبریت حدید، قورشون، نحاس، زیفت قاتران
کبی خسیس معدنلره قوجه بیلک کبی شدّتده آتشه ایجه یاپیلمشدر.
شارع بیلدیری « سرابیلهم من قطران ولهم مقامع
من حدید وصبّ فی اذنیه الآنك ویجعل لمن
کان یسجد اتقاءً ورياءً » قول جلیلیله بیلدیردی.
ریا اثری اولرق سجده ایدن منافقدر. آرتیق نحاس طبقه سیدر.
بیت مقدس‌له وادی جهنمه بطن محشر ایله ارضه ملعونه‌یه و شجرهٔ غرقده‌نبیه
واشارت ایدلمشدر.
ارضی تقسیم و خشت ایله نار آراسنده تفصیل ایتدی. آتشك و جنتك ده برجزئی
ارضده‌در. سیدلشر « ما بین قبری و منبری روضة من ریاض الجنة »
حدیثیله خبر ویردی. شوقدر وارکه ارضه، صفتلرله تبدیل ایتمز. بونکا
شافی اولان شیئی « کتاب الجنة » و « کتاب النار » ده ذکر ایتدك.
(الله) ارضك اصلی ایچنده بولنان شیلرله دورت کونده یاراتدی.
کونلرده هر برکونه بیك سنه اولدیغنه بودرت کونده درت بیك سنه‌در
اواده خیر و شر ایچه مقدر اماکنه تقسیم ایتدی. بوندن صوکره
کمال طرفنه توجه ایله افلاك ثابته‌نی ذرّه اولرق یاراتدی.
افلاکك دوراتی یانده کائناتی ده بیك برکونه طوقلغی یاراتدیکی
یاراتدی. افلاکی ایچون مقصود بودر. لطیف و خفیف شیلردن
کرهٔ ارضك جوفنه قویدیردی. و قوجه صو اولدی. اوده بویوك
دکزدرکه اهل شقاوت تعذیب اولنور. بو دکز برقره صودر.

برایچه کچمه حیقور لقدرده اکثریا آثاری آتشی ظاهر اولور. و بر نفسی
آزجق یری برلوندیغنده بعضیلری قره‌صو بنشیندرکه انسان و حیوان فراجنه
الویرمز. بوصو طاشده دورایدر. ارضده بونك اوزرنده‌در.
بوندن صوکره قوندره جه شیلری قوندوردی. و مرکزی وطاید یدیرده
اوصولردن بعضیلری لطف ایتدی. و قرانلق هوا اولدی. بو هوا
تجمد و « دیگری سیاه دومان‌در. و صخره اولانده مرکز ایله دوندی.
و هوانك حرکتده خفیفلشدی. صوی بونك اوزرنده طوتدی.
ارضه بوصوبك اوستنده‌در. صو بو قرانلقده ریح سموم ایله ذلزلانیده
ارضه حرکته کلدی. ملکلر ارضك حرکتی کوردی و نشئت مخصوص ایله
او ارضده مخلوق اولدقلری انی اوزره بیلدیردی. بو ملکلر آچیه‌سیانکه
اولدقلری حالده تفرغ ایدرلر. و دیدیلرکه:
« یاربی قوللرك بو ارضده ناصل استقرار ایدر؟ » انی تجلیسی ظهار
ایله بونلری بر صاعقه ایله یاقدی. ارضده صعود ایدن کثیف ومتراکم
بخارلارندن داغلری یاراتدی. و عوارضه اوزرنده اونلری قرار ایدرك
ارضك حرکتی سکونه بولدی. و بو حرکتلرلکده بونیانه ملکلرك استقراری
کیتدی.

بو ارضی کندیسی محیط بر طاغه تطویق ایتدی. یعنی کردنه بند کبی که
بو بوینه کیردی اوده یشیل طاشدندر. بو بوینده ده بویوك بر یلان
کچردی. و باشی قویروغی ایله برلشدی. بو طاغه چیقانی، و بو یلانی
کورهنی داوتقله قوتولوشانی یه کوردم. و ابو مدینه بنده سلام سویله
دیدی.
ابو مدینی ابدالدن و اصحاب خطوه‌دن ایدی. اوکا « موسی السدرانی » دیرلر.

بو طاغی ابو مدین یوقلایوردی . یوسف بن مخلف ابو مدینه بو جبلك هواده
اوزوندیغی صوردی . ابو مدین جواباً دیدی که صبح نمازینی بو طاغك اتکنده
، عصر نمازینی ده بو قارشیده قیلدم . بن ده بو مشاهده ایدم . یعنی
خطوه سنك کنیشلکی حقدا ایدی . بوندن صوکره ملاء اعلی ذوق و جوشو
یا تفضیلقده ، ویا تفکیلقده اضافت بولدی . وصول وخشیتده قوتینه
اللهك کمال قدرتنی کوردیلر . ودیدیلرکه یاربی بو طاغلرده داها شدید
برشی یاراتدکمی ؟ » الله ، « اوت حدیدی یاراتدم بویوردی .
« ملکلر دیدیلر ده شدید برشی یاراتدکمی ؟ » دیدیلر . « اوت ، آتشی
یاراتدم . جوابنی آلدیلر . « ملکلر عجبا آتشدن شدید برشی ده یاراتدکمی ؟
دینجه . « اوت صوی یاراتدم بویوردی . برینك اوزرینه عجبا صودن
شدید برشی یاراتدکمی ؟ دیدیلر . « اوت روزکاری یاراتدم جوابنی آلدیلر .
سؤاله تقدی ایدن ملکلر نه یارب روزکاردن شدید نه یاراتدك ؟
دینجه انسانی یاراتدم ، او انسان صدقه ویرر وصاغ الیله انفاق
ایتدیکنی صول الی بیلمز . « خطاب الهی وارد اولدی . اشته صوال
مالك اولان بو انسانلر . هوای نفسه مالك اولانده هواده اشد بر قوتدر
بو کبی انسان دیمك لایقدر . بو سقای محافظه ایدن حیوانلر . یالکز
صورتا انسانلردر . اشته بو قدر .

بوندن دولایی ملکلر « سبحانك ما عبدناك حق عبادتك » دیدیلر
یعنی سنی بتون نقصلردن تنزیه ایدرزکه سنی حقیله بیلمدك . بزه
یاقیشمایان ، وشقاوه لایق اولمایان شیلر سویلدك . سن علیم و
قدیرسك . بو ارضه یارادلدقدن ، وافلاك دوره باشلادقدن
صوکره قدمای فلاسفه ، افلاك سماویه نك ارضدن اول یارادلدیغنی

وخلقك ارضه قادر اولدیغینه ذاهب اولدیلر . وبو بابده بیوك خطایه دوشدیلر .
زیرا ، بو حکیملك صنعتی وعزیز علیمك تقدیریدر . بونی بیلمك انسانه صادقك
خبر ویرمسنه ، ویا علم ضروریه ، ویاخود امرلرك کیفیتنه شاهد اولمسنه متعلقدر
فقط اونلك ، بو خبرلقده دخلی یوقدر . دوستم نقله اولدیغی ، بابنده برکه ، فکرلری
احاله ایتدیکی جهتیله هر یوزدن یانکلدیلر . صوکرا الله ارضی وارضك سینه سنی
مکنوز اولان لعبه ماده لری یریوزینه چیقاردی . واونکله استفاده یی حلال
قیلنقده کره مای سطح جهتنه چکمه و اداره ایتدی . بوکره یی ملکلری معمور ایتدی .
بو ملکلره [سایات] دینیلیر . بونلرك اوزرنده [زاجر] تسمیه اولنان
بر مقدم واردر . یرایله صو آراسنده عالم ذکر دیمك اولان ملکی عالمی یاراتدی .
بونلرك صوایله برده اشتراکی واردر . بعده صوایله هوایی یاراتدی . بونلره ده
[زاجرات] ملکلری اعمار واداره ایدنلره رعد تسمیه اولنان ملکی قائم ایتدی .
صوایله هوا آراسنده ملکلردن عالم حیاتی یاراتدی . صوکرا هوا ایله کره اثیری
اراده واداره ایتدی . او ده آتشدن عبارتدر . عاملری ، سابقات ده دینیلن
ملکلردن یاراتدی . بونلرك اوزرلرنده مقدم اولان ملك کریم واردر .
بونك اسمنی بیلمیورم . زیرا بکا بیلدیرلمدی . عالم شوقی هوا ایله اثیردن
ممزوج قیلدی .

ارضك سطحنده بو کره نك سطح تمیزنده بکسی ده واردر . صوکرا کره اثیر ایله
سمای دنیایی یاراتدی . و « سابحات » دینیلن ملکلرله معمور قیلدی .
اونلرلرنده مجتبی دینیلن بر ملك واردر . اوده انسانه منفذ اولان خوف قمر
واردر . ودنیا اوده آدم علیه السلامدن ، اولدکدن صوکره روحانیتی اسکان ایتدی .
وکره اثیر ایله سمای دنیا آراسنده ملائکه زمره سندن عالم خوفی یاراتدی .
صوکرا سما و دنیا ایله نورانی هوایی یاراتدی . وملائکه مزج ایله معمور ایتدی .

صوکره بو ایکنجی سما ایله هوائی یاراتوب « ناشطات » دینیلن ملکلرله معمور
ایتدی. اوزرلرنده روح تسمیه ایدیلن ملک واردر. عطارد یلدیزینی
بوراده یاراتدی. اوده کاتبدر. صوکرا، ایکنجی سما ایله، هوائی غیبی
یاراتدی. و بو ایکی عالم حافظات دینیلن ملکلرده بر صف ایله معمور ایتدی.
صوکرا، هوا ایله، اوچنجی سمایی اداره ایتدی. و قانتات ملکلریله معمور ایتدی.
اوزرلرنده حمیس دینیلن ملک واردر. انی بوراده زهره یلدیزینی یاراتدی.
و بو زهره ایله هوائی اداره و عالم انسده استقامه ایتدی. صوکرا بو هوا ایله
دردنجی سمایی اداره و ملائکه صافات ایله معمور ایتدی.
اوزرلرنده رفیع دینیلن ملک واردر. گونشک یاراتیشی بوراده در.
صوکرا بو سما ایله هوائی اداره و بونده ده عالم بسط ایله معمور ایتدی. صوکرا فکرده
هوا ایله بشنجی سمایی اداره و فارقات ملکلریله اعمار ایتدی. اوزرلرنده
[[illegible]] دینیلن ملک واردر.
انی احمر دینیلن یلدیزی بوراده یاراتدی. صوکرا بو سما ایله هوائی
اداره و بونده ده عالم هیبته اعمار ایتدی. بونی متعاقب بو هوا ایله
آلتنجی سمایی اداره و اظهار د « ملقیات » دینیلن ملکلرله استقامه د
اعمار ایتدی. اوزرلرنده مقرب دینیلن ملک واردر. انی بوراده
مشتری یلدیزینی یاراتدی. صوکرا بو سما ایله هوائی اداره و عالم جمال ایله
معمور ایتدی. اوزرلرنده ملک کریم واردر. اوراده کیوان تسمیه
اولونان یلدیز موجوددر. صوکرا بو نقطه کواکب ثابته فلکنک مقعرینه
قادار هوائی یاراتدی. عالم جلال ایله معمور ایتدی. و بو هواده ده
خازنه دنیا اولان مالکی و اولوم ملکی عزرائیلی استقامه ایتدی.
بوراده سدرة المنتهی واردر که داللری جنتلرده و کوکلری اسفل

40

سافلینده در. بو سدره اهل نار ایچون زقوم، و اهل جنان ایچون
نعیم در. شرارکانده فلاکه علی یاراتدی. و فلاکه ملکلریله
معمور ایتدی. سوزمزده مقصد، اللهک اوراده مراتب خلقی
احضار و تهیه، و ارواح و حیاتک و ثابت اولان دردنجی فلک
حرکاتنده تولد استعدادلرک اسرارینی قبول ایچون بو خلقت مرتبه‌لرینک
نورانی جسملرینی تکوین ایتدیکنی بیلدیرمکدر.
سما اولان، صو طبیعتنده بارد و رطب و سمای قمر اوله‌رق
یاراتدی. و بو صو ایله آتش آراسنده جنسی بر منافرت احداث ایتدی.
حتی او صو، آتشه استحاله ایتمز. بناءً علیه احاطه الهی اولان صور و
مولداتک عالم ارکانده حرکتنه دائر مراد الهی اولان مشیته تحت ایتمک
هیئت و بالطبع در. انی اوراده جنسه و ابداعک مسالک و مقاماتنی
ترتیب ایتدی. و بو فلک دوره قسره ایله دونمکه باشلادی.
و بو دوره ایله فلکک جسم کلیه عائد تعاقب تفصیل ایلدی. و
کندیسیله اوستنده بولونان فلک آراسنده هوا پیدا اولدی. بو یدی
یدنجی سمانک هر برنده فعلی گوستردی.
برنجی سما ایله اوچنجی سما بر طبیعتده در. اوده برودت و رطوبتده
دردنجی ایله بشنجی سما ده بر طبیعتده در. اوده حرارت و یبوستده.
ایکنجی سما ممتزجدر. آلتنجی سما حار رطب در. یدنجی سما بارد
یابسدر. صوکره جناب حق بو سماوات و ارضه، و اونلرده کی اشیانک
صورتلرنده نفخ ایله تعبیر اولونان جمعه ارواح توجه ایتدی. بو صورتلر
استعدادلری مقدارنجه ارواحی قبول ایتدی. و ملائکه‌یه دائر بزم ذکر
ایتدیکمز عالملرک اعیانی ظاهر اولدی. و افلاک دار کانه کسب حیات ایتدی.

نباتلرجه دونمكه باشلایوب عمرانه قاووشدی . دیقباركله شهادته و تحسب ایتدی .
دوران ایسه كه شوقه ایله دوندی . بو فلكك ، الاهلك ابداع وایداع ایتمسی
اولدوغی اسرار دورانك فرقنده دكلدی .

طبیعت الاهلك جنسی اولارق كندیسنده یاراتدیغی قوتی بو عالمده اداره ایفا
ایدوبده اركانه نشو قبول اثری حاصل اولنجه افلاكك آثار حركاتی اركانه
عودت ایتدی . زیرا افلاك اداره‌ده نفوذ ایله حبت شی بولمدی . واورادن
اشخاصك تصادفی كبی چاپیشمه وقوع گلدی . ویاپیلوب صیدنك اصلنه
رجعت ایتدی .

دردنجی سماده كونشك ظهوریله كیجه وكوندوز میدانه گلدی . وبو سما ایله
كون تمیز ایتدی .

الله بو افلاكك شرقدن غربه حركتلرینی ، افلاك ثابته‌نك حركتلری كبی بر
طریقده یاراتدی . علم هیئت ارباب بونك خلافنه قائلدر .

ارباب هیئت «نقحج» دن «تبغلی» ده «حملدن» «ثوره»
قادار كواكب ثابته فلككده سیاره‌نك مسافه قطعنی كوردكلرنجه سیاره‌نك
حركتی كواكب ثابته فلككك ، كویا عكسنه حركتی ظن ایتدیلرده افلاكك غربدن
شرقه دوندیكنی قائلدیلر ، حالبوكه امر بویله دكلدر .

كواكب فلكنك حركتی ، سرعت ذات تركیب و جسملرینك ویردیكی مقدار
اوزرنده‌در . سیاره فلكلری بو دورده كندیسیله برابردر . شو قادار
واركه خالقك تقدیر ایتدیكی قوته قادار مقدار معلوم بر وزنده مسئی
وسیر ایدر . وقمرك ودیكر سیاره‌نك «نقحج» ، نیزلنده «تبغلین»
نیزلنه وحمل برجنده ثور برجنه قادار تأخری كوریلور .
بو دوغرو بر تأخردر . لكن كندیسنه مقابل بر حركت ضدیه دكلدر .

افلاكك حركتی ، فلك محیطك حركتلرینه بر یكدیگره متقابلدر . دیه دیكیسه‌لرك
بزم ذكر ایتدیكمز شبهه بلاشك ازالیده حلك صحیح برعلمی یوقدر .

بعضی سیاره‌لرده كورولن كیری دونوش حالی ، فلك تركیبك وحقك
بولندیغی صورت اوزره یاراتدیغی طبیعتك او وقت فلكه ویردیكی سرعتدن
دولاییدر . حضرت هویتك بو عجیب انشاسی غیبالغیبدر .

الاهلك مراد ایتدیكی انشا لخیر نفسی ولوح ایله تعبیر اولنان تملك كریه توجهیه
رونما اولور . فلكك دورلرینه توجه ایتدیكی كبی عقل وحكمده عبارتملك
كریمنجه ده بو توجهلر موهبه الاهیدر . اثر یزیدقویان اهل نظر بزدن
بعضیلرك فعلی الاهلك غیرینه ، یاخود فعلی سببله شارك الاهه اسناد
ایتمسه فكرینه قاپیلمالرینجه سببلری ایضاح و تحقیقدن سكوت ایتدیلر .
نه بو ایكی مذهب ارباینیده دكلز . بزم مذهبمزه كوره [الله]
دیلدیكی اشیای اول ودیلدیكی صوكره یاراتیر . ودیلرسه اكراه ایله یاراتمه
ایستدیكی بر شی اوداولده سبب قیلار . ودیلرسه سبب قیلماز . لكن
دیلدی ، وعلم ازلیسنده ده سبب ایتدیكی وجه ایله شوشی ، انجه
بزم ذكر ایتدیكمز كبی یاراتدی .

شویله ، بویله یاراتدی دیمك محالدر . زیرا معلومك خلافی محالدر .
بوندن دولایی لوح وقلمك سببیتی بابنده سكوت ایتدك . باخصوص
شریعه اعتقاد وشو ، بوسببه بناء یاراتدی دیه فكر و تطالعه‌لرده
ایتمزده اهل حقدر . فقط بونلر ، عقل ومعلول قائل اولدقلرندن
سكافرلردر .

ایمدی بعضی ایچه نظر و ایجاب وقته كوره مسائل ایله ده وتراتب مولفلر ندنده
اجتناب ایدن عاقل ، اعتقاد ایتدیكی شیلره اصحاب وقته واردیغی یولك
دینه ده هر وجه موذی اولدوغی فكرینده‌در .

أمر بويله اولمقله برابر، بونلر بيله مدبر. و بونلرى ردّ ايچون سنده ده قدرت
يوقدر. حقك برچوق وجهى واردر. و بو وجهلر ده دقت موافقدر،
دين و دنيا سلامتنه لازمه اولانى آل.
مدار اعتماد دينيدر. اگر وقتا، سلامت دينك تحصيلى اقتضا ايتمورسه نفسك
ايچون اختيار ايت. ديرسك اولورسه، قادر بحق اولورسه دين و حقى اظهار
ديرسك نفسكى و دينكى احضار ايت واجباره معروض قالديغك تقديرده
ديرسك حقى و حقيقتى اظهار ايده‌سين. بو بابده مغفر قالرسك كوچك
بيلكى قادر عزلتى اختيار و اونده، باخصوصه احكام دينكى اظهار ايت
بدايتده ده اسلام، تمام احكام ايله باشلادى. نته كيم قرآنده [

الا من اكره وقلبه مطمئن] ومجاهدلر حقنده ده [
ويقتلون النبيين بغير حق ويقتلون الذين يأمرون بالقسط
من الناس] وارد اولدى.

بناءً عليه دينكده دولايى نفسك ايچون خير و سلامتكى اختيار ايت. زيرا
رجعتك نفسك اولاده حقدر. سنك ايچون باقى قالاجق شى ده اودر.
دنيا عرض زائل ومرض قائلدر. حالبوكه بو عرض، سنده قالماز
سنده بو عرضله قالمايسين. عرض، شى كسوب ابر ساده سها، اولك
كس وابير. خزبالرسده اول والله رحمتنده اميدلكى كسمه.

استحالاته دائر باب :

آباء علويات اولاده اركان دخلالى
بزم ذكر ايتديكمز وجهله كمال قلينجه امهات سفليات اولاده اودن برخلقده
قوابل وحوامل اولارق حركت قلدى. اركانده كى حركات، حرارت

اعطا و عالم ده سخونت پيدا ايتديكده صوكرا الله قلم ولوح اولان عقل و نفسه
صوكرا عنصر اعظمه توجه ايتدى. بو شريف و اعظم اولان عنصر، كره علم
ايچره نقطه وقلم ده اونك محيطى كبيدر. لوح بونلرك ايكيسى آراسنده در.
نقطه، بذاته محيطه مقابل اولدوغى كبى، بو عنصر ده بذاته عقلك
تموده جهلرينه مقابلدر. بو وجهه اولطه بزم ذكر ايتديكمز رتقلردر.
بو رتقلر، عنصرده بردر. عقلده اخذ و قبول متعدد اولدوغى
ايچون عقلده تعدد و تكثر ايدر.
ايكى عنصرك باتفاق يعنى آكثريته دونوب باقيشى واردر. عقلك
قبولده وجهلرى چوقدر. بوندن دولايى عنصر، خالقى توحيدده
تحقق اعتباريله عقلدن زياده در. زيرا نسبت اعتباريله اتم واقوادر.
[ولو انهم اقاموا التورية والانجيل وما انزل اليهم من ربهم لاكلوا
من فوقهم] آيت كريمه سنده بزه كوره عنصر و عقله اشارت الهيه واردر.
[وما انزل اليهم من ربهم] قول جليلى كتب و صحف و انزال ايديلن
شيلر و تمكيدر. بو آيت، اسرار و مواهبه دائر محيطه اشارتدر.
قلمده ملكك آلتنده در. آياقلرينك آلتنده اولان شيلر، عنصرده
اولان غيوب و لطائفه دائر نقطه‌يه اشارتدر. لحيس ده
الله نه استمداد ايدر. عالم الضعفه باشلايجه، كنديسيله توالد و تناسل
وقوع بولنجه اركانده استحاله‌لر باشلادى. و بو اركانده بعضيسنك
بعضيسنه استحاله‌سى غريزى علمك نظم و ترتيبى وجهلهدر.
اركانك اولنده ذاتا عجيبى اولرق الله بارادتيلى ارضه باقه
بو ارضى سما دائره‌لرينك محوك قيلدى. او ده برطبقه اولان بدعى
سماركه بروده وبوستدر. بو اركانك آراسنده مسافت احداثينه

اونلردن بعضیسی هر جهتجه منافرت اقتضا ایدر. صو، آتش، طوپراقدکی بونلر بربرلرینه
مجاور اولمدیلر. جمد، آرالرنده واسطه قیلندی. صوی هوا ایله طوپراق
آراسنده، و هوایی آتش ایله صو آراسنده یاپاندی. چونکه اونلر آرالرنده
بر وجهله منافرت وارسه ده بر وجهله ده مناسبت واردر. واسطه
اولان صو ذاتاً آتشله منافرت و برودت اعتباریله ارضه مناسب و
مجاوردر. رطوبت اعتباریله ده هوایه مناسبتی واردر.
واسطه اولان هواده ذاتاً طوپراقله متنافردر. حار اولمق اعتباریله آتشله
مناسبتی واردر.
رطب اولمق اعتباریله صویه مناسبتی آشکاردر. بناءً علیه ارض، صویه، صو
هوایه، هوا آتشه، آتش طوپراغه واسطه‌سز اولهرق استحاله ایدر.
ارض، ایسترسه هوایه و هواده طوپراغه استحاله ایدر. ایکیسنده
برینک صویه استحاله‌سی لابددر. اوزمان ارض هوایه، هواده ارضه
و هر ایکیسی ده آتشه استحاله ایدر. او زمان هوا ارضه و ارض ده هوایه
ملحق اولور.
آتشک صویه استحاله‌سیده بویله‌در. او حالده هر ایکیسنک هوایه یاخود
طوپراغه استحاله‌سی لابددر. او زمان صو آتشه و آتش ده صویه
استحاله ایدر. بونلرده افراط ایله واقع اولور. استحاله ایدن حدینی
تجاوز ایدرسه بر وجهله ضدینه منقلب اولور. او وجهده اونک
ضدیدر. یبوست حدینی آشنجه آتشده رطوبت اولور. بناءً علیه هوا
آتشه استحاله ایدر. حرارت و رطوبت هواده حدینی تجاوز ایدرسه طوپراغه
استحاله ایدر. لکن بو استحاله‌لرک وقوعی نادردر. بونلرک وقوعی
شاذ اولدوغنه دائر تنبیه و اشارتده بولونان برکیمسه‌یی کورمدم.

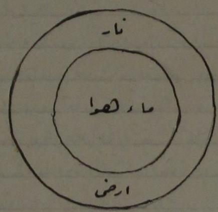
جائز اولان هر شیئ واقعدر. آرالرنده بر جهتدن مناسبت و بر جهتدن
منافرت اولورسه شیئک شیئه استحاله‌سی بویله‌لک علماسنک أللنده‌در.
حاشیه‌ده کوره‌جککز کبی ترتیبلرینک صورت نشأتنده‌در.
اسکافک قبول ایتدیککی بو استحاله‌لر ایله زمهریر دائره‌سی و هواده اولان
جمد یعنی ماء جامد، جبال برد یعنی کوکده یاغان دولو داغلری
، بحر مسجور یعنی آلتنده و قعر عمیقنده دولابی طاشقین دکزی
صویک کرهٔ ارضک جوفنده بولنان صو، و قراکلق طاشده دونان هوا
، زمهریر دائره‌سنک اوستنده آتشی وطا ایدن هوا حادث اولدی.
الیوم صورتک، مرکزده طاشدر. بو طاشده هوا دونر. هوا
اوزرنده صو، صو اوزرنده جمد، جمد اوزرنده دکز، دکز
اوزرنده هوا، هوا اوزرنده آتش، آتش اوزرنده سماء دنیا
دونر. بو استحاله‌لر اللهک بتون دورلره ویردیکی بر ودیعه‌در.
باطی ضمه اخلال ناتهنك دورلرده حیتلر پیدا اولدی. اوزرنده
مخلوقلر واردر. اوراده نورلر ایچنده ارواح معموله واردر. شفاف
جسملر هم شریف همده بولوندیغی فلکه مناسبه معدلدر.
بوندن جانلر نشأت ایتدی. اکبر و مقدم اولان خازن، رضوانه
زیرا بو جانلر رضا حالتنده عبارتدرکه جنتده حالت کرادر.
بونک فوقنده بر جنت یوقدر. خازنه «بشری لکم» تسمیه اولوندی.

تنبیه — بعض اخبارده وارد اولدوغنه کوره انسانلر جنتده
منازل و مقامات اخذ ایتدکری زمان جنابحق مهر غیر تکییف و لا تشبیه
کندیلرینه لایق و مناسب کلام ایله «ای قوللرم! سزه ایچه داها برشی
قالدیمی؟» دیه ندا ایده‌جک. او قوللرده «یا ربنا! بزم ایچون

برشی قالمادی . ، هرشی اتم ومنتظمدر . بزی آتشده قورتاردك ، جنته
صوقدك ، كیدیردك ، یدیردك ، ایچیردك یاپاجغنی یاپدك . دیه جكلر
جناب حقده . « اكسیك ، كدیك برشی قالدیمی ؟ .. دیه جك ، قوللرده
« یاربنا ! برشی قالمدی . طرزنده جواب ویره جكلر . بونك اوزرینه
الله بیوره جقكه « سزده خوشنود اولدوغمی وسزه اصلا كوجنمیه جكمی
بیلیرسه‌م ممنون اولورمیسكز ؟ » قوللرده یاربنا ! سندن ده
خوشنودز . جوابیله ممنونیتلرینی اظهار ایده جكلردر .
اهل جنتك بو خطاب ایله سوینه جكلری قدر صحیح و صریح اولمایاجق .
[خالدین فیها ابدا رضی الله عنهم ورضوا
عنه] . ایشته بو خطابه مظهر اولان قوللر اهل جنتدر .
بونكا اهل اولانلر او جنت ایچین چالیشانلردر ؛ بونكا نقشه ایده‌نلر
بوندن شق حقنده برشی ایسته‌مزلر .
عارفلره گلنجه : بونلر اهل الله وخاصه سیدر . زیرا بونلر دنیاده
سلوكلری حالنده ایكن او جنته نائل وحیات دنیاده ایكن «لهم البشری»
ایله مبشر اولدقلری كبی آخرتده ده شرده لنیرلر . ایمدی عارفلر جنته
بحكم الذات دكل ، بحكم العرضه بولنه جقلردر . بونلر بالذات الله ایله
برابردر . بونلره اهل الله وخاصه دینلدی . وجنته نسبت ایدلمدی .
لكن جنت بونلره نسبت ایدیلیر . اهل جنت اولان عاقللر ، بالذات جنتله
وبالعرضه الله ایله برلكده‌در . بونلرك اللهی رؤیتی ، اوقات مخصوصه‌ده‌در .
لكن اكثری زمانده جنانده حور وولدان ایله برابردر .
بوراده بالذات منفی حققلرده ، نعمت الهیه نائلدرلر .
اللهده شقه نه درلو باقمازلر . یالكز حكم امریه و عالم نفوسده

44

مشیئت عدلیه باقارلر . كذلك عالم رضوانده نورده شقه‌سنه باقمامق
اونلره نشئه ایته كلرنده مالك وخزنه نار ظهور ایتدی . مالك
، اكبر ومقدم اولان خازندر . شدتیه وقوتنده ده عالم شقاده
قهری ظاهر اولدوغندن دولایی مالك تسمیه اولوندی .

ایمدی بونلرك عذابی آرتار . وبو قهری ذیجه اونلری حقیقتیدر .
زیرا روحلرا حالنده عالم سعه دندر . یعنی كیشلك عالمنه منسوبدر .
اگر بونلر عالمده قرانلقلری شیئله محصور قالاجق اولورلرسه بو دارلقده
اونلره اشد عذاب اولور . [واذا القوا منها مكانا ضیقا مقرنین دعوا
هنالك ثبورا لا تدعوا الیوم ثبورا واحدا وادعوا ثبورا كثیرا] .
دارلغه نهایت اولمادیغندن سزك عذابكزده نهایتی یوقدر دیمكدر .
حضرت جباردن اونلره خطاب « اخسؤا فیها ولا تكلمون سخط
علیكم سخطا لا رضی بعده » اونلره بو خطابدن داها شدید عذاب
اولماز . بو شكلك مركزنده محیطه قادار مجموعی قره شمسك شكلی و
صورتیدر . اسفلی نار ، اعلاسی كنیشدر . اوده صورتدر .

یعنی صوغوقلری چوقدر. جهنم جنتک اعلاسنده در. بونلر محیطک سعدی
و علویدرلر. جهنم نارلری اسفلنده و دارلقده در. اوده تحتیدر.
کنشلکده نعیم و فرح و سرور و ابتهاج دار و کنشلک مقداری اولان
سعدلر جهنم جنت ایچیدرلر. عذاب و خفقان و غموم دار و دارلق مقداری اولان
شقیلر جهنم نار ایچیدرلر. عقللریمز جهل اللهدن و نفوسمز عقل سعدیدن
اولماملرینی اللهدن تمنی ایدرز.

لقاح و توالده دائر باب — فلکلرک دوندیکی و یتیشلرنده اولان
استحاله لر ویردیکی و عالمک تخومت پیدا ایتدیکی ایلک شیدن اثری قبول
ایدن ایلک زکیه اثیرده دینیلن آتشه زکیندر. ایکنجی قویروقلو
یلدیزلر ظاهر اولدی. بو قویروقلو یلدیزلر عینده کوردیکمز کبی احتراق
استحاله سی چابوقجه اولان دارلقدرکه کونه، و فسادی چابوقدر.
فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندیمز مبعوث اولدقلری زمان، بونلر مقدار
آتشه کی نورندن آلوب شیطانک اوزرینه آتدقلری شهاب اولدی.
بونک یوقاریسی تعقیب ایدن قسمی بروسما یعنی کوکده یاغان دولو و
آلت قسمی ده بحر سیحور اولان زمهریر اسوندردی. بو زنکده
سعید و شقی آراسنده جنلر ملی نشأت ایتدیلر. بونلرک نشأتی
نه آریجه ذکر ایتدک. بوراده مقصود اولان انسانک نشأتیدر.
روحانیت نوری، طبیعت آتشه غلبه ایدن سعید و طبیعتک آتشی
روحانیتک نورینه غلبه ایدن شقی اولدی. زیرا بالاصالة ممتزج
اولدقلری بو عنصر، آتشدر. هر نه قدار هر طبقه اوزرینه
یاراتیلدقلرسه ده ظهورلرده عنصری بزده غالب و جمیع ارکانده ده بو
آتشه ظاهردر. بناءً علیه بزم حقمزده « منها خلقناکم » وارد
اولدی.

45

ابلیس و جنلر حقنده ده « خلق الجان من مارج من النار » بیورلدی.
بعثت محمدیه دن اول بو جنلر، ملکی اولان ملاء اعلانک سوزلرینی ایشیتمک
ایچون سما طرفنه دوغرو کره لرنده یوللری واردی. حقلرینی وجهله
سنبله صورتی اوزرینه یاراتیلان ملک کریمک حضرت آدمده حضرت کرمه
قادار حکمی واردر. بوندن دولایی سنبله، انسانک نشأت ترابیه سی
اوزرینه یاراتیلدی ده اجساد آدمیه ظهوره کلدی. نته کیم ذکر ایده جکز.
قویروقلو یلدیزلر، جمودک و برودت و یبوستک اقتضا ایتدیکی
سکونک غلبه سندن دولایی بو کثرتله ظهوره کلدی. زمانه، اللهک
یاراتدیغی کونده کندی هیئت و صورتی کبی دونمکه باشلادیغی حالده حضرت
محمد صلی الله علیه وسلم تشریف ایدنجه، حکم اللهک میزانه صورتی اوزرینه
یاراتدیغی ملک کریمه انتقال ایتدی. بو عدالتدر. انتهی هر حقه صاحبنه
حقنی ویردی. خدای متعال، ملک اثری انتقال ایتدیکنده اثیرده
قویروقلو یلدیزلر و احتراقلر چوغالدی. و انتهی بونلری رجوماً للشیاطین
یاراتدی. واقعه منسوب هر مسکنده شیطانه بولوندیغنه کوکی سوزلره
قولاق ویروب دیکلدیله جنلرده بو یوللر دارلشدی. بونک سببی
وعلتی بیله میدیلر ده « انا لمسنا السماء فوجدناها ملئت حرساً
شدیداً وشهباً » دیدیلر.

حرس، رصد مکلفیدر. [من بین یدیه ومن خلفه رصداً]
آیتنده اولدوغی کبی. ذوات الاذناب اولان شهب نجوم حقنده
[وانا کنا نقعد منها مقاعد للسمع فمن یستمع الآن یجد له شهاباً رصداً]
وارد اولدی. جن و شیاطین علم غیبک ویرلمامسی اوزرینه آن
بویوک بر بلا اولدی. « انا سمعنا کتاباً انزل من بعد موسی » آیتی

تفسیرنده «ابو علی البغدادی» «خُنافر» «شصار» مسئله‌سنی کافی
درجه‌ده ذکر ایتدی. «خنافر» جن‌منسوب برجنک آدیدر.
«شصار» کوزل صورتله انسانه کورونن جن پری دیمکدر. لکن
بونلرک هپسی صورت آلتنده وغور حقیقته مطلع اولمدیغیچون یورور
بر شهابه راجع قلدیجک اولورلرسه شهاب اونلری یاقار. اخ، عالم
خیالی بونلرک النه ویردی. [وکان عرشه علی الماء] قول جلیلی مقامنک
ذکر اولوننده عرش بونلرک رئیسلری ایچون نصب قلنمه ایتدی. بو عرش
تلبیس عرشیدر. هر شیئک عالم حقیقتده‌کی مثالی بونک الده ایتدی.
اهل کشفی کشفنده و اهل نظری نظر واستدلالنده اغفال واضلال ایچون عالم
حقیقتده‌کی صورتی عالم خیاله کندی صورتی اوزرینه کتیریر. اللهک امرینه
قوللری امحا ایله وابتلا ایچون شک وشبهه ووهم انا اختیارلری بونک الندهدر.
بونلری «کتاب الکشف» ده کافی درجه‌ده ذکر ایتدک. اورایه
مراجعت اولونسونده بر مختصر اوقف احاطه ایده‌رز.
بوندن صوکرا به دیرکه الله، بو دوره محمدیه سیادتی ... قدر وقتنده
ایجاد ایتدی. واسراری مکتوم ومقاماتی مستور اولمغه وقوه ناریه
وعدم ثبوتنده دولایی فکرلرده ایزی بلرسز قالمدیغیچون بو دولتی
نصب وتعیین ایتدی. صحیح بر شیده استقراری یوقدر. فکر ونظر اربابنده
اولانه قدما نقشت محمدیه‌ده وزمانک استنادنده اول دوره فلکیه‌ده
مستقر اولدوغی کبی بو اسرار مکتوم ومقامات مستوره صحیح برشیده استقرار
ایتمز. بزده اولانه اهل افکارک حیرتی، بزم عزیز اولانه استدلال
حیثیتنده دها چوق اولدی. یوروغونه دوشه فکرلر بر رغونه دوشدکدن صوکرا
یرده دوندیر. بعضیلری تعطیل، بعضیلری علتده وتشبیهده قالدی

وبعضیلری ده حیرت مانع اولورده بیله یورویم دیدیلر. دلیل ایله واقف اولمغه
ایسته‌ینلر دلیلک یاننده دوردی. ویورولدی. هرکس بر رغونه
دوشدیکی یرده دوروب دنیا ایشلرینه ونفسلرینک استراحتنه و
طبیعتلرینه اولمغه کلمه شیاده دوندیلر. بو یوروغونقده دیکنلرینه
دوره‌ده‌کی یرده نظری استعمال ایده، فکر ونظرینک وارابیلدیکی
یوروغونه دوشدیکی یره قادار یورور، نهایت توقف ایدر. تجاوز
اولونور. بونلرک هپسی انساندن خواطرله استقبال وخواطر اوزرینه
حرارتک عینه استقبالیدر. شو قدر وار که لطائف مختلفدر.
مختلف موادده ماده‌لرینک دوکولمسیله دکیشیر. ریاضات ومجاهدات
واستعمالیله معمور اولدیغی افکار دائره وغلبت وخلوت ایله مقصدلرینه وصل
اولانلر مستثنا اولمق اوزره بو امت حقیقتک برچوغی کلمه‌لرنده صحیح
برینک واردیغی امور وحالات اوزرینه مجبول ایدلمشدر. بونلرک هپسی بو
ملکی حاکمک قوتیله اللهک ابداع ایتمه‌سی اولدیغی شیده دولاییدر. زیرا او
یاپمغی اعمالی علیحده مشغول ایتدیکی وجهله، اسباب ایله دخی اسباب یاننده یاپدی.
اللهک عینی یوقدر. اولمغه‌ده لایعنی دیمکدر. اهل افکارک خلوت ایله مشغولیت
بونلر اللهک صاف اولانه ذاکرلریدر. عبادته مواظب وحفظ آثاره صاحب بو زمره‌ده
حوفه‌نک صاحبلری دینلر. بو زمره صحابه وصحابه علومنکده‌ده مراتب عالیه‌یه
نائل اولدی. حتی بو امتک عالملری، دیگر امتلرک پیغمبرلری کبی اولدی. عجبا بو داره
بنی اسرائیلک خلیفه‌لرینه کورونمه‌شی، اخ بونلرک باطننده فتح ایتدی
اونلر بونی بیلمزلر. قدرتی یوقدر. اکثرنده نازل اولدقلری زمانه
حقنه تقصیر ایتدکلرنده دولایی بو امتک سرلری مکتوم قالدی.

نزلت على الاله من العباد   عسى يشفى الكيان من الفؤاد

فقال اجل ولكنه ثم سر   اليه فى افتقاركم استنادى

فان يحصل فذلك لكم معين   على ما تطلبون من الجواد

= ترجمه سى =

عبادت مرتبه سندن اله مرتبه سنه نازل اولدم. قلبده كيانى يعنى عناصر وطبايعى
نفى وازاله ايتمى مأمولدر. أوت، ديدى، لكن اوراده بر سر واردر.
سزك افتقاركزده بنم استنادم اوسره در. بو عجز وافتقار حصوله كلديسه
ايستديككز شيلرده حضرت جواد سزه ياردم ايدر.
بو امتثاللرينه ظهور، آنجق حقك ظاهر اولدوغى دار آخرتده در. انك
ايله معامله لرى، اللهك أمر ايتديكى وجهه اوزره اولدوغنده بونلر احتيا
وار دكلدر.

ان كنت لى اكون لك   ما انت لى ما انا لك

فاصغ الى قولى تجد   صحة ما قلت لك

وليلتزم طريقى   واجهد واخلص عملك

تنل بما جئت به   من كل خير املك

= ترجمه سى =

47

اكر سن، بنم اولدك ايسه بن ده سنك اولورم. سن بنم دكلسك: بن ده
سنك دكلم. سوزيمه قولاق ويرده سكا ديديكم شيئك صحتنى بولمش و
آكلامش اولورسك. بنم طريقمده يورو. جد وجهدكده دائم واخلاص اوزره
عملكده قائم اول ده اومدوغك هر خيره نائل اولورسك. بو دوره
سياديه ده جمادات ونباتاتك نطقه كلديكى چوقدر. انك بو غزوه ده حيات
آثارينى اظهار ايتديلر. بز، رسالت نبوت جهتنده بو آثار كفتارى چوقجه
كوردك واشتدك. رسول الله صلى الله عليه وسلم
افندمز حضرتلرينه طاشلرك سلام ويرمسى ومبارك آووجلرنده واصحابنه ويرديكى
كيمسه لرك آووجنده ده اوفاجه طاشلرك لسان تسبيح وطاعتك ذات مباركنه
قارشى محبت اظهار ايتديكى، وخرما آغاجنك حب واشتياقه آثارى كوسترمسى
وقزارتيلمش بر قويونك زهرلنمش پارچه سنك لسانه كلمسى وبوكا مماثل
عقلده حيرت ويرجك نهايت چوق اخبار وآثارك ورودى، بزجه كشفا
درايته ثابت اولمشدر. شو كم حديث شريفده [لا تقوم الساعة حتى
يكلم الرجل عذبة سوطه وتحدثه فخذه بما عمل اهله وتقول الشجرة
يا مسلم هذا يهودى خلفى اقتله وتخرج الدابة التى تكلم الناس على اسم
فى وجوههم وجعل الله شهودهم قمرية ولا شمسية] وارد اولمشدر.

= ترجمه سى =

انسانك قامچيسنك قايش اولدوغى مشيننك لقردى ايتدكجه، انسانك اولوغى
او قامچى صاحبنك نه يايديغنى او آدمه سويلديكجه، براغاج اى مسلم!
شو آرقامده كى يهوديدر؛ اوكى اولدر، ديديكجه چيقيجه دابه، انسانلرك
يوزنده كى داغ ودامغالى نشانه ده او انسانلره عينا آجى دكجه، انك انسانلرك
آيلرى شمسى دكل، قمرى قيلنادقجه قيامت قوپماز. كيمسه امتلر،

شمدی بزه اعتبار ایتدکلرنده حدیث ابن عباس اللهده عائشه نقلیده .
زیرا ایچ قمر یعنی قمرك یوزنده که سیاهلق علامتی عالم ظاهرده ازاله
ایدلمشدر . « فمحونا آیة اللیل » قول جلیلی بوکا دلالت ایدر .
بو محو و ازاله ، کوندوزی کیجه‌دن صرف حیقارمقدر .
لا الشمس ینبغی لها ان تدرك القمر] آیت علو
مرتبه و شرفده عبرت آلاجق انسانلره خطابدر . عارفلرك باطنده
اللهك ویردیکی آیات بیناتی کزلمك ایچون بو بر نقوده‌در . صوکرا
الله دانه‌لری یاراتدی . و یرله کوك آراسنده‌کی دکزی بولوطلرله
معمور و سکونه قیلدی . بونده صوکره

« وینزل من السماء من جبال فیها من برد » قول جلیلی موجبجه ارضی و طاغلری
دکز یاننده دولو ، وقار طاغلری و بو طاغلرده بیاض و کوچك یلانلر
یاراتدی . بعضه قوشلر بو طاغلرده اولاشیر . و بو یلانلرده بعضیسی
آولار . بو یلانلر جنسینك « شوذنیقات » ، دیکری یلانلرده
بوزمره‌دن « سوندر » ، آدلیسی برکوردن . بونك عجیب خاصتی
واردر . ارضه نازل اولوبده قارلر دائما تکوین و تربیه‌لنمشدر .
ارضده الك اول تکون ایدن معدنلر ، صوکرا نباتدر . نباتدن صوکره
حیوان و بوندن صوکرا انساندر . نباتك ، معادنك آخری
و نباتك اولی اولدی . او ده « کمأة » ، دیکری مانطاردر .
نباتك آخری و حیوانك اولی نخلدر ، یعنی خورمادر . حیوانك آخری
و انسانك اولی ده مایموندر . بو کتابده بالخاصه مقصود اولان انسانك

نشأتی ذکر ، و شقه‌سنك ذکری حرفظ ایده‌جکز . انسانده شقه‌ی بیانه
حاجت یوقدر . [وَاللّٰهُ یَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ یَهْدِی السَّبِیلَ] .

ایلك انسانك نشأتی

— الله ، مملکت انسانی تمهید و
اسبابنی تحکیم و تسویه ایتدکدن صوکرا انسانی یاراتمق ایسته‌دی . و صحیحه‌یده علم
ازلیسی حکم و انفاذ ایچون بر یوزنده کندیسنه نائب و خلیفه و عالمك
نسخه‌سی قیلدی . عالمده هیچ بر حقیقت یوقدرکه انسانده بولنماسین .
انسان بر کلمهٔ جامعه و مختصر شریفدر . ایجاد عالمه توجه ایدن حقائق الٰهیه
انسانك نشأت امامیه‌سنه توجه ایتدی . و ملکلرینه « انی جاعل فی الارض
خلیفة » دیدی . ملکلر بونی ایشتدیکجه و انسانك بربرینه متناقض اضداددن
مرکب اولدوغنی و روحك ده مزاجی طبیعتده یارادلدیغنی کوردکجه قیصقانلقده
ولادی جناب حقه « اتجعل فیها من یفسد فیها و یسفك الدماء » دیدیلر
صوکرا نشأتلرینك متناقض اولدوغنی حسبیله « و نحن نسبح بحمدك
و نقدس لك » « قال انی اعلم ما لا تعلمون » دیجه باشلادیلر .
شمدی بزه دیرزکه طوپراقدن بر قبضه آلوب کتیرسین و انسانك جسدی
جو ... اولدوغی طوپراقدن قبضه ایچون الله یریوزینه ملکلر کوندردی . بو ملکلردن
هیچ بری یوقدرکه ارضه اللهك کوندردیکی بر ملکه آتشه غذا اوله‌جق
بر شی اولماسی حقنده یمین ایتمه‌سین . الله عزرائیلی کوندردیکجه قدر ملك دوندی .
ارضه لشقه‌سنه یمین ایتدیکی ملکده یمین ایتدی . و ارضه « انّ الذی
وجهنی و امرنی اولی بالطاعة » دیدی . طوپراغك ، یوشاقده ، سرتنده
و بیاضنده ، قیرمزیسنده بر آووج آلدی . و انساندن اخلاق و اشکال و
الوانده بو ملك ظاهر اولدی . عزرائیل حضور حقده حاضر اولوبده الله

بو برزوج طوپراقدن یاراتیلان انساندن روحلرینک قبضنه عزرائیلک مأمور ایدلمه‌سی
مقدر تشریف و عزرائیل بو خصوصده تمیز و تنبیه ایتدی.
طینت آدمی جمال و جلالیله یوغوردی. حق بو تقضیه ایله طینت آدمه نفخ
الهی یی قبول ایتدی. و روح حیوانی مشعور تک جزلرینه ساری اولدی.
تمیز و تعقل ده صوکره مشعورده آدمیی فتح و نفس کلیه‌ده نفس ناطقه‌یه
جزئیی اوصورتیله اظهار ایتدی. بناء علیه روح حیوانی، و قوتلر
نفس جسمانیه‌ده و نفس ناطقه جزئیه‌ده نفس کلینک اشعه انوارنده
پیدا اولدی.
جسدی طینت عنصریانه، عقلک تدبیری ده نفس جزئیه‌سنه ویردی.
بو نفس جزئیی قوای حسیه و معنویه ایله تأیید ایتدی. و کندیسنه
تملک ایتدیکی تدبیر کیفیتی بیلدیرمک ایچون قوتلری آکا سنک مظهر تجلیسی
قیلدی. بوندن صوکره آلدانمق استدیکی شیلری تحصیل ایچون سبب
یاراتدیغی قوتلر واسطه‌سیله بو نفس ناطقه‌ده دخی اکتساب علوم قوتی
یاراتدی. و نفس جسمانیه ایله بو نشأتک حیاتی ظهوره کلدی.
بو نفس ناطقه ایله جدی و آکلادی و قوه مفکره سیله حقک کندیسنه
احسان ایتدیکی شیلری تفصیل و اشیائی مراتبنه وضع ایتدی. و هر حقه صاحبنه
حقنی ویردی. ابدی انسانی، طینتنده بر جزء اولان ماء مهیندن
و آدمی حماء مسنوندن صلصال و طیندن، یعنی بولاشیق و قوقمش بالچقدن
یاراتدی. نفس کلیه ایله و حافظ و عاقل، و دال، مصور، ذاکر
امثالی صفت و قوتلری ایله ده کندینه مضاف روحنی یاراتدی.
نفخه جسمانیه، انسانده سریان ایتدکدن صوکره بورن دلیکلرندن هوا
چیقدی. و آقسروب صورتی تغیر ایتدی. الحمد لله کندیسنه آیرلیجه،

49

اولدیغی کبی صورتی کیری کلدی. و ملک اوکا حسن صورتنی اعاده ایدن
الله حمد ایت دیدی. او ده حمد ایتدی. ربی اوکا ای آدم! ربک سکا
رحمت ایدر. بونک ایچون سنی یاراتدم. یعنی بکا حمد ایده سک که بنده سکا
مرحمت ایده یم دیدی. ایشته الله حمد ایدن تشمیت عاطسی بوندندر.
صوکرا ملکلرده برلکده الملائک بر نقل و حکایه ایتدیکی امری واقع اولدی.
الملائک کندیسنه یاراتدیغی جمعیتدن دولایی اسماء الهیه‌یی کوندیکی جامع اولدیغی
بو مختصر شریفی، بر لوزینه خلیفه اولارق کوندردی. ایشته کندیسنه
اشارتاً الهیه واقع اولان و تعلیم اسما ایتدیکی هر کامل انسانده بودر.
نته کیم: « وهو الذی فی السماء اله وفی الارض اله وهو الحکیم
العلیم » قول جلیلنده بوکا اشارت واردر. حقک کندیسنه تعلیم اسما
ایتدیکی علیم و مرتبی تعیین ایدوب احکام مسمالرینه اطلاق ایدن حکیم بودر.
بو قوتده بونلر نفس جزئیه‌ده ده اشارت طریقیله‌در. بو فنی بک،
بیانات و خلافتی شو حقیقت ایکی حقیقی او انسانه ویرمشدر.]

[أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ] قول جلیلنده بیلدیریلن
اله، تمخند اله در. ای اوکا خیرت دوشوردی. یعنی عاملنده خیر یولده
ایتدی. صدیق اعظم رضی الله عنه [العجز عن درك الادراك ادراك]
دیدی. یعنی ادراکک منتهاسنه وارا بیلمکدن عجزی اظهار ایتمک بر ادراکدر.
سنک ایچون بوراده بیلمه‌یندن عاملک بر علم محققدر. سن او علمه بلا شک
عالمسک. بو بزم، [الحمد لله الذی انا جاهل لمعلومه ولعلمه ما لم یعلم
انه لا یعلم] دیدیکمزه بکزر. یعنی حمد و ثنا ذات اجل و اعلایه مخصوصدر که
بن اونک عالمدینی و بیلمدیکمی ذاتک بیلمدیکی اسرار علمنی جاهلم دیمکدر.
بو نشأتده اولان کاملار تعدد ایدیجه ای خلیفه اولدقدن صوکرا بونلری بر خلیفه
قیلدی.

هر حالك بر خليفه‌سى در. زمانه كالده اصلا خالى دكلدر. زمانه خليفه
دن زمانده خالى اولمايجه ارضده صورت آلهيه اوزره ظهورده خالى قالماز.
انس وجنده ماعدا اللهك بتون مخلوقى معنى اولهرق او صورت آلهيه‌يى
بيلير. زيرا بعضه عارفلر عنديده او صورت بيلمزلر واونلر، تعظيم واجلال
حقنى اوكا ويرمشلردر. [انما يخشى الله من عباده العلماء]

بوندن صوكره بيليكه اولكه ظهر ادمدن آلوب ذريتى ذره‌لر امثالى كبى
اورادن چيقاردينى هر مولود اللهك ربوبيتى اقرار فطرتنده يارادلمشدر
الله اونلره بن سزك ربكز دكلميم ؟ ديدى. اونلرده أوت، ربمزسك
ديدى. ايشته اللهك بو فطرتده ياراتديغى انسانلر حقك ربوبيتى
اقرار ايتمشلردر. بونلر بويوديجه بابالرك ومربيلرك حكم آلتنده قالديلر.
ذره حالنده‌كى حكم سببيله اونلره بو حكم ويرلدى. آناسى، باباسى
اولوبده يه قدر، اسلام فطرتى اوزرنده دائم اولانلر سعداء وموحدينده
اولديلر. برينه برچوق طارى اولمجه اولورسه آيرلديغى خلق حسبيله اوك
فطرتنده آيرر. وصوكرا اولمده واحتضار حالنده اول بولونديغى
حال اوزره اولور. وكرى دونوب اول آيرلديغى كبى دنيادن انفصالده
عالم برزخه انتقال ايديجه دنياده آيرلديغى زمانده‌كى حال اوزره ايسه
برزخده ده او حالنده قالير. اكر بولونديغى حالت اوكا سعادت ويريرسه
ايسه سعيد وشقاوت ويريرسه شقى اولور.

صوكره ميت قبره قونولونجه حيات عقلى قفه‌سنه ويرير. ودابارلرنده
حضرت محمد صلى الله عليه وسلم اولدوغى حالده قبرك ايكى فتانى اولان
سؤال ملكى كلير. وذات محمديه‌يه بو رجل حقنده نه بيورورسيكز.
ديرلر. ملكلر بو ميت حقنده لايق اولان تعظيمى كوسترمزلر. اكر ميت

50

بو فتانده ايكى ملكك فتنه‌سنده مأمور ومعصوم ايسه، ايشته رسول الله بزه
جنابت وهديه كتيردى. بزده ايمان وتصديق ايتدك. دير. ايكى ملك
او ميته مستريح اوله. بز سنك ايمان وتصديقكى بيليردك جوابيله
مقابله‌ده بولونور. صلى الله عليه وسلم افنديمز ايكى ملكك ميته قارشى
قبرك فتنه‌سى ديمك اولان عدم تعظيمى كورنجه بابر توقف ايده جك
اولورلرسه سؤال ملكلرينه ديرلركه مؤمنلرك اعتقاد ايتديكى كبى بوكيمسه‌نك
عند الهده بر قدرى اولسه‌يدى شو سؤال ملكلرى اوكا تعظيم ايدردى.

بونك اوزرينه او ميت انسانلرك رسول الله ديدكلرى الشيدم. بنده
اونلرك ديديكنى ديدم دير. ايكى سؤال ملكى خاير شمدك ودها ديرك
ديرلر. ونيتى ... قالديرلر. صوكرا او ميت بعث اولنه‌جغى زمانه قادار بو حالده
قالير، ونه حالده اولدى ايسه نه او حالده بعث اولونور. وبزم ذكر ايتديكمز
كبى قائم وسلامه اولدوغى حال ايله قالقار. هركس قبضه اولونديغى صورت
اوزره قيامت مواقفنده بر موقفه كتيريلور. زيرا شوقدر، وموقفه تكليف
يرى دكلدر. اكر تكليف يرى اولسه‌يدى، منكر وكافرلرك ايمانى، ايمان
كتيردكلرى زمانه كنديلرينه فائده ويررردى. وهر كافر اسلامه قلوبا ايمان
ايدرردى. زيرا انكاره قدرت ومجال اولمايانه شدى كورور.

بوندن صوكرا انسانلرك كتابلرينى آلاجقلرى يرده حشر اولونورلر. بعضيلرنك
كتابى صاغندن ويريلير. بونلر اهل سعادتدر. بعضيلرينه ده صولندن
ويريلير. وكافرلك كتابلرى ويرلمه‌يدى. ديرلر، بونلرده كافرلردر.
بعضيلرنك كتابى آرقه‌سندن صول طرفندن ويريلير. وكوكسنه ورولور. بونلره
آرقه‌سنه قادار ايشيدر. بونلرده منافقلردر، وشك وشبهه‌ده قالانلردر.
مؤمنلره كلنجه: بونلرك قفاسى يوقدر. يوزى واردر. بونلرك ايچه

بونلری ایچه هر جهتده کوررلر. قافرلرده قفالری وار، یوزلری یوقدر
منافقلرک ایسه قفالرینده وار، یوزلرینده وار. صوکرا بونلر
بونلره دونرک عمللرینه باقیلیرلر. عملی ایچ گلنلرک طارتیسی آغیر
گلیر. دیر کفه‌سی یوقاری قالقار. اوکجه علیینه آلینیر. اکثری
رجوع ایسه کفه‌سی اینر. سجینه قالیر. دنیاده ایکن اوکده بر
کورهرک کتابی اوزاده اوقور. کفر قلاده‌سی بوینونه طاقیلانلر قورلرک
بعضیسی [یا لیتنی اتخذت مع الرسول سبیلا] [یا ویلتی لیتنی
لم اتخذ فلانا خلیلا. لقد اضلنی عن الذکر بعد اذ جاءنی وکان الشیطان
للانسان خذولا] دیرلر.

پیغمبرلرک دعوتی بونلره ایرشدی. بونلر فقط بو دعوتی رد ایتدیلر. و
بیلمدیلر. محجوره قالمه، اف، قیامت کوننده بونلره بر وضعه
اجابه ایتمز. وقتلرنده جبهه قادار کندیلری قایرماز. بوحالده
کوزه یلمسی یالواررق کلیر. وقتجیلری شویلهدر :

رؤف رحیم لایکون مؤاخذاً × عبیداً اتاه راجیاً متلهفا
لاجل ذنوب قد اتاها بغفلة × ولو کانت الاخری الی متلفا
فان شئت عفواً لا تؤاخذه انه × الی مستجیراً سائلاً متلهفا

= ترجمه‌سی =

رؤف رحیم اولان الله! یالواررق و یازوق بالقیله رجعه کلن قولک مجهزلرینی
غفلتله، کرک بیهوده سیدری اقدام طریقیله اشلدکلری جوجیره‌ده
دولایی مؤاخذه ایتمز. یارب، عفوایتک دیلرسه بو قولی مؤاخذه
ایتمه، زیرا او قول، یالواررق، دیلنوب آووج آچرق کلیور

57

اوچماغه باشلادیغی چکرک کبی صحرایه ربه کلدی. ناطوله‌سانه حال ایله اوکا
شویله جواب ویرر :

ان کنت انت خانت × وانه لثا و کنت انثا
یا منیتی، یا حبیبی × بکم ولی حسب کنا
انی علمت باتی × فی حفظکم اذا حفظنا
لو کنت املک نفسی × عنکم لکنت سلکنا
عنی ولست بغیری × لکم فکن لی وانسا

اگر سن، سن اولدیغک ایسه سنسین. دیرسک بن، سن اولورم.
ای دیلکم، ای سوکیلیم !! سنک اولدیغک یرده سن بنم سنی. و
بنده سنکیم. بلدیکه بنی کوزه‌تن سنسیکز. زیرا بن، سزک
محافظه‌کز آلتنده یم. سکابدل نفسم مالک اولسه تملک ایدیمی بن
سن اولدیغک. بن غیر هچم. عین وحقیقتم سزکدر. سن اولمقله برابر
بنم اول. ١٩ مارس ١٩٢٧

صوك

التدبيرات الالهية في اصلاح المملكة الانسانية

= مترجمی =

= صلاح الدين يكيت اوغلو =

بسم الله الرحمن الرحيم

قال العبد الفقير المرحمة الله تعالى محمد بن على العربي الحاتمي الطائي

حمد و ثنا، ذات جل و علایه احاله رکه، انسانی وجود علمیسنده
وجود عینی یه برجوهر اوله رق اظهار و ابداع ایتدی.
اولا او جوهره عینی جلالیله برباقدی، حیاسندن اریدی. صو اوله رق
آقدی. جوهر علمی اوراده کزلردی؛ اوندن عنصر امتزاج ایله مشربه سنه
برنباب کوندردی. صغر حجم و جسمی برده تا اوراده ایقاره دو عنصر انسان
تسمیه ایتدی. صوکرا او انسانی تصویر ایدیب سمع و بصرینی شق و هر شیئک
ترتیب وجودینی او عالم اکبرده احکام ایتدی. و تدبیر و تقدیر ایتدکدن صوکرا
اولی، هر شیئک جسمی بر شاهد اوله رق استشهاد ایتدی. یارادقدن
صوکره تمامی عقلی یتشدیردی. والفجر والعنه ده کزلدی. و میدانه
چیقاردی. حکمت بالغه سیله سرینی سرنده صاقلادی. صوکرا حضرت
قدرتنده اوکا تجلی ایتدی. او انسانه نیازه هیئتنده اورکوب قاچمغه
باشلایانجه یقالادی. و فرقته وارمادن بر احضره، والدیردی.
سر قدرتک، بشره نه امتزاج ایتدیکنی دیجال کوردی. حضرت ربوبیت
اوکا نکشف اولنجه، کندیسنه نباتجه بروالعه، و ذاتی حضوره حیات
برامد و غایه اولماده اوکا رازی حیا کیدیردی. ملکلر ایچه اونک
نسار ضیالرینی اعلا و غرره و صحیحه سنی اظهار و ایما ایتدکدن صوکرا ملکلر
سجده بر زمینی اوله رق بیعت و اطاعت ایتدیلر. زیرا اسماسیله امداد
ایدلمش، انسانی ارحم اجباسنده خلیفه قیلدقدن صوکره نصرت الهیه سیله
تأیید ایتدی. بوندن صوکره اوکا وزیر اولمه اوزره عقل ویردی.

و کندیسنه مشاور قیلدی. و آغاجک آتشنده سر خطابنی ایشتدکلریله عصانک
اعجازینی اخذ و قبضه جمع و تسخیره قیلدی. او عصا ایله کبر باغلرک نفسانی
خاطره لرینی اهلاک و قطعی انتقامی بابنده اخفا ایتدی. موارد
احسانی اوکا نقشه قسمتلر اوله رق تقسیم، و تسخیر اولنمایانه اشارتله قوتلرله
لطفنی ترتیب و تقسیم ایتدی. عینونه اشارتله قابل و کاه مدبر، کاه مقبل
برحالده وارداتنه نائل قیلدی. بعضیسنده اورکدی. و فقط اوسط
بر صورتده ملکلکی معمور ایتدی. بعضیسنده ده متوجه اولدی؛ یالکز
والیصنز قالدی. صوکرا اسرار ملکوتی مطالعه ایله اغنا و او اسرار ملکوته
محتاج دیل نوا قیلدی. حکم اکواننده تصرف، هم ده او تصرفده منع و زجر قوتی
ویردی.
ایکی قبضه سنده و ایمانده ایدی غره ایچیلر آراسنده تعدیل و تسویه ایتدی. بو
قبضه ده اولی اظهار، و استشهاد و ملکلکی، عبوره صالح بر کوپری اوله رق
نصب و اقرار ایتدی. او کوپرودن کچنه نه مطلو! بوندن صوکره تطهیر
ایتدیکی نفسیله تدنیس ایتمکه مستحق تعالیه بدبخته او انسانی کفره ویره ده بیل
صالح بر برزخ قیلدی. و عظ تذکر و تدبیر منزلری اوزرنده، داعی الی الله
اولمه اوزره عالم ترکیبده اقاره و علوم الهیه ایله بالتأیید کندی ظهورینه
اوله رق سرینی افشاده تمنا ایتدی. و دیدی که: [بولوندیغکز سماوات ده
عالملر یکزده یاشیور سکز؟ او عالملرک افلاکی مسخر و اخضارنک انجاری
سجده ده. اکوان دریاسنده بر جوجه کبیدی خوف و رجا آیاغی آراسنده
یورودی. صانع قدیم علمی محیط اولانه قاپیسی صانع آیاغنه] «فمن یعمل
مثقال ذرة خیرا یره» وصول آیاغنه «ومن یعمل مثقال ذرة شرا
یره» یازدی. بنا علیه انسان خیر و شر یوللرینی کوستردی ده اللهه

بو اثر علم لدنی ، و امام مبین ایله مسمی مسلالهٔ عدنانیه‌دن استخراج ایدلمشدر .
اوراید شك و شبهه کرمز . مملکت انسانیه‌نك صلاحی تدابیر الهیه
ایله قوشادلمشدر .
بر مقدمه ، و بر تمهیدی ، و اوچ مملکتك تدبیری ایچون دقائق توحیدیه و اثر
تکریم بابی مشتملدر . نظام و حکمت الهیه ایله مرتب اولدوغندن اول ملك و
مملکت صلاح اولماز . رموز ، و اشاراتی بیانی ایله ممزوج بو اثر
عجیب و غریب اولارق میدانه کلدی . مقالی کره حفظ اسفل ،
کرك جلال و اکرامك مستوای اولسون عوامده اولدقه ، خواصده ده . هرکس
نصیبنی آلیر . خواص ایچون لایح اشارت ، عوام ایچون ده واضح طریقت واردر .
بو اثر انسانی حضرت رؤفه ایصال ایدر ، لباب تصوف و سبیل تفرده
سالك و واصل ، اوکا مائلدر . حظ و نصیب المقده(?) ملوك و ممالك
مشارکدر . انسانك حقیقتی و سائر ذوی الحیاة خارقی(?) عقلو قدره و شرقی(?)
ایضاح ایدر . عالم محیطك لطف و کشفنده مرکب و مختصردر .
عالم امکانده هیچ بر شی یوقدرکه نشأتنك بدایتنده او مختصره ابداع
ایدلمش اولماسین .
غایهٔ کمالده و جلال و جمال بر زخرفی آراسنده ظاهر اولدی . وجودده
تجلی اولمادیغی کبی قدرتنده‌ده نقصان یوقدر . دلیل و برهان ایله
کسب رجحان ایدن ذوی العقول نزدنده‌ده محقق ثابتدر . بوندن ایچون
بعض ائمه [لیس ابدع من هذا العالم فی الامکان] دیمشدر .
عالم امکانده بو عالمدن داها بدیع بر شی یوقدر دیمکدر .
الله عصمتیله و لطف حکمتیله بزی تأیید ایدر . زیرا حقك نعمتی فیاضه
و رحمتی واسعدر .

اطاعته مبادرت ، و تقسیم ایتدیکی رزقه شکر و محمدت کوسترسین . کندیسنی
محجوب و مستور ایدن جواهر جسمانیه‌سنی آتشه دوشورسین ؛ صوکرا دوشونسونکه
زرایی احصا ایدن اغ اوزنی تکمیل ویرلشدی . و نشر ایتدیکی و غیوب
انوارینك جلابیب خلالنده کزلدیکی وقت تکمیل اولدوردی ! شو حال
لدنی بر تجلی الهی اولارق انسانك هم ذاتی هم مظهر ایکی آیت اولدوغنه دلالت
ایدر . بعضیلر زمانلرده آیت محوی منور حقیقتدی(?) . بو ده آی و دوغوشی(?) و جهر
ایکیسنك متقابل بولوندیغی بحرلرده مشهور اولور .
تجربه عصاسیله ضرب ایتدیکی کیسه‌ده دخی بو سری کوسترر . یعنی
هم افشا و هم اخفا ایتدی . = شعر =

(فانظر الی شجر فاض علی حجر * وانظر الی ضارب من خلف استار)

ترجمه‌سی

خاش اوزرنده یکی آغاجه و استار آرقه‌سنده دوران ضاربه بر باقسه !

صلوات بی پایان سید ذیشان فخر عالم صلی الله علیه و سلم افندیمزه و
آل و اصحابنه ، و اوکا تابع و تاجر اولانلره اولسونکه ؛ هر بری اعلام و
احتشام ایله مظهر معارف ربانیه لبابنه بوروغشدر . ملك
ربی حقیقه تسبیح ایده‌مدی . اهل عنایت ایسه آرائشه قیمت و اهمیت
ویرمدی .
حمد و صلواتدن صوکرا اغ سری حقائقه و صالیه تحقیقه ایتسین ،
صباح اقسام کندیسنه سجده ایدنلردن قیلسون . بو کتابی حجمی کوچوك
، فائده‌سی بویوك ، جرمی لطیف ، عملی عزیز و کثیر اولارق انشا ایتدم .

تمهيد كتاب

الله سنى طاعتنى ايفايه موفق ايتسون . جناب حق ذات سبحانيسى و تربيده منفرد و وحدتيله مجيد ايدى ، بو عالمى ده تشفيقده ابراز ايتمك ايستدى. بونك ايچون واحد فرد آدمك كندينه اخلاق و سيزك عبده ده تميزى صحيح اولدى .

به واقف اولدم . الله سزى ده حقايقه نفوذ ايتسين و انفس حكمت لطيفه و صنعت غريبه سنه دائر ابداع ايتديكى اولدوغى اسرارينه مطلع بر عارف قيلسون .

[وهو الذى مد الارض وجعل فيها رواسى وانهاراً ومن كل الثمرات جعل فيها زوجين اثنين يغشى الليل النهار ان فى ذلك لآيات لقوم يتفكرون]

بو آيتى تفكر و تدبر ايتدم . انسانك جملهٔ ثمراتنده بر ثمره اولدوغى ديكر ثمره لرك نموى كبى انسانك نشئه و نماسى و تغذيسى [illegible] برچوق اولدوغى كبى ، اونلرده برچوق اولديغى . سائر ميوه لردن استفاده ايلديكى كبى انسانلرده فائده لر حاصل ايتديكى ، نهايت او كمالدن بر نقصان و عدم حالنه كلديكى و متعاقباً اولدوكى كوردم .

ثمره لر كبى انسانلرده توليد ايتديكى ، ميوه لرك تخم آلندغى كبى ، اونلرده تخم آلندغى ، ديكر كلديكى و اونده [illegible] حاصل و حالات ثمراتك مثلنه انتقالى كبى اونلرده بركده برايله منتقل اولدوغى ، اونلرده برشى آلندغى ويا قيلديغى كبى انسانلرده ده برشى آلنوب [illegible] و بو معنيه ثمراتك نسلى منقطع اولدوغى كبى اونلرده نسلى منقطع اولديغى كوردم . و ديدم كه : شو شجره شفيع اولمقله بر زوجه نره ده ؟ و بو آيتى هر ايكيسنه تأمل اطلاق ايده لم ! ديه دوشوندم . بناءً عليه انسانده كى وجودك قاتى و سائر حيوانه اولان تفضيلى آكلاشديردم .

حقك حكم و اسرار و لطائفنى دوشوندكده فكرت و عبرتك درجهٔ قصوانه واردم . بو محيط اكبر اولان عالمده او ثمراتك اعيانيله قدم قدم كورولك و حرفياً و معناً مقابله ايتمكده حالاً قالمادم . نهايت او انسانك كويا حقه اولورده بولدم . و بيلدك كه ثمره لك بو محيط اولان عالم كبير ، ديكريده عالم صغير اولان انسانلردر . و بو بابده كتاب عزيزده تنبيه و اشارت ده بولنمقده ايسه دك .

[وفى انفسكم افلا تبصرون سنريهم آياتنا فى الآفاق وفى انفسهم ، وما خلقنا السماء والارض وما بينهما باطلا افحسبتم انما خلقناكم عبثاً ، ويتنزل الامر بينهن] كبى آيات بيناته واقف اولدم .

اللهك بزه كرم اولان الهامنه و بيانه تكرى [illegible] حمد و ثنا ايدك

[وكان فضل الله عليك عظيما] .

الله بصيرتكى نورلندرسين . عالم اكبرده بولنان نه يرده برابانده ملك و ملكوته دائر عالم انسانيده اولان شيلرى بولاسين . فيضه و نماسى عالمده ظاهر اولان اشيانى چول و طرافده و بوكا مماثل اشيا حالنده انسانده ده بولورسك . بو عالمده طوزلو ، آجى ، و طاتلى صو بولنديغى كبى عالم صغير اولان انسانده ده موجوددر . طوزلو صو انسانك كوزلرنده ، آجى صو بورونده دليكلرنده ، قولاقلرنده ، طاتلى صو ايسه آغزنده موجوددر .

عالمده ، طوپراق ، صو ، هوا ، آتش اولدوغى كبى انسانده ده بونلرك عينى واردر . حتى جسمى ده طوپراقدن ياراديلمشدر . حكيم ذو الجلال كتاب عزيزنده بوكا تنبيه اولمق اوزره [هو الذى

خلقكم من تراب] بيورردى . بونك متعاقب من طين » ديدى .
بونلرده صو وطوپراغك امتزاجى ديمكدر . صوكرا ده [من حمإ مسنون]
وارد اولدى . بو ده بيكى بوزولمه جزء هوائى ديمكدر .
[خلق الانسان من صلصال كالفخار] آيتيده انسانده جزء نارى
اولدوغنى بيلديرر . بونلرك هپسى حقك بر حكمتيدر . [يخلق ما يشاء
وهو العليم القدير] . كذلك عالمده شمال ، جنوب ، صبا ، دبور اولمق
اوزره درت روزگار اولدوغى كبى انسانده ده درت قوت واردر .
جاذبه ، ماسكه ، هاضمه ، دافعه در . عالمده سباع و شياطين
، بهائم اولدوغى كبى ، انسانده ده افتراس ، قدوغله ، غضب ، حقد
وحسد ، فجور ، اكل و شرب ، نكاح و تمتع واردر . كما قال عز وجل
[يتمتعون ويأكلون كما تأكل الانعام والنار مثوى لهم] عالمده ملائكه
برره و سفره موجود اولديغى كبى ، انسانده ده طهارت ، طاعت ،
استقامت واردر . كذا عالمده عيان و نهان موجودات بولونديغى كبى
انسانده ده ظاهر و باطن عالم حس عالم غيب واردر . ظاهرى ملك
باطنى ملكوتدر . عالمده سما و ارض اولديغى كبى ، انسانده ده علو و
سفل واردر . بو طرز و منوال اوزره عالمى تدقيق ايديلنجه انسانك
بر طرفى بو وجهله در مقياسى اكسيك اولميان نسخهٔ الهيه اولديغى بولورسك .
اونك ازلى مقابل ابدى ده واردر . طرف آخرى شرعا غير مشاهددر .
علم قديمده ماهيت اولارق سبعه ايتدى . اهل لسانك سوزلرى مجاز و
استعارات واديسنده جارى اولدوغى كبى متصوفه ده بو مجراده سوق
كلام ايتمشلردر . [انما انزل القرآن بلسان] حديث نبويسنده واردر
اولدوغى كبى لسان عرب اوزره نازل اولان قرآنده ده بو قبيل آيتلر واردر .

[واشتعل الرأس شيبا ، كسراب بقيعة ، كرماد اشتدت به الريح كمثل
صفوان عليه تراب ، جدارا يريد ان ينقض ، واسأل القرية التى
كنا فيها والعير التى اقبلنا فيها ، فلما تجلى ربه للجبل .] نظر عبرت
خصوصنده صوفيه ده دائما بو منهجه سالكدر . بو جهتدن ده كيمك ايكى انسانده
موجود عالمه عجبا نه ناصل نظر ايدرسك ؟ هسنده ظهور ايدن موجوداته
بر باقه ، بر موجوده كوزك ايليشسه او موجوده غفلت ايدنه ، حتى او موجودك
حيوانى كبى ايچنده صفتى خلب و تحرياتى كنديسنه خبر ويرنه وكنديسنى
دلالت ايدن بو صفتى بيلديرسك يا صفت نفسيه ويا بر صفت غالبه
اولدوغنى آكلارسك . صوكره او صفته نظر ايتديكك وقت مطلقا
انسانده ده او صفتى بولور و مشاهده ايتديكك صفتك ايچنده انسانى
اطلاق ايدرسك .
مثلا ، بلادت ، حيوانلر آراسنده اشكده غالب بر صفت اولديغى
ايچون احمق بر انسانه كورديكك وقت او انسانه اشك ديرز . كذلك
شدت و متعدى برينى كورديككز زمانده اوكا ده آرسلان ديرز .
شمس و قمره باقديغمز وقت شمس روح ، و قمرى نفس عد ايتديكمز كبى
انسانده ده موجود بو كبى اسرار شريفه يه نظر ايتديكمزده نفسك نقص
و كمال جامع بر نسخه اولدوغنه حكم ايدرسيكز .
نفسك كمالى عقل و علم ، نقصى ده جهل و شهوات ايلدر . قمرك نقصى
سببى بعضا كسوفده واقع اولور . او ده عالمك اسفليدر . نفسك
نقصى ده شهوات ارتكاب ايتمسنه ياريجكر . شهوت طالب ومرتكب
نفسك محلى ده اسفل سافلينده در . ارجحه ، كونشك نوريله پارلديغى
كبى اجسامده روحك نوريله پارلار . اشته اشيانك حقيقتلرينه

سکا کوسترديکم شرائطيله منکشف اولور. بونك ذکر وتفصيلی اوزوندر.
اسرار عامه وخاصه نك هپسنده علی الاطلاق عالم کبير وصغير ديديکمز
ايکی نسخه يی قارشيلاشديرديغمز وقت بونك پك اوزون کيده جکنی کوردك.
تفصيلاتندن صرف نظر ايتدك. بزم مقصد وغرضمز آخرتده نجاته اولاشديران
عملده بر علمی تعليم وتفهيمدر. زيرا بو دنيا فانيدر. انشاالله بکر کتابنك
مقصدی فوز ونجاتك سائقه وتحذيرنده بتون داومره [illegible] اولديغنی انچه انسان
کوز بيلکيکی نظرده آيديلر. واونی وعد ووعيد آراسنده متقلب ومتحير بولديده.
بناءً عليه انسان اللهك وعد ووعيد وتهديدنده [illegible] لوزمکلديکی انچه
ايجاب حال، بزی عالم اکبرده بر قسمانی اخراج واشارته مجبور ايتدی.
ورديك که عالم کبيرك وعد ووعيده دائر خطاب وحکمتی نره ده؟
بونك امر ونهی وامامت حضرتنده وبشر خلافتده بولونديغنی کوردك.
خليفه ده او عالمده حکمتی وآثار اسماسی ظاهر بولديده. خالق کائنات
ذاتنی مخلوقاتك رجوعی او خليفه نك اليکانده منفعلدر. اثری چوق
درجه آيدر ده حضرتانه ده انسانك حفظ وتنسيقه اعماله نظر ايتدك.
او انسانی خليفه، وزير، قاضی، کاتب، خراج، جبايتدی، قابض، اعوان
وانصار، دشمنه قارشيلاشانه محارب، مقتول، اسير، وبوکا مماثل کيفيت
وصفتلرله حضرت خلافته ومحل وراثته لايق بر کتابی انشا بولديده.
او انسانك رؤيتی پيغمبرلر آراسنده ده منتشر وعلامتی ظاهر اولدی.
هرکسه درايتك سلطنت وخلافتی کوردی. سوکرا پيغمبرلرده صوکرا محقق
قالدی. عمومی اولرده قيامته قادار ابداً ظاهر اولماز. لکن خصوصی اولرق
ظاهر اولور. بناءً عليه قطب معلوم، فقط غير معيندر. اوده زمانك
خليفه سی ونظر وتجليك محليدر. عالمك ظاهر وباطننده اثر اوندر

ظاهر اولور. رحمت آيتنه کلنجه اونلقده رحمت، وعذاب آيتنه کلنجه ده اونلقده عذاب
وعقوبت واردر.
اونك صفتلرينده واردر. بو صفتلر مصرك خفيفنده اجتماع ايدرسه او
قطبدر. واوامر الهيه نك مداری اونك اوزرنده در. اکر صفتلر مجتمع دکلسه
قطبك غيريدر. اونده شو مصرك مسلکی انجه ماده ظاهر اولور. هپسی ده
انسانده موجوددر. انشاالله شو مختصر مجموعه ده کافی ومقنع اولرق
ايراد ايده جکز. الله دوغرو يوله سالك اولانی مستفيد ايدر، اوسلم
واقوم يولده ده کوسترر. والله اعلم.

— مقدمه —

الله سنکله مصافات ايتسين. تصوفك حال وشأنی عجيب، وغريب
وسری لطيفدر. بو تصوف، يالکز عنايت وقدم صدق اربابنه
احسان اولونور. اونی خفا واستيلا ايدن امور واسرار، اقرار وانکاردر.
زيرا بو مقدمه ده علی الاطلاق علوم تصوفه توطئه اولارق اسوه ايراد ايتدك.
زيرا اوکا شديد انکار واردر، ومخالفت ايدن شقاوته متمرددر.
بونکله برابر تصوف علملرندن بر بحثده بو کتابك صوکنه علاوه ايتدك.
اونك ضمننده اشارتلرده ده بولونديده. بو مقدمه يی اشارتلر انچه تمهيد
ايتدك. بو طريقت شريفه نك اهل اسرارنه واقف اولمق استيه [
منهاج الارتقاء الى اقتضاض ابكار البقاء المخدرات بخيمات
اللقاء] آدلی اثريمزی مطالعه ايتسين. بو کتاب اوچيوز باب واوچيك
مقام اوزرينه ترتيب وبنا ايتدك. هر بابك اوده مقامی واردر.
هپسی ده اسراردر، بعضيسی بعضيسنك فوقنده در.

بو کتابك شو مقدمه‌سنده ایراد ایتدیکم سوزلر او اثره بر علاوه کبیدر .
ابتدای امرده سالکلرك اوکا واقف اولماسی ، و شو مقدمه‌نکده بو طریقت
اربابنك سوزلرینی انکار ایتمکدن عصمت بولونماسی حقنده تمنی ایدرم .
بو کتابه ادخال ایتدیکم شیئه کسب وقوف ایدن ، حقی تسلیم ایدر و سلامته ایرر .
الده ایتدیکی مفتاح اسرار ایله قاپالی قاپیلری آچار . فتوحات الهیه ظهوره
کلیر . واو باب صواب یاننده دورانلره امن وامان قرانیسی اولور . الله
بزی اسلام وانقیادی کوزل اولانلردن و ایره بیلدیکی شیئی تسلیم ایدنلردن
قیلسون آمین .
الله سنکده صدریکی شرح ایتسون . بیلمیه اول که بو طریقه تسلیم و تقدیمه
ادبنه مؤسسدر . حتی بو طریقك بعضی ساداتی [لا یبلغ الانسان
درجة الحقیقة حتی یشهد فیه الف صدیق انه زندیق] دیمشلردر .
صدیقیت درجه‌سنه وارانلر بیك کیشی برکیمسه‌نك زندیق اولدوغنه شهادت
ایتدکه او کیمسه حقیقت درجه‌سنه وارمش اولماز . دیمکدر .
علی بن ابی طالب کرم الله وجهه حضرتلرینك حقنده بیت
شریف رضی یه‌نك شو شعری ده بونی تأیید ایدر .

انی لاکتم من علمی جواهره | کی لا یری الحق ذو جهل فیفتتنا
فقد تقدم فی هذا ابو حسن | الی الحسین ووصی قبله الحسنا
یا رب جوهر علم لو ابوح به | لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا
ولاستحل رجال مسلمون دمی | یرون اقبح ما یأتونه حسنا

حق کوروبده انکار ورطه‌سنه دوشمه‌مك و کراه اولماموق ایچون
جواهر علمك بعضیسنی جاهلدن کیزلیورم . بو بابده ابو حسن حضرت

تقدم ایتدی و اوندن اول حسنه توصیه‌ده بولوندی . ای جوهر علم صاحبی !
اکر او جواهر علمی اظهار ایتسه‌یدم اولسه‌م بکا ده پتیه پرست دیرلر . و قانمی
حلال عد ایدرلر رجال مسلمین یاپدقلری الك چرکین بر شیئی تحسین ایدرلر !
بو علمه نفسی انکار ایدن خیاله مسلمین دیدی . بونلر خیالاته قاپیلیرلر ،
تلبیسه صاپیلیرلر . بو طریقه ناصل انکار اولونماز ؟! .
حق میدانه چیقنجه باطلك اثری قالیرمی ؟ حقه صوکرا باطلده تشقه
نه قالیر ؛ [وقل جاء الحق وزهق الباطل] « قال الشاعر »

الم تر ان الله اعطاك سورة | تری کل ملك دونها یتذبذب
بانك شمس والملوك کواکب | اذا طلعت لم یبد منهن کوکب

- ترجمه -

کورمیورمیسك ؟ الله سکا اویله بر شدت و سورت ویرمشکه اونك یاننده
هر ملك و قوت تیترر ، ویرنده دورماز . سن بر کونشسك ، ملوك ده
یلدیزدر . کونش دوغنجه هیچ بر یلدیز قالماز .
[قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون] [حسنات الابرار سیئات
المقربین] [انه لیغان علی قلبی فاستغفر الله فی الیوم مائة مرة]
عالم حمده حصر و تحدید آلتنه کیره‌ده شو اوایکی شیئه نظر ایت .
عالم ملکوتده اولانه سید ناصل حصر ایدیلیر ؛ شو مقامده تشبث سوز سویلین
اضغاث احلام صاحبیدر .
جنیدك شو سوزینی باقمیورمیسك ؛ « ان المحدث اذا قورن بالقدیم
لم یبق له اثر » یعنی حادث ، قدیمه اقتران ایدرسه اونك اثری قالماز
دیمکدر . کندی درس ونفسنده تکلم ایدنه ربنده تکلم ایدنه آراسنده

وجد ایله توصیف و تعریف ایتسه ایشیدنلر عجبا کوردیکی اول اشکال
واوصافه دائر بزه دلیل کتیر ، طرزنده استیضاحلری صحیح اولورمی؟
البته اولماز . اکر برکیمسه دلیل مطالبه سنه قیام ایتسه هرکس اونک حماقتنه و
ذاتینک سخافتنه حکم ایدر . ودیرلرکه او صاحبی اوکا اول ایچی طیقشی کوسترسه
، اوکیمسه ده اوی کوردیکی کبی آکلامقدر . حسن ظنی اولانلر کیمسه عدالتی
ثابت برذاتک بوبابده کی مشهوداتنی تصدیق ایدر ؛ اعتراض اوکا دلیل
کوسترمکه لزوم یوقدر . عدالتی ثابت شاهددن ، مشهوداتنی انکار عاقل
کاری دکلدر . اکر او شاهددن سرد ایتدیکی مدعایه واقف اولمق استرسک
او صاحبنه مراجعت ایت ، سنی ده اورایه صوقسونلر ده اونک کوریله اولدیغی اشکال
واوصافی سکا کوسترسین . بوندن ده شبهه‌سی اولماز .
ایشته قارداشم ! بوعلم جلیل ، تقوانک برنتیجه‌سیدر . حدود الهیه‌ده
قائم و زهد تقوایه ملازم بر ذات کوردیککز وقت اوذاتک ، عقل
وادراککزی احاطه سندن خارج برعلمه دائر سوزه کلام ایدرسه بزه واجب
اولان اوسوزی ذاته حسن ظنله ایدوب بیاناتنی تسلیم و تصدیقه و اعتراضی
ترک ایتمکدر . زیرا اک قوللرندن دیله دیکی کیمسه‌یی دیله دیکی علوم ایله
تخصیص قیلار . نته‌کیم کتاب عزیزنده [یؤتی الحکمة من یشاء]
بویورمشدر . ینه برآیتده [علمناه من لدنا علما] بویوردی .
موسی ، و خضر ملاقاتی بوبابده و انسانه قناعت بخش ایدن یعنی اختصاص
کوسترن برمسئله‌در . [لا یسأل عما یفعل وهم یسألون]

اصحابک نه دن اوکله نمازینک فرضی درت رکعت ده اقشامک اوچ رکعت
دن دن بعضی نمازلرده سراً و بعضی نمازلرده جهراً اوقونور دیه

نه قدر اوزاقلقده واردر ! « وما ینطق عن الهوی » خارجده دلیل طلب
وتحریسنده صاقنقده ده ارتقا واعتلا ایده‌جکسه نقصفر قالماسی .
او دلیلی کندی ذاتکده ، کندی ذاتک ایچنده ده کندی ذاتکده حق
بولماسی . رسول کریم افندمزک نبوتی ثابت ونفوس عقلاده مستقر
اولونجه ، هوای نفسدن دکل ، اللهدن نطق ایتدیکنی کورمیورسک ؛
تسلیم وانقیادک رتبه آلتنه نائل کرپرلر ! وظائف تکالیف اوزرلرینه
توجه وتعریف ایدن اصحاب کرام نه دلیل استیدیلر ، نه علت . اصحاب بعضی شیرده
سؤال ایدرکن اوسؤاللرده نهی اولوندی . [یا ایها الذین آمنوا لا تسألوا
عن اشیاء ان تبد لکم تسؤکم] برصحابی ، رسول اللهدن دلیل استیه‌رک
سؤال صورمقدن منع ایدلدک دیدی .
ای رشد وسداد ایسته‌ین قارداش ! اسرار الهیه‌یه دائر سوز سویله‌ین بر
طریقت اربابندن سنی تنفر ایدن و سندن ده دلیل ایسته‌ین بولونورسه اوندن
یوز چویر . اوکا قاپیشغه جواب اولمق اوزره « یا ملک طالبلقنه قارشی
نه دلیل ایسترسین ؛ جماعک لذتی خاره دلیل کترلز ! انکا بواشتیاقندن
ما قصتندن خبر ویر . » دی .
بوتصوف علمی البته سکا دیه جکم که بوبرعلم ذوقیدر . بوعلم آنجق
ذوقه ایله حاصل اولور . ، تحدید آلتنه کیرمدیکی کبی اوکا ده دلیل ده
اقامه ایدلمز .
نه او شکره باقه بر مثال ضرب ایدهلم وارده که « بر اوطه یاپدیرسک ده
سنده نشقه اوطه‌ده کیمسه مطلع اولماسه داخل اوطانکی هرکسه آچسه
، صوکرا خواص احباکده بری او اوطه‌ده ادخال واطرافنه ارائه ایتدکده
صوکرا او دوستک ده هرکسه کورمه‌جکی یرده اوی مشهوداتی

رسول اللهده سؤال صورتنی ایشیتدیده یوقده ، کورمده‌ده ، زیرا سید
المرسلین واصدق القائلین افندیمزك عصمت وصداقتی ثابت وظاهر اولمشدر .
نفسنه تابع اولمرده تقلید ایتمزلر .

وارث محمدی اولانلرده ده ، سنك صحبت وعلمت ایسته‌دیککی کورور وایشیدیرسك
اونلرك صدقی وعصمتی سنك عندکده ثابت اولماشدر دیرز . بلا لازم
تقوی بر وارث مصطفانك صحت علمی ، پیغمبرك صدقنه دلالت ایدن معجزه‌سی
کبیدر . وارث محمدینك سوزینی تسلیم ایتمك وانکاردن اجتناب ایتمك
یارب ، علمی آرتیرر ، شکاره عندالله‌ده بر باب فتح اولونماسی مولدر .
صاقینه انکاردن .

محسوس اولان مثاللر ایله انکل بر ایکی شیده عینیله ذات انطباقه
موضوع قیلسوده . آیینه مجلا ایسه ناظرك صورتی کورونور . ناظر
نفسنك چیرکین ویا کوزل اولدوغنی کورمه اولمازمی ؟ آرقه‌سنده بر آدم
کلسه ده آیینه ده کندی صورتنی کورونسه ، وآیینه‌یه باقانده اوراده حاضر
اولانلره آرقه‌سنده بر آدم ویا شو شکل وصورتده بر شی واردی . دیسه
وکوردیککی تماسیله آکلاتسه ، وآکلاتدیغی کبیده او ناظرك عیناً کوردیکی
کورمسه نه اولور ؟ تصدیق ایتمك اوکا بر واجبدر .
زیرا مشهود ومحسوسدر . معقول ده محسوس کبیدر . انسان مرآت
قلبنی باقینه واو قلب صقیللو ریاضت ومجاهده ایله معقولات ومغیباتك
تجلیسنه محجوب اولمیه . عیناً اغیارده حائل اولسه او قلبه صورتی تجلی ایدر
ومعقولات ، ومغیبات منکشف اولور . کوردیکی اشیایی اولدیغی کبی
سویلر . « ما کذب الفؤاد ما رأى » بو سوزدم ، حقیقه یاقلاشدیرانه
بر مثالدر . تطویل کلام اولماسه‌یدی مکاشفه‌نك انواعنه دائر سوز
سویلردك .

لکن بو قادری کفایت ایدر . مکاشفه‌نك انواع واصنافنه وبزم تألیفاتمزه
کمالیله واقف اولمق ایسته‌ین تصفیه قلبه چالیشسین .

بو علم شهوده‌ده دلیل طلب ایدن محجوب کتابیه ، دسنك مقالرینی احاطه
ایده بیلیرمی ؟ اوکا ، شو بویله در دنیلسه دلیل عقلیسی اولمی ، اونده نه
جویرزمی ؟ کندیسنده عقل تکلیف حاکم وواجب وجائز ومستحیلك
احکامنه واقف اولانه بر عاقلك فایدسی بو صوفینك سوزنی جائز قبیلندن
کورمکده در . حالبوکه او صوفینك نطقی نفسندن دکل ، علم قدیمدن
نشأت ایتمیه اولدوغندن صدقه کلامی محقق ومصدقدر . اکر صوفی جائز
برده ویا عقله موافق بر مسئله‌یه دائر بر شی سویلسه نبوت وولایت درجه
عقلك فوقنده اولدوغی ایچین عقل اونی قبولده یا توقف ایدر و یا جائز
کورر . زیرا صوفی ایکان توحیدیله وارکان شریعتك رکنی تزلزله
اوغراتاجق بر شی سویلمه‌مشدر . انکار واعتراض معرضنده دوران
بر مستمعك تصدیقی آز دکلدر . صفت او منکر ومعترض راجعدر .
صوفی کندیسنه نسبت اولونمادن بشدن منزهدر .

ای قارداشم ! موت حلول ایتمدن اول تدارکاته باق
انسان نه حالده اولورسه اویله اولور ، نه حالده اولورسه
او حالده حشر اولونور . بو اسرار وانواریله استفاده واستناره‌یه
چالیشه فرصتی الدن قاچیرما .

ای سوکیلی طالب ! تسلیم وانقیاد ساحلی یالی ، انکار اسارتنده
قورتولده حریت ساحه‌سنه چیق . فکرك کرسی حقیقت منده اوطور
بی‌اهده هدنه بروده ، موافقت ومعاونت تاجی باشکه قوی .
محو خطابه دکل ، نقطه بابه ، حق بولاسین . مستقیم ذو تقلید .

ومستمعی ، اسماع كلامه تحتنده ومخاطبه باقده ، اونی مخاطب كورمه‌ده اولاسی ،
سويلديه ، سويله‌تمه ودكلتمه‌يه دكلمه‌تمه اولونجه ، سه‌ موجود اولسه‌ك
بيله معدومسك . مفقود اولسه‌كده حاضرسك ديمكدر . بوكا اشارت
اولمق اوزره « صلى الله عليه وسلم افندیمز » بنده‌دن خبر ويرسوره . » وشويله
بويورسورلر . « **لايزال العبد يتقرب الى بالنوافل حتى احبه
فاذا احببته كنت سمعه وبصره** » يعنى قول دائما بكا نوافل
ايله ياقلاشير . حتى ، اونی او درجه سوه‌رم كه اونك كوزی قولاغی اولورم
ديمكدر . هر بر كيمسه‌نك قولاغی ، كوزی اولونجه اونده ناصل اشيا كيزلی
قالير ؛ هر بر كيمسه‌نك لسانی اولورسه اونك كلامی ناصل بتر ، توكنير ؟
بومقداری ايی آكلا واونك يانده توقف ايت ده ناجح قويم ومستقيمی
بولاسين . عاقبت امرك ده محمور اولسون .
نفسكه عيب ونقيصه كتيره‌جك دائره‌ده صاقين . بوكتابده اراد
ايتمش اولديغم شيلرده الله سكا موفقيت ويرسين . الله بزی مستفيد
ايتسين ده بوعلم نافعك اهلنده قيلسون . وبوتصوف علمی انكار
ايدنلرده صاقلاسين . آمين بعزته .
بومقدمه وتمهيدی بتيردكدنصوكره معين بر رسم واقف اولمق ايسته‌ين
كيمسه‌يه قولايلق اولمق اوزره كتابك فهرستنده اول بر فصل ترتيب
ايتمك ايسته‌دك . تاكه اوقويانكيمسه فهرستده‌كی بابه باقسين .
ومطلبی قولايلاشسين .

« بابلرك فهرستنه دائر فصل »

١ ـــ بدن ملكی اولان خليفه‌نك وجودينه ، او بدنده مقصودنك
مقاصد واغراضنه واو بدنده روحك كيديشنه دائر .

٢ ـــ روحك ماهيت وحقيقتنه دائر .
٣ ـــ خليفه‌نك ملكی اولان جسم مدينه‌سنك اقامه وتفاصيلنه دائر .
٤ ـــ عقل وهوا آراسنده او بدنده سببيه وقوعه كلن حربك ذكرينه دائر
٥ ـــ يالكز امام خاص اولان اكمل وصفات واحوالی واماملك درتده بری
اولمقدن خالی اولماسی .
٦ ـــ بو مدينه‌نك قاضيسی اولان عدله دائر
٧ ـــ وزيری وصفتلرينه ووزيرك ناصل اولمسنه دائر .
٨ ـــ شرعی وحكمی سياسته دائر .
٩ ـــ كاتب وصفتلری وكتابلری .
١٠ ـــ اصحاب جبايات وخراجك عاملری وعاملرده صواب وصوابی
كوسترمه‌يه دائر
١١ ـــ جباياتك حضور حضرته رفع واعلاسی وحضورنده امامك
كيفيت قبولی واو جبايترك ملك مقاطعه اولان حضرت حقه تقديمی .
١٢ ـــ بدن مدينه‌سنه وقوعبولنجه هجوملره قارشی توجيه ايديلن سفيرلر
وايلچيلر .
١٣ ـــ سردار وادرونك سياست ومراتبنه دائر !
١٤ ـــ حيله‌لر ومكر وخدعه‌لرك تدبير وسياستنه ، ودشمنله قارشی قارشيه
كلنجه عسكرك ترتيبنه دائر .
١٥ ـــ بو مدينه ودشمنلرينه غلبه اولونماسنك ذكری وبونك سرينه دائر
اشارت .
١٦ ـــ بو مملكك اقامه واداره‌سنه سنه فصللری اوزرينه حيوانی ورجالی
غذالك ترتيبنه دائر .

١٧ — انسانه ابداع اولنان اسرارك خواصنه و سالكلك كيفيت احوالنه و بو بابده نفس
انسانك حضرت باريه مماثلتنه دائر. بو ده آلتى بابه اوزرينه مرتبدر:

١ — تقسيماتى اوزرنده يقينى تحريرى ايله عقلك تأمل افاضه ايتديكى.

٢ — تقسيماتك كونك عينيتنده ادراكه مانع اولان حجابلر،

٣ — امام مبين اولان لوح محفوظ و محو و اثبات لوحى،

٤ — سماع حالنده حاصل اولان زخرفلر و بويك اويناملرى، وجوشقونلقلرى،

٥ — مريدك سالكه وصيتى، بو ده فصللر اوزرينه مرتبدر. وكتابه بونلقله
ختام ايدر. بو كتابك بابلرى جرمى بر بابدر.

انشاالله فهرستده اولدوغى كبى ذكر ايده جكز. اشته اللهدن استعانه
ايدرك باشلايورم.

بسم الله الرحمن الرحيم عونك اللهم يا معين

— برنجى باب —

ده مذكى اولان خليفه نك وجودنه و بو بابده صوفيه نك مقاصد واغراضنه
و بدله سعد عنه روح حقيقى يه دائر بحث
[واذ قال ربك للملائكة انى جاعل فى الارض خليفه] آيت كريمه
افندنه تنبه و اشاره ايديوركه خليفه نك عالم صغره نظر و اعتبارى اصح
اوزرنده روحك استخلافيدر. صوكتابده اشاره ايتديكم شيئه دائر
مقصديمزى يازدقدن بو مجموعه ده اونى اخراج ايتمكه عزم ايتدك. بعضيلرينه
كوره ناقدلرك لحمنندن قوه فوتوغرافيه بر ده ترميد يايدقده. او كبى
ناقدلر [الذين يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الاخرة هم غافلون]

آيت جليله سنك خطابنه ماصدقدر. مقصديمزك حقيقتى اظهار ايتدك كه
ناقدلرجه اعتراضه مساغ اولماسين. بز الاهلك فضيله ويرز. [والله يقول
الحق وهو يهدى السبيل].

بو كتابك تأليفنه سبب شو كه: «موروره» مملكتنده ابو محمد شيخ صالحك
نام ذاتى زيارت ايتديكم زمانده ياننده «سر الاسرار» آدلى بر كتاب بولدم.
بونك مصنفى «حكيم ذو القرنين» در. بو اثرله براير بو روحكده ضعف آثارى
كوسترن شيخ صالح بكا ديدى كه «سر الاسرار» مؤلفى مملكت دنيويه نك تدبيرينه
حصر نظر ايتمشدر. حالبوكه بزم سعادتمزى تشكيل ايدن مملكت انسانيه سياسته
بو اثرى مقابل ايتمكك سندن ايستدم.

بنده اجابت و موفقيت ايتدم. حكمك اثرينه ابداع ايتمه اولدوغى مباحثدن زياده
بنده مملك معانى تدبيرينه دائر بو كتابى ابداع ايتدم. بو اثرى «موروره»
شهرنده درت كونده تحرير و تكميله ايتدم. حجم جهتيله اعتباريله حكمك
اثرى، بزم كتابمك درتده وياخود بر تشكيل ايدر. بو كتابك حجم خادم
ملوك اولانلرك استفاده سنه هم ده نفسنده طريقت ارقداشلرينه يارار.
هر كس فهم و نيتيله مستفاد اولنور. «والله المستعان».

الله بصيرتى تنوير ايتسين. بيلمه اول كه الاهلك ايك يراتديغى جوهر بسيطه
بو جوهر روحانى و فرددر. كتابك التنجى بابنده اراده و اختيار حقيقتنده بو
جوهرك ماهيتنه دائر بر طاقم سوزلر سويلمشدر. بر مذهبه كوره غير متحيز، بر
مذهبه كوره متحيزدر. بعضيلرينك، واحددن انجق واحد صدور ايدر. ديكرلرى
رغما الاهلك مشيئتى تعلق ايتسه يدى دفعه واحده ده متعدد موجودات يارادردى.
اكر بونلرك ديدكلرى كبى اولسه يدى الاهلك ارادهسى قاصر، قدرتى ناقص اولمق
لازم كليردى. زيرا متعدد اشيانك دفعه واحده ده وجودى ممكنكن ممتنع اولوردى.

تسمیه سی بعید و مستبعد دکلدر. اونده ده اول ایله تعبیر اولوندی. زیرا
الله اشیایی ایکی ضربه اوزرینه یاراتدی. اونلردن بعضنی بر سبب و واسطه یی
اولمقسزین مخلوقدر. واسطه یی ده دیکر بر شیئك خلقی ایچون سبب قیلدی.
دوغرو اولان اعتقاد شودر که، اشیانی اسباب ایله دکل اسبابك یاننده
خلق ایتمش اولماسیدر. حکما حقنده بعضلری بو بابده بوکا مخالفت ایدیلر.
اکر دوغروسی ماده اولماننك یعنی ایلك موجودك مقدم سببی اولماده یارادلمش
اولماسیدر. صوکرا او مخلوقده غیره سبب و ماده اولمش و او غیر دیکرینك ده
تقدم ایدن شیئه متوقف اولمشدر. طوغمغك اکل و قائمنك شربه عادة
توقفی کبی کذا، عالمك علم و حیاتك حیاته عقلا توقفی کبی. کذلك ثوابك
حصول طاعته و عقابك معصیته شرعاً توقفی کبی. بو معنالری ملاحظه ایدنلر
اوکا ماده اولی دیدیلر. بو تسمیه کوزلدر. بو بابده اونلره شرعاً و عقلا حرج
و قلقت ترجح ایتمز.

بعضلری ایلك مخلوقه عرش دیدیلر. بونلری عرش دیکه سوقیدیه شی، بر قوله
کوره عرشك، عالمی محیط اولمسی، و بر قوله کوره عالمك حدی عرشده نهایت
بولماسیدر. اوده امر و نهیك منبع ایجادیدر.

بو قائلیده ذکری کچن ایلك موجودی عرشه یعنی ایجاد و احاطه یه تکذ بولدیلر.
نته کم عرش عالمی محیطدر. اوده بر قوله کوره دوقوزنجی فلکدر. بو خلقده
عالم انسانی محیطدر. تمدح موضع وارد اولان شو قول جلیله نظر ایتمیورمیسیك؟
[الرحمن على العرش استوى] آکر مخلوقاتك اك اسنده اوندن دها
بیوك بر شی اولسه ایدی شو آیت تمدحه دلالت ایتمزدی.

خواص ایچون سر - بونده اشارتا تاییه یکذ بر سر وار که واقف اولان
ذات آکسیه اوده [الرحمن على العرش استوى] آیتنده

ممکن قدرتك محل تعلقیدر. ایلك موجودك واحد اولدیغی ثابت اولورسه
اختیارك ده اونده اولدیغی ثابت اولور. اصل حقیقت بو خلقده مختلف
عباره لرله تعبیر و هر عباره یی بر معنی ایله تفسیر ایتدیلر. بعضلری اوکا
امام مبین بعضلری عرش، بعضلریده حقیقتك اشباه و امثاله مقابل
مرآت حق اولارق تعبیر ایتدیلر.

اونلر اللهك صفاتنه نظر اعتباره آلدقلری ایچون او صفتلرده اللهك لطف
اولارق ظاهر اولان اشیایه کوره سرد ایتدکلری عباره و تعبیرلری ذکر ایتدم.

فصل - **امام ابو حامد الغزالی**. بو خلقیه عالم خلقده دکل
، عالم امرده اولان روح در دیمشدر. ابو حامده تابع اولانلر [
قل الروح من امر ربی] قول جلیلنده محتجب اولدیلر. بو آیتده کی
ربی ... تعبیر معناسنه اولارق بو روحده عالم امری مراد ایتمشلردر.
اللهدن بلا واسطه ظاهر جاری اولدیسه امر عزیزینك مشافهه سیله در. اوده
وجود مطلقه نسبتله ایکنجی سببدر. برنجی سبب وجود مقیده نسبت واحد فقطدر.
اوده مبدعاتك و مخلوقاتك اولیدر. هر موجود، قلم اولان امرك
مشافهه سی اولمقسزین متقدم بر سببدن صدور ایتمشدر. قال الله تعالی
[**الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين**].
بو امر عالمك سیدی و خالقی و مربیسی اولدوغنه اشارتدر. بو تقریر ایتدکدن
صوکره [لا مشاحة فی الاصطلاح] مضمونجه حقیقت معنیا اختلاف ایتمز.
« والله یقول الحق وهو یهدی السبیل »

اصل معاندن بعضه محققلر بو ایلك مخلوقه « ماده اولی » دیدیلر. لابعد
اولان اصطلاح « محمد اولی » دیمك ایدی. لکن اونلر اللهك ایجاد
ایتدیکی صفتی اوکا تسمیه ایتدیلر. صفات ذاتیه کندیسیله قائم بر شیئك اوشیئه

بر تشریفات الهیه در. و حقك ثبوتنا اراده سنه دلیل قاطعدر. [يختص برحمته من يشاء] .

دیکر سر — اسماء الهیه واقع اولدیغی زمان آدم مسمیاتی کوردیمی، کورمدیمی؟ بو قسم مسمالره اسم اطلاقی نه صحیح اولور..؟ ایشته فکر و نظر موقعی بوراسیدر. بوراده سجده نك سرینی ایضاح ممکن دکلدر. [مطالع انوار الهیه] کتابزده بونی ذکر ایتدك.

الف [باسماء هؤلاء] قول جلیلنده آدمك مسمیاتی کوردیکنه تنبیه و اشارت بیوردی. (ها) تنبیه و اشارتدر. اشارت آنجق موجود و حاضره مخصوصدر. اکر بو طریقده اشارت ازلی ابده و جهه عقله واقع اولسه بزده مسمیاتی صورتلرنده بر صورت اوزره کوردی دیرز. اسرار عالملك مجموعی اولمق و عالملك نسخه صغراسی و خلاصه سی جامع بر عنوانی بولمق اعتباریله آدم. اونی نفسنده کوردی. ایشته «هؤلاء» قولیله بزم حقمزده اشارتك فائده سی بودر.

خصوصیله دیکر سر — حقك آیینه سی آدم اولدیغی ایجابیله بسبب «المؤمن مرآة اخیه» حدیث نبویسنده ده آکلاشیلیور. بوراده اخوت لغوی مثلیته عبارتدر. بوده «لیس کمثله شیء» قول جلیلنده مستثنادر.

حقك ذاتیله و صفات نفسیه سیله دکل صفات معنویه سیله آن معنی آیینه ده ظهوریله و صفات وجود ذاتك اوموجوده تجلیسنه [لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم] قول جلیلی اشارتدر.

بو اشارته تأمل ایت زیرا بو سر لباب معرفت و ینبوع حکمتدر.

شیخ عارف ابو الحکیم بن برجانك امام مبین ایله تعبیر ایتدیکی

مذکور اولان عرشك استوای رحمانه اولماسیدر. او ده صفتك محلیدر. الالهك استوانه محلّی خلیفه یه عرش دیدك. ایکی عرشك آراسی انك ایله رحمانك آراسیدر. [ایاما تدعوا فله الاسماء الحسنی] بزم ذکر ایتدیکمز جهت اراده کزلی دکلدر. استوانك حدی اشارت دلیله مستوی عرشدنندر. شو حدیثه دقت ایت: [ان الله تعالی خلق آدم علی صورته] عرش ذاتی حامل و صفتده اونك اوزرینه محمولدر. ای عارف! ای آکاه، ای واقف! تنبه اول. ای وارث! خوشحال و ناعم البال اول. بعضیلری اونکا «معلم اول» دیدیلر. اونلری بو لقبده سوق ایدن شی، خلافتك تحققی، و امانتك حاملی خلیفه اولماسیدر. خلیفه نك عالم احدیتی آدمك عالم اکبره نسبتیدر. آدم حقنده [وعلم آدم الاسماء کلها] ده بیلدی. شو موجوده اولدقدن صوکرا ملکلره خطاب الهی واقع اولدی. [فقال انبئونی باسماء هؤلاء ان کنتم صادقین قالوا سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا] اونلرك بیلدکلری تعلیمجه خلیفه یه امر واقع اولدی. ملکلرده سجده ایله امر اولوندی. بو سجده انسانلرك کعبه یه سجده و حرمت ایتدکلری کبی سجده در. یوقسه نعوذ بالله سجده عبادت دکلدر. شریك اتخاذنده الله صقنیرز.

ایمدی بو عالم انسانیه واقع اولان سجده، ثمره سجوددر. نفسی سجود دکلدر. او سجده ایسه تکمیلك معلمه قارشی تواضعی کبی تواضع و خضوع و افتخار و شرف و تقدمده انسانك سابق اولدیغی اقرارله عبارتدر.

ملکلرك آدمدن اخذ علم ایتدکری تعلم حاصل و ثابت اولونجه ملکلرك من حیث الشرف انسانك دوننده اولدقلری لایق اولور. بناء علیه آدمك

لوح محفوظ هر شیئه معبردر. [وكتبنا له فی الالواح من كل شیء] قول
جلیلنده بوكا اشارت واردر. اوده لوح محفوظدر. هر شیئه امام مبین
تسمیه سنده ایدلكلك دلیلی بودر. جناب الهی بویله تسمیه ایتمكله سوزلرینه
دیكر دلیلده [وكل شیء احصیناه فی امام مبین] نظم
جلیلدر.

عالمك اسفلی، اعلایی انسانده قابل احصا بولدقده. اوكا امام مبین
دیدك. وانسان عند الرحمه امام مبینه تنبیه و اشارت اولنمق اوزره
آلده. امام مبینده بزم حفظمز بودر. تنبیه و تعقیدات.
دیكر سر — انك [ما فرطنا فی الكتاب من شیء] بولوری
برآینه سنا یاده عتبار اولانه‌ش، انساندر. او امام، عالمده موجود
اولانه شیئك اشیانك حقیقه مأموم اولهرق تفصیل ایتدی.
مثلث لغویه دخی قاتیه صحیح اولمایانه برموجوددر بو حقیقتك حكمی ثابت
اولماز. مثلث صحیح اولورسه امامك وجودی ده صحیح و امامك وجودی
صحیح اولنجه باشقه‌سی حقنده امامت باطل اولور. « ولو كان فیهما آلهة
الا الله لفسدتا » بو امام مبینه باقیلمز رغما امامتی ایجاب ایدنه شیئه ده باقدقده
او امامده اسرار و صفاتك قیامی اقتضا ایدنه شیء بولدقده. و دیدك كه
او اسرار و صفات غیرنده دكل نفسنده در. اسرار و صفاتی امامك
یدنده امانت بولدقده. [ان الله یأمركم ان تؤدوا الا
مانات الی اهلها] دیرز بزم ایچیه مرآت هم لایح اولدی. امام مبین
مؤسنده، قاه ذاتنك مرآتی اولهرق خطاب و ذكر ایتدك. بزم ایچیه
خارجده واحد چیقدی. بعضیلری او كا مرآت هم، بعضیلریده امام
مبین دیدی. امام، كتابه، مرآت ده سنه عائددر.

بعضیلری امامی « مفصل » ایله تعبیر ایتدی. شیخمز و معتمدیمز شیخ الشیوخ
افندی دیردی كه « اعتقادیمه یكم برجوده ذاتلر بو امامه مفصل دیدیلر،
اونلری بویله دیمكله سوزلرینه‌ده‌كی احساس، بوت واقطار نظره كوره كوزلرنده
شمسك نوری اطرافی استیلا ایدنجه ظلمت زائل اولدوغی كبی روحك نورینده
ابدانك بوت واقطاری قاپلاینجه اولورسه اطراف و جوارینی یارلار.
بالنظر دره بیلیورز كه بغداد ده‌كی نوری، مكه ده‌كی نوردن عینی
اولمادیغی كبی بریری قاپلایانه نورده باشقه‌ری قاپلایانه نورك
غیری دكلدر.

اللهك كندی عندنده برانتیغی مثولیرك وجودی ایچیه سبه باقدقده،
اونلوری كرتی، نورانی برجسم اولهرق بولدقده. او كا شمس ده نیلیر.
ارضك اوشمسه مقابل هر موضعی شمس تسمیه اولنانه برنوره قولمه ایدی.
شمسه مقابلنده ارضده پارلادیغی هر نوره شمس اطلاق ایتدیككی كبی اجسام
انسانیه‌سنده پارلایانه هر نوره‌ده روح اطلاقنده تسمیه ایدنه برشی
یوقدر. ... اما كیك اختلافیه نورك صورت قبولی ده مختلفدر.
جلا و صیقلیلری نوری قبول كیفیتی اجسام ذره‌لرنك قبولنه بكزه‌دیكی كبی
روحك اختلاف خفاسنه اما كه ابدانك قبولی ده مساوی اولمامز.
انسانك اولوری قبولنه استعدادی اولدوغی قادار ملكده‌ده قابلیت
یوقدر. بنا علیه كونشه « مفصل » دیرسه‌ك سوزیمزده صحت
اولمش اولورز. صوره اولانه افاضه‌نك حقیقتی، باشقه شیئده
مجازدر. او نظره كوره شوا واحد روح حكمیه نسبتی و الیلرك امام
نسبتی كبیدر. بونك ایچیه اولیلر اجزای عدالت ایدرسه شتاب و تعظیم
ایده جك اولورسه معاقب اولور.

دیکر سر - [واشرقت الارض بنور ربها] قول جلیلی ربوبیتك
اعتبارینه وعملم اولان سیادتنه اشارتدر . او ربك تربیه سی وسببیتك
تأثیری محو رحمت کندیسی اولدوغنه اشارتدر . [یا ایتها النفس
المطمئنة ارجعی الی ربك] ربك اوکا تبعه ایتدیکی بولونور ،
انسانده حیوانك مشترك اولدوغی روح حیوانیدر .
سونك اعتباری حجاب غمام ایله اولدوغی کبی ، نورك اعتباری غروبیکس
ایله ، غصلك اعتباری ده حجاب هلال ایله در .
موکرا املم عنوبیتیدر . او بدل وزیر قالیر . وزیرده کجه لیی قمر کبی
مملکته فیض ویدر . بو وزیرك فیض امامك فیضانی کبی دکلدر .
وزیرك مادهٔ فیض وفیضانی شودر . اکر وزیر نفسی باقیه نظر
ایدرك افاضه ایدرسه نفس مطمئنه نك ماده سنه حجاب اولور . ایلم
وزیرده اضاعه ایدر .
فقریا ، علوم حقایقك نجومی اولدرده قالیر . حیوانی ، وسیعی
اولانه نفسك استیلای سطوتی قهر ایتمکله اونلرك کوچ تیرو بوسری
تأمل ایت . حکمت الهیه یی ادراك ایده سین .
بعضیلری ده اوامر مرکز دائره اولرق تعبیر ایتدیلر . اونلری بو
تعبیره سوق ایدن شی خلیفه نك مملکته وطرفنك استقامتنه و
دیردیکی احکام وقضایایه نظر ایتمکلرینه دولاییدر . عدلك
وجودینی کوردکلری ایچون اوامری دائرهٔ کونك وجودی اعتبار ایتدیلر .
مرکز کره تسمیه ایتمکله اونلری سوق ایدن شی ، نقطه ده محیطه مساوی
اولرق جهانه هر خطه نظر ایتمکلرنده ایدی کمشدر . بو جهانه
مساوی خطلری عنایهٔ عدل کوردیلرده بو معنی ایچون مرکز دائره سی

دیدیلر .
دیکر سر - محیطك وجودنده اصل اولان دائره نقطه سیدر . کره یی
موجود ویا معدوم فرض ایتدیکك وقت او کره یه بر نقطه تقدیر
ایتمك لابددر . او نقطه ده کره نك مرکزیدر . نقطهٔ محیطك وجودی
وشو دائره ده مقصود اولان فعلك وجودی ضابطك آتی استلزام
ایدر . اللهیه عائد وجودده بر دائره یوقدرکه انی او نقطه برابر
اولماسین . دائره ده جوکره اونك الی یقینی منسوب دیمك اولان ایکی
فخذی جوداعیادا ایکی مبسوط الیدر .
نقطهٔ محض فخذ غیب وملکوت علیا الیدر . محیط محض فخذ ملك
وشهادات عالمك الیدر . برال امر ، دیکرال خلق ایچوندر .
[والله بکل شیء محیط] [وقد خلقتك من قبل ولم
تك شیئا] مرکز الی ، اطراف ونواحیسنده دولاییدر حرکات قاطعه یه
معرادر . محیط الی متحرکدر . تأمل ایت . ان شوا اشاراتی ایچون بعیدکی
تنویر ایتسین . سنك ایچون بول تمهید ایدلدی .
الملكك آثار وخصائصی تتبع ایتسین واو کاکوره تعبیر ایدیسه اولسون بر
دیوانه احالم ایتمز . اونك ترقیه وسائر محدثات اثناسنده اوی احکمی
واحتیاط ایتدیکی استدلال ایتمز ایچون ایجازی اختیار وبو قدار بیانه
اقتصار ایتدك .

- ایکنجی باب -

[روحك ماهیت وحقیقتی]

خلیفه تعبیر ایتدیکمز بو روح حقنده علما اختلاف ایتدیلر . بعضیلری جسم حیوانی

ایله قائم و معنوی حقیقتی حامل اولان متحیز جوهر فرددر، دیدیلر.

بعضیلرینك زعمنجه ادراکاتك محل مخصوصی واردر، لکن اك ادراکلك وجودی جسمك بقاسی روحك بقاسنه مربوط ایدی. روح جسددن آیریلنجه ادراکاتده کیدر.

بعضیلرده بدنك اجزاسنه یاپیشیق جسم لطیف اولدوغنه و صویك یوقاری اجزاسنه تخلل کبی تخلل ایتدیکنه قائل اولمشلردر. حالبوکه روحك جسمه مخصوص برمحلی یوقدر. عبدالملك بن حبیب دیدیکه: [روح جسمك صورتی اوزرنده لطیف جوهردر. هر عضو و بدنده نظیری اولان هر جزئه مقابل جسمك داخلنده ایکی کوزی، ایکی قولاغی و ایکی ال و آیاغی واردر.] بونلر روحی عرض اولمقده نه جواب دیلر. اگر بونلره روحه عرضه دیمکده سزی منع ایدن نه سبب وار دینیلجك اولسه!
دیه جکلری جواب شودر:

" بزجه، روحك نفس و ذاتنده دولایی عرض اولمسی بعید و مستبعد دکلدر. لکن نصده [الارواح تتنعم و تتعذب و انها باقیة] وارد اولدیغنه کوره شریعت بویله دیمکدن بزی منع ایتدی."

سوالیکی حقیقت یعنی عذاب، و نعمت عرضك حقی دکلدر. زیرا نعمت، معنانك معنی ایله قیامی مؤدیدر. بوایسه عقلانك رجوعنه کوره عقلا محالدر. حالبوکه شریعت، محال ایله وارد اولمازدی. [وانها باقیة] قولیله روحك بقاسی بیلدیرن بو حدیث، عقلك دلیلنه مناقضدر. اگر روح عرض اولسه یدی اعراضك بقاسی مستحیل اولدوغی ایچون اونکده بقاسی مستحیل اولوردی. زیرا هر آنده تجدد ایدییور. بوقوله کوره حیاتك اوزرنده نیجه زمانلرك عددنجه متعدد ارواحی اولمسی لازمکلیر.

بونلرك هپسی باطلدر. عبدالملکك زعمنجه، روحك جوهر اولمسی جوهرك تماثل و فناسیدر. جوهر واحدك روح اولمسی جائز اولسه هر جوهرك روح اولمسی لازمکلیر. حالبوکه بونك بطلاننه دلیل عقلی قائمدر. زیرا شایعه روحك جوهر اولدیغنه و تماثلنه دولایی روحی، جوهر اولمقدن عقلك منع ایتدیکنه ذاهبدر. جوهر اولمسی باطل اولنجه، جسم اولمسی ده باطل اولور. زیرا جسم ایکی جوهر و داها فضله ده اولور.

بعضیلری ده بنفسه قائم و غیرمتحیز بر جوهر مجرد اولدیغنه قائلدر. بوقول " ابوحامد الغزالی یه نسبت اولنمشدر. بو ذاته کوره او جوهرك، جسمك داخلنده اولمادیغی کبی جسمده خارجده دکلدر. جسمه متصل اولمادیغی کبی منفصلده دکلدر. اونك بویله دیمکله اسوجه ایدیکی جهتلرده کندیسیله نعتی اولان عدم تحیزندن دولاییدر.

بو اتصال، و انفصال تصحیح ایدن شرطدر. ستیده و یا ضدندن خالی دکلدر، دیه بونلره اعتراض وارد اولدی. ودیدیلرکه اگر اونك ایچنده بر ضد اولسه اتصال و انفصالده داخل و خارجده خالی اولمسی لازمکلیر. اکیسنده هر بریك وجودی، بر شرطه مشروط ایسه شرط منعدم اولنجه مشروطکده منعدم اولمسی لازمکلیر. اتصال و انفصالك مصحح شرطی تحیزدر. حالبوکه بوموجود حقنده تحیز منعدمدر. نتهکیم جماد حقنده نه عالم دیرسك، نه جاهل. بوایکی ضد ده مشتق بر ضد یوقدر. زیرا شرط مصحح، علمك یا خود جسم ایله قائم اضدادك قیامیچوندر. او اضداد ایسه حیاتدر. حالبوکه جماده حیات یوقدر. بونك ایچیه " عرض اولمغه نه مانع وار؟" دینیلدی. متحیز جوهرده و عرضده محدثاتك حصر و قصری اعتقادیله برابر اوکا جوهر دینیلدن دلیلیله

استدلال وعرض اولماسنی ابطال ایتدی. کذا عرض دکل، جوهردر دینلرك
دلیللرینی ده بالاستدلال جوهر اولماسنی ابطال ایتدی.
صوکره ابو حامد اونلره، جوهر ویا عرض اولماسی، ویا موجود اولدیغی حالده
تحیز ایله قائم بولنماسی باطلدر دیدی. حالبوکه الله بونده منزهدر.
سزن اولان حصه، اتعقلکز باطل و شیئ موجود حاصل اولمامش اولدی. اوده
ادعا ایتدیککز وصف اوزرینه ذکر ایتدیککز شیدر. و بز ده اونی دیدك.
حمد قائلك شو جهتنده بیان ایتدیکی سوزلرده بری اولدیغنی بیلمکله
برابر بو سوزلرك صحیح بری ترجیح ایتمزز.

[ان الخليفة قد ابى * واذا ابى شيئا ابيته]

- ترجمه‌سی -

خلیفه ابا ایتدی، او بر شیده ابا ایدرسه بنده ابا ایدرم. بو بیتی شیخ
بر کتابمزده ذکر ایتدك. و دیدك که الله بو خلیفه‌یی ایجاد ایتدیکی کبی ایجاد
ایدنجه اوکا آینه دیدی. و سنکله موجوداته نظر ایدرز. اسما وصفات
سنده‌در. سن بکا دلیلسك. بولوندیغك عالمده خلافتی سکا توجیه
ایتدم. سکا ویردیکم شیلر، اسما وصفاتده ظاهردر. اونلره بنم
انوارمله امداد و اونلری اسرارمله تغذی ایده‌سین. و ملکك ظاهری و
عارضه اولان جمیع اشیا ایله مطالب اولورسون.

استدراك - بو سوزلری نقلدر. دیدکسه حذری یوقدر. ایکی
شریعتك بریکننی یقینه اولماز. زیرا هرکس کندی ذهاب و مذهبنه
تابع و مجتهددر. بو بویله اولونجه مقصود اللهدر. الله هرکسی
موفق ایده.

- اوچنجی باب -

- خلیفه‌نك ملکی و دولتی اعتباریله مدینهٔ جسمیه‌نك اقامه‌سی و تفاصیلی -

بیلمه‌لی اول که الله ذکر ایتدیکمز بو خلیفه‌یی ایجاد ایدنجه جسم و بدنه حقیقت
قسمی اولونانه رعیتی و ارباب دولتی اسکان ایده‌جك بر مدینه بنا
و خلیفه ایچون بر موضعده تعیین ایتدی. اونکا متحیز دینیلره کوره خلیفه
او موضعده یا استقرار ایدر، یاخود بر متحیز ایله قائمدر. دینیلره کوره
اوراده طوتلار. ویاخود غیر متحیز و بر متحیز ایله غیر قائم دینیلره کوره بو
معنی موضعی امر و حظه‌نك تحل وجهی قیلار.
صوکره مدینهٔ جسمی درت دیرك اوزرینه اقامه ایتدی. او درت دیرك اسطقسات
و عناصردر.
خلیفه‌نك او معنه موضعنه الله قلب دیدی. و او قلبی خلیفه‌نك مسکنی و یا
اختلافاتیله ذکر ایتدیکمز موضع امری قیلدی.
صلی الله علیه وسلم افندیمزك ربندن خبر ویردیکی شو حدیث قدسی بوکا
اشارتدر. « ما وسعنی ارضی ولا سمائی ووسعنی قلب عبدی المؤمن »
یعنی یریمه و کوکمه صیغمام مؤمن قولمك قلبنه صیغارم دیمکدر. کذا پیغمبرمز
افندیمز « ان الله تعالی لا ینظر الی صورکم ولا الی اعمالکم ولکن ینظر
الی قلوبکم » بیورمشدر.
الله سزلك صورتلریکزه ده باقماز. عمللریکزه ده، لکن قلبلریکزه باقار
دیمکدر. البته مستخلفك ابدیا نظری خلیفه‌سنه و تودیع ایلدیکی
خلافتده‌کی اختصاصیدر. الله ارواحی اجسامه خلیفه ایتدی. بزم
مذهبمزی تأیید ایدن دلیللردن بری ده « ولکن تعمی القلوب التی
فی الصدور » قول جلیلیدر. بو اشارتله قلب بناقدر دیمکدر.
زیرا بو بابده حیواناتده بزمله مشارکدر. لکن بو اشارت اوراده ابداع ایدلمه
بر سر ایچوندر.

اوده خليفه در . قلب نباتك اونك حقيدر .

قال صلى الله عليه وسلم « ان فى الجسد مضغة اذا صلحت صلح سائر الجسد واذا فسدت فسد سائر الجسد » جسدده برات يا رجوى قلبدر .

قلب نباتينك فائده سى يوقدر . او حنك فائده سى آنجق مطلوب اولان واوزرنه حظ باللهى توجه ايدن شوسرك تكامل اولدوغنده دولابيدر . سؤال وارد اولورسه جواب فيده ده جسم وقلب نباتك خالق اولورسه باقى حالانه اودر . بزده ديرزكه امام صالح اولورسه رعيه ده صالح وفاسد اولورسه رعيه ده فاسد اولور . عادت بويله جارى اولدى ، حكمت الٰهيه بوطرزده شيرازه بند اولدى .

سر — خليفه نك فساد وصلاحى رعيه نك فساد وصلاحنه باغليدر . بونك سببى شوكه اگر بر قوم بر خليفه تعيين ايدرسه او خليفه ، قوملك سرلرى وعقوللرى ده ويرير . اوزمانه رعيه نك مجموعى او خليفه اولمش اولور . اگر خليفه اسرار وعقولنده خيانت ايدرسه اونلره عقب اولورده ظاهر اولور . اگر اللهه اتقا ايدرسه نه خليفه نك غيبه سى ظاهر اولور .

بعضاً رعيه نك اسرارى كثير وناقص اولورده ويرير . بوكا اشارة اولمق اوزره حديثده « كما تكونون يولى عليكم » وارد اولدى . امامك صلاحى اولورده غلبه ايدرسه اونلرده صالح وآثارى رعيه ده وارباب دولتده تحسب عنه الٰهى اولورده ظاهر اولور . وانسانه اوقدر يوقدر كه اوقدر كندى نفسنده بولور . نره ده كلديكنى ، وناصل حاصل اولدوغنى بيلمز . « اذا صلحت صلح لها سائر الجسد » قولنك سرى بودر .

صوكرا اگر بو سرينك آلتى يوكسك معانى خليفه نك نظر اطلاعنه مخصوص برنز هفتقاه اولورده بنا وادقاده دماغ تسميه ايتدى . خليفه ايچه

اوراده بيجره كمرلرى ويا اوطه ديوارنده اولان باجه لر كبى طاقجه ايدى . اورادن سككه باجاره مطلع اولور . اوده ايكى كوز ، ايكى قولاق ويورون واغزدر . صوكرا بونز هفتقاهك اوك طرفنده خزانهٔ خيال تسميه اولونان برخزينه بنا وادراك جبابيلرينك قرارگاهى وحس واليلرينك رفع وتقديم موضعى اولورده انشا ايتدى . اوراده مبصرات ، مسموعات ، مشمومات ، مطعومات ، ملموسات جبابيلرى صاقلانير . نائمك كورديكى احلام و رؤيا يعنى رؤيالر بوخزينه ده واقع اولور .

جبابيلرده حلال وحرام اولدوغى كبى احلام ومرائيده دخى مبشرات واضغاث احلام واردر . بونز هفتقاهك اورتنده ده فكر خزانه سنى بنا ايتدى . مخيلات اورايه يوكسه لير . صحيحى قبول وفاسدى رد اولونور . بونز هفتقاهك كيرسنده حافظه خزانه سنى بنا ايتدى . وشو دماغى وزيرك مسكنى قيلدى . واو مسكنه عقلدر . كتخدانك اوخزينه ده كندينه مخصوص بر قاپوسى واردر . بوراده اونك ذكرنده صرفنظر ايتدك صوكرا اوكا نفس بنا ايتدى . اوده تغيير وتطهيرك محلى ولور ونهك مقر يدر كه انزال ايتدكى ليله مباركه در . « بو نفسك ، عالم علوى وكرسيده حفظ نصى روحك بو عالم علويده اولان محلنك عرشى كبيدر .

برنفس خليفه نك كريه وجرده بيدر . امام ابو حامد [ان الروح نكح النفس فتولد ما بينهما الجسم] قوليله بوكا اشارة ايتمشدر . شا اليه ، لباب الحكمه » كتابينك خطبه سنده ده بوكا اشارة اولمق اوزره « ربنا ورب آبائنا العلويات وامهاتنا السفليات » ديمشدر . لكن مطوفه اكوانده بركوره اولدوغنده دولابى كندينده حر حظ اولانه فعلده براصطلاح وضع ايتمشدر . اوده نفسدر . البته محمود

«وكلا نمد هؤلاء وهؤلاء من عطاء ربك» «فألهمها فجورها وتقواها»
بونك ایچون نفسی تطهیر وتغییر محلی قلبدر. اگر نفس هوایه اجابت
ایدرسه نفسده تغییر حصوله گلیر. و اماره اسمنی اوكا ویرلسی دوغرو
اولور. اگر عقله اجابت ایدرسه تطهیر حاصل وظاهر اولور وعندنده مطمئنه
اسمنك اطلاقی توحیداً دگل، شرعاً صحیح اولور.

بو امرك وقوعی لطیف بر حكایه وعجیب بر سره مبنیدر.

الله، خلیفه‌یی کمالیله وصف ایتدیکزکی یا اینجه خلیفه‌نك عجز وفقر وبالکز
افندیسی اولانه رینه مفتقر اولدوغنی اوكا تعریف اتمك ایسته‌ردی. بونك
ایچون اوننكله منازعه ایده‌جك بری یاراتدی.

روحی ندا ایدرسه ده نفسی اجابت اتمز. گوروجه، اوكا سنك ملكك ده بنم ده
وزیرینه «بنم سكا اجابتمه نه مانع وار» دیدی. عقل ده اوكا دیدیكه
«ای سیدكریم! سنك قارشیكده سنك مقابله قائم هوی نامنده
قوی، مطاع صعب المرتقی عزیز المنال بر ایه وار. عامل ومشهور
اولورده اوكا لبس ظلمت گیدیردم. وزیرلك اوكا كوندر. حضرتكی
قرش و لسطانت دیر.» عقل علی العجله اوراده احاطه ودعوته
اجابت ایدنجه نفس منقاد وعقلك تحت قدرتنه داخل اولدی.

عسکرلرکی وحوانشه ... ده ارقه‌دن كوندر. سنك حقیقتده
مخصوص ونزم اختصاصكه لایق ارباب دولتكدن باشقه مملكتده كیمسه
قالمادی. خرابه اتمك وسنی مملكتكدن چیقارمق ودعشكه مستولی
اولمق ایچون سنك قدرتكه قوندی، دیر. هلاك قالدیدن تدارکده
بولونه. روح، الله‌ه شكوی ایله دوندی ونفسنده عجز و
افتقار وذل وانكساری ثابت اولدی. بونك اوزرینه روح كندی
تمییزنی وقدر وشانی آكلادی.

ایسته مذموم اولسون ممدوح، نفسك حال وشاننده در. كندیسنده نفسك
حظ اولمایانه وبالكز الله ایچون اولانه حظ روحدر.

انسانك اوچ نفسی واردر. برنجیسی نباتیدر. بوننكله جمادات
مشترکدر. ایكنجیسی نفسی حیوانیدر. بوده حیوانات ایله مشتركدر.
اوچنجیسی نفسی ناطقه‌در. بونفس ایله انسانه حیوانات موجودلردن آیریلیر. و
انسانیت اسمی بو نفس ناطقه‌یه ویرلیر. وبو نفس ایله عالم ملكوتده تمیز ایدر.
اوده خلیفه‌نك تحت امرنده ذکر ایتمه اوله وعزیز کریمدر. صوكرا الله
انسانه اولان نعمتنی اتمام وسخرینی حقیله اکمال ایچون اونفس ناطقه‌یه بوملكده
قوی، مطاع وركیسی چوقده، جماعتی قوتلی، ولوازم ومهماتی وافی،
خلیفه ایله منازعه‌یه حاضر بر امر یاراتدی. وكندیسنه هوی تسمیه ایتدی.
بوده وزیر یاراتدی. اوكاده شهوت دیدی. خلیفه خدم وحشمیله
بعضاً دلربا باغ وبوستانلرنده دولاشیر. وحره‌سی اولان نفسی كورور.
حره ده اوكا كورونور. هر ایكیسی بربرینه باقار. هوا اوكا تحدیه ور
وبربرلرینه بلشمك ایچون چاره آرامغه باشلارلر. بعضاً اوركوتورلر، بعضاً
آچیلیر. بعضاً ده ال كوزل ملابسنه بوروندر ولطائف اندامیله نازلی
وخرامان اولمغه باشلار. دلفریب آمال ومطالب ایله حالیری بعضاً
صالنه صالنه یورورك نفسی نتیجه انقیادنه كیرر. واونك حس وآلی
واحساسی اونك ید تملكنه آلیر. خلیفه بوندن غافلدر.

وزیری اولان عقل بونك فرقنده‌در. ایشلری رؤیت وتفتیش ایدیه
بو وزیردر. بعضاً كندیسی كزر. خلیفه بونی سزمز. وبولوندیغی حاله
دونر. نفس، قوی ومطاع ایكی اعدا آراسنده قالیر، بربرینه ندا
ایدرلر. هپسی ده اللهك ازنیله اصلنه كیدر. [فتوكل من عنداللّه]

اشته مراد اولان بودر . زیرا انسانه عمری اولدقجه خیر ونعمته مقارنه اولرق
نشئت ایتسه مبتلا اولمادقجه ایچنده بولوندیغی حال وشاننی بیلمز .
بر خرده اوغراسه فائق اولدیغی عنایات وحضراتك درجه وقیمتنی ونعمتك ده
قدر ومنزلتنی بیلیر . روح شکوی ایله ربنه رجوع ایدنجه ، روح
ایله کندی آراسنده واسطه اولور . واو روحه [يا ايتها النفس
المطمئنة ارجعي الى ربك راضية مرضية فادخلي في
عبادي وادخلي جنتي] دیر . واسطه لر قالقدقده روحه بوندن
کلنجه روح خبیری وانیسی واظهار اشتیاق ایدر . وحقك عنایتیله جانب
واحاطته اتحیه اوصور (?) .

سؤال — او نفسه نه دن مطمئنه ده نیلدی ؟ نفس اسکندی فنانی (?)
امر ایتدیکی حالده نه دن او نفسه اك مطمئنه وراضیه ومرضیه دیدی ؟
دنیله جك اولورسه بزده دیرزکه : ایمانك تحققندن دولایی
اك او نفسه مطمئنه دیدی . زیرا منادی اولان هوی نفسه اوکاننده (?)
اتمیه اولمادی . « قل كل من عند الله » « وكلا نمد هؤلاء »
قول جلیلنك معناسنی بیلدیکی ایچون نفسك موجدینه ندا ایتدی .
نفس ابتداده کندیسنه ندا ایلدیکنی حقیله وحقیقتله بیلدیکی ایچون
ساکنه ومطمئنه اولدی . سبب وعلت مقدمدر . « راضية مرضية »
قول جلیلی بزه کوره ایمان وتوحیدینك تحققندن دولایی ایکی
ندایی افاده ایدیور . « فادخلي في عبادي » قولیله حضرت الهیه سنك
خاص قوللرینی قصد ایتمیه اولیور . « وادخلي جنتي » قول جلیلیله
خلیفه نك نشئه سی اولان مکاره مقصوددر . زیرا شهوات کافرلرك
جنتیدر . اوده حقیقتده ناردر . ظاهری نعیم باطنی جحیمدر .

صلی الله علیه وسلم افندیمز بوکا اشارت اولمق اوزره [حفت الجنة بالمكاره
وحفت النار بالشهوات] بویوردی .
جنت مکاره ایله یعنی نفسه آغیر کلن شیلرله ، جهنم ده نفسك خوشلانان
شیلرله قوشاتلدی دیمکدر . دجال چیقدیغنده اك بونی اظهار
ایده جك . حضرت پیغمبر بویوردی که ، دجالك آتش وصودن
عبارت ایکی وادیسی واردر . صوی حقیقتده آتشی ، آتشی حقیقتده
صویی بولور .

ده نیلرسه که نفس ، دعوتچی اولان عقله اجابت ایتدی . حالبوکه
سز او نفسی حقده (?) ایشیدیورسك . نته کیم نه دن اولا داعی هوایه
اجابت وصوکرا خروج ایدیجی او داعیه مباعدت ایتدی ؟ بوکا
ایکی وجه ایله جواب ویریرز .

برنجی وجه — ذکر ایتدیکمز سببدن دولایی حقك روحه
ابتداده کندی حضورینی ویاسنی (?) تعریف ایتمك مراد ایتدیکی [illegible]
اغوانك ندائنی ایشیدیردی . فقط داعی عقل اوندن صاغیرلاشدی
دیرز .

ایکنجی وجه — حوا ، آدمك بعض اولدیغی کبی نفس ده روحك
بعضیدر . روح اصلا نفسدن ندا ایتدی . نفس ایسه اوندن اوزاقده
بر اجنبی اولدی . بناء علیه اصل حاصل اولدی ده ، اجنبی حاصل اولمادی .
حوا ، اکل شجره ده ابلیسه اجابت ایتدیکی کبی خلوده بیلدیکی و
طانیمادیغی ، اصلی بیلمکه واوراده بولنان شیئی کورمکه مشتاق واجابی (?)
واقع اولدی . اشته بوکلك انسانده عقل وهوا آراسنده وقعه لر ، حربلر

فتنه‌لر حادث اولدی . ایکیسنده بری مغلوب ومستولی اولمسه واوفق عقل واسیر
اتمیه اولور . بعضاً برشخصک حقیقه برشخص اولدوروبلور . قیامته قادار
حکمت الٰهیه مستمراً بویله‌کیدر . بعضاً ایکیسنده بری بادیه‌ی دیکری حاضره‌ی
تملک ایدر . بعضاده ملکله هیئه ظاهراً باطناً مالک اولور .

عاصیلره کلنجه سلطان هوی اونلرک بادیه‌لرینه ، سلطان عقل ده
حاضره‌لرینه مالکدر . منافقلره کلنجه ، عقل اونلرک بادیه‌لرینه هوی
حاضره‌لرینه مالکدر . مؤمنلر معصوم ومحفوظدر . عقل اونلرک
بادیه‌لرینه ، حاضره‌لرینه ده تملک ایدر . کافرلره کلنجه هوی ، اونلرک
هم بادیه‌لرینه هم حاضره‌لرینه تملک ایچون اتمشدر . موت بوغازلانجه
ودار آخرتده ، ایکی فرقه تجلی‌ینجه ، واللهک حکمی نافذ اولنجه عاصیلری
معصوم اولانلر مؤمنلره الحاق ایدر . واونلر ایچون نعیم دائم حاصل اولور .
ومنافقلری ده کافرلره الحاق ایدر . واونلرده عذابه آیرلماز .
منافقلرک ده عملی کندیلرینه فائده ویرمز . زیرا توحید اصل وعمل فرعدر .
فرعده افساد واهلاک ایدیجی برشئ واقع اولورسه اصل اونی جبر وتلافی
ایدر . عاصیلر کبی . اصل خراب اولنجه فرع اونی جبر ایده‌مز . منافقلر کبی .
ایشته دنیاده ملک انسانلرک تعرفی درت طبقه اوزرینه‌در .
هر شخصده بو درت طبقه‌نک بری مطلقا موجوددر . انسان یا معصوم
ویا محفوظ مؤمندر ، یاخود اصلا کافر ویا مشرکدر . ویاخود منافقدر ویا
عاصیدر . بو سطرلرده ثابت اولنجه عقل وهوی آراسنده وقوعه کلن فتنه
وحربک سببنی ذکر ایده‌لم . زیرا بو بحثک موضعی بوراسیدر .

[وَاللّٰهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ]

دردنجی باب

عقل وهوی آراسنده وقوعه کلن حربک سببی

الله موفقیت ویرسین . نفس یوزنده عقل وهوی آراسنده وقوعه کلن حرب ایله مملکتک
افنا وافسادینه یاپیلان وقعه‌لرک سببی مملکتی قورتارمق ایچون بو مملکت انسانده طلب
ریاستدر . زیرا ایکی مخلوق آراسنده اراده‌نک تعادلی فرض اولنسه بیله حکملرنده بربرینه
مناقضه ایکی امر آراسنده ملکک تدبیری عقلا وشرعا صحیح اولماز . [لو کان
فیهما آلهة الا الله لفسدتا] زیرا حکم عادت بونده ابا ایدر . شریعت ، بر ایکی
امیر حقنده‌در . برشخص حقنده‌کی بو حدیث ده‌کی احتمالی نقض وجرح ایده‌جک
برشئ ایشتمدک . بو مملکتی آنجق برفردک تدبیر واداره‌سی ایفا ایدر دیو لسان
رسول ایله تصریح اتمشدر . [اذا بویع الخلیفتین فاقتلوا الآخر منهما] .
خلافت یا ظاهریدر ، ویا باطنیدر . خلافت ظاهره تقرر ایتدی . بزم بوراده
سوزیمز خلافت ظاهره طرز واسلوبی اوزره جاری اولان خلافت باطنه حقنده‌در .
اعتراض — بو حدیثه باقاره منازع برشئ استشمام ایدیور . ودیورکه
ایکیسنده بری تولد ومیدیکز . حدیثده عجبا نه آکلادک ؟ بلکه هوی تقدم
وعقل تأخر ایدرده هوی خلافته صاحب اولور . » بز دیرزکه بوراده تقدم
وتأخر کیفیتی زماناً تقدم ویا تأخر دکلدر . بوراده‌کی تقدم ، شرطلری صایقلر
یعنی امامتک شرطلریدر . او شرطلر کیمده بولونورسه خلافته او تقدم ایدر .
شرطلری تام وکامل اولمایانک ، خلع وقتل اولنور . اکر عناد ایدر وامر الله‌ه کیرمز
ایسه‌ ده زماناً اولان تقدمه التفات اولونماز .
علمانک بیاننه کوره امامتک شرطلری اون التیدر . اونلرده بری خلقی درکه
اکتساب ایدیلمز . دردی مکتسبدر . خلقی شرطلره کلنجه بلوغ ، عقل ،

زیرا اللهه تشبّه ایتمه‌دن‌ده ملك صحیح اولمایجه کوره ایچیه تملك ناقص صحیح اولور؛ خلقك مهماتنه مشغول اولمقله امامك ذهنی ساعد دروحده ملككلرك مهماتیله مشغول اولمدیغنی واردر. [یسبحون اللیل والنهار و لا یفترون].

دردنجی شرط — ذکوریتی یعنی ارککلکدر. قادینك امامتی صحیح دکلدر. قادینی بوندن منع ایدن شی بر چوق حکومتلرده قادینك شرعاً قضا وشهادت مقاملرنده بولنمامسیدر. بی آشکاردر. نفسك امام اولماسی منع ایدن شی کمال صفتلریله موصوف اولسه بیله حجاب حیاتی آلتنده بولونماسیدر. نفسی دیدیکمز قادینی، امامك کریمی وفجوری ونقرانك محلیدر. حریتك خلافنده ده علت، مطردر.

بشنجی شرط — نسبدر. اونك اعتباری مقامات محمدیه ذهن اولمسیدر. اوده اولیت وآخریت حضرتك ایکنجی دوره الهیه‌سیدر. آخر اولرق حضر بعث اولوندی. اوکا نه وقتده اولدك؟ دینلدیکی زمان [وآدم بین الماء والطین] بویوردی. بودوره عیسی ده منتهی اولدی. بونك ایچون الله کتاب عزیزنده [ان مثل عیسی عند الله کمثل آدم فختم مثل مابه بدأ] قول جلیله وصف ایتدی. حاکم اولان بودوره‌ٔ ثانیه حصر دوری محفوظ اولان جامع الکلمه خاصدر. ذریه وغیره شاملدر. صلی الله علیه وسلم افندمز عموم بعوث اولدوغی کبی روح ده بتون بدنه بعث وارسال ایدلمشدر. بوراده بر سر عجیب واردر که بوکتابك باشقه بریرنده ذکر ایده‌جکز. ایشته روح ایچون نسبك فائده‌سی بودر.

آلتنجی شرط — سمع وبصر حاسه‌سنك سلامتیدر. زیرا کور وصاغیر نفسنی تدبیردن عاجزدر. تبعه‌سنی ناصل تدبیر ایده؟ اونك روحده کی

حریت، ذکوریت، قریشیتی در. بعض علما بونی ایده‌جکدر. سمع وبصر حاسه‌سنك سالم اولماسی ده شرطلره ذهن ایدیلر اولمشدر. مکتسب اولان دیکر شرطلر ایسه: نجدت، کفایت، علم، ورعدر. بونلر دیدیمکه بو شرطلرك هپسی بر خلیفه‌ده موجوددر. حالبوکه هپسی مکتسب وغیر مکتسب شرطلردن عبارتدر. [نعوذ بالله لا اشرك به احداً] او شرطلرك بر برجیقی ادا وایفا ایده‌جکز. روح او شرطلری جمع ایتمشدر.

خلافتده برنجی شرط بلوغدر. زیرا صبی ایچون امامت منعقد اولماز. روحده اولان اعتبار، بلوغدر. انك بصیرتنك تنویر ایتمسی. بلوغ اثر شرعیدر روحك بلوغی الوهیته اتصالیدر. ذکر ایتدیکمز وجه اوزره روحك الوهیته اتصالی، شرف وفتنه اتصال اوله‌رق ثابت اولدی. مقام کریمه بلوغ واتصال اللهه روحده آلدیغی عهد ومیثاقدر. [الست بربكم قالوا بلی] اکر ارواح غیر بالغ ایسه ارواحك بوجوابی تصور اولنه‌ماز. و شرعاً بوخطابده اونلره توجه ایتمز.

ایکنجی شرط عقلدر. زیرا مجنونك امامتی ده منعقد دکلدر. چونکه مجنون مخاطب ومکلف اولماز. حالبوکه مکلف اولان امامك روحده اعتباری واردر. کندیسنه وارد اولان شیئك الله طرفندن اولدوغنی آکلادی. بونك ایچون ده [بلی] دیدی. اوده کندیسیله قائم بر صفتدر. و ذریت ده بریکی عقلی اونده پیدا اولدی.

اوچنجی شرط حریتدر. رقیق، واسیرك امامتی منعقد وصحیح دکلدر. زیرا امامت خلقك امورینی تمشیت ایچون اوقاتنی تماماً صرف ایتمك ایجاب ایدر. حالبوکه کوله، واسیر ایچون بوقدرته دکلدر. زیرا اونك اقدسی اونك مالکیدر. خلقك مهماتیله اشتغالده قطع نظر کندی تصرفاتنده بیله مشغول اولمقده اقدسی اونی منع ایتمشدر. روحده کی اعتبار رولاجیسیله اوکا حریت ده ذهنا شدیدی اولماز.

اعتباری حق استماع و حقه نظر کیفیتدر . آنلردن مقدس ونفز حضرت

صلی الله علیه وسلم افندمز بزلره خبر ویرورلرکه [**لا یزال العبد**

یتقرب الیّ بالنوافل حتی احبّه فاذا احببته کنت سمعه

الذی یسمع به وبصره الذی یبصر به] بیوردی .

بو ، کندینی آرایانلره ، وکندیسی اولانلره بر سردر . سمع و بصری حق اولان

کیمسه نفسنی وشقه سنی ناصل تدبیر ایتمز ؟

یدنجی وسکزنجی سر نجدت وکفایه در . ایکیسی ده ارواحک صفتلرندندر .

کورمیورمیسک ؟ الله قوللرینه یاردیم ایتمک استینجه ملکلرینه امداد

وحمایه تأییدات ربانیه سیله برابر ایدر . نته کیم کتاب عزیزنده [

انی ممدکم بالف من الملائکة مردفین] ، ایدهم بروح منه ، بیورلمشدر .

طقوزنجی شرط - علمدر . بو شرط حضرت آدمده تعلیم اولنان اسماء

الهیه ایله ظاهر اولدی . ذکر و بیانه حاجت یوقدر .

اوننجی شرط - ورعدر . بو ورع اونک منبع ومرجعیدر . زیرا

شریعت اونک بردی ، حقیقت ده پوشیده سیدر . خلیفه ده کی بو

شرطلری سویلدم . اونک خلافتی وامامتی منعقد وصحیح اولدی .

کندیسنجه وقوعه کلن حرب وفتنه لرک سببنه رجوع ایده لم . بنجه

دیرم که بونلرک سببی ملکک انسانیده غلبه ایتمسیدر . ایکیسنده بریک

ریاستی صحیح اولنجه خلیفه نجاتنه سعی ایدر . وکندیسنی هلاکدن قورتارر .

منار ضیالری اعلا ورانیده ، کندیسنه خارجدن اولرجه اسباب بردیده

تحمل ایتدیکی ، وبیلدیکی شی حسبیله کندیسنی ستر واخفا ایدر . بیلمه اول که

قهرا مهلکه ده قورتارلانک سببی کندیسنی خارجدن دعوت ایدهنک

امرینه اطاعتدر . اوکا شریعت دینر . روح شریعتی کندی جنسنده بیلیر .

حالبوکه هوا بیلمز . هواء کوره نجات کندی جنسنده در . روحده کندی

نجاتنی کندی جنسنده ظن واعتقاد ایدر . بناءً علیه اختلاف ونشئت

میدانه چیقار . شو حاله زعم اولان شیئی ایکیلرک حقیقتلری بر برینه

بکزه مسیدر . خارجده زعم قلنجه هر ایکیسی ده شوارک نجه سنه

نقار . ایکیسی ده کندیسنجه ایکی نجه اولور . برنده هلاکی ، دیکرنده

نجاتی کورور . نجات ومهلکاتدن اجتنابیونی حکمت الهیه نک مقتضاسی

وجهیله تعقیب ایدر . بر بابده ایکیسنک ده معذرت وحجتی واردر . لکن

حکم مطلعه تحت بالغه سنک اقامه سیله هر ایکیسنک حجتی نقض وقطع ایدر . نته کیم

[**لا یسأل عما یفعل وهم یسئلون**] بیورلمشدر و جنتک

دلیلی شو ، جهنمک دلیلی ده شودر ، بو بابده کیمسه یی قابل ملام دکلدر .

یازیلانلر یازلدی . قلم الهی قورودی .

بز دیرزکه روحک حقیقی نوردر . هوانک حقیقی ده ناردر . هر ایکیسی ده

حقک وجودیله حقک وجودنده متفرددر . زیرا او حقیقت وجودک

صفت نفسیه سیدر . بو بلا اولمازسه حقیقی نار اولدوغی بیلنه کیمسه الله

اودیله معذب ایدر . زیرا فاعل اولان جهه ، بوکا قادردر . او کیمسه ده

نوره بولندوغی یره قاچمق استر . کاشکی او کیمسه نجاتی نزده ده اولدوغی

حقیقه بیلسه لکن بیله مدی . حوه حوریی مقامنه دعوت ایتدی .

بلکه نار نور ایله معذب اولدی .

- کما نفخ ریاح الورد بالجعل -

ترجمه

کل قوقوسیله نجاست بوجکی رنجیده اولدوغی کبی .

او کیمسه نور ایله معذب اولنجه ملک انسانده نور ایله معذب اولدوغنی تحمل

ایدر .

وذاتا نوردن چیقارمغی ایستر . فقط چیقامغه مؤثر اولان افعالی،
کندیسنک چیقماسنه حجاب و مانع اولور . او افعال آتشه قوشارلسه اولان
شهوتلردر . شهوات قلب آتشه محکشدر . کذلک لوث اولان روح ده بوبله
ظلمده بولنور . هر بری ملک انسانی کندی حزینه الالشدرارنه سبب نظرنده
اداسباب اوقا کورولور . وکندیسی سوکلر . هر ایکیسی نزدنده ثابت وصحیح
اولدی که اسبابه نوجهله بر وصفله متصف وملک ده صاحبنه عائددر .
بوننک ایچون او ملکی استیلا ایدر . وحرب وفتنه لر یوز کوسترر . ایکیسنده
بری نفسنه نظراتمه ده خارجده قلبه شارح تسمیه اولوناننه زعمنه نظر
ایتسه ، اتشه زعمی خارجده بولدم دیسه صدده وزعمی ثابتا اولور ،
نجات وار دیسه نجات ، هلاک وار دیسه هلاک ، فقد ایدنجه تسلیم
وانقیاد واقع وفتنه لر مرتفع اولور . ملکده نجاتک حزینه بولنور .
لکن بو ابدا صحیح اولماز . زیرا هوانک حقیقی زائل اولدی . اودم مخالفت
عینیدر . مخالفت منعدم اولونجه هواده منعدم اولور . لکن بونده الالهک
عجیب بر تدبیری واردر . دیلدیکنی اویدر . دیلدیکنه ایچار . وقصورلری
کندیسنه کوسترر .

[لا یسأل عما یفعل وهم یسألون] ولله الحجة البالغة
فلو شاء لهداکم ، ولو شاء ربك لجعل الناس امة واحدة
ولا یزالون مختلفین الا من رحم ربك] اونلر جهل جمیع در .
وجودده اسماسی ظاهرا ولمغه ایچون بونلری یاراتدی . والله اعلم

- بشنجی باب -

یالکز امامه خاص اسم وصفات واحوالنه وامامک برهان دوردنده
بری اولماسنه دائر .

خلیفه اولوجه آدمک یالکز کندینه خاص بر اسمی اولسی عالمده جریانیده قلبه
حکمت الهیه ایجابیندر . خلیفه ده لشقه برکیمسه بو اسم ایله مسمی اولماز .
بو اسم ذکر اولونورسه تمیز ایدن و آقلا شیلانه معنی خلیفه در .
لفظه آقلا شیلانه معنی عادته مجراسنده در . امام بونده مستثنادر . دیگر
اسملرده ده امام معناسی ویرلمز . بیلک اسم اولسه ده او خلیفه یا استخلاف
ایدن الله انقیاد خصوصنده دیگر اسملرک اشتراکی یوقدر . الوهیت
اسمی ان آنجق کندینه خاص قیلدی . حتی برکیمسه اف دیسه بو اسمک اطلاقندن
آقلا شیلانه معنی یالکز فاعل مطلقدر . کورمیورمیسك ؟ اف [اعبدوا الله
] قول جلیلنی انزال ایتدیکی وقت اف نه دیمکدر . دینی اولمادی .
کذا [اسجدوا للرحمن] ده بیلدیکی زمانه رحمانه معناسی نه دیمکدر دیه
سؤال صورنه بولنمادی . بو بابده بزدیدک که امام مخصوص ولانه هر هانکی
اسمه نظر ایده جک اولورسه هم او اسمی امامه اطلاق ایده ورز .

[واذ قال ربك للملائكة اني جاعل في الارض
خليفة] قول جلیلنده الالهک خاصه امام تسمیه ایتدیکی اسمده
لشقه بر اسم بولماده . ذات سبحانی دیگر بر الهک وجودینی منع ایتدی .
" اذا بویع لخلیفتین فاقتلوا الآخر منهما " حدیثی ده بونی قطعی صورتده
آقلاتدی . بناء علیه ایکی مدبر آراسنده بر ملکک تدبیر واقامه سی صحیح اولماز .
ایکیسنک آیری متحد اولسه بیله " لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا " قول جلیلیله
اثر ایتدیکی ادیکر خلیفه نک نهی ایتمسی لازمدر . ایکیسنده برینک امرینه امساک
قطعی اولور .

زیرا ایکی اوره امثاله مساغ یوقدر. ایکیسنده برینه اطاعت موجب عقوبتدر.
برینک اطاعت ایتدیکی شئ دیکری عصیاندر. او خلیفه‌ده عصیانه
ایدنلری معاقبه ایدر. و اطاعت ایدنلرده خلیفه‌یی یاردیم ایتدیکی واجب
اولور. بو ایسه فتنه و حرب سوزی و نتیجه مملکتک خرابه باری اولور.
بونک ایچون یالکز بر خلیفه‌یه اطاعت منصوص اولدی.

اعتراض — اکر دینلسه که الله « و هو الذی جعلکم خلائف الارض »
بیوردی. سنده اوکا شرعاً واحددر. او امرده مشروعدر. و اشباح
وار ایدر. شرعاً محال اولان دیکر شخص ذم اولدقجه خلافتک شوقیانده دیکر
شخص حقنده عیناً ظهوری واردر. دیکر شخصک خلافتی باطل، و دعواسی
مردوددر. و ظاهر اولنجه خلیفه‌ده دخالده دیه ادعا ایدر بولورسه
او شخص غائب اولورسه اونک سری ایله برلکده خلیفه‌لکی ده باشقه‌سنه انتقال
ایدر. بونک ایچون « خلائف » دینلدی، دیرز.

بو فصله نظر ایت: اسرارینه دائر تنبیه و اشارتده بولوندم. ایضاح ایتمکده
قصور ایتمدم.

تنبیه — بو تقدیرجه رعیه‌نک اخلاقنده و افعالنده ظاهر اولسون دیه کندینی
استخلاف ایدنه مستخلفک اسمی ایله خلیفه‌نک تخلقی لازم ایکن.
اسماء الٰهیه ایله تخلق ندیمک اولدیغنی [المترجم کشف المعنی عن سر اسماء الله
الحسنی] آدلی کتابمزده ذکر ایتدک. ای سید کریم! سن بعضلک اخلاقی
محافظه ایت. و مملکتک اوشرعیته خادم اول. قلبکده صافیتی اولمک
سنک علمکله دونمه‌سنی. احکام ظاهره‌یه، و اسرار باطنه‌یه و امرنده مقتول
آثاره رعایتده فکر و نظرده هیچ بر زمانده غافل اولما.
طبقات عالمده اسرار باطنه‌یی اکثریا اجمالاً بولوردی. بزده او اسرارک ...

بولوندیغنی ذکر ایتدک. بوندن صوکره اول، سنک وزیرنده و ظهوراتنه
قلبنه قرار قاپیلرینی منع ایچون. سکا لائق اولانه غفلتی هضم بیوکلکی
توقیر ایتمک، کوچکلکنه آچیمه و محسنک کرم و احسانته قارشی قالمه‌یه ایتمامک
و اوتانیک قایمه سننده صاقینلیدر. کوزلک برنده کوز حضورلی بر باشقه
دولو. یاخود لسانه خفیه و فضولی بر سوز جرأت ایدرسه استغفار ایله
غفلتی هضم و حقه رجوع و انابه ایتملیسک. بو سوزده تم بیلدیکجه کوز
یومه و استغفار ایتمز آغز آچمه‌مه ذکرده.

بویله که توقیره قلبنه: باشک باطننده خطره ایتمی یوقدر. بو یول
دیمک شرف و مرتبه اعتبار ایدر. کوچکلکده بو نسبت اوزرنده‌در.
محسنک احسانته قلبنه، کوز، قولاقده کی حاملکده بر حال شکایتک
ایده جک اولورسه، اونک مقابله‌سنده عطایی بول بول ویره.

تذکره — ای سید کریم! سکا توصیه ایدرم که مملکتده هیچ بر ایری
عاقبتنه باقمادن انفاذ ایتمامکدر. اکر عاقبت و نتیجه‌سی خرابی انفاد،
وجهه اما ایدرسیک. امورنده تأنی کوستر. یعنی ثبات و تمکین
استحصال ایت و کسل و فتوردن اجتناب ایله. بو سوزمله طاعتده اولانه امری
و قعه ایدیورسم، زیرا عقلار چوقدر. نفس، بزه بر طاعتی امر ایدرسه، نفسک
اوامرینه مخالفت بزه واجبدر. بو ارباب نفوس عندنده جبت الله ایله
دعوی ایدیلمه‌جک کلمه‌سی بر قاعده‌در.

ای سید کریم! سکا توصیه‌م. رعیه که لمعه بر دیمی مشتاقلی بر
بلوطک چاقماغی کبی و یا خیال لطیفی ایرتیسی کبی دوقوزجه بیلیرز،
خیالی کبی کوروکلکدر. زیرا رعیه خلافتک قدرینی وقتولرنده ولاینی
بیلمزلر. بعضا تخیلک دقیقه اسا و تماده بولنورلر.

الله [ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا في الارض ولكن ينزل بقدر ما يشاء] بيورديلر. افراده قبض
و تجلی مقامنه تنبه واشارت ایتدی. اوده حمد کونده وحشتناك حدوث
ذکر کوکلرده برکونده نازللرده برنازله حدوثنده توحیدی اظهار ده
زیرا تجلیك دوامی اسمك احکام ودیاناتك تعطیلی مؤدیدر.
احکام ودیانات معطل اولونجه ، کرك عقلاً وکرك نقلاً خراب اولور. مملکت
انساننك جهلنه وتوحید الهی ایله اوغراشانه اللهك خفی قوللرنده یاشقه
شیئك حیاتی قالماز اولسه بیله — ظاهر اولمامکی سکا توصیه ایدرم

سیاست — ای سید کریم! سکا شفقت ومرحمت اوله جق قارداشلقك
سیاست مدنیه حقنده‌کی سوزلرینه قولاق ویر. سکا لازم اولانه ، سکا
متصل و سندن منفصل اولمیه جق ملکوت وجبروت وشهادت عالملرکده
السنه دقت وقت اهل مملکتنه خلوه کیدر. مملکتنك حدرینده وزیرك
اولانه عقلی تقدیم ومقامنه قائم ایده سین. او وزیر نازه داخلیه وکیلی
امیر کسه تقدیرار سنك خلوه وتجلیکی اونلره تعریف وجلال وعظمت وهیبت
وسطوتکی اونلرك نفوسنده تقریر وتوقیر ایدر.
لطف ورضا ایسترسه نفوسنده مقرر اولانه هیبت وجبروتکی اونلره الی
قبض ومخافت ایسترسه قلبلرنده تمکن اولانه لطف ومرحمتکی اونلره
سبب ایدر. بناءً علیه اونلر هیبت وانس مقامنده وخوف ورجا آراسنده
هم عقابه هم امنه اولورلر. حضرة جلالده قوقارلر.

— شعر —

کانما الطیر منهم فوق رؤسهم لا خوف ظلم ولکن خوف جلال

ترجمه

کویا باشلرینه قوش قونمشدر. اوقوشده ظلم قورقوسی دکل، اجلال قورقوسی
واردر. بو مقام مالك ملکوت وکرومی اولانه طائفه حقنده صحیح اولور.
بو مقاماته مالك ننده اولانلرك مشاهده عقابه ، اونلری نازده منع ایدر
قال الله تعالی [یخافون یوماً تتقلب فیه القلوب والابصار]
[یخافون ربهم من فوقهم] ای سید! سکا عصیان ایدنك جزاسی
سکا اولانه مرتبه سنه وقندیلك درجه سنه کوره در. کورمیورمیسك؟
«**ابویزید بسطامی رضی الله عنه**» الله ایچیه نفسنك ایاده
ایتدیکی بر شیدن دولایی عذاب اولمق اوزره بر سنه صو ایچیه رك نفسنی نفس
اقامه ایتدی!؟

تکمله حکمیه — ای سید کریم! نفسکی دنیادن واونك قورقسه وترجیح
محتواسندن تنزیه ایت. دنیای کندیکه ورعه که خدمتکار ایتمکه چالیشه
کوننه تعلقدن مقدس اوله‌رق اللهك نظرکاهی اولانه مضغك طرفنده
دنیا یوقدر. اللهك بغض ایتدیکی دنیادر. ناکس نظر تعلوه ایدر! الله
دنیای یاراتدیغی زماندن او دنیایه نظر والتفات ایتمدی. رسول ذیشانك قندیز
دنیای جیفه ومزبله یه تشبیه ایتمسی سکا کافیدر.
الله عندنده دنیانك سیوری سینك قناری قادار ذکری یوقدر. سنك
کبی بر خلیفه‌نك همتیه یوقلندیکنه دار اللهك ذکر ایتدیکی اشیا مستثنی
اولمق اوزره دنیا وما فیها ملعوندر. الله او خلیفه‌یی کندی بعد الله
جیفه و مزبله‌یه باقانه واونلره صالدیرانه بردة تیمی اوله‌رق یاراتدی
اوده نوردر. حدیث قدسیده [یا دنیا اخدمی من خدمنی و
استخدمی من خدمك] وارد اولدی.

— ترجمه —

اى دنيا! بڭا خدمت ايدنلره خدمتجى اول. سڭا خدمت ايدنلرى خدمتجى اولرق قوللان. الخ موضوعاتيسوده . جاه و رزقڭه و رعيه‌ڭك ارزاقنه دائر اللهك تقديراتنه ولديغى اساسى اولوغيه دقت. دنياسنده طلب ايديور. طلبك اجمال و اعتدال دائره‌سنده اولسون. سنى اختلاف ايدن اللهك سڭا تكليف ايتمش اولدوغى اوامر و نواهيسنى برينه كتيرمه صورتيله نفسكى و رعيه‌كى قورتارمغه چالش. دنيا التفات و توجهده بولونيوركه دنيا سڭا خدمتكار اولسون ده بولونيور دييه‌جك حالده سڭا عصيه التفات ايدن، دنيا اقبال و توجه كوسترميه‌جك قادار ده سنده بولونيور.

كعب الاحبارك بياننه كوره الخ توراتده [يا ابن آدم ان رضيت بما قسمته لك سلطت عليك الدنيا حتى تركض فيها ركض الوحش في البرية ثم وعزتي وجلالي لا تنال منها الا ما قدرته لك وانت مذموم] بويورمشدر.

— ترجمه‌سى —

اى آدم اوغلو! سڭا تقسيم ايتديكم شيئه راضى اولورسه‌ك محمود اولدوغك حالده قلبڭه و بدنڭه راحت ويرمش اولورسڭ. اگر راضى اولمازسه‌ك مذموم اولدوغك حالده دنيايى سڭا مسلط ايدرم. قيرده وحشى حيوانلرك اوكورك قاچيشديغى كبى دنياده اوكورك قاچارسڭ. صوڭرا عزتم و جلالم حقى ايچون دنياده الڭه كچه‌جك شى آنجق سڭا تقدير ايتديكم شيدن عبارتدر. بدنڭه برلكده قلبڭه راحت ويد. زيرا اراده‌ڭز هيچ بر شى طلب صحيح اولماز. طالب تحريك ايدن اراده‌در.

خواصڭ اراده‌سى عوامڭ اراده‌سى چوقدر. اگر خواص عوامى بالكليه تقرقدن منع ايدرسه عوام ده سنڭ امريڭه امتثاله حاضرلانماز. قابل ذهننه كلنه شيده سه‌ره ده لئيم اولمه اولورسڭ. الله‌ده قورقه. واقع اولاجق شى بيلمكله

موجودى اولديغى مرادى وقوعنده صوكرا كرك امرڭ ظاهرى، كرك اراده‌نڭ باطنى جهتندن اولسون اراده‌ك آنجق محبوبلقك مرادى اولديغى شيئه تعلق ايتمسيدر مراد، علمده بولنديغى و اراده‌ده حاله تعلق ايتمه‌يدى. باشقه بر وجهله وقوعيله، مراد اولديغى شيئڭ نفسنده ده كيتمسى جائز اولسه‌يدى بر اوراد، بو وجهده واقع اولمازدى. بو تقرير ايله سنڭ ذلى و ملك‌لرده اكلاينه كيمسه‌لره طلب رزقه دائر سنڭ ايچون مثال ضرب ويره‌جكم.

دنيايى طلب، دنيادن اعراض، دنيايه وجهه يا قلاقشيقه خصوصلرينه سنڭ ايچون دنياده قورتولمه امكانى يوقدر. مثلا علي، الله محفوظ ايدر. بر آدم كونشده بولونيورسه ده آرقه سنده‌كى كولكه‌سى دونوب قصد و توجه ايله كونشه طرفى اولمه اوجور. كولكه‌سى ده اوكا تابع بولونور. حالبوكه كولكه اوكا لاحق اولمازدى. واوكيسه اياقلرى آلتنده حاصل اولان سنده بر شق بر شى ايلده ايتدى.

كونشڭ تپه‌سنده انسانڭ سمت رأسه كلديكى زمان منكشف اولمايان بر سردر. بو سرى هيچ بر كتابه ايداع ايتدم. اوسر [ثم قبضناه الينا قبضا يسيرا] قول جليلنده موجوددر. مثال رجوع ايدلم. بيلديرلكه انسان كولكه‌سنه دونوب كولكه‌سنه لاحق اولمق ايچون آرقه‌سى كونشه ويرسه اوكيسه كولكه‌يه لاحق اولمه اولماز. اوندن كونشده حظى اوندن قوت اولمه اوجور. اوقو حقنده الخ « ارجعوا وراءكم فالتمسوا نورا » بويوردى. اوكيسه اياقلرى آلتنده قالانه شدتيله شق كولكه‌يه دائر بر شيئه قاوشدى. آيرقى كونشڭ جدرى زمانده حاصل اولانه مشى بودر. اشته بو آدمك. كونشده حقك وجوديدر. كولكه ده دنيادر. اياقلرى آلتنده حاصل اولان شى رزق و غذادركه

اونده‌ده قورتولوش یوقدر . ای سید کریم ! دنیا آنجق سنك ایچون یارادیلدی .
او سنی ده آنجق کندی ایچون یاراتدی . سنی کندی ایچون ، و اشیایی سنك ایچون یارادان
خالق توراتده [یا ابن آدم خلقت الاشیاء من اجلك وخلقتك من اجلی
فما خلقت من اجلك] بویوردی .
قرآن کریمده [وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون ما
ارید منهم من رزق وما ارید ان یطعمون] بویوردی .
دیگر بر آیت جلیله‌ده : [ومن رحمته جعل لکم اللیل والنهار لتسکنوا فیه ولتبتغوا
من فضله] [الله الذی جعل لکم الانعام لترکبوا منها ومنها تأکلون ،
والخیل والبغال والحمیر لترکبوها] بویوردی . قرآنده بوکبی آیتلر پك چوقدر .
تتمیم — ای سید کریم ! رعیه‌که محبت گوستر . هر شفقت لایق اولدوغی
علاقه‌یی بول بول ویر . بو جهتله اوغورسز محاربه‌ده منع ، و گوزه‌لدیکی
قادار اداره‌یه قدری فاعالك مراقبی اوزره تجربه ایتمك دیمکدر . شو استخدامات
ایدرکن سوزینی ده تذکر ایت : « یوم تشهد علیهم السنتهم وایدیهم
وارجلهم بما کانوا یعملون » ان السمع والبصر والفؤاد کل اولئك کان عنه
مسئولا » ، ایشته شو آیتی نظر جیبی ، خاص عام رعیه‌که شاملدر .
« ولا تمش فی الارض مرحا » ، وامر بالمعروف وانه عن المنکر »
اماره ولوامه نفسی ده آلتیدر . فانه قانه و نوازشکارانه معامله گوستره‌جك
صورتیله نفسی تدبیر و اداره ایدن عقلی ده وزیر تعیین ایت . زیرا نفس اماره
مملکتك پادشاهی تدبیر و القاآتیله آنجق حواسه القا ایدر . « ان خیراً
فخیر وان شراً فشر »
مملکتی بو صورتله اصلاح و جبایاتی تکثیر ایتمه و دیکه‌که قادر خلف قائمه
اولورسك . حتی دنیانك بقیه اولانك اصلاحنه حصر ایت .

زیرا شقاقك قریب اولانه شقاق شر و فتنه چیقاراجغه ایشدر . و بو بابده‌کی بویوغلغی
آزالت . صاحل فاسده مسلکلی‌که اصلاح ایتسه اگر صالح اوزره خصلت
قورقودیر ، فاسدلرك اورکوب قاچمه‌جه باشقه چوق عالمیه . ان کتاب
عزیزنده « فبما رحمة من الله لنت لهم ولو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا
من حولك فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم فی الامر » بویورلشدر .
زیرا نفوس کندیسنه احسان ایدنه محبت ایتمکله مجبول یاراتلمشدر .
سیاست : ای سید کریم ! شقاوتیه ولاده شی موضعنك غیری بر یره وضع
اتماملك و اشیایی یالکز معین و معهود زمانده اظهار ایتمکدر . خرق عادته
صاپقمه . احتیاج مس ایدرسه بیله خارق العاده بر شیئك ظهوری شدتی و تهلکه‌لیدر .
زیرا عادت وقت و زماننده تکملنمه بر ترك ظهوری ایچون اسباب و دواعی تکرار ایدر .
مثلا : ان خارق العاده اوله‌ایدی و قیشن یاغمور یا غیریسی اولسه ، کذا
وقیشن یازنومیك دوامی ایسته‌سه بو حال ضوط و کفرانه واریر . حالبوکه ،
یر یوزنده انسانلرك دوام و بقاسی احسانله‌در . انسانلر دوام و بقا ناچار تأمین
ایدرلر ؟ بو خرق عادت کیفیتی سنده بر واقع اولورسه بو حکمت عادله منبهی
الاشدیر . بولورسه سنده بو اوصاف ایله تخلق ایت دنیا و آخرت امنه و علاقه
ایدرسکی .
بر ایشی یاپمغه عزم و نیت ایده‌جکك وقت « ان شاء الله » دی . نتکیم جناب
حق « ولا تقولن لشیء انی فاعل ذلك غدا الا ان یشاء الله » ولا تشالوا
علی الله ولا تنقضوا الایمان بعد توکیدها ، ولا تتخذوا ایمانکم دخلا
بینکم » بویوردی . فنا اوقاتشدیره‌چاقنی . اوغر سنك یاپاکی یرلر
واتکی قاتکی جهه یاقلاشدیررلر . اتفاقا ایده‌جکك بابه دیندار اولورسه
که شقاقه یقینلق دوقونسون . اگر جهت ایده‌جکك کیمسه فداکار و دیگرینده

اُثر نقص كوروسڭ اوكسنڭ ايچيه بر قنا برقاردر ! ايشته بو سوء قرين
اك بويوك بر دشمنكدر . ملككده اوندن ضارتدر . زيرا ملككك خرابنه سبب
اولور . سنڭ سوء قرينڭ ايسه هواى نفسڭدر . نته كيم حقنده [جاهد
هواك فانه اكبر اعدائك] دنيلدى . هواى نفسڭله مجاهده ايت . زيرا
اك بويوك دشمنڭ هوادر ديمكدر . الله [وقاتلوا الذين يلونكم من الكفار]
بيوردى . سكا اك يقين هوا كافردر . اونڭله مشغول اولمادقجه
او سنڭله مشغول اولور . زيرا بو تحى حولنده بادية مملكتى بيقارلر . سنى
نعيم دائمدن محروم ايدرلر . هوا ده سنڭ دينڭى بيقاندر برمفسددر .

اى سيد كريم ! وزيرلكه وحاجبلكه توجيه ايتدكڭ سنڭ جبايانڭ اولا
صفتلردن ياتكز تخصيص اتمه اولدوغى صفتلرى بيلكه صوكره . او صفتلر
صحيح وحزورى اولانه اكى اصلك فرعيدر . سكا قدمه جه صفتلردن بريسى
نفسدر . كنديسنه ده هلاك اتديغيه هوى ، مشتهياتى نفسكه
ديدر . وابن كوزل برصورتده سكا قلب وكوزر ولور . او صورتڭ باطنى
بو كوزل صورتڭ ضديدر . اكر بونى بجه بيلمسڭ دوغرو اولدوغى
آڭلارسڭ

تحفظ ايت ! نفس بر صفتله قلب وبانكه كيدرسه شرع وعقلڭ واضح
دليللريله اونڭ ماسبقنه وعاقبتنه باقه فكر ونظر تحكمه ده .
مساعيكم ايله طارت ، فراستڭ ايچيه نصب وقار ايديه دليلڭ سكا
ويرديكى شى تدقيق وتأمل ايت . اكر عاقبتى حذر وار ايسه او صفتله سوسه
اكر عاقبتى مذموم ايسه او صفتى قولدور . زيرا صلى الله عليه وسلم افندمز :
" بو صفتى " اياكم وخضراء الدمن " حديثله بزه اخبار وتنبيه بيوردى .
شى حذرى اولورده اصلنى تعقيب واصله رجوع ايدر . تنبيه شريف

وروحانى اولانه اصلكك محافظ اول ، اونڭ قدر وقيمتنى بيل . نيجه پادشاهلر
ذاتكده نه مراد نه در . بونلرى دوشونه . اكر حكمه وقدرتك متمكن ايسه
قيام وقعودده سكونده وحركتده وبدكاهمائى بوترده احفا لكده امرلرى
ايله متحرك اولدوغنى آڭلا . حضرت حق " وما فعلته عن امرى "
ديدكنى " فنظر نظرة في النجوم فقال انى سقيم " " وما ينطق عن الهوى
" قول جليلنى ديقت ايت . وزيرڭله مشاوره ايتدكڭه ملككده انفاذ امره
صاقين . زيرا او وزير ايله مشاوره كده سنڭ موروثڭ اونڭ قلبنده ثابتدر
موت ، شفقتى ، شفقت نصيحتى ، نصيحت عدالتى ، عدالت بقاى مملكتى ايجاب
ايدر . ايشته امامڭ صفات واحوالى بويله اولمه لازمدر . بويله اولمازسه
امام هم هالك هم مهلكدر .

فصل — امام درت نوعدن [?] اولمقدن خالى دكلدر . وجود ،
جود ايله قائم ودائم اولدى . حكما [الملوك اربعة لا خامس لها :
ملك سخى على نفسه ، سخى على رعيته وملك لئيم على نفسه ، لئيم على رعيته
وملك سخى على نفسه لئيم على رعيته ، وملك لئيم على نفسه ، سخى على رعيته]
ديدى .

— ترجمه —

ملوك درتدر . تشخيصى بوقدر . ١ — نفسنه ورعيتنه سخى ، ٢ —
نفسنه ورعيتنه لئيم ، ٣ — نفسنه سخى رعيتنه لئيم ، ٤ — نفسنه
لئيم ، رعيتنه سخى .

ملك ، بو اوصافڭ برله متصف اولماقدن خالى اولمادقلرى خلفاده
بوندن برنده خالى دكلدر . عارف بالله اولنلر اكى نسخه نڭ تصحيحى ايچين
ما القديم نفسدنى نظر اعتباره آلمشلردر . بناء عليه : بز ديرزكه وجود انسانده
بر علم ظاهر اولدى . او علم جمع مقاميدر . عنده تفرقه مقاميدر .

اوده كرسينك حديدر . اول عرشك حديدر . وتر موضع قدمين اولان
كرسى يه رد اولنديغى ده اراضده شفقت اكتساب ايدى . بو ثلث
هراثرن آيرلديغى ليلهٔ مباركه در .

اى سيد كريم ! اكر علم وعمل صاحبى ايسه ك هم رعيه كه هم نفسكه
سنجيسك : اكر علم وعملك يوقسه هم نفسكه وهم رعيه كه ايلشمشك .
علمك وارده عملك يوقسه نفسكه كحى رعيه كه ليلشمشك . عملك وارده
علمك يوقسه نفسكه ليم ، رعيه كه نجيسك . بو راده بر سر واردر
فقط اونى كشف ايتمكده منع اولونيورم . واوانى دوقت وتحقيقده اعماله
براقيورم . قسملر صحيح ومنحصر اولدى . بلكه برى چيقاره رق شويولده بر اعتراضده
درميان ايدر .

سنك علم وعمل ديديكك بو ايكى قولى تسليم ايده مز . زيرا اوكيسه يا
عالم عاملدر . ويا نه عالمدر نه عامل . ديكر ايكى قسمى تسليم ايده مز .
بزده او معترضه شويله ديرز . « قسملر صحيح وواضحدر . اوده روحى
نعمى علوم ومكاشفات ايله جسمدر نعمى مطعومات ومشروباته دائر
محسوساته حاكمدر . عذابى ده بونلرك ضديه قائمدر . اكر ايكى
قسمى قبول ايديورسه ك ديكر ايكى قسمى ده تسليم سكا بالضروره لازمدر .
اوده عمل صاحبى اولوبده علم صاحبى اولمامقدر . بزيالكز عامل اولانه مقلد ديرز .
مقلد روحك لذت لاحقى علوندن محرومدر . او مقلد محبوس ، دكنديسنه
تأويل اولونانه شئ نظر ايله مقيددر . اونك محلى نعيم جنانده بريردر .
اوكا صاحب علم ديه مز . ديكر قسمه كلنجه ، او ده علمى وار فقط عملى يوقدر .
اوكيسه شهواتى ترتيب ومحرماته منقاد اولان عالمدر . بو عالمك روحى آنلرنده
منكشف علوم ايله متنعم ورعيه سى دائرلرده موذى اولانه مارره دائر

ارتقاب ايتديكى سيئلرله معذبدر . بو اقسامى تدرايت ، حكمت بالغه لى كوميه
وآكلامسه اولمسيك . سكندى بو بوا خصوصده ولوكتابده كنديسنه ابداع اولنانه
بز ديرزكه سنى بلا زيادة وبلا نقصان بر شيئى لزومنه بدل ايتمكدر .
لوم . لزومنده بر شيئى منع ايتمكدر .
حدى تجاوز ايله افراط وتقصير ايله ده تفريط اتمسه اولور . اعتدالك ايكى
طرفنى تشكيل ايدن افراط وتفريط مذمومدر . بو بابده شو شعرى سويلدم :

جرى مشى دل السماع مع الطمى	عليه على مر الزمان قديم
توسط اذا ما شئت امراً فانه	كلا طرفى قصد الامور ذميم

[ترجمه]

مشى جارى اولدى ، سماعدن قديم سماع ده عشق ايله برلكده اوكا دلالت ايتدى .
براوزى دلرسه ك اورتاسنى اختيار ايت . زيرا اعتدالك ايكى طرفى ده مذمومدر
انك سكا مرحمت ايتسونده . بو حدك يانندهدر . خليقه نك ظاهرى عمل
وباطنى علمدر . كذا خليقه نك ظاهرى حد وباطنى مطلع در .
رعيت ده ايكى قسم اوزرنه در : باديه ، حاضره . باديه متنوع محرك
حقنده منفصل عالم شهادتدر . حاضره ده ايكى قسم اوزرنه در .
خواص ، عوام . عوام متصل اولانه عالم شهادتدر . شهادتك عالمى متنوعك
غيرى حقنده باديه در . خواص ده ايكى قسم اوزرنه در . عالم عقل ،
عالم نفس . عالم نفس ايكى يه آيريلير . شيخ ، عامى . مضمعه عالم جبروت
ديرز . عالم نفس اونلرك عندنده برزخدر . عامى بزم ذكر ايتديكمز
مدينه نك دكنلريدر .
عالم عشق ده ايكى قسم اوزرنه در . محبوب غير محبوب . احباب اوصاف محبوبه دالدردر .

اونلر عالم ملكوتك حجاب مقاماتيدر. اف « وما منا الا له مقام
معلوم » بيوردي. محجوب اولمايانلره حجاب سلب ويرز. اونلر
عرائس اللهدر. عند اللهده والله ك خزائن غيوبنده كزلنمشلردر
غيرت الله اونلري كيمسه يه بيلديرمامه، ربط تماشدر. اللهده
شقه اونلري كيمسه بيلديكي كبي، اونلرده اللهدن بشقه سني بيلمزلر.
اونلر محققلر فناء ثالث تعبيراتيله قدر محو حقي مقامنده در.
بو مدينه نك خواصي اونلردر.

بو احقاره نظرات ان شاء الله رشد و هدايته نائل اولورسڭ.

اى سيد كريم! بو فى حقيقه آڭلادكسه هر عالمك احتياجنى بو قاريده كى
تحديد ايتديكم وجه ايله بذل ايت. نفسك ايچون ده بو يله ياسه كه مقام
محمديه عيسم دعوى صحيح اوله سين. كمال اشته بودر. سخاى حقيقى،
انسانلرده بولونان مال و مناله قيمت ويرمامكدر. رعيه بو مال و مناله
التفات ايتدكچه ملكلى سوسه اولماز.

**سخا محبتى، محبت قربتى، قربت وصلتى، وصلت
جمعى ايجاب ايدر.** بو راده حجاب غيرت اللهده كزلنمه يرلريدر
توبه احوال و اقوال و اعتقادكده سخا لايق اولانه، زهدى التزام و ترك
حرام اولمقله برابر بتيكى قورمه سراحكى ياقمه، پرده كى كرمك حورترى
كوسترمكدر. بو يله ياپارسڭ سخا حكمتا ايله ظاهر و حقيقته اولديغى
كبى باهر اولور. كتاب عزيزده بدنك مرضى [والله خلقكم وما تعملون]
قول جليليدر. نتهكيم انسانه، انسانلر نزدنده اولاديغى انسانه ايچون
ترك ايدرسه انسانلرده اونى سور. كذلك سنده عند اللهده اولانه
شيدى ايچون ترك ايدر وطمعه نه حوز تولورسڭ وجوهه اتفاقلكده

نفسكه هيچ بر شى اضافه ايتمزسه ڭ حقيقته زاهد، و توحيدده راشد
اولمش اولورسين. بو اوصافى اكتساب ايتمكه چاليش. اهل انقاضدن اولمسنى
كرك بزم وطنلريمزده كرك كنديلرينك وطننده اوته ريدى انسانلرى تجربه
ايتدم. صميمى چوقدر، فقط اوكا اولانه كيمسه نك قدر و منزلت اعتباريله اك
جبلى انسانه بولدم. اويله ذاته تقليد ايده جك اولسه سوزنده بر حكمت
مندمجدر. زيرا حكمت مندمج اولانه آز سوز، حكمت بولنميانه چوقده سوزينه
داها كوزلدر. اونلر حلقه اوصانج ويركديه هيكلنه فكرى ايچون اك زياده
قبول لايق و حكمته موافق سوز سويلرلر. بوكا سيد قياريده كچن سخانك
حديدر. **سيد عالم صلى الله عليه وسلم** افنديمز اصحابنك
آراسنه كيرر، واونلره ملال ويرمامك اوزره وعظ و نصيحت بيوررلردى
وارث محمدى اولانلره لايق اولانه ده بو يله اولمق بو يله سوز سويلمكدر.
بو ذوات كرام عندنده ده قدر و جاه اعتباريله انسانلرك اك بيوك
دكنديلرينه اك سويملى اولانى، اللهنده اولانه مال و متاع التفات
و رغبتلرى اولميانه. انسانلرده احتياج ايديه يالكز لزوم و احتياج حاصل
اولورسه انسانلره كورونمه كيمسه لردر. بونلر انسانده كورونه جك اولورسه
يالكز اولنده سخا عقله ديتقدم ايتديكم وجه ايله كورونورلر. كنديلرينى بو مقامه
كتيره نه هر شى نفسلرينك حوشلنفقنه دولايى قبول اولنور. دنيا اونلرك
برابره حقنده سخا اقبال و توجه كوستره جك اولورلرسه ده، او دنياده
بزه جوق. او دنيانى محتاج اولانلره وير. اونلر كنديلرينه ويره جك بر شيئه
ابا ايدرلرسه آنكه سنك ذلتكه ابا ايدر. اونلرده آل اونلرده اولديغى
بيلديرن نه اونلرى محتاج اولانلره وير. اشته امامك حالى بو يله بلنير.
وجهل ممالكى عندنده قدر و شانى بو يله بر وجه اولور. (الحمد لله تعالى المعالى)

ـ آلتنجى باب ـ

[احكاميله قائم شريعتنك قاضيسى اولانه عدله دائر]

أك زياده عادل وكامل اولانه عالى مقام شرع شريفدر. اك تأبيداته
مظهر ايسته‌نيرسه. مملكتك بقاسى، دشمنلر ايله قارشى ظفر تأمينى
ايسته‌نيرسه رعيه‌نك احقاقى تنفيذ، دعوالرينى حل وفصل ايده‌جك عادل
بر قاضى اولمه‌سى لازمدر. اك مملكتى ابقا ايچين. عادل حاكملر
بر مملكتك قيمتى بركتى آرتار. اهاليسنك ارزاقى چوغالير. خيرات وحسنات
هر طرفه يايلير. او محبوب محمود عصرلر ديرى موجوددر. ديرى بوزينه
قومه‌يه بر نيازدر. قيامت كوننى قوللرى آراسنده دعوى فصل اولنجقه اولور
او كونده حاكم عدلدر. اوده شرعاً مالك اولمقدر. زيرا ملك بر جسد
وروحى عدلدر. عدل اولمادقجه زمانه ملك خرابه اولور. حكما ديرلركه
[عدل السلطان انفع للرعية من خصب الزمان] رعيه ايچين سلطانك
عدلى زمانك بوللوغندن زياده نافعدر. اك قوللرينه « ان الله يأمر
بالعدل والاحسان » بويوردى. عدل ايله متصف اولمايانى ذم
ايتدى. واويله كيمسه‌يى حاكم قيلمادى. [ويل للمطففين الذين اذا اكتالوا
على الناس يستوفون واذا كالوهم او وزنوهم يخسرون الا يظن
اولئك انهم مبعوثون ليوم عظيم]. حضرت لقمانك اوغلنه نصيحتى
حاكى اولانه « واقصد فى مشيك واغضض من صوتك » آيتنه نظراً
[ولا تجهر بصلاتك ولا تخافت بها وابتغ بين ذلك
سبيلا.] قول جليلنده‌كى « سبيل » عدل ديمكدر.
وقال تعالى عز وجل: [ولا تجعل يدك مغلولة الى عنقك ولا
تبسطها كل البسط] صلى الله عليه وسلم افندمز حضرت ابو بكره

« ارفع من صوتك » ديدى. حضرت عمره ده « اخفض صوتك قليلا »
بويوردى. حضرت فاروق بوله‌ده كيدركن آياغنه قاپانك بر تكى سوكولوب
پارچه‌لندى. ديكر تكنى ده چيقاردى. وايكى اياغنك حقنى وعدلنى
ايفا ايچين چيپلاق اوله‌رق يورودى. اك عدلى حضرت عمر ده
اظهار وتصوير ايتدى. حكمانك نصيحتلرندن برى ده بودر. [لا تكن
حلواً فتسترط ولا مراً فتلفظ] يعنى نه بوتون اجوه درجه‌ده طاتلى اول
نه ده آتيله‌جق درجه‌ده آجى. عدل حمد استاده سار ايدر. نفسكه
اهل وعيالكه خدم وحشمكه، بندكانكه واصحاب و يارانكه و حكمكك
جارى اولدوغى هر فرده، اقوال و افعالكه قارشى ظاهراً وباطناً عدل
حاكم قيل.

ـ يدنجى باب ـ

[وزير وصفاتنه، و وزيرك ناصح اولمسى لازم اولديغنه دائر]

بر مملكت آنجق مدبر بر وزير ايله قائم ومستقيم اولمسنه تدبير ربانى جارى اولمشدر.
او وزير مالك ومملوك آراسنده بر واسطه‌در. بو نقطه‌يه حكمت الهيه مذكور
خلقتك عقل نسبيه اولنان بر وزيرى اولمسنى اقتضا ايتدى. خطاب الهى
همپ اوكا توجه ايدر. زيرا مملكتك مديرى اودر. اك [ان فى ذلك لآيات
لاولى الالباب واولى النهى، ان فى ذلك لذكرى لمن كان له قلب او القى السمع
وهو شهيد] بويوردى. برنجى آيتده‌كى قلب عقل ديمكدر. ايكنجى آيتده‌كى
شهيد ده عاقلدر. اك بو امام ايچين عقل دينه‌ن شو وزيرى ياراتدى.
اوكا عقل تسميه نك سببى اك طرفندن القا ايديلن هر شيئى ادراك ايتديكندن
دولاييدر. او عقل مملكتده دائماً اوزرينه دوروله عقال كبيدركه

حقیقتڭ بویوك قاپیسیدر . اوراده حولانه مساعده ایتمك وارباب
قلوبه ایچیه ده وضوح وخفانك واضح بر تعبیر وعبرتی واردر . زیرا
اونك بدر اوله‌رق دوغاسنده صافیته كوره حكمت غریبه واردر .
بو سری «كتاب المثلثات» اده كتابمزده واضح صورتده بیان ایتدك .
كتاب عزیزده اونك حظ وپیغمبری [قل اعوذ برب الناس ملك
الناس اله الناس] قول جلیلیدر . شیخمز ابومدین رضی الله عنه
تجلی محمدی واقع اولدوغی زمانه اونك ایچیه حاصل اولان سر وجود آنجق [
ملك الناس] در . بونك ایچیه قرآن كریمده [تبارك الذی
بیده الملك] سوره‌سنی حرجته اوقور . وما فی التفسیرینی صیدانه قوردی .
واله الناس ڭ مقابله منفرد اولان قطب در . بونده دولاب ابومدین
عالمده موجود اولان ایكی امامك بریدر . سوزكره دوز ، دویز . اﷲ
عقلك بنده‌ی ابداع وجوهرتنی تسویه ایدنجه اوكا حسن تدبیر وسیاستی ابداع
ایتدی . و مملكته لایق اولان ... انوری كندی مقامنه نائب ودعیه سنه
الك قریب بر موجوده ویردی . شرقیلر بو یولده ده اولدی . حوكرا محل
علوم اولمه اوزره اﷲ بتوته علملری اونك جوهر ذاتنده نقش ایتدی .
بونكله برابر ... وجودینك نه سنده كندیسی تصرف ایده‌تكی وتصرف ایده‌تكی
حالاتی بیلیر . بو حال باقیه‌ده خلیفه‌یه محتاج اولمه ایچیه اللهك بر حكمتیدر .
... نفسنه وحدتنه ... وكندیسی ایچیه یاراتدیغی مخدومنه عارف اولان
كیمسه ... خلیفه ... بیلیر . حوكره اﷲ خلیفه‌یی عرش
وحدانیتده اوتورتدی . ورداء ... كیدیردی . وصفات الهیه ایله
سوسلدی . اجلال ، وهیبت وعظمت لباسنده بروندیردی .
... كوزی قدر عالم شهادته ظاهر اولسه او شهادت عالمی زیر وزبر ایدر .

دابه‌نك ... مانع اولور . او عقلی كندیسنه وزیر اوله‌رق اختیار ایتدی .
وزیرك وزیر ، ووزر دن مشتق اولماسی محتملدر . هر ایكیسی ده اونده موجوددر .
وزر دن اولدوغنه كوره آغرلق دیمكدر . زیرا مملكتك احمال واثقالنی او
یوكلنیر . وزر دن اولدوغنه كوره ملجاء دیمكدر كه جمیع اشیاده كندیسنه
التجا اولونور . زیرا او ، خلیفه‌نك امرلرینی انفاذ ایده بر لسانیدر . بوكا ده
دولابی وزارت اسمنك اوكا اطلاقی صحیح اولدی . بو لفظك معنا اعتباریله
وجودده حوتولمه مقابلی اولمایجه او عقل عجیب ولطیف بر موجوددر .
اﷲ اوكی امامك ایكنجی مقامنده یاراتدی . وقمرك كونشه استمدادینه قائل
اولان مذهبك قولنه كوره ، شمسه مقابل قمر منزله‌سنده اوله‌رق خلیفه‌یه
كوندردی . بونك ایچیه اوكی ملكك حضورنده قائم وملازم وخلیفه‌نك
حولقنده مصون كوررسك . او وزیر كوروتمز . زیرا اوراده امر بلا واسطه
امامدن صادردر . ومشاهده‌نك هیبتی عظیمدر . كتاب اللهده حقی
[لمن الملك الیوم لله الواحد القهار] قول جلیلیدر .
حجاب وقتنده ه دعوالر واقع اولور . حجاب دعوادن الله صقلاسین .
خلیفه احتجاب ایدنجه وزیر ظاهر اولور . اوامری انفاذ ومنع واعطا
كیفیتلری هپ او وزیر كیدر . زیرا خلیفه‌نك لسانی وترجمانیدر . بو حال
شمس وقمرده ده هنوز ده موجوددر . كوریبورسیك ! قمر ، تحت
قبضه سنده اولونجه ، كونشك كمال استیلاسی حسبیله قمرك نور وظهوری
اولماز .

... بر وقت كیجه‌لرده ناظرلرك كوزنده كونشك غیبوبتیله
قمرك ظهوری تام اولور . او وقتده قمر شمس عالمی كورور .
حالبوكه انسانلر قمرده شقه‌سنی كوره مز . بو ، عجیب بر سردر .

بو ده موجوداتك بر روح اولدرق سريلوب قالير . حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك
دها كراماته ، كوره لك بزه نه شكل حكمته ميسر اولور !؟ اى موفق ايتسون .
دها آخر نده كنديسنه نظر وقع اولديغى وقت اللهك مظهر تأييدى قيلديغى
شو عجيب قوته ، واونك عظمته برباقه ! خليفه بو مقامده قائم
اولنجه يالكز عقل ادخال ايدر . عقل كريه عقلك صورتى ذات خليفه ده كى
جوهر حقيقتنده تجلى ايدر . اسرار وعلوم منقوشه اوكا لايح اولور . وهر كيمسه بو
مقامده غلط وخطا ده كنديسنى قوره مامالى . كنديلرنده اولان شيئى
خارجده ده استمكه باشلارلر . ويوره ولورلر . آكر . [وفى
انفسكم افلا تبصرون] قول جليله واقف اولسه لردى استراحت
ايدرلردى .

(قد يرحل المرء لمطلوبه - والسبب المطلوب في الراحل)

ترجمه

انسان بعضاً مطلوبى ايچون رحلت ايدر . حالبوكه مطلوب اولان سبب كنديسنده در .
عقل ، ملكك تدبير واصلاحنه دائر بر شئ بيلمك استرسه اساسى كوزه تمكه محتاج
داماسى كوره وچه مرادى حاصل اولور . ملككده وزيره تجلى خطاب قلبنده
واقعدر . زيرا مراد اولان شئى علمك حصوليدر . معقول اولان شيئده
خطاب بونلقله بقيد اولور . زيرا اونلر اجسام دكلدر كه اصوات وحروفه اولسون .
اصوات وحروفى وكنديسنه دليل اولدقچه لشقه برأثر اولماغه سامعك
قلبنده اصواته وديكر اشيايه دائر بو دليلك مؤدى اولديغى شيئه نظر
ايتمكه سكا لازمدر . او ده معنانك حصولنه عبارتدر . معنا ايسه
مخاطبه ده واقع اولان كلامك اثريدر . روح كليك نفسنده عقله ايچون
قلبه كلام وقول وخطاب بقيد ايتديكى آثار علم حاصل اولدوغى كيفيت

نه بويله در . اى عقل بو حقيقتده يالكز اقطار مملكتك نه ده باقمه و
مقطع اولدقچه مسلكنى دماغ قيلدى . وخزانه خياله يقين اولماسى تقدير
ايدى . او خزانه بادئ حيا باشنك قرارگاهيدر . جميع مرتبتنده كنديسنه نظر
يقين اولدقچه اونى فكر وحفظ خزانه سنه ده يقين قيلدى .

اى خليفه اكرم ! وزيريكى قوروجه ، اونى كوزل قوللانمقچه واونك
يانينده سوديكى كوره وچك سكا لايقدر . زيرا ملك ومملكتك صلاحى اونك
بقاسيله قائمدر . كورميورميسك ؟ مملكت فساديله عقله بر شئ عارض اولورسه
هلاك وقرعبولورسه مدينه جسمك شكل خرابه يوز طوتار ! روح اوحدينه‌ى
جمع وتلخيص ايده مز . نفسكى قورو روغك كبى وزيريكى ده قورو .
او نفسى نفسنه دقوت كوستره له الك ، يا قد نفك كوزكده . ملككده بورى
انفاذ ايتمكله عزم وحكمت دايره سنى عقلى يا قلاشدير ، اونكله مذاكره
ومشاوره ايت . اونده حياد اولمسنه باقه . اونك سكا اشاره ايتديكى
شيئى ايشله . اى ذاتده كى صوابى اوكا ابداع ايتدى . وهمده حياقنى . زيرا :
وهم عقل صورتنده نفسه كورونور . سنى شبهه والتباسه دوشورر . وهم
افشانده تأثير عظيم واستيلاسى عميم ، افكار رديه باعث ، و وسوسه لى
مورث بر وزير مفاعدر . اوندن تحفظ ايت . عينا واكثا وزيريكى تمييز ايت
مستبد اولما ، نفسكه كووغنه عقلك تدبير وتدوير ايتديكى امر وملككده
حفر نوقدر . وزير اولان عقل وجوده وصفاتك حقيقتنده وجسميله
برخوشنده بعضا اوكا تكذه ويكى ايچون نفوسك كمالاتى وصفاتكه مجبور
اولدقده . اونفس وصفتلرك كاليه وهر تكذه سى تمكنه دكلدر .
اى شاه اى سكا ذكر ايده جكم . حقنده باقه . اونفوسك بر موجود ايله
قائم كوره سك . سنك مطلوب اولان وزيركدر . بيله ، اوكره نه ، صاقلا
انسان هر كيمسه كا عنقه ايدر .

وزيرك اخلاق و صفاتى

— الله مرحمت ايتسون. بلمليدركه
عدل وزيرك تختى، حكمت، تاجى، جمال، يوزى، حفظ وحمايه
ايكى قاشى، حيا كوزلرى، طلاقت وبشاشت آلنى، عزت بورنى، صدق
آغزى، فصاحت لسانى، نعت بويونى، كينشلك وآزادە قابلتغى صدرى،
شجاعت بازوسى، توكل يا صبرى، عصمت معصومتيتى بلكى، كرم اللر اياسى
ايثار بارماقى، اوجلرى، جود دوشكى اللى، حيه وبركت يعنى فيض صاغ الى
ايسر يسارى يعنى صول الى، ورع بطنى، عفت فرجى، استقامت
ساقى، خوف ورجا ايكى آياغى، شفقت قلبى، علم روحى، امانت
حياتى، زهد لباسى، تواضع تاجى، خشيت زين سربوشى، حلم خاتمى
، انسى بتى، هدى طريقى، شريعت مصباحى، فهم لباس وازارى،
نصيحت شعارى، فراست علمى، فقر كيسى، عقل ايسه جوهرى در.
بدر صافى برنده كوردكلك زمانده اوقدر كنديكه وزير ديكه مصاحب بولسون
يا ب.
مؤلف ديركه: فراست بو وزيرك عالى، ومحل كشفى تملكات خواطره، وغيبات
امورده محل اطلاق اولنجه الله شا ايله بو بابك حقنده حكمت وشرعيه
اولانه مختصر بر آرچنى سوده وارا احتياجى بزم ايچون حاصل اولور حقدر.

— سكزنجى باب —

[فراست شرعيه و حكميه]

الله [انّ في ذلك لآياتٍ للمتوسّمين] بيورور.
« اتقوا فراسة المؤمن فانّه ينظر بنور الله » حديث شريفنده
ذكر اولوناننه فراست اللهك نورلرندن بر نوردر. قولدينى اونعله حد

منظور ايدر. خلقت ظاهرنده ايوانك دليللرى واردر. مدلوللرك او
دليلده مربوط اولمسى جهتيله ايده حكمه حكمت الهيه اى بنددر. بعضاً شو اولرحيد
دليلده ارتباطى اولماز. لاكن فراست حكميه ده بونادردر. زيرا بو فراست عادى و
ضعيف دليلده موقوفدر. فراست حكميه ده بو استثنا يوقدر. زيرا امر الهى ايله
واقعدر. كما قال تعالى [وما فعلته عن امرى] بو احكمى عندنده مستمردر.
چونكه كنديسى قائم اولانك نفسنده فراست شرعيهنك دليللرى فراست حكميه چوقدر.
زيرا فراست حكميهنك دليللرى تفرسلك نفسنده در. بو بابده محكم اولدوغى
قدر ايكى فراستى برلكده مختصراً ايراد ايده جكز.
فراست حكميه — انه معارف فكريه، علوم نظريه، احكام تجربيه ايله بنى اعراقتيوله
زيرا انه توفيقى هركس احاطه وعمه تعديدنده شرفنك ونسوبته جهتى ايالر
ايجابشدر. بناءً عليه اوكمسه فراست شرعيه ارباپنك سلكن اتفاقه كيرر.
بو حضرتك ايلى اولمعه اعتباريله هركس بو نوره صاحب اولماديغندن اونورايله آنجه
خواص خصلتدر. بزم بو كتابمز خاص وعامك محتاج اولدوغى شيده
تعلمه ايدر. بو بابده كنديسنه احتياج حاصل اولانه شيئك انى توكد وانى معتمد بدر.
زيرا انسانك انسانلرله معاشرتى وكنديسى حفظ وعائلنده اولانلرله عقد مودتى مجبوردر.
بو مجبوريتى اولنجه واخلاق آسنده مداتيمز اولرجه فراست شرعيه بولونماينجه
فراست حكميه، ذاتى اهمانى دوجوده رفضى هوسه وارا اولاباتيه لكه انسانه اولده
دوشوسوه ومرحمتيله اوغراشيسه وطاعتيله مشغول اولسونه اولمه بيلركه
انك فتح باب وتوفيقى ايله كامياب ايدر. واو سايه ده اوكمسه ملكوت اعلايى
ملاحظه ايدر.
انه بونده سنى ده موفق ايتسون. اى قارداشم! بلمليدركه سكالاتيه ذاتك
هيئت وقيافتدن احمه وادعك اولانه اونورى كنديكه دوست وادقدانيه

دکمه که صحتنه اشارتدر. دیشلرک وزیر پایی. اوروسته نه اوزونده بویلو ونه
قیصه بویلودر. اتی یومشاق، نه پک قالین ونه یاغلیجه، قیرمزی ایله صاری
آرمیی بیاض. صاچلری نه دوز نه قیوریجق، صاچلرنده قیورجق وار. سیاه
صاچ بویله ایکن. یوزی دوز، جانوس گوزلو آهو باقیشلی مائل سیاهلقی
معتدل، باشنک بویوکلکی اوموزلرینه مائل، کردانی مستوی، قاشلری معتدل
قاشلرنده وارقه ملمکنده اتلویه. خفی الصوت، کرلداغه کرن قالیه‌سی صاف
لهراجیسی ده مرغوب ومحبوب، پارمقلری اوزون، ال آیاسی دوز، سوزی و
کولمسی آز. لرزنده سوز سویلر. طبیعتلری صفرا وسودایه مائل باقیشنده
فرح وسرور واردر. مال طمعی آز، تحکم وریاست ایسته‌مز. نه عجول نه
بطیء. حکمانک [اعدل الخلقة واحکمها] دیدکلری کیسه.
البته سیدنا حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بویله یارادلمشدر. ظاهراً
وباطناً اخلاقده وافعالده درجهٔ کمالی بولمشدر. بو اخلاقده وافعالده
اولانلرله صحبت ومعاشرت ایتمک دینک ودنیانک حالنجه سعادتکه
قائم وملازم اولمه. نور الهی ایله مزین اولورسه‌ک اونلر انکه عالمک
سلطانی وانکه حقیقت صاحب والاشانی سنسک. وجود، سنک قهر
وسطوتک وارلق آلتنده اولور.

قاردشم! حکمانک فراستجه حقق اعتقادینه وتجربه مستند قیلیقه
گوره خلقتک اعدل واکملی بر قاره ده اوصافی یکبه عمیم الجود ودردانه
وجوددر. حکمانک اقوالی جمله سنه اولمه اوزره الله ایله قربو کوک
زنگی آراسنده کی بیاضلرینک — آلی کیسه، حیلهٔ دار، بینانیی بورمه
باشی جرحه‌جلی اولسه بیله — قاقی یوزلیلکه، خیانته، فسقه، خفت عقله
دلالت ایدر. بو صفتده اولانلرده اولانه بولونمز اولدور وحی بیلالنده

حیله‌نک کیبی. حکما دیشدرکه سرت قیللی صاچلی اولمه شجاعته ودماغک
صحتنه، یوموشاق صاچلی اولمه ده جبانته ودماغک ضعفنه وفطنتک قلتنه
دلالت ایدر. اکی اوموزلره ویا بوینه قادار اوزون صاچلی اولمه جرأت و
جسارت اولمقله برابر حمقه وکوکسه وقارنه قادار اوزون صاچلی اولمه ده
وحشت طبعه، وقلت فهمه وحب جوره دلالت ایدر. آلنده حمقه، غضبک
اکثرته وسرعتنه وتسلطه وسیاه صاچلی اولمه ده عقله وحلمه ووقاره حب عدله
وایکیسنک اورته‌سی اولمه ایسه اعتداله دلالت ایدر.

صاچ — نه حکما دیدیلرکه کیفسه وجبهٔ کیسز آلنلی اولمه حکومته شره
فتنه‌یه، حمق وبلاهتنه، تصلفه دلالت ایدر. شیشکینلک وکنیشلکی
اورته آلنلی اولمه — چیزکیلری اولسه ده — محبت صادقه، حاذقه اوپانقه،
آکلایشی عالم ومدبر اولدوغنه دلالت ایدر.
قولاقلر — قولاقلری بویوک اولمه حافظه‌لی اولمقله برابر جاهل اولدیغنه اشارتدر
کوچک قولاقلی اولمقده احمق وسارق اولدوغنه دلالت ایدر.
قاشلر — کور قاشلی اولمه باشلاریندن آشاغی باقه‌لی وآچیشوره قالان
ماحزله غمزه‌نه وفاسد الکلام اولدوغنه دلالت ایدر. اکر قاشلر
اشاغی قادار اوزامش بولونورسه صاحبنک متکبر وکراه ومتصلف
اولدوغنه اشارتدر. قاشلری یاغه واوزون اولمه وقیصه‌لقده معتدل
وانکک سیاه ایسه فهم واشتباهه صاحب اولدوغنه دلالت ایدر.
گوز — گوزلرک اک گوزل دیکلری آنکه‌دیکی آکلایدیغی نقلیدر.
بر رنگک اک گوزلری فیروزه رنگده اولانلردر. گوزلری ایری لیقده
گوز اولورسه قیصقانج، اوتانماز، قاقی یوزلی، تنبل، خائنه اولدیغنه
اشارتدر.

اکر صاره‌آل اولورسه شدید و درشت، بعضاً ده مکار و خدعه‌کار اولدیغنه دلالت ایدر. اکر اورتا کوزلی سرمه‌لی سیاهه مائل ایسه فهم و انتباه صاحبی، شایان اعتماد دوست اولدیغنه اشارتدر. اکر بو وصف ده کی اوزون و ایری کوزلیده اولورسه اولورسه خبیث اولدیغنه دلالت ایدر. کوزلری منقلب اوینار، باقیشی کسکین ایسه حیله‌کار، غدار، خونخوار اولدیغنه اشارتدر. قیرمزی کوزلی ایسه شجیع و دلیر و اقدام و جسارتکار اولدیغنه اکر کوزلرینک اطرافنده صاری نقطه‌لر وارسه انسانک اک شریری و ردی الاخلاق بولوندیغنه دلالت ایدر.

برون — برون انجه ایسه خفیف المشرب، بی تمکین اولدیغنه، اکر آغزه دوغریجه درجه‌ده اوزون ایسه شجیع و بهادر و یا صحیح ایسه شهرتی عجیب بولوندیغنه اشارتدر. اکر برونده دلیک فضله قبارق و ششکین ایسه غضوب اولدیغنه، اورتاسی غلیظ، یا صحیفه‌سنه مائل ایسه یالانجی هرزه‌کو اولدیغنه اشارتدر. برون دلیکلرینک معتدل حدندن فضله اوزون اولماملیدر. قابیلیغی اورتادرجه‌ده بوقاریسی یوکسکجه و اورتاسی براز قالقیق یعنی قوجه برون ایسه عقل و حکمته دلیلدر.

آغز — کنیش آغز شجاعته، ایری و قالین دوداقلی اولمق حماقته اشارتدر. ضعیف قیرمزیلقله برابر دوداقلرک غلظتی اورتادرجه‌ده ایسه صدقی اولدیغنه اشارتدر. چنه‌سی اکری بکری و ششکین ایسه خدعه‌کار و خائن، اکر دوز یا والادر، سیوری ایسه عاقل اعتماده لایق انجه مدبر و ششکین آدوقلی ایسه هم طبعاً غلیظ اولدیغنه دلالت ایدر. یوزی ضعیف و صاری ایسه خبیث خدعه‌کار، سرکش اولدیغنه اشارتدر. یوزی اوزون ایسه یوزسز، عارسز و شاقاقلری ششکین و بوینده‌کی

طامارلری دولغون ایسه غضوب اولدیغنه اشارتدر. اوکا کیم بقارسه قیزارر واوتانیر. بعضاً ده کوزلری یاشارر. یاخود کوکسنه برکیسه‌نک تبسمنی ایشیدنجه سکادولت و سنک مهابتک اونک نفسنده قائم بولوندیغنه دلالت ایدر.

صوت — یوکسک سسی شجاعته دلالت ایدر. سسک اعتدالی ذوانک یواشلغی و قالینلغی آراسنده اولانه سسدر. سسده اینجه‌لک عقل و تدبیره، صدقه و اینجه‌لکله برابر چاتلاق سویلمک یوزسزلکه، یالانجیلغه حیله‌کارلغه و سسده قالینلقده غضبه و سوء اخلاقه اشارتدر.

تحرک — یرنده دورامامق، اوته یه بریه قمیلدامق تقلیقه حرزه‌کولکه، مکر و خدعه‌یه و یرنده کمال وقار ایله اوطورمق، سوز آراسنده اللرینی قمیلداتمق، و سوز سویلرکن کلمه‌لری دوغری بولوب تشدید ایدرک و یربنه اکلمک اخلاق تمام وحکمت و تدبیره دلالت ایدر.

عنق — بویونک قیصه‌لغی مکر و خباثته، و اوزونلقله اینجه‌لک صاحبنک حقه و قورقاقلغنه و یوکسک سسلی اولمسنه اشارتدر. بو ایکی وصفه برده باش کوچکلی نضم اولورسه حمق و سخافت عقل و فکره و بویونه باشده جهله و کثرت شکله دلالت ایدر.

اوزون اولمق و قالینلق آراسنده یعنی متوسط درجه‌ده اولمق عقل و تدبیره، خلوص مودته اعتماد و صداقته دلالت ایدر.

بطن — ایری و بویوک قارنلی اولمق حمق و جهله و قورقاقلغه اشارتدر. بطنک لطافتی و کوکسک دارلغی جودت عقله و حسن رأیه اشارتدر. اوموز باشلرینک دارلغی اکلی اولماسی و کنیش اولمسی شجاعته و خفته

باعث اولمامه اولمشدر .
هبا ، ظلمت وعمق نور محضدر . ایکیسی آراسنده مثلا نفس ظلمت کبیدر .
ایکی وجهده بر لطیفهء انسانیه بولنمشدرکه اعتدال حصوله گلمه و
هرجهه صاحبنه حق ویرمه اولور .
نور محض ، ویا ظلمت محضه ، وجهتنه ایدیسه مفرط اولور ونقص وقصورلق
وسقوط بیاضلق وقارالقه دائر نشأتهء جسمیه ده ذکر اولونان شیلر کبی منقلب
اولورده قالیر . هر ایکی جهه هر ایکی طرفک برنده تفاوت اوزرینه در .
بیله دیرم که ، مفرط بیاضلقده گلنجه طبیعت عالمی تدبیر ایدیه بر شی قالمیه جق
درجه ده عالم نوره حصر نظر ایدن کیمسه نک بیاضلق کمال درجه حصوله
گلمه ده اول فساده وار ، بوده مذموم اولور . دیگر طرف حقنده ده کی نظر ده
بویله در . اوده مفرط قارالقدرکه طبیعته اولان نظری اونی عالم نوره
نظر دن منع ایدر . بو اعتبار ایله اوده مذمومدر .

ذکر مسئله دهائیء حکمت اخنائیه

[لی مع الله وقت لا یسعنی فیه غیر ربی] بیوردی .
اشته بر آنی اولان ذات رسالتپناهیلری بعضا اصحابیله مصاحبه ده هملیله
مشغول اولوردی . ایکی جانبک برنده قائم اولانک نظرینک قیام و
دوامی منتجه اولوب ونقص وقصورلغی ده بویله در . مدتک حاجت مقداری
اولمسی لازمدر . اثرینک اعتدالی غلظت ورقت آراسنده در . بو حال
حسن وقبح آراسنده برزخ عالمدن اولان اعتدالدر . بوده دری وکیک
آراسنده کی اثر کبیدر .
صاحبلرده کی اعتداله گلنجه ، اونک قبح ولطف آراسنده اولماسیدر . دوز
یوزلی اولمه طلاقت وبشاشت حیلا دیکدر . آهو کوزلو اولمه صحت نظره اشارتدر

عقلیه ، وقلحدان انحناسی درشت وتندخو وخفیف المشربه اولمغه
دلالت ایدر . قلحدان دوز اولمسی علامت محموده در . ایکی اوموز بینک
ویشاری قیزلایوب چیقماسی سوء نیت وشریر وسلوکنک قبحنه اشارتدر .
آیو جلدان دیزلری واسع درجه ده قوللارینک اوزون اولمسی شجاعت و
کرم ونبالت وشرافت نفسه ، وقصه اولمسی ده جبانته ومیل شر و
خباثته دلالت ایدر .
قدم — آیاقه اثرینک سرعت وقالینه اولمسی جهله وحب جوره ، انجی
یومشاق وکوچک آیاقده مجوره ، اوکچه انجه لکی قرقاقلغه ، اوکچه قالینلغی
وقبالغی شجاعته دلالت ایدر .
ساق — اوکچه ایله برلکده انجیک وبالدیرلرک قابالغی بلاهته ویوزسزلکه
آدملری گلنسه ویاخود اولانه باطل اعمالنده موفقیت وفوز ونجاته مظهر و
عواقب امورینی تفکر اولدیغنه دلالت ایدر . آدملری دار وجاپوجه اولمه لره
بالعکس اعمالنده عزیمت وانجام کاری دوشونمکده اولانده اولدیغنه اشارتدر
اشته حکمانک وضع ایتدیکی وجهله فراست حکمیه دائر مختصر فصل بوندن
عبارتدر . تحقیق ایت انسانک انسانلری طانیمقده مهارت وکیاست
صاحبی اولورسک .
بو بابک اولنده مذکور اولان نشأت معتدله یه قادار حکمانک ذکر ایتمش اولدیغی
بو فصله اعتماد ایده رک ده نشأت روحانیه اوزرنده حرفا یوریه لم .
بیله دیرم که : نور انسانینک نور محضه قادار بر وجهی وطبیعت دینیله
ظلمت محضه یه قادار دیگر وجهی اولدیغنه اونک ذاتی نور ایله ظلمت آراسنده
بر متوسط اولمش اولور . بونک سببی شودرکه هبا وعمق آراسنده اولان
نفس حکیمه کبی روح ده نشأت طبیعیه وعنصریه نک مدبری اولورده

قرالقله بار کوزلری دوغرو کورمه‌سی امور خفیه و امور غیبیه‌یی استخراجنه
دلالت ایدر . باشنه بویوك کلکنه و اعتدال عقلك دخی ، باشك
ارمونلره دوغرو متمایل اولماسی اذایه محتمل اولمغه و بویوننك دوز اولمسی ده
بلا اختلاف اشیاء اخلاقنه اشارتدر .

چانه چکری اولوب بوغازینك معتدل اولمسی سسلرك استقامتی ایچوندر .
استقامت کلام ، مخاطبه لایق وجهله افادهٔ مرام دیمکدر . اولاً ، قاشلرك
داکورغه کلمکنه ، بولنمایه اتا اولماسی حکم اموره کندیسنه التجا ایدلمسنه ، قاشلرك
اورته‌نه اولدقلری طرفنده بربرینه قوریولماسنه نظراً در . زیرا قاشلرك بربرینه
یعنی حجابی واتصالی اولورسه اکثر احوالده عذرایه وحکه اشارتدر .
خفی الصوت اولمسی سرّی کتم ایتمسنه و سسنك صافلغنه اشارتدر .
صفا وصوت اوسه صحیح برشی زیاده ایتمه‌مکدر . یا یمه وحرینك اوزونلغی
تمادلك لطافتیدر . ال آیه‌سنك دوز اولمسی دنیاده علاقه‌سنی کسمسنه
و دنیای اونوتدنه آتمه‌سنه اشارتدر . آنه سوبلمك و اذکولمك متواضع
حکمته نظری دیمکدر . احتیاج سس ایدرسه سولر و کویر . طبیعتلرینك حظ
و سوداییلی عالم علویه میل و توجهینك غالب اولمسی دیمکدر . نظرنده فرح
و سرور اولمسی شعورلرینك تجلی کندیسنه جلب ایتمسیدر . مالی طمعنك آز
اولمسی عائله‌ده اوزاده بولنماسیدر . تحکم و ریاست ایتمه‌مه‌سی شتکله
دکل نفسنك کمالیله مستغنی اولمسیدر . مجهول ولطف اولماسی ، یعنی معتقد
اولدیغی حالده برشی ده حاکی طولتری تقالاماسی دیمکدر .
اشته شو صفتلر لطیفهٔ انسانیه‌سنك اعتدال نشأتی ایجابندن اولدوغی
حرفاً ذکر ایتدك .
نظر شدیدك موفقیتی ثانیه ایده‌جك قادار اعضای تفصیل ایدیورز . کتابك

جسمی بویو بويه‌لك ، مخبر اوزاماعه‌جه بو یاره تفصیل اعضایه کیریشه‌ردك .
سمدی ، فراست شرعیه‌یه رجوع ایدیورم . دیه‌ورم که : اغ
بصیرتك تنویر ایتسونده . عالم ملکوت ، عالم شهادتك محرکیدر .
شهادت عالمی ، ملکوت عالمنك قدرت و تسخیری آلتنده اولمسی نفسی ایچه بوجا
استحقاقنده ده دولاب دکل ، اللهدن بر حکمت اولمسی ایچوندر .
عالم شهادتك حرکت و سکونی ، اکل و شربی ، حمت و کلامی آنجق عالم غیبدن
صدور ایدر . حیاتده قصد و اراده ایله حرکت ایدر . بونك ایچیسی ده
حلیك عملندندر . او قصد ایسه عالم غیبندندر . حرکت و بونکا شامل اشیا
عالم شهادتندندر .
بونه کوره ، عالم شهادت حسده عادةً ادراك ایتدیکمز شیدر . عالم غیب
حسه ایچه عادةً ظاهر اولمایان شیده حضرتی و یا نظر فکری ایله ادراك
ایتدیکمز شیدر . بناءً علیه دیرزکه عالم شهادت عینی بصرایله ادراك اولندیغی
کبی عالم غیب ده عین بصیرتله ادراك اولونور . نته‌کیم بصره کندیسنده
حجاب ظلمت و یا بونکا بکزر مانعلر زائل اولمادقجه عالم شهادتی ادراك ایدیمز .
مانعلر زائل و محسوساته اوزرینه نورلر منبسط اولوبده بصر مصراتی کوره
بصرك ادراکی نور بصره ، نور شمس ، سراج و یا بونکا مماثل انواره مقروندر
عین بصیرتده ده بویله‌در . بصیرته عائد حجابلر ظلمت ، شهوات اغیاره
ملاحظه و بونکا مماثل شیلردر . کندیسیله ادراك ملکوت یعنی عالم غیب
آنلرله حجابدن حیلولت ایدر . انسانه کندی مرآت قلبی حجابلر زائل اولوب
قادار ریاضت و مجاهده‌لرله جلادار ایدر . و او مرآته تقارب ایدنك نوری
عالم غیبه بایلاده نور ایله بربرلشیر . و مقابلته اوله دخی کی منکشف اوله‌رق .
عالم غیبه بایلایه نور دیدیکم اهل ملکوتك کندیسیله کوروندیکی نوردر .

اوده محسوسده کشی منزله سنده در. اوزمانه عین بصیرتك نوری تمیز نور
ایله برلشیر. ایکیسی آراسنده برلطفه صفا واردر. اولطیفه معنی حجابك
کندیسی شدیداً اینجه لکی حس، بعد مفرط قرب مفرطدر. کندیسیله ادراکی
مراد اینه ییلکی کیمسه آراسنه گیره نه احجابك کشفه بر چاره در. بو عادت کندیسنك
مقصودیدر. بعضاً خارقه العاده اولارق، بر سنجر، ویا بر ولی اینجه نوری
ظهور ایدر. نته کم حدیث شریفده [انی اراکم من وراء ظهری]
واردر اولمشدر. اولیانك ابتدای سلوکنده بوکبی مکاشفات واقع اولور.
زیرا مریده بعض شیلر منکشف اولور. واوالرنده بعد مفرط واجسام
کشفه اولدوغی حالده بر آدمی مشرق ویا حالاته برکله نازل کورور.
اوخد ملکه ده ویا اقصای مغربه اولانه مکه کورور. مریدلرك اوائل سلوکنده
بو حال چوق واقعدر. بن الحمدلله بونلرك هیچ بیریسنی طاتمدم.
صوکره اومرید وراثت نبویه ایله هپ عنایت واختصاصده ایسه بوحاله
التفات ایدر. بوخرق عادت کیفیتی ذکر ایسه اونده بدلا نفرت اجور.
اکر بو خارقه بعضاً ظهور ایدر. بعضاً اجتناب اولکسه باواثت ویا صحت
فراست اولانه عائددر. عالم بصیرته قلبه بوله دکلدر. زیرا
عالم غیب ایله عین بصیرت آراسنده مسافه ومفرط قرب وبعد یوقدر.
اوده حجاب دیرده میش اونك ذاتی ناظریدر. مع هذا تا ایله پرده لر
مرتفع اولونجه اعلام غیوب ظاهر اولمغه باشلار. لکن اوراده اوراق
اینه لکك برامرواردر. اوده ذکراتده تکرارکی عین بصیرته تجلی ایدنجه اچلور.
اوراده الهی دیکر بر حجاب واردر. اوده صفاتده وجودیده حضرت
جوده صفات منکشف اولانه لوزده. اولونز، صفاتك عمومنه ماشی
دکل، انجه اللهك سننده کشفی مراد اینه لکی شی حددر.

بونکله برابر سن صفا وجلانك غایتی بولنورسك دکلدر.
البته بو، وحی مقامیدر. بوکا دلیلمز تفسیرا ایچوندر. کرك اونك
ایچنه ذکرك عزیزمز ایچنه بز بونی طاتدق.
[قُلْ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا
يُوحَى إِلَيَّ] صفا وبونك غایه سنه طریقه ذات ولی به فتح اولونانه
شیئك کشفی نامحن اولماز؟
بن انکه بی دلدم. البته حجاب الهی بودر. اوده کتاب عزیزده [وما كان
لبشر ان يكلمه الله الا وحيا او من وراء حجاب] قول جلیلیدر.
[ان اتبع الا ما يوحى الي] قول جلیلی عالم غیبه دائر کشف اولونانه شیئك
مقدارییدر. او ولی عالم شهادتده بونك تأثیری کورور. بو حد
اوزرنده دوارده اونکله تکلم ایدر. شو اولدی شو اولماری کشفك
درجه سنه کوره شو شیئك عاقبتی شویله قالاردر دیر.
حجاب اولانه دلیل ایله انسانه غایات وارسه بیله بو حجاب اتهمك رفعی عقلا
ممکن دکلدر. او دلیل غیر متناهی معلوماته تعلق ایدنه علم الهیدر.
وجودك کندیسی حصر اینه یکی حدسز متناهیدر. عینی بصیرته انجه مراتب
وجود وجهلرندن بروجه ایله وجودده اخفا اولانه شی منکشف اولور.
[وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ] قرآن جلیلدکی
احصاء، سنك ایچنه دلیل یوقدر. [وما نفدت كلمات الله] [لنفد البحر
قبل ان تنفد كلمات ربي] آیتلری عدم تناهی ایچوندر.
بو تقدیر ایدنجه ونزم انجه عالم غیبده کشفك حدی صحیح اولونجه بو مقامده
قائم اولانه کیمسه ده خرق عادته دائر برشی ظهور ایدرکه اوکا فراست دینر.
البته بو فراست مکاشفه درجه لرینك اعلاسیدر. اومکاشفاتك کتاب
مبینده حظی]

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّمِينَ] دیر.

بونك حدده علامتلری واردر. بو علامتلر ایله عالم غیب آراسنده ارتباط
واردر. بو جهتله فراست حکمیه خلافنه اولهرق ذوقه موقوف بر علمدر.
زیرا فراست حکمیه تجربه و عادته موقوفدر. عادت بعضاً دوغرو اولمایه
بیلیر. حالبوکه بو شاذلی الهامنه کوره بونك تکذیبنه یول یوقدر.
زیرا نور الهی آنجق حقیقتی ویریر. فراست شرعیه ده بویله‌در. بونك
سبب حصولی بزم ذکر ایتدیکمز شیدر. الله بو حقیقتی عالم اولان
کمسه ایچون موجوداتك ظاهرنده علامتلر یاراتدی.
برکیمسه حلال اولمایان بر شیئه نظر ایتدیکی ایچون حضرت عثمانه اوغرادقده
ایتدی. او کمسه شاید پیغمبردن صوکره ده وحی می وار؟ دیدی.
حضرت عثمان، خیر یوقدر. یالکز رسول الله [اتقوا فراسة المؤمن فانه
ینظر بنور الله] بیوردی. دیدی. بن بونی سنك کوزلرکده کوردم.
علامتلری، او حاللردرکه الله ضعیف قلبلری تأثیرینی اوستادلرینه قارشو
نصب واقامه ایتمشدر. اکر کوره بیلمسه‌ك پیغمبرده‌ده شفقه‌ی دیمه اولسه‌یدی
کتاب حقیقه نوریقینی منکشف اولمازدی. بو بابده سنك قلبکه باقدم
اعلامی یعنی معلومات ویردکی سوءِ ... ده دولایی سکا حکم ایتدم.
صدق ظاهر اولمقله برابر تقوی اونده نفع و قیمت اولمشدر. تقوی علامات
ظاهره‌یه تعلق ایدرسه قلب و حقیقت اولان حفظ دلیل شرعینك قوتی ایله
بیلیر [اتقوا فراسة المؤمن] قولنده ساکن و مضمون اولور. بعضده
اماته بونکله بیلشدی. مع مافیه اوکا کاهن یاخود صاحب رئی ده دینیلیر
بعضاً استعمال واقع اولور. علامتلر هیچدر. بیان حدودنده اولدوغمز
مقصده عائد برشی قالمادی. اوده فراست شرعیه و حکمیه ده ایکی نسخه‌ی

مقابله و تصحیح ایتمکدر. زیرا قائل هزل ایچون مقابله‌ده هیچ بر توسله یوقدر.
فراست شرعیه‌یه تعلق ایدن اشقر وارزقك و بوروننه بوکلکلنك حظی
نه‌ده قالدی؟ دیر. بزده عارفك سؤالی صورده ایتك. الله بو مسئله‌لری
قولایلقله تلخیص و شیخ ده بو مشکلدن تخلیص ایده‌رز دیر. و سؤاله
جواب ویررز.
بز فراست حکمیه‌یه باقدقده، اربابی و قائللرینی، فطنلری حکم ویرنلری
ایکی طرفه و اوسطه ارجاع کوردك. او فراستلری محمود و مذموم تقسیم ایتدیلر.
بونده خیر و محمودی وسطده کوردیلر. و ذم ویرنلری طرفینی عائد قیلدیلرده
ابیض، و اشقر و ازرقده ذمه دائر اشتباه تعقك شئ دیدیلر.
حالبوکه او محمود دکلدر. قیریق، سیاه، سوره طی کوزده بونده بویله
مذمومدر. ایکیسی آرا اولان معتدل و طرفینده بر نوعی قلبی ایله مائل
اولانده فراست حکمیه‌ده تجربه شئنه کوره محموددر.
بو اشیای حد و بو مقداره قدر ایتدیکمز کوردیکمز ایچون تؤلمده حسن و قبح نه‌ده
ظاهر اولدوغنه نظر ایتدك. و دیدك که حسن و قبح آنجق شرعاً واردر.
و بونك اوزرینه بزم ایچون دلیل قائم اولدی. بو جهتدن فعلده شرعاً محمود
و مذموم تعین ایتدیکی کوردیکمزده دولایی طرفینی مذموم و محل اعتدال
اولانی وسطی محمود قیلمق ایچون طرفینی و اوسطی یالکز جمع ایدرز.
او حالده بز دیرزکه انسانه شرعه نظراً اوچدن بری اولمقده حالی
دکلدر. یا حرف یا ظاهردر. او ده بزه کوره حالاً و فعلاً تجرید باطنی ایله طولدر
بو حال احکام شرائعك تعطیلی و اعیان شرائعك قلبی مؤدیدر.
قواعد دینیه‌ده بر قاعده‌دك حدنده واداده قصورشی علی الاطلاق مذمومدر.
الله بزیده، سزیده بوندن خلاص ایلسین. و یا تجسیم و تشبیه سوء اولمقله
اعتبار ایله حصه ظاهردر.

بوده شرعاً ذنبلرینه اولماننک عیندر . ویوغسه شریعتک قدم‌قدمه
یوروداکی یره یورور . وداوریتی یره دورر . دوفرهم لسانه اولدوزه
شریعتله برلکده کیدر . البته وسط بودر . بو وجهله محبت الهیه
صحیح اولور . الله کتاب عزیزنده [**فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ**] بویورمشدر .

شارعه تابع اولمه و اونک ایزنده ایزلمه صورتیله اللهک قولنه
محبتی صحیح واوقولک کناهلری مغفور اولور . وسعادت ابدیه‌یه نائل
اولور . الله سنی عزیز ایتسون البته ایکی نسخه‌نک وجه مقابله‌سی
بودر . اکر بری دیرسه که صحیح اولان بو مقابله‌یی تسلیم ایتدک . فقط
مقابله‌لری نفیسه تمیز ایده‌لم . حالبوکه بن نفاقنده مصر بر
منافقی سکوته ملازم و صلوات و جماعاته مداوم کوریوروم .

بویله کیمسه‌نک شوباده بایه ایتدیککز مقابله بوقاره‌یه کیدر . لکن
صوره‌نلک سؤاله شویلده جواب ویررز :
ساکت اولمه و نمازلرده ، جماعتلرده حاضر بولنمه عالم شهادتندندر .
اوکمسه‌نک سرنده کافر اولماسی عالم غیبیندندر . بزم بحثه فراست
شرعیه حاصل اولوغه نفوسمزده کافر اولدوغنه حکم ایدرز .
کلمهٔ توحیدک ظهورنده دولایی‌ده ، مالی ، قانی شرعاً معصوم
اولور هر برا قیرز . ایشته بویله کیمسه قارشی معامله‌مز بو ترتیب و
نظام اوزره در . بوندن تشقه‌سنه مکلف دکلز . الله موفق ایتسون .
البته سکا ایضاح ایتدیکم ذاتسته شرعیه و حکمیه‌نک خلاصه‌سی بوندن
عبارتدر . الله نفسکده اسبابک حصولیله بار حملنده موفق
واو اسباب اوزرنده دوام دولایی کندیسنه محبت ایدر . زیرا اوکیمسه
بوکا قادردر .

= طقوزنجی باب =

[کاتب و صفتلری مکتوبلرینک معرفتنه دائر]

{ علیک بکاتب لبق رشیق × ذکی فی شمائله حراره }
{ تناجیه بطرفک من بعید × فیفهم رجع لحظک بالاشاره }

= ترجمه =

ظریف و لطیف و خصائل و شمائلنده ذکی و عفیف اولان او کاتبه آرزولا
اوزاقدن کوز او چیله برشی فیصلدارسک کوزدکک اوبیاماسنده دخی
مقصده انتقال ایلر .

کاتب — الله امانی موفق ایتسون . دکندیسی او کاتبده آبدیا کوره . الله
عالم غیبه او کاتبده دهاو قف برکریم و شریف و برموجود لطیف اقامه
ایتمیشدر . شرف و اعتلاسنه باز خفتنا او لسانک همرازیدر . الله
قلملرینی بارا دو قلبک جلاء و دائمه صاحب بولنان اودر . منع و
عطانک دامی کاتب الندهدر . اونک بچهر خبا و مشتعلی الیسنده کیده
حکمه اوزاقده یقیننده بولنانده امرلرینی انفاذ ایدر . اول و آخر
امر صاحبنک سرینه واقفدر . انسانه هم غنی وهم فقر ایدر .
بعضاً خست بعضاً سماحت کوستر . اونک کبی نفس کلیه‌نک ذاتیدر .
مظهرنده ، روحانیه و روحیه ایله موصوف اسم ذکینک حرهٔ سی نفس کلیه در .
علوم برزخیه رفیه منشورینه بازان اودر . قراطیس اجسام صفحه‌لرنده
آثاری ظاهر اولدیغی وقت امامک نفوذ امرینی او کاتب تعبیر و تفسیر ایدر .
انشاء الله کاتبک و مکتوبک صفتی ایکی فصلده ذکر ایده جکز « والله المؤید
لارب غیره » .

كتابته دائر فصل

— الله موفقه ايتسون. جناب حق مملكت كبراده لوح محفوظ
و معلوم اولان قلم اعلى ياراتدى. او قلم تأليف و تعبيرده مقدس اولان
يميننده در. اولان و اولمايان، اولهجق و اولمايهجق شيلره دائر علمى
صانع انلره دوران ايتمك تحريكيله لوح محفوظ اوزرنده نافذ قيلدى.
بو كتابى ايكى نحونك مقابله سيله اثبات، و مقابله سنى ايكى نسخه اوزرينه
بنا ايده تكرار ايجه بزده اولان كتابتك نرده اولدوغنى تعريف ايتمك ايجاب ايتدى.

[شعر]

قلمى ولوحى فى الوجود بعده — قلم الاله ولوحه المحفوظ
ويدى يمين الله فى ملكوته — ما شئت اجرى ذا رسوم خطوط

« ترجمه »

وجودده بنم قلم و لوحم قلم الهى و محفوظ اولان لوحى امداد ايدر.
ملكوتده كه يمين الهى، بنم يمينمدر. رسملر، خطوط اولسه برابر ديلديكم
يازار و اجرا ايدرم. بناء عليه كاتب تسميه اولنانلر صنعت لطيفه و علميه در.
او يميننك عينه و حقيقتى واردر. ماده سى علييندر. او ده مقام ابرارو
شراب ممزوجك صاحبيدر. امام عالم شهادتده ملكوتده اولديغى بر
امرى اظهار ايتمك مراد ايدرسه قلبنه تجلى لايح و صدرى منشرح اولور. بو
كشف غطاى بيان و تعبير ايدن بر عباره در. او اراده امامك مرادى يازيلير.
قلب ده عقلك مرآتيدر. عقل اوله كوررسه اولديغى شيئى مرادنده كورور.
و امامك مرادى بيلير. كاتبى چاغيرر. و كندى ذاتنده و شويله يازار، بويله
يازدير. نفسنده بر حس اولنجه اعضا و جوارح اوزرينه چيقار. بونك ايچين
اونك حقنده شرف كامل حاصل اولدى. ديدك. بو كاتبك مقامى عرشى
كرسى و يا ايكيسى آراسى ده بيلير سه موضعنده تقرير ايتديكز اوزره

بيلديككز كرسى مقام فرقاندر. او ده نفسدر. قال الله تعالى
[ونفس وما سوّاها فالهمها فجورها وتقواها]
ايشته بو فرقاندر. كاتبك مرتبه سى، اختلاف احوال ايله مذموم و محمود
حقنده ثبت و كتابت ايتمكده در. كتاب ايله بك برده مقامى يوقدر.
ايدى نصل اولوجه بو ناحيه مراجعه اولور؟ بز ديدك كه سنك سوزك دوغرودر.
بيلمه اول كه عرشده كرسى يه قدار علوم مقدسه و فرقان ايله القا فده
منزه اولان تنزلات تنزيه ده لشقه مدح و ذم يوقدر. عرش امامك
و كرسى نفسك مقاميدر. ايلقى ده حالا و مقاما تغير و تقهر لك محليدر.
امر كاتبه نفوذ ايدنجه كاتب واحد مقدسه نفوذ ايدر. و ذم و حمد ايله
موصوف اولماز. حالبوكه كاتب خزانه محمديه ده يازار. او خزانه «
يفرق فيها كل امر حكيم » قول جليليدر. بو امر متعلق ايچون وضع اولونديغى شى
اوزره خزانه محمديه ده آلينير. اكر محمود ايسه محموددر. او حمد كاتب ايچين حائز
و مقاما و كل علما و عينا حاصل اولور. زيرا بو يازيلان نفسك فوقنده در. اونده
آنجق حسن صدور ايدر. او حسن خزانه محمديه اولان كتابتك شينده تعريفيله
برابرى كيجه و ايكى امره رد ايدن يالكز بو امر ايله رسل رسول و مخاطبدر.
كتابت ظاهرنده و كاتب باطننده در. رسولك حقيقى كاتبك حالى
ايچون او كاتبك حالى و مقامنه امداد ايدندر. اونك حالى و باحقى يازيلرنده
وقتلرنده كندينه امداد اولونماندر. او ده مطالع اولمه اعتباريله فرقدركه
ذاتى حسبيله واحددر. بونلرك هيئتى نفسى ايچين ديكدر. زيرا انك اوف
تغيب و تغير و عليينده كى مقامى تجنبه تبديل ايتمك مراد ايتسه ايدى
هيچ بر مانع اوتق بوننده دفع ايده مزدى. لكن بو راده بر سر واردر.
همت اوئ طلبه ده دانكيسه ديه سؤال معرضنده سوق ايديورز. او ده بر

بزم ذکر ایتدیکمز شی اوزرنه اولورکه حدیقیت قابوسی حیالمه قالیر.
اوزاده بولنانه کمیه بر [ما رأیت شیئاً الا رأیت الله قبله] سری حاصل
اولور. یعنی هیچ برشی کورمدمکه اوندن اول اللهی کورمش اولمایهیم.

کتابه دائر فصل — یمین کاتب اولورغ حمد، یمین، حقه، قلم اعلی
لوح محفوظ فی المال تخطیط وتسطیر لوحده‌کی شئالری ترقیم لوحده
مرقوم اولان شئالرده ایجاد عوالمه دائر صادر سیلرکی قلم، حقه‌یه
استمداده، وقیازی یازیجه لوحه محتاج اولدقه. بوراده لوح محفوظی، محو
واثبات لوحنی احکلا نهایتی دنیایه شی حاوی اولورده ترقیم ایتدیکی نقض
اثبات ایتدیل. بر باده!
وجودده داخل اولان حضرتی متناهیدر. بالکل نامتناهی اولدوغی وقطب
کبی عالم اصغرده بولنان شیئک ماهیتی اراشدیر. اوله بیلدکه اوقطب
صدرده بر مرقومدر. اوده عارفک مدرکاتی ایله کندیسنه التجایه محتاج
اولدوغی برموضعدر. ایمدی لوح محل کتابدر. اوکا کتاب تسمیه ایدیور
ودیورزکه اوکتابه ایکی قسم آیرلیر. بری کتاب مرقوم، دیکری کتاب
مسطوردر. الله [والطور وکتاب مسطور] ده «
کتاب مرقوم » بویوردی. مسطوره قسم ایتدی. ومرقومدن خبر ویردیکه
اوسجینده وعلیینده اولمه اوزره ایکی محلده‌در. مسطور عالم ارواحده،
مرقومده عالم غیب وشهادتده‌در. حقائقه جانبندن مرقوم مسطور
دیکدر. اونک حق کشف صحیح جانبندندر. مثلا اعلی یا انکز بر وجهی
اونک اوک طرفنده کوردی. اوده مسطور اولان عالم امردر.
انسانده علوی وسفلی جامع اولدیغه هر ایکی وجهده شرف داونک مرقوم اولدی.

کاتبک سجینده بولنماسی می لمیدرکه برابوجهل وفراعنه‌دن بری علیینده‌در
دیه‌لم. بو کاتبی و حقیقتی فهمدایدیوردم. اوابوجهلی سجینده‌در،
یاخود مشیئت مقتضابه حقنده‌در. مشیئت کاتبی وحقیقتی تقدیس ایدر.
سجینده اذیت کورن انک شقیسنده اوراذیتک مرتفع اولماسی محال اولدیغه
شقینک قلبنده شقاسی عقل وشرح ایتسه اولدی. بوسر مستوردر کشفنه
وغیر ایکزله رکل نفسلریزله قیامتده وکلیتنده اولانه بوبابک فتحنه باقیکز
بز دیرزکه بوکتاب شریف برموجوددر. خلیفه اولی نفسی ایله اختیار
وکندیسنه مأنوس سمرا تحاذ ایتمیدر. اوکا واجب اولانه کوزل اخولو اولمسنه
قالنجه صبور، اذا متحمل اسرار ملکوتیه کاتم، وجیز عباره‌لره معانی
کثیره‌یی درج ایدن فصیح وبلیغ اولماسیدر. اوعباره‌لر صریح اولورده خبر
ویرر. عقائدنه امینه اولدوغی مقاسنده باشقه کتابنده فضل ایراد ایتمز.
امینه اولمازسه، ایکی ویا داها زیاده معنایی تحمل سیلری سوقه وایراد ایدر.
حتی امامه برشی ظاهر اولسه لفظک محتملاتندن بری اوشی اوکا ویرر.
داماما بوندن خوشلانمازسه ایکنجی احتماله عدول ایدر. الملوک عفو
صفحی کثیردر. زیرا اوکا احتمال داخل اولسه معیه برشئ دلیل اولماسی فقط اولور
حروف ومعانیسنک اعتدالی ارأسنده جمع ایتمک ونفسنده واقع اولان حظاباتی
ایله الفاظ صریحه ومعتاده‌ده لسقه‌یی استعمال ایتمامک وتجلاتنه حمد وثنا
وصلات ایله باشلامه امامک عدل واوصاف حسنه‌سی، ومقام سنفی نظر
اعتباره آلمه کاتبک مهارتی ونفوذ رأیی جمیدندندر. بوندن صوکره کاتب
امراولوندیغی شی ذکرایدر. خبرایسه مرغوبدر. وکاایسه اوبزیده عبارت
عصیانیدر! سؤال دائر اولنجه [وکان امرالله قدراً
مقدوراً] آیتی اوقوماسی کبی اولور. ای قارئیم! بیل که کاتب

ارضی و سمائیده ، مسطوردر . اوده ایکلیکلرك منعقد اولدوغی و بعضیسنك
بعضیسنه تداخل ایتدیکی شکل موضح اولدی . کتابده ارضی و سمائیده ده
کذا مسطور . و ارضی و سمائیده وجه اعتباریله هر ایکیسی کوره ده حقنده
مرقوم اولدی . اشته ارضه منسوب مسطور احکام محجوب علمالرینك اصحابی
اولوب فقها علمیدر . قلبلری دنیا آلتنده در . و معاناً ملکوتده
محجوبدر . ملکلر اعلوی عالمنده اولوب مسطوردرلر . خلق سفلی عالمنده
اولوب مسطوردن محجوبدرلر . محققلر هر ایکی وجهی بتحقق بسیله مرقومدر .
ارضی و سمائیده‌کی حتی کورنلر عرشك فوقنده اولوب ارضی و سمائیده‌کی کورنلر
محققلك سری حقنده در . سمانك فوقنده اولانلر قلبلرنده فرغ کندیلرینده .
قلباً و عقلاً عوالم اُمرده بعضیسی کورنلر حقنده در . اشته بونلر کندیلرینه
تجلی ایدن حقه [ماذا قال ربکم] دیدیلر . حق اونلره ، اونلرده حقه
خطاب ایتدیکی حالده محجوب اولدیلر . حجابی یرتیجه و حقلرنده‌کی اسباب
اورتادن قالقنجه حقك مخلوقاته ماضی حکم ایتدیکی سرلرده واقف
مبدئنه باقدیلر . ایستدیلر صوصدیلر . ایستدیلر سویلدیلر . حقك
اونلره خطابی ، قلبلرنده کتابی اولوب الواح محفوظه‌ده که موعظه و تفصیله
دائر هر شیئی اوراده یازلمشدر . اوراده اوقودیلر ، و اوراده حفظ ایدیلر .
خواطر ربانیه اشته بودر . ای سید! بو کتابی ایچنده‌کی منصب
امانتی سنك ایچین اولدیسه سنی خطابده اولنلر . او امانت یاننده
سن مستقل دکلسین . او نقطه برلکده بولنه سکا نصیب اولورسه اوکا خدمت
ایدرسك . امانت احاطه و کمال ده حق سنی قائمه ایتدیکی ایچین بو امام کردی .
اونك حضورنده اولانه لستقباللیدر . اوکا حرمت و رعایت ایت . او سنك
خانقه‌ده صاحبیدر . و سنده سویله یه اودر . اونك حبیبی اول ؛

یوقسه ملقی اصفاد ایدرسین . زیرا وزیر اوکا مفتقر و سنك عاجز کبیدر .
وزیرلقك غایه‌سی حضرت مسکنلقك تدبیریدر . اونك کتابتی سنك دبیرلکك
کبی دکل ، دیلرسه اونك دیدیکی کبی یاده کیده یورر . و حکمی یوروتور .
بلکه حضرتك مقامی یالکز سنك یارلیغیدر . اکر یارده فساده
اوغرار و او یارده بو قاری قالقار عبارکی اوزریکه قالقار یورسه بو هجومی
دفعیایله ملکك فارغ ایجاب ایدر . او وقت بلاتی ایتمك سکا نصیب اولور ؟
فجور و تقوا و تمکله ایمه اولوبده اودر . او ایکی صفتی برلکده قبول ایدر . بن
سکا نصیحت ایتدم . نصیحتمده آیرلما .

توقیع ربانی — انسانی خلیفهٔ الهی اولوب امر مطاع نافذ اولدی .
اوراده بنم سرالوهیتم ثبت اولونمشدر . بن اینه بم و هویتم آراسنده کیدوب
کلن اودر . وجه ذاتی بلا اراده اونك ارادهٔ سنی اینه سنه کوستردم . و
حجابلری یرتدم . او صورتله که ترفیع و اصلاح ایتمك امکانی یوقدر .
قلبلری بوسه براقدم . ظلام غیوب ایله سوسلندم . بن حضرتمه جدا اولمه
سلازم اول سنه ذاتمك حقدسین . زیرا رؤیت وجود حالنده ، حجاب ایسه
وقوف حالنده در . چونکه سنه کسب ایتدیکی شئله هر نفسی اوزرینه قائم
رقیبم . سکا تسخیر ایتدیکمی آکلا . بنم ایتدیکمه باقمه . زیرا رؤیتده
خطاب و حفظ یوقدر . رؤیت یوقدر . رحمت شهود و تجلیات وجود ایله برابر
سنده منفصل و سکا متصل اولمایانك سلامی کبی سکا سلامم اولسون .

توقیع ملکی — حضرت ملك کریم اولوب امری نافذ اولدی .
خلیفهٔ انسانیتك قلبنه نازل اول . سن اونی اوچ حالدن بری اوزرنده
بولورسك . یا بمله ، یا نفسیله یا خود اونك دشمنی ابلیس ایله برابردر .
بمله برابر بولورسه‌ك شو توقیعده سکا ایقاع ایتمه اولدیغم شیلرده برشی
اوکا القا ایتمه .

زیرا اونی نفسمه تولیه ایتدم . بکا توجه ایدن و دیقاتی کیمه یا تفصیل
ایتمه‌نه برلسه سیاستی تحمیل ایتدم . زیرا قوللمق سیاستجه‌نه عائد مسئولیسی یم .
ای ملک کریم ! تأدیب ایت . سکا تابع اولان او قوتلوغی کیسه بر خیر درسه
صوکرا قورتار . دیرسم جهتنده دولایی بنم یانمده آیرلماز دیه تکلیف ایلدیکی
ایچه سکا دوغرو مبادرت و مسارعت کوسترمز . اونده دکزلده ،
نفسنده ، و شیطاننده اونی محافظه ایت . اونی نفسی ایله برابر بولورسه‌ك
قرینك اولان دشمه فرقه وارماد ، صاپیله نفسلریکك اوغولی نفسك
دوشمنلرینی کورورده اونلره سرأ کوروشدیکی خطرلار . دکوجك یتدیکی
قادار . نفسی و شیطانه ایله مجاهده ایت . مجاهده‌دن صاقینمه . نادم اولمه‌سینی
حرام و دیکر وحصه‌دن ده صاقینه . بدبخت و شقاوتلمه سینی . محجوب بضاده
والملك سکا فرحه یتدیکی سیلدن آیرلما . اکل و شرب و اولقوی و لوکا موکل
امور مباحه دار . برقنی مباح مراد ایدرسك عامه‌نك تناولی کبی تناول
ایتمه . صوکرا ایشیماده اولورسك . اونی تنزیه و عبادتله تناول ایت .
تنزیه کلمه : نقصانی و حقه اولان عجز و افتقاری کورمك صورتیله
تناول ایتمکدر . حقا جیباجده تنزیه کلمه [وهو یطعم ولا یطعم] قول
جلیلنده بونی سکا تنبیه و تعلیم بیوردی .
عبادت کلمه : اداء صلوات و فرائضده اولدوغی جهاده مقتدر قیلمق
ایچه یملك ایچمك و کیملری قالقتوب عبادت ایده بیلمك ایچه اویومه قدرتی
ویرمه اولدوغی ولد صالح ایچه نکاح و حرام اولانه موافقه حیاتی
و انزالی قطع و ازاله . صلاتده قالقری اساره ، قلبی یاتمق ، کوکلی
قیدیه برفلکده‌نك یادیمه قوتمه دیوکا میتی سائر خصوصاتده سنی
موفقه و قاد قیلدیغنه حصر نظر ایتمکدر . ایشته توقیع الهی‌ده‌کی سکتك
خاطره‌لری بوندن عبارتدر .

توقیع نفسانی

— نفس بر زحیر در ، دنیاده اموالی نافذ اولدی .
ای برزحی نفس ! دنیاده زحمتی ایچه یا یاعیمتی یا عیسی ایچه خلقه انسانی
احضار ایت . آخرتده اوکا قارشی طلب وقوع اولماجغنی بزه کوره
اجری ده یوقدر . خلقه سکا اجابت ایدرسه سنك ایچوندر . بنم ایچون دکل .
سنده اوغرامه ایدرسه اوده بنم ایچوندر . سنك ایچون دکل ، یاخود حسب الوقت
اونك ایچوندر . سن دنیاده اوجه‌دن بری اورزنده قائم بولورسك .
یا نفسله یا ملکله و یا شیطانله برابردر . اکر اونی نفسله برابر بولورسك الیسته لفکه
قدر اوکا توجه و تقدیم ایت . زیرا اونك ایش کوچی سنده فارغ اولمه ، و
حمایتی رفع ایتمکدر . اونی ملکله برابر بولورسه‌ك تأدیب ایت . ویرنده دوروکه
اولقوه و یا سهو و غفلت سببیله ملك سنده آیرلماسین . اوزمانه بونی اوکا
احضار ایتمه اولورسك . شیطانله برابر بولورسه‌ك اوکا مزاحم و کیسنك
آراسنه حایل اول . اوکا ملا یتمدکی ، سکا عفو ایده‌مز . اوکا قارشی
حکم و سلطنتك نافذدر . جهاد ایت . زیرا اونك حیله‌سی ضعیفدر . اوکا
تکبر دیقتك تمام اوزرنده ثابت اول . و دکنه بینه قارشی کونا کون اولما .
زیرا او سکا عورت ایده جکدر .

توقیع شیطانی

— شیطانه اره دکل ، شیطانه اوله اموالی
نافذ اولدی . حدودی تجاوزه ، محارم ، و کفر و شرکه ، بغی و
حسد ، و فحشایه ، و بدنده تشقه عبادتیمی ترك دولایسیله خفیفه
نازل اول . اکر سنك ایچه برابرده توقف ایدرسه دیکر برابره عدول ایت .
اونی مطلقا اوجه‌دن بری اورزنده بولجقسك . یا نفسله ، یا ملکله و یا
نفس ایله برابردر . نفسله برابر بولورسه‌ك لطائفی قیورده و شهواتی اکده اولدوغی
یانده . نفسله برابر اولدوغی حقیقت جنسنده عالم خیالده عائد سکا تملیك

ایتمش اولدوغم ممکنلکده اوکا نازل اول . تاکه ولیلریمی ناخوش ... ذات ایتدیکم
وآنلره قارشی غیرتم نه مرتبه‌ده اولدوغنی کوره‌سین . بنم احتفالیم صفاته
نازل اولورسه توقیعکده اولان سنلری اوکا القا ایت . اکر قبول ایدرسه
شو وقتده او سنک ایچوندر . صوکرا توبه و رجوع ایدر . و وزری سکا
یکدر . و اوندن صوکره نار جهنمده ابدیاً معذب اولورسک . اکر شرک ایدرسه
سنک ایچوندر . عذابی اوکا و سکادر . اکر ملک ایله برابر بولورسه‌ک
اوندن محاربه اول . اکر عنده ایدرسه‌ک ... قالیرم . اکر قولمی خاذل ایدرسه‌م
اونک ناصیه‌سنی سکا تملیک ایدرم . اکر اوکا یاردم ایدرسه‌ک الکا اثر
واردر . یا سنده اولان شیئی قبول ایدر ویا اتمز . قبول ایدرسه عینی حقیقت اولور
تکا اولان یقینلکی جهتنده اوکا نصب ایتمش اولدوغم لبعده عودت ایدر .
سنک اوکا اولان شکر و کیدک سکادر . نفس ایله برابر بولورسه‌ک اوکا
عاجز اولان شو دنیای سوسه ، اللی یوللی کوستر . عاجز اولان وصل
ذمتنی ربط ایت . اکر عاجز اوندن مشغول اولویورسه برابر زیرا سکا
قارشی حالا عبد مطیعدر . حالبوکه اوندن خذلان و نصرت آراسنده‌یم
اونک حقیقته اولان علمیله حکم ایدرم . علیم و قدیرم .

الشته ای سید کریم ! وجود حقنده خزائن تقدیر اولنان توقیعات ...
بودر . او توقیعاتک قدر و شکانی سکا ایضاح ایتدم . سنک کاتبک
انسانی اولان ای طائر . شو اوجی ده اونک تسخیری آلتنده‌در . حوادثه
اجابت ایدر . او حمه علم احاطیی و شمولی حائزدر . اونک قدر ...
اونک درجه‌سنده‌یه ... . زیرا توقیعلر هپ اونک النده‌در . او توقیعلرک
امری رد اولنماز . او توقیعلر ملوکه قدیم اولورده مجلدینده ویرلدی .
اونک حالی باکذ بسطلرنده تنفیذ اولونور . کریم اولان سالکی آرا

دولت ایله عدو آراسنی اوندن اولان فعلکده تمیز ایت . احسانه برآز تقیید و
تسدید ایدیجیدر . حقد و حسدی ، عداوتی ازاله ایدر . مودت و عینیت
ثمره‌سنی ویرر .

— اوننجی باب —

[جبایات و خراج اصحابنک مسدد و عامللرینه دائر]

ای سید کریم ! الله سلطنتک محافظه‌سی ایچون بیلکه الله موجوداتک بعضیسنی
رئیس و مرؤس و بعضیسنی مالک و مملوک اولمه اوزره بربری فوقنده
قیلدی . قیامت کونی رعیه‌تک بادیه و حاضره‌سنه قارشی اجرا ایتدیکک
عدالتک الله‌نی مطالبه ایده‌جک و سنده او ذکری صوراجقدر . نته‌کیم [
ان السمع والبصر والفؤاد کل اولئک کان عنه مسؤلا]
و [یوم تشهد علیهم السنتهم وایدیهم وارجلهم
بما کانوا یعملون] بیوردی . نه دیکر بر آیتده [حتی اذا
جاؤها شهد علیهم سمعهم وابصارهم وجلودهم بما کانوا یعملون] .
و حقیقتلری بیان ایتمش [و ما کنتم تستترون ان یشهد علیکم سمعکم ولا
ابصارکم ولا جلودکم .] بیوردی . کوز ، قولاق ، دل ، ال
بطن ، و فرج ، آیاقه سنک جمله بادیه‌کک عامل و امینلریدر . بونلرک
هر بری او بیده اجابت ایدر و اصناف مالده بر صنف اوزره بولنان رئیس
و خازندر . اونلرک رئیس و امامی حسدر . حواسک حسی عمللریله اوکا
رجعت ایدر . حس ریاست و مملکتیله سلطانه خیال آلتنده ، خیال حکمت
و فساده دائر احتمالیله ذکر و تحفظک سلطانی آلتنده ذکر و تحفظ فکرک ...

سنی استخلاف ایده‌ن اللهده [ولا تجعل یدك مغلولة الى عنقك ولا
تبسطها كل البسط] بیورردی . بناءً علیه اورته یول طوت ، افراط ایله
تفریطه قاپیلمه ، اولیو ، سن بر مسند اختیار ایدك . او سنکله برابر
اولدقجه سنده‌ن جزئی زائل اولماز . کندیسیله برلکده یورودیکه ولاة و
حکّام باقدم بو جبابره‌ی اونلر ولاة و حکّامنه کوتورر . زیرا سن
اونلك سیرتنه حمد و اونلك بصیرتنه شکر ایدرسك . آکاه اول که اوده علیحده
اونلك ولاة و حکّامه ده ثبات ، و اقتصاد و حزم و رفقده‌در .
زیرا سنك و ولیلرك اجر عملنه بر فساد وحقی کره جك اولورسه او دیمگ عدالت
و حسن سیاست فرائضی اقامه ایدر . چونکه بصیرتی نافذدر . رعیه‌نك
خالقی حیله‌لرینی بیلیر . واجب اولانه‌ی اکر وسع و اقتدارك درجه‌سنه
کوره تکلیف ایدر . حدی تجاوز ایتمز . او کا اعتماد ایت . ذکرایله‌ی تکثیر و جاهله
او علمی اصحاب خراجك رؤساسنه‌ی ایه تلقین ایت . انشاءالله اونلك عاقبتی
حمد و ثنا ایده‌جکسین .

اون برنجی باب

جبابره‌نك حضرت الهیه‌یه رفع و تقدیمی ، اونلك حضورنده امام قدسیتك
دورماسی ، او جبابره‌نك حضرت سبحانه و تعالی حضرتلرینه رفع و اعلاسی

ای سید کریم ! معلوم علانی دکل ، تعبیر اعلایی بلکه ان ملك الاملاك
، رب الارباب ، سید السادات در . اونلك وجود و لیه‌یسی عددده عبارتدر .
زیرا علی الاطلاق موجود اولور . وجودینه بدایتی اولمادیغی کبی نهایتی اینده نهایتی
یوقدر . اونلك علمی حقنده ظاهر اولمادیغی کبی باطنده ده یوقدر . حکمتیوده
اسماسی قدیم و حادث اول ذاتی اسفل و اعلاسی اونلقه ظاهر اولدی .

آلتنده فکر ، عقلك سلطانی آلتنده مرؤسدر . عشق سنك ذریکدر
سنده روح قدس تعبیر اولونانده امامسك .
ای امام کریم ! استقلالیه اولانه اموری محمد قیلمقدر . زیرا اشیایه بالذات
مباشر اولمقله و امرا و اربابی نفسه درعهده ایتمکه کوجك تمز . عدل و
سیاست طریقی اوزره رعیه‌نك آلتنده بو جبابره‌ی احترام نظر و نظاهت
ایده قوی القلب بر معتمدینه باقارز . زیرا بیت مال یانده سن یوقسك
لهیسیه نه سن مطالب و مسئولسك . رعیه رفقه و ملایمتله سنده‌ن جلب
ایدر . امره امتثال و عدلی تشبیث ایتمك حفظیله سنی استخلاف ایده‌ن ده سنده‌ن
طلب ایده‌جك بو ایکی مقابله‌ده خوفه . مالك اخذ و صرفی ، درجه و مقدارینی
بیله و اونی جوق درجه‌ده قورویان مسدد عائله‌نه شفقته توزیع ایتمه .
او ده آنجه برکتی اولسونه . زیرا امر واحدده کثرت ضاده وادر . زیرا سن
اخذ و صرف اموری برچوقلرینه توزیع ایده‌جك اولورسه‌ك اوغرده شهرینه
سنك یانده قدر و جاه صاحبی اولمقده دیکرینه علیه قرائنده سوداسنه دوشر .
و اولانجه عزتی صرف ایدر . حالبوکه رعیه ضعیفدر . سنك درعهده
ایده‌جکیك بار امانتی بیتده دوکلمکه قالقیشیر . بو ایسه اونلرك عجز و جهلنی
مؤدی اولور . بو جهت نظرا عباره آنجه صلاح یرینه فساد قائم اولور .
صلی الله علیه و سلم افندیمزك مثلی مجراسنده وارد اولانه شو حدیث شریفه باقه
[ان المنبت لا ارضاً قطع ولا ظهراً ابقى] یعنی بر یرده قدرتنده قطعه
سرعت کوسترده‌ن دابه‌سی اوزرینه بنیله‌جك درجه‌ده بیتاب دوشورده‌ن
قطع راه ایده‌مدی یاری یولده قالدی . دیکر بر حدیثده ده « من شاء هذا
الدین یغلبه » وارد اولدی . طاقتی فوقنده عبادته ملازمت و دینك
احکامنی منفیه‌نه مقاومت کوسترمك ایسته‌ینلرده دینه غلبه ایتمشدر .

وبتو يمقبوللق يانه براقيه. واوكا [السلام على السيد الكريم] دير.
سنك بادئ حضرتكده سكا قلبه خليفه عاقللكك النده در. روح او عاقللري
آلير. حضرت قدسه كيدر. و ساجد اولرق يره قپانير. بوكجده يا قلانجه
وحضرت قبول اولانه يا اچيق جالمقدر. قپي آچيلير و باشي قالديرير. بو
تجليده كنديسي ايچين حاصل اولان و حقيقتده النده كي اعمالنه دوشر. و
كيزلديكي شئ نه ايدر. و ديركه «اوكا خليفه اولرق بني سكا سلطانه قيلانه
فلانك اوغلو فلانك الندن اعمالي بادئ حضرتكده قبضه ايتديكي ملكوتي ايتديكك
بتونه خراج نقابه رفع اولوندي.»

حمده ده شويله دير: «يازيلمه ده اول امام مبين ديده آدي يازيلمم امام ايله
اونى مقابله ايديكز.» برحرفي بيله اكسيك اولمايه رق قارشيلاشديريرلر. و
اونك زماني عليينه رفع ايديكز. ونتيجه رفع اولونور. بتون رفع كيفيتي سدرهٔ
منتهاده واقع اولور. بو اعماله نظام ولايه اولماياه ذهاساير مكاره واير
اونك ايچين سما قاپيلري آچيلماز. و اونك محل وصولي خلق اثر اولور. اوراده
واقع اولدوغي واقع اولونديغي كي خطاب اوراده واقع اولور. ونتيجه توديع اولونور.

[ان كتاب الفجار لفي سجين] [ان كتاب الابرار لفي عليين]

حمده سدرهٔ منتهاده روح قدسيه ديركه اي قولم! اثنه عمللرن سني بزه
رفع ايتدي و سني بو مقام اعلا و اسنايه كتيردي. سماتك يانينده حاضر اثمه
و صاحبنه بر باخه! اوده نقابه. اللهك كنديسنه اولان لطف و احساني كورر.
اوش حمده ايله مستغرق اولور. اونى مستغرق ايدن حمده بو، بم سكا فضلي و
كرمدر. دير. و حق يا الير. بو اولماسه يدي بو حضرتده زائل اولمه كيفي صحيح
اولمازدي. ثلكنة كلامنه اثابه ايچين حمد شئه برسبب قيلدي نتيجه كم [

اونده نه اوكا رجعت ايده جكدر. اوكا رجوع ايچين اونده نه برشئ ايچميه.
سنك كيزلي آشكار بتون عماللكه اونمقلدر. كربه كوردوكلك برشئه او
باقماز. سنى نها ايتديكي يره سني بولوب يا قالدرمز. بعج ومفع اولدنغك حالده
و سكا اراتديكي يره سني غيب ايتمز.

اي سيد كريم! حضرت قلبيه وحيدينه سكا و سنده الله ايچين جبا ايتديرلم
كيفيت وصولنه ذر بزه تعيه ايده جهت تنزيهدر. حضرت حسيه نتيجه بزم ذكر
ايديكز محسوساتي اخذ و جبايت ايدر. حيال اونك اثري وحس صاحب
خراجيدر. مختلف منفذه آيرلمه اولان بتون محسوساتي خواص آلير، صاحب
خراج اولان حسه تأديه ايدر. او ده خزانهٔ خياله ويرر. اوراده كنديسنه
رفع اولنان شئك جنسنه بر رسم آلقاب ايدرسه. محسوساتدن اوندن
زائل و تخيلات اسمي حاصل اولور. صوكرا خيالي ذكر و تخطري سلطاني النده
صاحب خراج اولور. اونى حفظ و تخيلات اسمي اونده مذكورات و محفوظات
انتقال ايدر. صوكرا ذكر فكرك لطفي النده صاحب خراج رجعت ايدر.
و فكر او مذكورات و محفوظاتك يانه كيدرك اونى تدقيق و تمحيص ايدر.
دقورتار. ورعيهي اوندانه صورار. حمه، و باطل آراسنى آيرير. زيرا
حسك غلطلري چوقدر. مذكورات اسمي اونده منفكراته انتقال ايدر. اوراده
مذكوراتي تمحيص و ياكليشلق شبه و حسه رد و صحيح اولانه شئ اونده اخذ ايدوب
حضرت عقله كيدنجه فكر عقلك تحت سلطنتنده صاحب خراج اولور.

فكر حضرت عقله واصل اولنجه كندى ديكي علوم و اعمال منفصله ايله يانه كيدرر
سمعك و بصر و لسانك عمللرنده! ديه رك هيئتك حقني استيفا وعلوم
و اعمالك اسمي معقولاته انتقال ايدر. وزيرا اولانه عقلده او معقولاتي آلير.
روح كلي و قدسيه كيدر. نفس ناطقه دنده استيذانه ايده رك يانه كيدر.

[وكلمته القاها الى مريم وروح منه] بيورردى
[يصعد الكلم الطيب والعمل الصالح يرفعه] .

اعمال اكمی معقولاتده روحه اصل ونقل اولونجه اوكا ارواح اكمی اطلاق اولنور . حق سبحانه اوكا نظر ايدنجه او اكمك حله فاخره سی اوكا كيديرير . بنده جلالی او سقفده اوطورور . اوكمی او واحده ، اسراره نقل ايدر . اشته قائلك [تزكوا الاعمال] يعنی عمللر تزكيه ايدر . واردر . قولك معناسی بودر . اونك انتقاليله اكملرده اوكا انتقال ايدر . او ذاتنده بردر . قولك طاعتده اولان حركتی نه شريفدر ! بر بابده او ذاده يعنی حضرت عقلده ظاهر وباطن ، شريعت وحقيقت ، عمل جوارح وعمل قلوب اجتماع ايدر .

سيئات اعمال خزانه خياله اولان صالحاته ايله فلك اثيرده عالم علويه عائد صالحاتده آرتير .

ای سيد ! سماوات علانك يارلديغی هر اعماله ملازم اول . علوم نزهت ذكراتيه بكتر اعمال نوعنده دكلدر . زيرا علوم مسلوعاته كالدر . معارف يوكسه نجه هر معرفت معروفيله دوردر . اللهی بابك علمی يوكسلنكه عملك نقائصدن مقدس ومنزه اولسون . لله الحمد . لله در القائل !

[ظهرت لمن ابقيت بعد فنائه فكان بلا كون لانك كنته]

فانی اولدقدن صوكره بقا رتبه سنه مظهر قيله يعنی كمسه ايجه ظاهر اولدك او فانی كونده وجودده ملابس اولمايه رق موجود اولدی . زيرا اوندن موجود اولان سنسه .

— اون ايكنجی باب —

[بدنه مدينه سنه هجوم ايدنره قارشی كوندريلن ايلچيلر]

ای سيد كريم ! بيل كه عقل شهوته غالب كلنجه ملوكك دشمننه كوندره جكی

ايلچيلر فطنت ، ذكا ، شجاعت ، وفا ، سخا ، صدق ، ديانت ، امانت صاحبی اولماسی ، اقامه حجته مقتدر . موضع كلامی عارف بولونماسی مقتضی كلمكده در زيرا ايلچی اونی كوندرنك قدر ومنزلتنه دليلدر . ايلچی بو اوصافی حائز ايسه كوندرنك ده بو مثابه ده اولديغی بيلنير . زيرا اونی كوندرنك عقلی عقلی اولماسه او ايلچی يی ديكرلرندن تميز ايده مز . اكر ذم وصف ايتديكمز ضدی اولورسه يالانجی ، خائن ، پرحرص ، فكر ورأيی سخيف ايسه كوندرنك ده سخافتنه حكم اولونور .

بو تقرير ايدلنجه توحيد وصداقت فكر وعزيمت ، تدبير وثبات قصد وجزم ، استبصار تذكر ، خوف ، رجا انصاف وبو صفتلره مماثل وصفلری حائز ايلچيلرينی مدينه هجوم ايدن دشمنلرك ومطاع اولان هوايه قارشی كوندرر . دشمنلره قارشی كوندرهجك ايلچيلری بو يولده اولان ملك فلاح بولور . وقايه ايدر . دشمن محبت قاطعيله ازاله ايتمش اولور . بعضا هوی انقياد وشر يايغی قصدنده ايكن خيری قصد ايدر . ومقابله ومقاتله دن ده قورتولور .

شقا هجوم ايدن دشمنلكی فساده ساعی اولان هوی ايلچيلری كلورسه اوندره قارشی سرتلك ودرشتلك داوراتمه . زيرا ايلچيلری ناچيز كورمك عدم سياست اثريدر . هوانك ايلچيلری حرص ، كذب ، خيانت ، غدر ، جبن ، بخل ، جهل ، سوزسويلمكده عجز بلادت وبونكا مماثل وصفلری بولندقده بری شقا كلورسه نفرت ايتمه واونلری حقارتله كورمه ! كريه وقبيح سوز سويله . قولاق كريكه اونلرك قولاقلرينی وكوزلرينی نقد ايتمه اولوسيك ملككك تخته اوطورر . مجلسكده اونلرايچنده بريرآير . وزيرلر اولانه عقل امرائنك كه شقا رجالنه اتيمه . زيرا او سياسته واقفدر .

اكر حرص ايلچی اولورده سوز سويلرسه شقادر غدری وسوزلك حقيقتنی سويليهن آنجق عقلدر .

عقل دیرکه « سنك حکم و سلطنتك آلتنه کیرنجه هوی ده بنم کبی سلطانی
سکا کوندرر. اکر کوندرملك ایسته‌مزسه حرب مأذونیتنی ویر. مال جمع ایتدکجه
دوشکون اولدیغی و شریعتك کتیردیکی شیئه مخالفت ایتدیکی اشعار ایدی »
سن اوکا دیرسك که : ای ایلچی ! بزم عندمزده سنك بکاننك
عظم و منزلتك کریمدر. او سنده بو سوزی البته بر سوینمز. زیرا
او بویله بر سوزه سلطاننده ایشتمز. لکن ای ایلچی ! عقلك نظریات داغ(?)
حقنده « اعوذ ربنا ام لا » دیدیکنه بر ماده‌ده اتفاق ایت. او اوته
ربمز دیر. سن ده اوکا : ایچنده بولوندیغمز شو داردن رحلت ایده‌جکمیز
یوقسه ایتمیه‌جکمیز ؟ دیرسك. اوته : رحلت ایده‌جکز دیر. سن انقلاب
ایتدیکمز آلهمز یوقسه باشقه‌سی ؟ دیرسین. او ده سکا الله‌در دیر.
سن اوکا شرعه و دینه مخالفت ایدن نه ایله وصف اولونور ؟ دیرسین. او ده
شقاوت ایله دیر. اطاعت ایدن نه ایله موصوفدر ؟ دیرسك سعادت ایله دیر.
سن اللهدن مستغنی قیلاجق بر فرد وارمی یوقمی دیرسین. او ده خیر یوقدر
دیر. سن اوکا ای حرص ! شو هوانك ایلچیسی سنك ، و بلکه سن ده
اللهك ازلی اولدیغی شیئه دعوت ایدیورسن. فرح ایت که مال طلبنه
دوشکونسك. کاشکی دوشکون اولماسه‌ك !
اللهك تقدیر ایتدیکی شیئده فضله‌سی آلدانمق دوغرو اولورمی ادب اولماز
دیر. سن ده ای حرص ! سنك حقیقتك باقیدر. لکن او حقیقتی قناعت
و رضاته(?) حذایه(?) ... که مسعود اولسین. دنیا فانیدر. ازلیه(?)
برابر فانیدر. دار آخرت خیرلیدر. ای حرص ! بورادن سنك منزلتکدن
برشی اکسیلدی‌می دیرسین. او ده دیر ، و انقیاد ایدر. حرص ده علم
و دین یولنه توجه ایدر. و سنك سلطنتك قوی و هوانك ده ضعیف اولور.

خیانت ، کذب ، فجور کبی ایلچیلرله برابر بولونورسه‌ك نه بویله یاپیسك. سوز
اوزاماسه بدی فقره ایلچیه اسلام و انقیادی یاپنجه قدر و تنزلنده‌کی تنقیحاته
کوره تأثیر حجت اقامه ایده‌جکی ذکر ایدرك. زیرا اصل اولان اسلامدر.
هپسی ده سنك ایلچیلرك خلافنه اصللرینه رجوع ایدر. زیرا اونلر ابدیاً
سکا دونرلر. اونلرك غایه‌سی سویله‌جکی سوزی هوانك قبول ایتمه‌سیدر.
خائب و خاسر دونرلر. بو حقیقتلری بیل. دشمنك کوندره‌جکی ایلچیلرله ناصل
قونوشولاجغنی سکا بیان ایتدم. بونلرده بر ایله اولان مکالمه ایله دیکرلرینه
استدلال ایدرسین. بونکی مجلسی خراتی ... مریدلرك خلاصی(?)
بولکونه آز کوریورسك. اونلر بو ایلچیلره قارشی و سرت سوزلر صرف ایدر.
بونلرده ... عقلك خبرلرینه کیردیکی کوزسه اولورسك. اونلك ثباتی
دوامی یوقدر. شفاء اوزنکه آچلمیز. بوراده‌کی حقیقتلر ، بابلرجه
ایده‌یه‌جك درجه‌ده کینشدر. مختصر اوله‌رق چیقارمغمز مقصد اوزرینه
دوشوب بیان ایتمکده ... ادراك ... و فقط مشغول اولمقده‌یه
واز کچدك. بو قدرینی کافیدر. والحمد لله رب العالمین
والصلاة علی نبیه.

= او نه وجی(?) باب =

[سرعسکر و اردونك سیاستی و مرتبه‌لری]

ای سید کریم ! بیل که اردو بر ملك اهالیسنك طوپلاندیغی یرك قائم
اولدیغی ویرحله(?) و ... طوپلانه قازنیلیر. ملك بر بیلدر. اونك
درجه‌لری واردر. انشاء الله اونلری سکا بیان ایده‌جکم. بو درجه‌لرکه سنك
کوزل و صفدرك دیو کسك حضورکدر. مملکتك ... و سلطنتك دکری

اونك اوزرنده دوندر، اونکی اصطفا ایت.
قالانه اوده بو درت دینك امری آلتنده در. شکادورته اونلره حملر نظر ایتدیکده
هر بری سلوم بر طریق ایله ملکی تدویر و تدبیر ایدرلر. بو اوتی ایکی امرده
دولابی درته اعتبار ایتدن. بر شوکه درته علده عائد بسیطلرده
ایکیجی احلدر. بسیطلر نامتناهی بر قادار عددلرك ترکیبنده اجلدر. عددلرك
بسائطی بر دن اوناقدر در. بسیطلرده اون عددی جمع ایدن یالکز درتدر.
زیرا درتك حقیقتی درتدر. اونده برده اوچ واردر. اوده اوچ ییدی اولدی
برده ایکی واردر. اونلرله بر طقوز. دکری قالانه بر ایله برلکده اون اولدی.
حالبوکه اون عددده تشبیه اون عددی تضعیف ایدن بر عدد یوقدر.
شو حکمت تضمن و بالقوه باقی قالانه قوتلری حل ایتدیکنده دولابی برادن
اصطفا ایتدن. و ملکك درت ایله قائم اولدوغنی بیلدك. بونك ایچون
حمله عرش سکز اولدی. نته کیم الله قیامت کونی و حقنده [ويحمل عرش
ربك فوقهم يومئذ ثمانية] بیوردی. يومئذ قولیله قیامت
کونه اشاره ایتدی. سنك ملکك اولان بر حیوانی عالمك ملکی درته بولدقجه
او عالم درته جمعیت اوزرینه قائمدر. عالم کبیرده درت عناصر اوزرینه
قائمدر. بو قرقیجی بابدر. درته نسبتله بابدر. اونی سکا ایراد ایتمك فائدهسی
اولدوغنه بزی مقصددن چیقاریور. دیکرلری [illegible] اونی درده
[illegible] سکا [illegible] ایتدك. اوندن سکا فساد [illegible] درتدر.
ملککه افساده درت جهتدن صاغ، صول، آرقه اوكدر. اوندن
سکا فساد [illegible] کلیر. الله [ثم لآتينهم من بين أيديهم ومن
خلفهم وعن أيمانهم وعن شمائلهم] بیوردی.
داها زیاده سنی ذکر ایتمدی. زیرا تحت ایله فوق قالدی. تحته قلنجه

سنی اوراده دعوت ایدر. فوقه، تنزل الهی یولنك محلیدر. هلاك اولمامه
ایچون اوراده یا قلاشمه. اوراسی قضا وقدر یولیدر. او یول الله حاصدر.
مخلوقلر ایچون اوراده یول یوقدر. ای سید کریم! سکا لابد اولان بو
درت جهته باقمقدر. سکا کلهجك فسادلر بو درت جهتدندر. بو درت جهتك
هر برینی اتباعیله، عسکرلرله بر جهت یاپارسك. اونلرك حمایه ایدر.
امن و عافیتله ثباتکه سبب اولور. زیرا سنك دشمنك غدار و حقیقتدر.
مقاتلهیه مقتدر دکلدر. اونك حیلهسی غدر و خیانتدر. بو درتدن
[illegible] ترقیه ایدر سك هال [illegible] اولور. دشمن هر جهتك طرفندن
کلیرسه اونکی [illegible] ایرمکدن منع ایدر بولور. خوفی یمینکده، رجائی
شمالکده، علمی اوکنده، تفکری آرقهکده [illegible] دشمن یمینکدن کلیرسه
خوفی اوده [illegible] بولور. دفع و رفعی ممتنع اولور. دیکرلرنده بویلهدر.
بر ترتیب یاپیده. زیرا دشمن بر جهتدن کلیر. خوفی یمین ایله تخصیص
ایتدك. یمینده جنت شمالده جهنم موصوفدر. دشمن صاغ طرفندن کلیجه
جنت عاجلهیی یعنی شهوات و لذائذی کتیرر. او لذائذ سکا کوزل کوستریلدیکجه
[illegible] اوکا خوف عارض اولور. اونی لذائذ و شهواتدن
منع ایدر. خوف اولمسه ایچنه دوشر. دوشرسه ملککه هلاك اولور.
خوفك ایچه بو موضعده اولمسی واجبدر. اونی جهتلردن تشبیه بریرده استعمال
ایتمکله یأس و نومیدی حاصل اولماسین.
اشیائی یرلی یرینه وضع ایتمك اصول (حکمت) [illegible] ایدر. انسانلر ایچون قرقو، عسکر ایچون
کیبدر. عسکر [illegible] یا دشمنه حرب ایده جکی و یا دشمنه هجوم [illegible]
[illegible] کندیسی و مملکتی قوت ویره جکی وقت آلیر. بوراسی موضعدن تشبیه بریرده
استعمال ایدرسه جاهل و عقل فکری ضعیف اولدوغنه حکم ایدیلیر.

ويروزه ومبارزه كيفيتنى اوكرادرسيڭ . زيرا اونك عزم ومقصدى سكا
تكافيدر . بو نده ناچارلرده ده حال بو مركزده در .
اى سيدكريم ! اى آقام . بزيم وتحريرايتديكم . سن بو ترتيبى كوزته
اثناءاثنده مسعود ومغبوط اولورسك .

= اون دردنجى باب =

[حربك سياستنه ، واثناى حربده اردو ترتيبنه دائر]

اى سيدكريم ! ذاتكى محافظه ايت . وكندكه ال نزيه واك حصين برير
انتخاب ايت . اوراده آيرلما . اورايى سكنايرى قيل . ايمه اول كه اوسكنى
ايكى آياقدر موضعى اولانه كرسيدر . بو منزل دار سلطنت ، ووزرەسى عالى
دشمنه حصن شرفيتدر . بالذات حربه مباشر اولما . زيرا سن هلاك اولورسك
ملكك ده هلاك اولور . حضرتكده قالورسك ملكك ده قالير .
حربه مباشرت ايچون سكا ذكر وترتيب ايتديكم وجهله رئيس وامرلريك
كوندر . اونلر قورتارر . ويا هزيمته اوغرارلرسه سن قاليرسين . وكنديكه
امداد ايده‌بيلك رجال وعساكرلكه برابر ملكك ده قالير . كورمييورميسك ؛
فرع غدر ، وهلاك اولورسه اصل اونى جبر وتلافى ايدر . واغاچ دال
بوداقدن حالدر . اكر اصل هلاك اولورسه اغاچ تماميله بوزولور . ملكك
اصلى ملكدر . اونك عدل وبقاسيله ملك باقى اولور . ملكك هلاك
وجودى ده ملكك هلاكى ديمكدر . دولت بر جسددر . روحى ملكدر . روح
هلاك اولونجه جسد ده هلاك اولور . روح باقى اولدوغى حالده جسده بر
فساد اوغرارسه طبيب اونى اصلاح ايدر . سنك طبيبك سنك تدبيركدر .

واشتهاره اوغرار . اكر دشمن سكا طرفندن حمله جك اولورسه يأسى ولومنيدر
اوغراسه والله سوء ظن ايتمه اولدوغى حالده حكم . انك اونى دفع وازاله
ايدر . اكر اوكدن حمله جك اولورسه قولك ظاهرينه حكم . وسنى تجسيم و
تشبيه كوستررر . دشمنك سكا اولاكركى منع ايده جك سنك ايچون علم قائم
اولور . تاكه خاسرلرك قسمنه اولمايه سين . آرقه كدن حمله جك اولورسه ،
فاسد خيالك يوزندن سكا بر طاقم شبهه لر عارض اولور . او شبهه لرى دفع
ايچونده تفكر قائم اولور . زيرا بو اشيانك شبهه لرده عبارت اولدوغنه
مطلع اولونجه بر قرار دوشونمز واشدرمازسك ملكك هلاك اولور .
سلطانك اولدوغى شو حدودده درت جهتدن قتله دشمنله حرب ايتمكه سنك
ايچون يول بولونامانز .
سكا ذكر ايتديكم وجهله بونلرى ترتيب ايدرسهك مملكتك مصون اولور . و
دشمنك هجوم امكانى قالماز . اوده عددى اونزنيه برشئ زياده ايتمه كه بساطكه
حلولده دشمنله قايشيلاشمايه سين . بز عقلنك محافظه ايچون اوده عددى
قيلدق . زيرا حدود تجزيه حقك اوناوله اونددر . امام ، خلف ،
يمين ، شمال ، فوق ، تحت ، قبل ، بعد ، كل ، بعض .
ملكك بو سلامتى ذاتك حضرتنده بقاسى اولانه بو حدوده حق تجزيه ايديه
ابدى سعادته نائل اولمش اولور . اكر دشمن بزم ذكر ايتديكم قاعده لردن بر
قاعده نك حدندن تشبث ايتمك ايسترسه ، حاقيقه كرى چكيل ، واليشى كنديسنه محتاج
اولدوغك وشو حدلردن برحدايله تحديد وتخفيف ايتديكك اردو امراسنه
براق . هر حدك برامرى واردر . اوامر ايچين بوننقباسيله ، عوفاسيله
اوامرله پايتنده دورور . دشمن حمله جك اولورسه مقابلك قوللايلاشر . و
هاليكه جانبندن حمله كه باقار . واوطرفدن بولنانه امرى چاغيرر .

نفسکی محافظه ایت، دشمنکی او نفسه صالدیرما.

مکیده‌ده دشمنه قیلیج، و ایکی طرف قارشی قارشیه چیقارسه‌ک، علم ساحه‌سنده دور. چونکه حضرت عصاسی علم دریاسنک حدتنه دور. اکر سنک ایچین بر یول آچیلیرسه اوراده کیر. زیرا دشمن سنک ایزیکی تعقیب ایدر. علم، دریاسی قایجیدر. عجب و شیطانه اویقانی بر طمع ایدر دشمنه علم دریاسنه کیررسه دریا اونی اورتر. و حزوری اولورسه اوراده قالیر. و حرب ایتمه‌ده، اذیت چکمه‌ده بوغولمه اولور. لعنة علیهما [طلبنا العلم لغير الله فابى العلم ان يردنا الا الى الله] دیدیلر.

بونک ایچین دکل، اسباب هوی دولاییسیله علم طلب ایتدک. علم الله رجوع ایده‌ره قلمکله زیاده ایمانی ایشدی دیمکدر. ایشته بو مکر الرحمنک آنی کوزلیدر. « والله خیر الماکرین ». زیرا فرعونه حضرت موسانک ایزنی تعقیب ایتدی. و مکر الرحمنه غافل اولورسه هلاک اولدی.

اکر دشمنک سقاسی، علم طلب ایت، ابنای زمانکه فائق اولور، و ملوکک خشوع و انقیادینی قزانیرسک. هله ده سقا قارشی علمه افتقار ایتمک مجبوریتنده قالیر. دیرسه بو شیطانک خطره‌ده صاقینی. دشمنک سوزنه سیرین. طلب علمه باشلا. زیرا سنک شیطانک و هوا و هوسک عموماً علمکله فرح دویار. علمک ابا ایتدیکنده و یالکز حقیقی دیردیکنده اونلر غافل و محجوب اولدی. حالبوکه بو مسئله‌ده ابلیسه عالم اولان هیچ شبهه‌ی. ابلیس علم ایله ضلالتده قالدی. [انا خير منه خلقتنى من نار وخلقته من طين] دیدی. عبودیت یولونده الله‌ه تشقه‌نه سجده ایتمکی بونک ایچین خطا ایتدی. « حالبوکه ابلیس بونی علم ظن ایدیردی. » ضللت « یعنی شاشیردیم. » ضلالتده قالدیم دیمسی علم ایله‌در.

بونده‌ن دولایی طلب علمه تشویق ایدیور. لکن کندی عیب و قصورلرینی و جهلنی اورتایه قویانه علم اولدیغنی بیلیور.

ایشته ای سعید! خیراته دائر توبه طلبلرک بو یولدر. دشمنک فاسد مقصدلری سنی خیراته تشویق ایدیرسه او خیراتدن رجوع ایتمه، زیرا عملی ایدنه مرائی بطال مخلصه کوزلدر. زیرا عملی خالص اولماسه ده مستتر اولدیغی قلب ایچه خاص اولانه نوردن خالی ایمکدر. اونی بر لحظه‌ده اخلاصه کوتورر. و توبه طلبه عملاری قلب و قبوله قرینی ایدر. بونک ایچین دشمنک خرقه و سعی چوق قالیر. زیرا سنک حقنده ایکی منقلب اولانه شو افعاله تشویق ایدنه اودر.

حربده عسکر ترتیبنه کلنجه؛ بونده اولکی بابده ذکر ایتدیکم کبی، سنه خواجه‌که برابر قلبده تمکنه اول زیرا بو حال، منظره‌ی دشمنه قورقودوره‌جکی دیمکدر. دشمن — الله لعنت ایتسین — سنکله ابدیاً مقابله و مقاتله‌یه قالقاماز. او دشمنه یالکز سقا عذر ایتمک ایستر. اونک سقا قارشی اولانه مقاتله‌ک خواجه‌ک ملکله برابر بولوندیغی زمانه دیمکدر. رد و قبول سقادور. دشمنک لایقیله و کمالیله عسکر تشکیل و ترتیبی شو امر عاجل دائرلیدر. حرب ایتمامکده او کاربرخانده قائمه ایتمز. سنک او نفسه برابر غائیک عذر موضعکزه صاقینمه‌دیر. اکملا. والحمد لله رب العالمين

— اون بشنجی باب —

[بو مدینه دشمنلرینک مغلوبیتی و بوکا دائر تنبیه]

بیل که عدد وجودده اسرار الهیه‌دن بر سردر. هر عدد قرآنده و شریعتده مذکور اک ایکیده او ده ایکییه قادار موجودلق مقصدیاره ایتدی. زیرا عددک مرتبه‌لری وارتقدر.

احاد عشرات مأتلر ايله الوف . عددلرك اكثرى دفعه‌ده قرار قالير هر بيرينك نهايتى
واردر . تكرار ايدلمجه آلتيده حساب قاپيلير . بز ديدك كه اوده ايكى نهايتدر . زيرا
عالم انسانيتك نهايت تركبى بر وجهله اوده ايكيدندر . زيرا اوده‌ر ايله نهايتده در
درت مولداتده مركبدر . بر قوم بو عددلر اوزرينه چوق دوشديلر . واونده
برچوق علم چيقارديلر . واو نقطه توحيده دلالت ايتديلر . بو مختصرده شرحى
اوزونه كيدر . صدده دونوب ديرزكه فى واسطه‌سيله دكل او واسطه‌سيله واحدى
مثله حمل ايدرسه‌ك ايكينك وجودى ظاهر اولور . واحد عدد دكلدر حالبوكه
اوندن عدد نشأت ايدر ، اونك عدميله عدد زائل اولور . او عددى ايكيده
تركيب ايدرسك اوچك واحده تركيب ايدرسه‌ك دردك وجودى ظاهر
اولور . اونى بكيده اكسلديرسه‌ك بيلك زائل اولور . ايمدى او اصلدر .
عددلرك اولى ايكينك برلشمه‌سيدر . فردى عددلرك اولى اوچدر .
ايكى هم شفع و زوجك يعنى جفتك اصليدر . اوچده هم فرد ووترك يعنى
تكك اصليدر . جفت تك تقدم جنسى بر نقطه‌در . اوچده اول دردك
بولونماسى اصلا ممكن دكلدر . درتده اول بشده بويله‌در . بو عددلر
هر زوج وفرده محصور اولدوغى تقرر ايدنجه اوراده زوجك فرده
غلبه ايتديكى مواطن ده واردر . انسانه لايق اولان كنديسنك وشقه‌سنك
هواسيله محاربه ايتمكدر . كندى هواسيله حرب ايدن مباح ويا معصيتله حرب
ايتمكدن خالى دكلدر . البته معصيتده ، البته مباحده كندى هواسيله حرب
ايدن زوجى فردك زرينه صالدرمشى . شقه‌سنك هواسيله حرب ايدن آنجه
معصيت حالنده فردى زوجه صالدرمشى . زيرا او زوجى فرد اوزرينه صالدرر .
توحيد ايكيدر . برى توحيد احديت ، (ديكرى توحيد فردانيتدر .)
توحيد احديت : امت اسلاميه‌دن عامه‌لرك توحيديدر . بو توحيد

فاسد اصل اوزرينه قورولمش اولانده صحيح مركب توحيددر .
توحيد فردانيت توحيد محمدى و موسويدر . امت اسلاميه‌دن علماى
عارفينك توحيدى صحيح اصل اوزرينه قورولمش توحيد صحيحدر . ايمدى توحيد
احديت هر موطنده هر شيئه غلبه ايدر . او توحيد صحيحك دائمى غلبه‌سى
چوريه‌سنده صاحبه . توحيد فردانيت بعضى مواطنده غلبه ، وبعضى
مواطنده مغلوب اولور . غلبه مواطننده اولانده توحيد فردانيتده آيرلق
مغلوب اولورسه توحيد احديته ملازم اول . بو بابك اسرار عظيمه‌سى احتوا ايدر
اختصارى ايسته‌مكزايچه او اسرارى ترك ايتدك . زيرا بعضيسى بعضيسنه
علاقه‌دار و مسئله‌لرى چوقدر ؛ بعضيسى آكلامق بعضيسنى آكلامغه متوقفدر
بو اشارت عارفه كافيدر .

- اون آلتنجى باب -

[بر كيمسه انسانيتك اقامه واداره‌سى ايچون فصللرى اوزرينه روحانى
غذالرك ترتيبى حقنده‌در .]

بيل كه غذا هر متغذينك بقاسى ايچون موضوع بر سببدر . متغذى
اوندن مستغنى اولماز . بز مله جسميه آراسنده‌كى مى لفظ ، جسميونك
غذا عد ايتديكى اشيا حقنده‌در . بز غذانك عدمى برجهته كوره جميع حيات
اولان حرارت و رطوبتك بقاسيله متغذيده حياتك بقاسى ذايله‌جه
سنه‌لرجه اونك ترك واستعمالنى تجويز ايده‌رز .
هم كنديسنده حياتى باقى قيله اوكمسه‌لى دائما تغذيه ايدر . واو كمسه‌ده
قالير وپيشار . جسميون اصغرى حياتك وجودينه بر سبب كورييور .
بو فصلى لفظلره بولونماسيله بر قيلاده و مناقشه‌يه محتاج دكلدر . زيرا
تصوف طريقى مخالفلره مجادله‌سى اوزرينه مؤسس دكلدر . اونلر عينه جميعه
اف ايله برابر و تقليديه مشغولدر .

نعمتلرینک تجلیکاهی ربیع زمانیدر. اوده دار حیاتده که حیاتک طبیعی اولدیغی
حار و رطبدر. بونی تفکر ایدن عملده دوشکون اولور. واونک شدائدی
اوقاتجمسز قیلر. چونکه غذائی دوشنمم دائم دار امیداتیدیکی سینلر یوکلر.
اشته بوآنده تجللك رمانیدر. اونک اوائل کبی آخری یوقدر.
یازه قلنجه بوموسم صحیاده دیا یسدر. اوده آتشك طبیعیدر. سقالری
اولانه کندیکه غلبه ایتمکده. ای سید! بوفصلده فکر تنجوخت حالنده در.
التهابه نقتدر اولمادیغی عمللر ضعفده بایدی چکیر. یاشی یاتی آلمه
فکری آزالمه کیمه جهنمده واونک شدتلجیده در. [واذا الجحيم سعرت]
آیته نظرات. دقیاسنك صحیا قلنی. وصوسزلغی، وانسانلرک حوضده
قوغولماسی دقائده ترلجیده بوغولماسی، دبوصیاتی قورقونج حاللری
دوشوند. بوفصلده نفسك غذائی تدارك ایتمك لازمدر. زیرا عالم
سعادته التجانجه لازم وملائم اولانه حال بودر. بو، جنته بر حالتدر.
صوڭ بهاره کلنجه، اوده اوجنجی فصلدر که بارد و یابسدر. بوموسم اولومك
طبیعیدر. بوفصلده تشعلانجه وغذاکه موافق اولدیغی موت وکراتی
ووحشتی فضله دوشونمکدر. توحید ایدمی، یوقسه شرك ایدمی انفاسده
خفا ایده جك؟ خصمك عجبا قارشیکه نامل چیقاجه؟ اجل کلکی روحکی طیب
اولارق می؟ یوقسه خبیث اولارقمی نزع ایده جك؟ سما قاپیسی آچیلهجقمی
یوقسه آچیلمایهجقمی؟ اولورکه عللینده می یوقسه سجینده می بولونه جقسین؟
اشته آخرت ولادتنیك برنجی موطنی بودر. بوکونه دنیانی حالنده
شوجسم مولودك مشیمه سی کیدر. موت ایله ولادت بونکانجه واقع اولور.
الله [وَاللهُ اَخرَجَكُم مِن بُطُونِ اُمَّهاتِكُم لا تَعلَمُونَ
شَيئاً] بویوردی. علوم آخرته دکوره جك مبتدء عائد اموره ده

وارادلمه اوغره نه کبی لایقه اولور؟
بیل که ربیع فصلی حار و رطبدر. اوده حیاتك طبیعیدر. نفس حرکتده
کزمکده تنزهده خوشلانیر. حیوانات ونباتاتده طبیعی حرکت زمانی بو
ایکی بهار موسمیدر. نفس حیوانی اهتزاز ایدر. اکر مرید نفس حیوانی یه مساکه
ایدرسه خطا ایدر.
ای سید کریم! زمانه طبیعته اولدن برتی دیرسه اللهده قورقه. اهل
مملکتده بعضیسنك طبیعی بوکا بکزه رکورورسك اونی وظیفی ترك ایتمه
وزیرك اولانه عقد امر ویرکه حد تنكاری اولدن فکره اوراتیسوند.
و[اِنَّ فِى ذَلِكَ لَعِبرَةً لِاُولِى الاَبصَارِ]
«فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت وانبتت من كل زوج بهيج»
«حتى اذا اخذت الارض زخرفها وازينت» کبی آیتلرده مندمج امور
شرعیه یه دائر قوه حافظه سنده کی سیدی آلسین.
اشته ای بونی نفسك حیاتی قیلدی. بوفصل ربیعده بوفصله موافقه
غذالی آرامه والمله یجه مرید حرکت ایدر. مرید کندیلسنده اولمایانه
مجاهدات شاقه نك اسرار معاملهسی نفسنجه آلیر. مقامات علمیه سنك
ویردیکی سنه وشرعیاتك احکامی ایفایه باشلار. اونی ایفاده شدت
ودارلق کورمز. مصنوعاته باقار. عبرت آلیر. مصنوعاته باقدیغی زمانده
بصیرتنی مشهور صانعه قارشی اجاله ایدر. او مرید بوحالات ایله تخلقه
وتحققه ایدرسه کزر ودولاشیر. تنزه یرلرینه کیدر. ازهاری سیره
قویولور. دریالی تماشا ایدرلر. ومشاهده ایتدیکی قادر جنتده
اولانه ازهار وانوار وانهار تجلیاتنده، واللهك اولیاسی حقنده حضرلانمش
اولدیغی کوناکون نعمتلرنده عبرت وبصیرت ثمره سنی طوپلار. زیرا جنت

و وعد و وعیده دائر اللهڭ قولنه خلافلغینی سیلرده فتوحات حقی
اولنجیه قادار سنڭ ده بوکونکی حالڭ اخفیدر . ایشته سنڭ ایچون
بونلری فقط دوشونمك زمانی حوتڭ بهار موکیدر .
قیشه موسم بارد و ناطبیدر . او ده برزخڭ ضعفیدر . سنڭ ایچون
بو موکده لازم اولان غذا الکی منزله آراسنده بولنان برزخی دوشونمکدر
عجبا فرعونڭ آل و اتباعی کی جهنمه سوق اولنانلرده می قسمده میسڭ ، یوقسه
مؤمنلر کی جنته داخل و اوراده نعیم دائم ناك اولارق نمره دمیسڭ .
بونلری دوشون . ایستر مخالفات ، ایستر مباحات عائد ضایع ایتدیکڭ
نفسلریکی و سنده آرلیجه برزخڭ احوال و اهوالنی تفکرده غافل
قالمه . بو وقتده اللهڭ سنی تکرار دنیایه کوندرمکنی اومیورسڭ . بو تمنی
فائده ویرمز . الله سنی بر دها بو دنیایه کتیره جك دکلکه بو بابده تحسر
و تأثرلکی آرتیریورسڭ . فکر صحیح و علم راسخ ایله بو موکمڭ حسرت
و تغابن زمانی اولدوغنی ، و تغابن یعنی قیامت کوننڭ سکا فائده
ویره جکنی یقیناً بیلدیکڭ حیات دنیاده سنی جد و اجتهاده تشویق ایده
بو آندر . و بو آنده سنڭ بو حسرت و ندامتڭ توبه در . نته کیم الله [
الا من تاب وآمن وعمل صالحاً فاولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات]
و [لیست التوبة للذین یعملون السیئات حتی اذا حضرهم الموت قال
انی تبت الآن] بویوردی . زیرا حیات دنیانڭ بو پارچه سی یعنی اجتماع
حالی دنیا حیاتندن دکلدر . او پارچه عملڭ فائده ویرمدیکی دار آخرته
عائد برزخدندر . ایشته بو فصلده نفسڭ غذاسی بو غذا اولسون ده
الله دیرسه سنی مستفید ایدر . الکی غذا آرانی جمع ایدرسڭ جسمڭ
سالاق و عقلڭ واراق صحیح اولدیغی کی هر زمان علم و عمل صاحبی

اولمیه اولورسڭ . بورده سزلرڭ سنی تشویق و سکا امر ایتدیکی شیلردر .
ای سید ! نفسکی درعیه مکث بخانه سنی ایت . بیل که سنڭ دنیاده
اجلی دولتنقده حمد و عدل و انصاف دائره سنده معامله و معاشرت ایدر .
و شریعتڭ واضح یوللرندن یورورسڭ الله قیامت کوننده اوجهللکی
عدالت و حسن سیرت و معاشرتڭه سکا شاهد اوله رق اقامه ایدر . مخالفات
و محظوراته بولنده ایدرسه عدالته ایده جك اولورسڭ البته عکسنه دونرسڭ
قیامت کوننده الله اونلری قبیح سیرتڭه و سوء معاشرتڭه بر شاهد اوله رق کتیرر .
اللهیه قوی حد . الله کتاب عزیزنده [الیوم نختم علی افواههم
وتکلمنا ایدیهم وتشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون]
[یوم تشهد علیهم السنتهم وایدیهم وارجلهم بما کانوا یعملون] [ان السمع
والبصر والفؤاد کل اولئك کان عنه مسئولا] بیوردی .
سن وقتلرنده هر فصللرڭ سنه کوره عمل و امراضه ولدوغی کی روحانی موکمڭ
کنه نه کوره جسمانی واردر . سنڭ ایچون هر موکده رسم و تقیمه ایتدکر روحانی
غذالره نظر ایت . زیرا سنکه اخذ و تناول ایتدیکڭ غذالر اراسنده حیلولت
ایده جکی کوننڭ برنده ملاقی اوله جغڭ و نفسڭ ایچون زمانی تقیه ایده ییلکه
بو علقه در . سنکه حیات و صحتڭ ایچون اخذ و تناول ایتدیکڭ غذالر ایله حیلولت
ایده سبی بیلیورسڭ . غذالره عائد علوم ذکر و عملی بیانده سکوت
ایتدك . و عملی غذا قیلمارده . زیرا عملی کتیره نه روح دکل علم الهیدر .
علم الهی آنجق عمل ایله ظاهر اولور . بو مختلف بیانلرده بو علوم الهیه یی اکتساب
ایتمکی سکا امر ایدیورسم عملی امر ایچون اولیورجم . نته کیم دوقتور غذا اولارق
زیرباج توجیه ایدرسه او نقله تغذی محالدر . زیرباجه ابداع اولونمه
بر روحانیت واردر که او نی سکا ویریور . و جسمڭ قیامی حاصل اولیور .

دوقوز: آق آلمه، اوكا شكر، بادم، زعفران، سركه، بوبر برآزده قوقوسی گوزل ماده‌لر قاتار. سنده اونی معده‌ك آتشده بواسه بواسه پیشیریر قانه قاریشدیرسین. بناء علیه دوقوز بوزیر باجك روحانی غذاسی اولیور. اللهك سكا ابداع ایتدیكی امانت ایله سنده شیا وصحتكك آثاری ایچیه یه‌جك الده ایت جسمك اوكا چالیشدیغنی قالیر. اوده جسمك حیاتنه خدمت ایدر. قابده طوطولوره چیقاده تنی آثارسین. افعال واعمالك بویلدر. علوم ودرجات ذات سنك روحانیتكه باردم ایدركوری آلیر.
دیمك طوطونی برقدیغنك كی اونك ده طوطولرینی چرهنده‌رك كافرلره براقیرسین او روحانیته كرو قیلنده وصوغوقده آبه نیتا اوتوجا ببلره قیوسه‌كی اعمال شرعیه ذكر دیناده الده ایته‌لیك مقاره وشعرائدر. اللهك اعمال ایته یكی لطائف اعماللكی الده ایته‌رده آخرته كیتمك چالیشه. [والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا] و [واتقوا الله ویعلمكم الله] سنجه‌ایچه چالیشماده حسب ان غذالریك الده ایده‌حقك كی روحانی غذالرك ده مجموعی سكا قاوه‌دوستماز. اوعملرك ان قولایی او غذایی یمكدر. یمك بزلیدر. اوالسه حاضردر. دیشلریكی تحریك وارك دوداقلركه، بوغازیكه، معده‌یه، باغرصقلره، جكرلره برابر تحمیل ایتمك ضروریدر. او زمانه بوعمللرده سنك روحكه برحیات سریانه ایتمیه اولور. سنده لشقه‌سی یرسه بوندن سكا برشی حاصل اولمادیغنی كی روحانی غذالریكی بالذات سنك یمكلكك لازمدر كه معنوی حیاتكه خادم منفعتلری انی سكا ویره‌سین. روحانیتك اقارسی بوالی غذا شرعی عمللرده الده ایدیله‌جكنی انساندن برچوغی كورمیور. جسم قیامتده كوندن عمللك ونفسی ده عمللك صورتی اوزرینه حشر اولونه‌جغنی قطعیا بیلیله. هوایكی حوری

كوزللشدیره‌ده وایكی ملكه‌آرانی جمع ایدنه سعیده در. اوده عمل جهتنده حاصل اوله‌جق غذادر. الله موفقیت ویرسین، وروح غذو یولی كوسترسین. بیلمه اول كه هر حارثه حیاتی ادامه ایده‌جك غذایه محتاجدر. بوندنه قورتولوش یوقدر. حضرت میكائیل محسوس اولاده رزقه وغذالره وزرینه امیندر. سنك كیدك بتون بدنه غذایی چیدیكی كبی میكائیل ده اشباحی ارواح ایله تغذیه ایدر. حضرت جبرائیل ده ارواحی علوم ومعارف ایله تغذیه ایدر. هر موجودك بقاسی برآزده باغلیدر. اوامرده غذاسی عرجه ایله قائم جوهر كبی اونك غذاسیدر. اونسز بقا یوقدر. جسمك تألیف وتركیبی ده بویلدر. عشق بر فاقم علوم ضروره وحصولا صوبقرله قائم اوله‌وغی كبی روح قدسی ده دائما كندی وجودینك بقاسنه تشنه‌در اونك بقاسی، غذاسی اولان علوم الهیه‌در. بونك ایچون نبیسنه [وقل رب زدنی علما] دیدی. صوكرا اونی محسوس غذا صورتنده كوردی. نته‌كیم امام بخاری صحیحنده شو حدیثی تخریج ایتمیشدر. [رأیت كانی اتیت بقدح لبن فشربت منه حتی خرج الری من اظافری ثم اعطیت الفضل عمر قالوا فما اولته یا رسول الله قال العلم]

- ترجمه -

منامده بكا بر قدح دولوسی سود ویرلدی. او درجه ایچدیم كه صیزینتیسی پارمقلریمدن چیقدی صوكرا آرتیغنی عمره ویردم. یا رسول الله! نه ایله تأویل ایتدك دیدیلر. علم ایله بویوردی.
لیلهٔ اسراده ده سود ایچدیلر. ده نیلدیكی بو سودك سنك ترقیكه اللهك تقیب ایتمك مراد ایتدیكی امانت اسلامیه فطرتیدر.
ای سید كریم! سكا لایق اولان، اللهك بادیه ملككده‌كی حكم تدبیرینه

الله ایله برابر اولمق وروحه عائد غذالری استجلابه تشبث ایلمه‌لیدر .
زیرا سن غذانك زیاده‌سنی ایسته‌مکله مأمورسك . روح علمله ابدیاً دویماز .
بز بونی تعریف ایتدك . صلی الله علیه وسلم افندیمز « منهومان لا
یشبعان طالب علم وطالب دنیا » بویوردی . دویمیه‌جق ایکی
کیشیدر . بری علم دیکری دنیا طالبیدر . دیمکدر .
آیاغك آلتنده آلچاق علمه عائد شیئی ایسته . بونجه الله‌ك خاص قوللرینه
احسانه مخصوص اولان رحمتنی یعنی علم لدنی ایسته‌رم . فکر محصولی اولان علملر
هر نه قدار جمال ولطافتی حائز ایسه‌ده عمق ونظردن محکماً ایله کرلمشدر .
علم لدنی ایسه عمق درجه‌سنك ماوراسیدر . اونك لوزماتی مجلا ومراقده
الك مصفادر . لدنی علملرك تحصیلی عمل استقصا ایله برابر عمله مقارن دکلدر .
هر ایکی علم آراسنده‌کی فرق آشکاردر . زیرا عملی علملر حکمت حرفاتیکه
موقوفدر . بونك ایچون درجه درجه کلیر . اوده سعادت علملریدر .
سکانیه ایتدیکم علوم لدنیه مخلوقك کندیسنه تدریس ایدله‌مه‌جك
امره مطلعه امتثال بایغلیدر . بوراده کیسه عائد بر لطیفه واردر . روحك
مراتبنده بالوطا اولمرده ظهور ایدر . بخارلرك صعود ایتدیکی یرده هواده
سفلی اولمرده کورنمز . حالبوکه بالوطله ظهور ولوکلری دعا حرارتنه
راجع اولانه هرشی حیا بوده تغیره معروضدر . یالکز حرکات وسکناتنده
مطاعم ومشاربده قوی‌لی قطعه اولان اعتدال درجه‌سی حفظ ایدر وتغیره
اوغرامز . بو مقام حال اولنجه اوزمان اوکی سعیدلر . ولدنی علمه
عنایت الهیه ایله حفظ ایدرده هیچ بر شیئه محتاج اولماز والسلام .

[اون یدنجی باب]

[انسانه مودوع اسرارك خاصه‌لرینه ، سالکه لایق اولان احواله وبو بابده
مماثلته دائر ابداع ایلدیکم بسه بابه دائر .]

ای اسرار غیبه تشنه قلبلر ! بیلیکز که تشریف واختصاص وملك واستحقاقه
دائر وجهلرده هرهانکه وجهه دائر اولورسه اولسون هیچ بر شی بر شیئه اختصاص
ایدلمه‌سه ، وهیچ بر دلیل مدلوله هیچ بر رفیك رؤیتی مرئیه ، هیچ بر
سامعك سمعی مسموعه ، اراده برمناسبت اولمادقده دلالت ایتمامشدر .
شو قادار وارکه او مناسبت بعضاً ظاهر اولور وکمال قربندن دولایی بیلنمز
بعضاً ده کیزلی قالیر . بعدندن دولایی بیلنمز . اوده ایکی قسم اوزرینه‌در !
ظاهر وباطنه . اهل ظاهر نظر وتحقیق ایدرسه ظاهری بیلیر . اما
باطنه نظر ایله اصلا بیلنمز . اوکا وقوف وهبات الهیه موقوفدر . چونکه
نبوت وولایت درجه‌سیدر . آثارنده‌کی فرق ظاهردر . زیرا نبی متبوع
ولی تابعدر . تابع مشکات نبوتدن اقتباس ایدر . ظاهر اولان مناسبتی حقیقته
ظاهره علاقه‌سی واردر . خلقك عمار ایتدیکی عقیده‌لر خطا وتوعیله ثابت
اولور . ایدیکی‌ده موجوددر . بزده موجود دیرلر . اکر کندی وجودیده
معترض اولماسه‌یدی . وجودك معناسی بیلمزدك که حق تعالی موجوددر دیه‌لم .
کذلك بزده کندی صفتی اولان علمی یارانیله‌نه دولایی اونك ایچون علم
صفتنی اثبات ایدر . والله عالمدر دیرز . حیات ، سمع ، بصرده بویله‌در
کلام ، اصوات وحروف ایله رکل نفسلریزك کلامیدر . قدرت ،
اراده ، غنا ، کرم ، جود عفو ، رحمت دائر دیکر اسماء الهیه‌نك
هپسیده بزمله مناسبتداردر .
بو اسمالرك کندی نفسی بزم ایچون تسمیه ایتدیکی ایچون اونلرك معناسنی کلاروده
او اسمالرده بزه ایجاد ایتدیکی شیئه تقربنی بیلمکدن . وسلب حرکتندن دولایی
آکلارز . بو سلب قدمیتی اثباته حقیقت دکلدر . بونك معناسی
شودر . « اونك وجودندن کندی ایچون اول یوقدر که اوندن اولیتی نفی ایتمکله
علم تعلق ایتسین » .

بزم عندمزده اولیت حقیقة موجود اولدیغنی بیلدك . بزده اونك نفی
، اشیاده وار اولدقده نه صوکره بزده او اشیانك عدمیله معلوم
اولور . اونك بر حالده بر حاله ، بر مکانده بر مکانه ، بر نظرده
بر نظره انتقالنی ایضاح ایده جکز . ایمدی نفیك واولیتك حقیقتنی بیلدك .
صوکرا نفی اولیته حمل وحقی او نفیله وصف ایتدك . او اولیت سلبیه
عائد صفتدر . حق تعالی و صفتیه بیلنیر . صلی الله علیه وسلم افندمز

من عرف نفسه عرف ربه بویوردی .

بنده یاراتمه اولدیغی شیء اونك ایچیه اثبات ایتدم . البته بو بر معرفتدر
او نفی ایتمك بزده ممتاز اولدوغی سلبی بیلمکدر . بزم حد وتمیز و
وعبودیتمزدن ثابت اولدوغی صفتلری وبزی عدمدن اخراج کیفیتی الدقده
واو صفتلری کندیسنده نفی ایتدك . بزده اولماد نفیده ده دولایی بیلدیکمز
معیه اثبات صفتی بولمادقده . لکن اونك بر حکم اوزره اولدوغی واونك
اوزرنده بزم ثابت اولمادیغمزی بیلیورز . بو مناسبت اولماسه بزم ایچیه
بر عقیده صحیح اولماز . واونی اصلا بیله مزدك . بوندن صوکره وصف
ایتدیکمزی هر نه قدر بیلیورسه که بز حقمزده بو صفتلری آفات و
اضداد تعقیب ایدر . حالبوکه او صفتلر اونك ایچیه باقیدر . هیچ بر آفت
وضد اونی تعقیب ایتمز . ایکی و داها زیاده ضد آفتلر اوزرنده بولوندیغمزی
بیلدکده اونك بقاسنی ، وتنزیه وتقدیس اولدیغی بو حقیقی اونك ایچیه محافظه
ایتدیکمزی بیلدك . بو بابه اوزوندر . بونی «انشاء الجداول»
آدلی کتابمزده تمامیله ایضاح ایتدك . بو کتابمزك یقینده معارفی خزینه
تقیه اولسون دیه شکللر ایله بیان ایتدم . شو حال مناسبت ظاهره در . و
حضرت الهیه اولدن ممالکه عائد برلوغدر . مناسبت باطنیه گلنجه :

بو ذاتی تکمیل ایدم . زیرا بو ذاتی مشاهده لره عائد و مجاهده لره مستند
بر جهتدر . بزم ایچیه انسان ایله عالم آراسنده اکلیجی بر مشابهت قالدی .
اثرلریزك بر چوغنده بونی بیان ایتدك . بوراده اونك ایچیه بر فصل
بیان ایده جکز . او فصل اونك کلیاتی وجنابنی احتوا وتعقلری حقنده
مؤثر اولان آثاری جمع ایده جکدر . اگر کتابمزده بوتنیه واشارت زائد
عزم وقصد ایتمه سیدی . افلاکك صورتلری ، وترتیبلری حقنده
دائره لر ، وهر فلك ایچیه بو عالمده انسانه مقابل وبو فلکك خاصیته مشاکل
شیلر تشکیل ایدردك .

بوتون مخلوقات درت عالم اوزرینه دور ایدر : عالم اعلی ، عالم استحاله
، عمارتها امکنه عالمی ، نسبتلر عالمی . بو عالملرده هر برینك بر غایتی
واردر . عالم کبیرده عالم اعلانك احتوا ایتدیکی بوتون اشیا حقیقت
اعتباریله کیمیدر . عالم استحاله اولنجه ، عمارتها امکنه عالمی درت
، نسبتلر عالمی اوندر . بونلرك هپسی انسانده موجوددر . بونلرا مرهانده
اوده حقیقت جهتنده فرقه فقطذر . انسانده بویلدر . عالم
خلقتك مقتضاسی اولدقده حقیقت جهتنده طقسان طقوزه محصوردر
صوکره انسانه بو عالمه برنجی زیاده اتمیشدر که کندیسی ایچیه استخلاف
صحیح اولان وتمادات ، وارحده انسانك تسخیری التنده کیره ن شیلر
اوزیاده ایتدیکی شیئه سر بیلمشدر . بناء علیه امرك عموم حقیقت جهتنده
طقسان طقوز اولمش اولور . اونی صبایانه جنته کیدر . طقسان طقوزی
یوزه جیقارانه هرشی اوزرنده رقیب ونگهبان اولان حقدر . وجودك
هپسی یوزدر . اونی یوزه جیقارانده اسم اعظمدر . جنتده یوز
درجه در . اونی ده یوزه یایانه جنت کشیدر که اورده رؤیتده تشبع نعیم بولوقدر .

محاورقلك اوله كرسى آنجق نظر زمانيدر . اولاسى حضرت حقدر . اشته بو
اسرار عجيبه در . موجوداتك آراسنده قدر ونزولتى بيلمك ايچون بو باده
ستعانتينيارده بولوندم . جهنمده يوز طبقه در . اوڭ يوزه چيقاراله
درك جحيم در كه ناظرك كوزيني آچوب قپايتجه يه قادار كوره جكى وقتيه
دوشه جكى محلدر . سقوط ايتديكى درجه نك مقابلنده بولنانه ذكر
ايدر .

ايدى علييندن اعلاسى سافيلنك اسفله تقابلدر . الله [لقد
خلقنا الانسان في احسن تقويم] بيوروردى كه بونده احسن برشى
بولدى . صوكره [ثم رددناه اسفل سافلين] بيوروردى . بونده ده
اسفل برشى اولمادى . مقصده دونرو ديرز كه عالم اعلانك اك يوكسك
لطيفه هستودر . اوده حقيقت محمديه در . اوندن فلك لطيفه انسانده
وروح قدسينك نظرايده جكى جهاندر . صوكره عرش عالمى كلدركه انسانك
جسمى اولايه نظرايدر . بوندن صوكره نفس انسانك بتون خوتربه نظرايده جكى
عالم كرسى وسيله زيرى واردر . بو عالم ايكى اياغه موضعى اولدوغى كبى امرو
نهينك ومدح وذمك محلى اوله نفسه ده بويله در . صوكره قلب انسانك
نظركاهى اولديه بيت معمور عالمى واردر . بوندن صوكره انسانده ذهن نظر
ايده جك عالم ملائكه واردر . صوكره زحل عالمى وفلكى واردر كه انسانك
قوه ذاكره سى ودماغك آرقه سى اولايه نظرايدر . صوكرا مشترى عالمى
واردر . اولايه ده انسانك قوه عاقله سى ويافوخ نظرايدر . صوكرا عالم
احمر وفلكى واردر . اولايه ده انسانك قوه غضبيه سى وكبدى نظرايدر . صوكرا
عالم شمس وفلكى واردر . اولايه ده انسانك قوه مفكره سى ودماغك وسطى
نظرايدر . صوكرا زهره عالمى وفلكى واردر . اولايه ده انسانك قوه وهميه سى
وروح حيوانيسى نظرايدر .

صوكرا عطارد عالمى وفلكى واردر . اولايه ده قوه خياليه ودماغك اوك طرفنى
باقار . صوكره قمر عالمى وفلكى واردر . اولايه ده قوه حسيه وحواس نظرايدر .
اشته عالم اعلانك طبقاتى وانسانك بو طبقلرده كى امثال وجهاتى .

عالم استحاله — بو عالمده اولانلر برقسم فلك ايتدر . بونك روحى حرارت
ويبوستدر . انسانك صفراسى بوكره نظرايدر . روحى قوه هاضمه در .
صوكرا فلك هوا واردر . بونكده روحى حرارت ورطوبتدر . انسانك قانى
اولايه نظرايدر . روحى قوه جاذبه در . صوكرا فلك ماء اونده ده عالم
واردر . بونك روحى برودت ورطوبتدر . انسانك بلغمى اولايه ناظردر .
روحى قوه دافعه در . صوكرا فلك تراب واردر . روحى برودت ويبوستدر .
انسانك سوداسى اولايه باقار . روحى قوه ماسكه در .
ارضه كلنجه ، يدى طبقه در . ارض سوداء ، ارض غبراء ، ارض حمراء ،
ارض صفراء ، ارض بيضاء ، ارض زرقاء ، ارض خضراء . بو ارضه
انسانك كمى ، جلد ، شحم ، لحم ، عروق ، عصب ، عضلات ،
عظام طبقه لرى نظرايدر . معادنه عالمنه كلنجه ، بونلرده بعضيسى
روحانيلردر . انسانده بولنانه قوتلر اولايه باقار . صوكرا انسانده حس
ايتديكى شيلرى ناظر اولديغى عالم حيوان واردر . صوكرا نباتات عالمى واردركه
انسانك قيمه نما بولدوغى شيلر اولايه باقار . نسبت عالملرينه كلنجه
بونلرده اوندر .

١ـ عرض ، قره بياض وبونلره مماثل شيلره عائد انسانك باقوجى شيلردر .
٢ـ كيف ، دوغرو ، اكرى كبى ،
٣ـ كم ، فلانك ياشى اوندر . شونك اوزونلغى نه قدر كبى .

٤ – ایکی ، پارمقلر ، اوجلر ، دخول واُلك بولوندیغی یرده درکی .

٥ – زمان ، باشمی چمیلدیغم زمانده یوزومده چمیلدار کبی .

٦ – اضافت ، اوستی شو ، آلتی بو کبی .

٧ – وضع ، انسانك لقمی ودیکی شودر کبی .

٨ – جفت ، انسانده شویله یمك یر کبی .

٩ – انفعال ، حیوانده بوغازلانیرسه اولور ، صو ایچرسه قانار ، یرسه دویار کبی .

١٠ – امهاتده صورتلرك مختلف اولدوغی عالمدر . فیل ، حمار ، اسد کبی صوکرا مذموم ومحموده ذاز معنوی صورتلری قبول ایده‌بیلیرلر . شونلر بنا علیه عقللیدر . شو ؛ شکدر حقده . شو ایللاندر تجیدر کبی .

البته انسانك عالم کرده بکزوسی شو مختصرده حقیقه وتمامیله ذکر ایتدك . وجوده مراتبك اشرفی ، وسعادت مرتبه‌لرینك اعلاسی کندیسیله حاصل اولان انسانك شهوته اسارتندن قورتارمغه سعی ایده‌جك سندی ده تمامیله بیان ایتدك . انسان لطیفه‌لرینه اولان اسرار جداً چوقدر . بو اسرارك بعضیسی ان لطیفه وضع طبیعیسی وبعضیسی حکمه ووضع الهیسه تعلق ایدر . بز بو کتابده الهی ورحمانی اولان اسراری ذکره احتیاج دویمدك . اکر بو اسرار خارج عائد بزلرسه قارشیقه اولورسه بزم مقصد وغرضمز خارجنده در .

بو اسرارك سطحی اسرار ولایت ولیلك ، واسرار نبوته نبیك روحنه روح القدس واسطه‌سیله تنزلات الهیه ایله منحصر اولور . تعبیرده حدیثه وشبیهی بیلدر . صلی الله علیه وسلم افندمز بو اسرار دریاسنه المقلب انسانده اولان روح قدسیه بنایت احمق اولدی . ترکیب جسمانك لطافتی نور ملکی حکمه ایتدیکی ایچون تنزلاتك انواعنی وشدتنی ذکر ایتدی . والقاء وحی ایه تحمل اولا

113

ذات محمدیه اوفی صلصلة جرس ایله بیلدیردی . روح القدس کندیلرینه تمثل اولماسندن دولایی بتون عضولری قانه تیتریجه یاپار . وطبع ومزاجلرینده تغیر وتشر بعض زیرا کندیلرینه القا اولونان اسرار ایله جسملرنده خفی اولوردی .

نور ملکی آغیرلیجه خشیت آثاری کندیلرنده ظاهر اولور . مبارك آلنلری ترلر ایچنده قالیر . وچهره‌لری قیزارر . واغیر باغیره قورتولمه کبی قالقارلردی .

[نزل به الروح الامين على قلبك] اکر نور ملکی انسانده تمثل ایدرسه القاء آلهی چوق اولور . والحقیقه سمعاً آلردی . بو حال حادثه‌ده یعنی سویلشمك وقونوشمقده عبارتدر . بو بابده اولیاء اللهك ده میل وآرزوده ذکر نصیب ومشربی واردر . بو حال شدتله کوترندکی وانسانك حسی وجودنده غیبوبت ایلدیکی زمان علم حاصل اولماز اوعلم اوزاره کندیسنی امساك ایدر . واو دیلده بو حالده رجوع ایدنه قدر تعقل واللهك کندیسنه لطف ایتدیکی عبارهٔ مقداره کوره نائل اولدیغی حالاتی تعبیر ایدر . البته بو الهی حالده . افاقه بولنیه کندیسنه قلمکده صوکره قلب بر سویلیج دویار . بعضاً ده وجودکسوه سنده صویلور . بو دوغدر بر حالدر . اکر تعقیب ایتسه که صوکره حال اصلینه دونر . وقصه اولوندیغی غزیز قصه‌ده البته خائن الذی برشی الده ایده مزسه ویا کندی حسنه غیبوبت ایلمه‌سه بو ده مزاجه عائد بر حالدر . قلب ذکر ومحل ایله قیزیشیرسه دماغه بخار چیقار . وعقلی وروح حیوانیسی سرایتنه منع ایدر . وصحی مصروع بر حالده یره چالار . بوده صحیح بر حالدر .

حقیقة فائده‌سی اولمایان ومزاجه تعلق ایدن بر حالدر . بونك ایچه سهو اوکمیه به نه اولدك ؟ دینه جواب اوله‌رق اوده شکا کویا بر سیاه اورتو بورودم . کوزلریمه بر بلوط کلدی وکندیمده کچدم دیر . بوده بزم ذکر ایتدیکمز بخاردر .

اوحضرتی چاله قالقه : اوده عقلی باشنه‌ده اولان بالاخیره حالیله که بولوندیغی مجلسی

آلده ایسه‌یدی شئ سنك شوحالكه بكزر. فنای محضه ملازم اولد. برشی بولامازسك
به فقط دیه امید و سلوتیه مقارنسك. بو فنای کلی حالنده برشی بولورسك
مغلوب اولمه اوور. سنده نتیجه‌سی زائل اولمش اولور. بوراده ابلیسك مدخلی یوقدر.
ای مرید! نفسکده واقع بو اسراری بیلمك و بیلدیکلرك بو اسراری باشقه‌سنه
بیلدیرسندم هیچ قالمامه سکا لایقدر. بلکه اولکه امورنی القا ایتمك
روحانیلره عائد دکلدر. اونلر آنجق تسویه و اخبار ایدرلر. زیرا اونلرك مرتبه‌سنده
فائده ویرقدر. سن تدبیر ایده‌یه بر روحانی سکا مستولی اولورسه اونده‌ن قورته
ذکر الله ایله هیچ مشغول اولد، و آیة الکرسی‌یی، و سوره بقره‌یی فقط اوقو
او روحانی سکا امر ایتمسه بیله جزءیدر. یا سقفده ویا سقفلرك غیری اوله
اولار برشی صوکرا دیکر برشی القا و تنوعات سرعتی ایله ایلیسی آنی تجزا ایتمك
احتمالی آنا سنده سك. البته بو، روح سقفاندر. او واحد مستمرا واقع اولور
سه او تکله بارسك وقتی حالنده سینی. اکر دوغروسی ایسه بولورسك فنای
کلی حالنده تحمل و حسه مقرونه اولمقسزین اونده اولدوغنی بیله‌یکدك مجرد
فهمکده تستقر سنك ایچیه حاصل اولان شئ مستثنا اولمه اوزره او سقفلرك
القاسنی قبول ایتمه.

مشاهده‌نك سری بهت و حیرت، کشفك سری علم، بقانك سری ادب
فنانك سری توحید، قبضك سری افتقار، بسطك سری سؤال ایجوندر.
اسرار چوقدر. بزم ذکر ایتدیکمز سیرلری اشتمال ایدنلر کسرلیکه نافع دکل واردر.
انسانه عائد طبقه‌لری خواصی بیان ایده‌لم. بهشت و خیرته طبقی بونوعدندر.
بو طبقه طوزلو و عذب بر طبقه‌در. محلی ظلمات دکزیدر. عجیب اسراری
واردر. بو طبقی محق رؤیت اولنان کوز بیلکی و حیوه دکی معتنکی قلبیده
بزنکته ذاتیه‌در. نتکیم صلی الله علیه وسلم افندیمزه جمعه آیینه اولنمش
اولنوندی.

ذاتیه‌ده کیدی بیلیر. و نفسنده حسنه غیبوبتی تمامدر. حرکتیله
باخصوص سماع مجلسلرنده بوتون واقعدر. بولیلر کسه وسوسه حبی، و شیطانك
استهزا ایتدیکی حدیث نفس اربابیدر. ادعا القا اولنان حضرتی علوم ظاهریه
حالبوکه سکوتدر. بو حالتده کندینه خطاب ایدنلرك هیچ برسینك
سوزینه اعتماد جائز دکلدر. زیرا شیطانی حالتدر. سن حسکده افنا ایدوب
قوتی سقفلرده یوقدر. صوکرا سکا القا ایدر. و سنك تلقی ایده‌جکك شئ ایکی
وجه اوزرینه‌در. ١ـ حرکتی یوقدر. و برشی القا ایتمز. زیرا
اونده‌لا برشی بولنماز. ٢ـ حسکده فنا ایتدکده حسك وارلغیله القا
و هرایتنا و توهمه ذاتی باخنکله برشی آلساید. و مقصد بعده کوسترملك خطاراله
استعدادینه کوره برشی کوسترر. بو مقامه ایریشیرده سکا القا اولنان بر خطابده
تمکن اولدوغی بیلنیجه نفسکده وار اولان شرابیه خطاب سکا القا اولنانه شئنه
کوره بیراش بیراش ایچ که بولدوغك شئده ذات جزءیده سك.
نفسکده بولدوغك سیرلری جزءیدن دوغرودر. بونلر حقیقه نسبت اولمقلق
باطلدر. خطابه موقعنده بعضاً سکا ای قولم! به سنك ربکم بنده
لشقه نظر ایتم که سکا حاجب اولمایایم. بقا آنجق بو ایله اکر بقا سنکله
نظر ایدرسك شرك تمیز اولورسك. زیرا ناظر و منظور و بوکا بکزر خطاب
موضعنده مخاطب و مخاطب بن ایم. بو اللهدر اعتقادی ویره ابلیس
سکا مستولی اولورده عزل اولورم ابلیسك قوتندوغی برده سه بولونمسه اولورسك
خطاب حقك حسی بر اتحادلغی و او خطابك جسم و خیال و استعداد و اقتضا ایله
اولمادیغی بیلسه اولسه یدك حسکده بر کره سنك کبی حادث و سکا مجانس
برسینك سنکله اکلمك ایستدیکنی بیلیردك.
وجد و سماع اربابینه و کندیسنده جسم و خیال غالب اولانلرده بر چوغینك

بو آینه ده سیاه بر لکه یعنی بنك ونشانه واردر. حمد ده کی ساعت اولدوغی خبر ویریر. قلبده نه نظافتیله دقت بو طاشك وجودی ظاهر اولماز دی. عقلده ده عقلك عجزنده تولدانیده اولان بتون بر جهر بو نقطه نك شاهده سنیجه وسیله ترقیدر. اگر حقیقت مراقبه وذکر، وتلاوه تمادیله جلا دار اولمسه ایسه بو نقطه ظاهر اولور. حقك حضرت ذاتیه سنده شعشعه مقابل اولمایانه بو نقطه ظاهر اولورسه تجلی ایله بو طاشده شعشعه دار بر نور انتشار ایدر. وجسمك کوشه لرینی قاپلار. وعقل بهت وحیرتده قالیر. بو طاشده انتشار ایدن او محسن نورك شعشعه لری اوغورجه غلبه ایدرك نه ظاهرده نه باطنده حرکت وتصرف قالماز. بوندن دولایی هجر بهته تسمیه اولوندی.

اگر قولنك قلبه کوندردیکی نورلری بر بولوط حالنده ابقا ایدرسه محتی نور ایله قلب آراسنه بر لکه حیلولت ویرر اولبولوطه انعکاسی ایدرك ارواح جواهر تشرح اولور. بو حال، تبیندر. قولکم و شعلنك تقابلی ایله بو بولوطك آرقه سنی مشاهده ایدرمز قالیر وعقلی دائم اولور. ولطیفه نه ابدیا زوال بولماز. بوندن دولایی بو جوقدری حجه بر شینی احلامیکی ایتمز دیر. بوندن حرکه اولور مستور قالیر. وحقیقتی تحلفه ایدر بزم شو بیتمز بو معنای اوتنانم ایجوندر.

لما لزمت قرع باب الله كنت المراقب لم أكن باللاهي
حتى بدت للعين سبحة وجهه والله لم تكن الا هي

[ترجمه]

باب الهی یی چالمغه ملازم اولدیغم زمانده مراقب اولوردم، لهو ایله مشغول اولمادم.

اونك سبحهٔ وجهی ظاهر اولونجه یه بالله که دیکر دکیدی یالکز او وجهك انواری اول.

اگر کیمك قلبنده ایمان تثبیت وتقرر ایتمش ایسه او ایمانی کیمسه ازاله ایده مز. بونك ایچون [اولئك كتب في قلوبهم الايمان] و [اولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده] بیورلدی. البته مطلوب اولان وحی مشاهده محبوبه نائل ایدن حجه نافع بودر. البته سوره عائد آیت قرآنیه [حتى اذا فزع عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربكم قالوا الحق] بو طاشك خاصیتی شوکه حجه قرطاسنه قائم اولنجه اوقولك توجه والتفاتی وموقعی اولان کندیسنه عارض اولان حرکتی قهر ایدر. زمرد طاشنده ده کتاب اللهده بر علامت [ان الذين اتقوا اذا مسهم طائف من الشيطان تذكروا فاذا هم مبصرون] بونك خاصیتی فطرتاً ایله قوت ایله کندی کورومز جلالده اغمی دادی حیرت ودهشت ده القا ایتمکدر. اونك کوزی دوتوب باقاماز. دیکر دکیدی کورمز. مؤمن ایکی حالنده در. شیطان مؤمنی یا غضب حالنده یقالار، ویا حضورده ده یانه یاقلاشه ماز. یاقلاشیرسه یانار. بهادر شیطانه لعنی کوردم. ایچنده عارف باقی اولان بر آوده کرمکه جرأت ایده مز. او عارف ایسته ادما خواه ایسته اویقوده اولسون مساویدر.

قیرمزی یاقوت طاشنده ده بو حجه ده در. بو کتاب اللهده علامت [ليس كمثله شئ] آیتیدر. بونك خاصه سی شودر. انسانده روح قدسی جهتنده حقی مشاهده ایدرسه تشقرنه مطلع اولمازنی ذات حقه متعلق علومی کندیسنه تعلیم ایدر. اگر نفس غضبی جهتنده مشاهده ایدر و جبارده بر جباره مصادف اولورسه او کیمسه نك نفسنده کبر وعظمت اثر بولوندیغی سنه قارشی خشوع وذلت کوسترر. اگر قوتوقو درسه او ذاتنده ذائل اولور.

یاقوت ازرقك كتاب اللهده آیتی [لا معقب لحكمه] در . بو طاشك انك
رباطنی دیرلر كه اصحاب احوال واخلاقه مخصوصدر . یاقوت احمر طاشنك كتاب اللهده
آیتی [والله خلقكم وما تعملون] در . بو ده اصحاب مقاماته مخصوصدر .
خاصه‌سی عبودیت وافتقار و ذلتدر . بو برنجی مقامدر . هر كیمده بو
حال حاصل اولمش ایسه كندی مقامنی بیلمز . حجر مكرمك كتاب اللهده آیتی [
وجعلنا من الماء كل شیء حی] در . خلق حیات اونكله دوندر .
وهر موجودده بولنور . هر شیئده اونك خیاتی قلب اعیاندر . تدبیرده
احكام اولونور . دیكر دقیق شیئ اوندن ده آز اجیر شیئی آتارسك
شیئك حقیقی نه ایدیكی ایسه او وردیكی شیئ ایچه اونك عینی قلب اولور .
اهل كیمیانك اكسیر دیدكلری كبی . بو اكسیری آلیر وقرار وحدیه اوزرینه
قورسك اكسینی كموشه جقب ایدر . ویاقمه ایله قورشونه قورسك آلتون اولور
كندیسی بر اولدیغی حالده طبیعتلرك اختلافیله قبول خاصه‌سی ده دكیشر .
بو حقیقتده عینی ملاقی اولور . مطبوع كافره ملاقی اولورسه مؤمن اولور .
بو كبریت احمردر . الحق اونك وجودی عزیز ونادر قیمتی واثرلوكله
خزینه‌لرنده بولونه‌مز بو كندیسنه خاصه‌لر ابداع ایتمشدر . اوكا قادر
كیمسه‌نك اوزرنده اثری كورونمز . زیرا حاصل اولان شیئ لسقه سنده دریغ
ایده‌جك درجه‌ده كمیابدر . بو معنایه اشاره اولرق شو بیتلری سویلدك :

مدعی الصنعة من غیر سبب	{	عشت فی زور ودعوی وكذب
فاستمع قول محب ناصح	{	صادق اللهجة محفوظ الطلب
نزل النفس من افلاكه	{	واسع فی تخلیص تركیب النسب
وخذ الاولی من معرفته	{	واحط عنه الغطاء المكتسب

فاذا ما رضته واحكمت	{	ذاته التركیب فیها ورسب
صعد الفاضل وانظر حاله	{	باتزاج النیرات فی لهب
فاذا افناه یبقی سبب	{	یقلب الانك فی العین ذهب

— ترجمه —

ای سببسز صنعت ادعا ایدن ! قورو دعوی ایله ، یالان دوزنله عمر
تكررك . لهجه‌سی صادق ، طلبی محفوظ اولان ناصح محبك سوزینی دقتله
كوزنی افلاكندن ایندیر . نسبتلرك تركیبنی تخلیصه چالیش ، افندیسنده
تجانه بر قوللی معدننده آل . واوندن مكتسب اولان قرارغی ازاله ایت
اوك ریاضته آلشدیر ایسك ذاتی حاصل تركیب اولور . وطورطوكی
دیبنه چوكر . فاضلی ارت . آتشلرك امتزاجیله آلوده كی حالنه
باق . اوك افنا ایدنجه قورشونك عینی آلتونه قلب ایدن سبب قالیر .

ازاله ظن وقطع تصدیر — الخ [ثم قبضناه الینا قبضاً

یسیرا] بولوردی . برعلت وسببه ده دولایی صنعتده كوكله قالیر .
ایچینی كوكله ذم اولدقجه امرده تدلیس وتصرفده ممنوعیت حاصل اولور .
اكر سنده حجر مكرمك سری اولماز ودرت حقیقت بحثه سیده بولونمازسه
اماسی طلب لابددر . اكر بولمازسك بتی بتون استیادن خالی طاوبنی
داخلوتیق . ذكرك یالكز اتفاق اولسون . استعدادیكه كوره بحث
، بحیك لصوسرنده فارغ اول [لیس كمثله شیء] آیتی استنادكاهك
اولسون . یدی كونده وبدی كوه اولمازسه نهایت قرقه كونده كوكله
برهم حال زائل اولور . تقدیره قلجه ، بونك سببی ملكوت و
شهادت عالملری آراسنده نفسك دائالوب صقیشماسیدر .

بو بابه احوالدر. [الا بذكر الله تطمئن القلوب] قول جليلى بو احواله حمل ايتمك

انسانك اونك چهره سى كلير.

اون سکزنجی بابك برنجی بابی قلب ساحه‌سنده‌کی نور یقینه عقلك افاضه‌سنی بیلمکه دائر کتاب بابلرندندر.

ذکر و بیانمزه یاقلاشدیرمق ایچین بر مثال اوکه سوره‌جکز. اوده شودر:
کونش جلادار بر جسمه مقابل بولونورسه بو جسمده ضیادار بر نور منعکس اولور
و ضیای شمسك انعکاسی دیمك اولور. قمر ضیاسی کبی انعکاس شعاع ایله کندیسنه
مقابل اولمایانه موضع ضیادار بر نور اکتساب ایدر. کونشی کورمك ایسته‌ین
کیمسه منعکس نوری بولونان موضعه باقسین. جلادار جسمه باقانه
کونشی کشف ایدر. و بو ترتیبده مثلثه تکثیر بر شیء حاصل اولور.
برنجی رکنی کونش، ایکنجی رکنی جسم صیقل، اوچنجی رکنی انعکاس ایله شعاعك
موضع ضربیدر.

شیمدی بو مثالی خزینه و ایراد ایتدکدن صوکره بیلمه‌لی که حیوانی نفس دینیلن
وار اولان نور روح کیرلك بولوندیغی قلبك مجوف طرفنده فیضان ایدر.
بو نور اما که جسده لك آلات و ادوات ریه و اصل و فلکك حرکتی کبی اولور
منعکس اولور. دماغ و ارجاده قادار لوکسلر. صوکره عین بصیرتك
استفاضه تأثیری بولوناندن عقل سریانه اتصالکی واردر. و کونشك
کوزه کوروندیکی کبی عین بصیرت ایچین بو نور ظاهر اولور. [ان فی ذلك
لذکری لمن کان له قلب] قول جلیلنه مخاطب اولان بودر.

بوراده حسك معناسی یوقدر. بصرده مرآت شعاعك انعکاسی
کبی بصیرت کوزنده ده قلب ساحه‌سنه شعاع منعکس اولور.

اوکیمسه عجایب ملکوته باقار. و انوار مختص و ایکنجی عینده یعنی عین یقینده حقیقت
فتوحاتی حاصل اولور. اوده نور یقینه ناظر اولان عین یقیندر. زیرا:
اللهك ایکی نوری واردر. بری اوکیمسه اونور ایله هدایت بولور. بری ده
اوکیمسه‌یی اونوره دلالت ایدر. اوکیمسه‌نك قلبنده ایکی کوزی واردر.
بری عین بصیرتدر که علم یقیندر. دیکری عین یقیندر. عین بصیرت
انسانك هدایت نوریله باقدیغی کوزدر. عین یقین انسانی هدایت نورینه
دلالت ایدن کوزدر. [یهدی الله لنوره من یشاء] قول
جلیلنده‌کی نور، نور یقیندر. دیکر نور حقنده ده [و یجعل لکم نوراً
تمشون به] بیورلمشدر. هر ایکی نور برلشیرسه انسانه سماوات
واضح کورونور. و سر قدرتك مخلوقاتده نسل حکم ایتدیکنی ملاحظه
ایدر. اوده (نورٌ علی نور) قول جلیلنده‌کی نوردر.

اون سکزنجی بابك ایکنجی بابی قلب ملکوت عیننده مانع ادراك اولان حجابلره دائر —

بو حالده انوار اوچ آیری مسئله‌ده. نور حیات، نور عقل، نور یقین.
نور حیات، نفس حیوانی شعاعنك انعکاسیدر. بونك عکسی اوچدر.
کبر، ریا کبی قلبه غلبه ایدن کناه، حجاب، قفل، هیسی ده قرآن
کریمده مذکوردر. ماده‌لری عالم شهادتده ظاهر اولان صفات
بشریه‌دندر. بو مقامده قلبه ایچین حاصل اولان شو مرضلر بریسی نفسك
فنالق امراضی جهتندندر.

جوهر عقلدن قلبه شعاعنك انعکاسیله وار اولان نوره کلنجه، بونك ده
علتی نفس غضبیدر. اونك آتشی قلبی پیشیرر. دیاقار. و اوقلبده دخی
لوکسه‌لیر.

ازمانه و امكنه و اوضاعك تنوعيله لوحه‌دكی احوالده تنوع ايدر. آخرتلی ابه يا نسخ ايدر. اوده محو واثباتدر. كندی تمثاللرينه رجوع ايدنجه قلم اعلاده حشر اولونور. وسماوات علايه يوكسه‌لير. بنی ودوات قلم اعلى ايله چيقار. والقاء ده كيشير. زيرا بنی قلمنك ايكی وولی قلمنك ده برطرفی واردر. ولی عارف ومؤمن لوح ايله چيقار. ومراتب تيز ايدر.

الله عليم وحكيمدر. والله اعلم.

كتابك يكرمی برنجی بابنده در دنجی بابی سماع حالنده ييقيلوب دوشمك بايلوب آيليمه كبی حاللرك اسبابنه دائر.

وجودده سماع اسرار الٰهيه‌دن برسردر. وحد ذاتنده بردر. سامعلر ايكی قسمدر. بری نفسيه ديكری عقليه السيدر. اوراده شقع سامع يوقدر. خلوده، ربله السيدر. ده نيدرسه بوكبی عقلی صونك درجه سيدر. لكن عقلك ده ايكی كمی واردر. بری من حيث اللفظ، ديكری ده من حيث الوضعدر. [كنت سمعه الذی يسمع به] قولی بونسنه وقوف اعتباريله بنده سماع صورتيله اخذ كلام ايتمك من حيث الوضعدر. عقليه السيدن هرشيده هرشيده حق اوزرنده السيدر. برقيد ايله مقيد دكلدر. بو باده اونك علامتی بهت وحيرت وبشريتك خمود وجمود بيدر. عقليه دكل ده نفسيه السيده كوزه لغمه‌لره طاتلی سسلره عائد در يغد وانشته‌لركی برطاقم سيله السيدير. بونك علامتی، سماع حالنده حسنده خاف اولرجه برحالته كوتريه حركتدر. اكر حركت ايده سماع حالنده برشئ دنيايه دكوره سه اوكسه شيطانه مسخره بيدر. ده ديمانده هرشيده

وقلب ايله عشق آراسنه حائل اولورسه پاره كسيلير، قلب ده قارارير. بوده‌ها پرده اولور. اكر تكاثف ايدرسه عمای انتاج ايدر. [ولكن تعمی القلوب التی فی الصدور] بوآيتده صدورك ذكرنده اشارت واردر. بونی سكا براقدم.

مطلب على، امر اقص اولانه نور يقينه كلنجه قلبده‌كی عين اليقين ايله نور يقين آراسنه حيلولت ايدن علت عدم اخلاص، قصد، محمود ومذموم عملده نظرده عبارتدر. اكر اعراض ايدرسه حجاب زائل وانشراح حاصل اولور. انوار برلشه‌رك آيات وعجائب كورولور. بوحقلك تحققی [**الله نور السموات والارض**] آيتنده، « ومن لم يجعل الله له نوراً فما له من نور » آيتنده نظر ايده‌نه كوره‌در. بوراده سنك ايچون انوار مقابله سنده ظاهر اولانه حجابدر تحقق ايدنلره كوره آيات بيناتدر.

يكرمنجی بابك ايكنجی بابی، امام مبين ومحو واثبات لوحی اولان لوح محفوظه دائر. —

ولی دينی جمع ايدن بومقاملك آدی آيرلر. انك قلمی حقه ترجمان وعلوم يسوملك محل تفصيلی قيلدی. اوده محو واثبات ايديه عالم محفوظدر. ام الكتاب، كتاب مسطوردر. بوكتابك علوم محل اولورسه قوه‌ده در. ايضاح وافصاح اولمازسه برشئ آكلاشيلماز. محو واثبات لوحی ايكی نزرده دفعه آراسنده‌كی محو واثبات لوحيدر. يوم تبديله قادر موجودات عالم اولاً ابداع ايدلمشدر. اوده لوح محفوظدر. نسخه ملكدر اولايه ملازمدر. سنك عالمكده‌كی ايمانه اولايه نظر ايدر.

فانی اولمز ایسه صاحب نفس و نفسك تحت نفوذ آلتنده دیمکدر. اونك حالی
صحیحدر. او حالی صحیح ایدن فنا حالیدر. بو حالده بولنان کیمسه فانك
مساعده‌سی که حرکتك عقبنده اصلا علم کتیرمز. اگر علم اثناسنده بولنورسه
عقلله سماع و فانی دکل دیمکدر. زیرا حرکت اتمه‌مه اولدی. او کیمسه بالکز
ملائمی اوله‌رق قالیر. زیرا نفسك سماعی اصلا علم ویرمز. عقلك
سماعیله برلکده حرکت یوقدر. حرکتله علم آراسنی جمع ایدن کاذب و
حقیقتدن جاهلدر.

اشبو قوللك قلبنه وجد انواعندن برنوع ایله معارف الهیه‌نك تنزلی
مراد ایدرسه مستقل قلبنه یا قبلنه ایلچیسی کوندرر.

و او قوللك سماعی قلبی کسب کوندیرر. و سفلی اوله‌رق آلیر و او حال
اهلینی دماغه حرارت غریزیه چیقمه‌سیله بر حالده بولور. و حرارت اعماقده
حرارتده منعکس اولور. حرارت قلب ساحه‌سنه قوندورنجه قادار
اوده سفلی اوله‌رق آلیر. بو حکمده، آتش تولد و تصاعد ایدر.
اگر آتش قرب و تقیبك تحتنده برجیل بولورسه صعود ایدر. و زفره
نسمیه اولنان تأثره صداسی کلیر. اگر برجیل بولامازسه سحاب علاندك
انجماده عائد رطوبتی تحقیق ایدر. بو قما آغلامه ویریرکه حال صاحبی
بو حالنده عارجه ایدر. اگر بو آتش کبدیه اولنغوره، و یشکلینی برجاله
کتیرمزسه بو تأوده ده یانیقله قوقوسی دویولور. جوف قلبه
صیقشمه‌سی ایله آتش صعوده باشلار. بو وقت او حال اهلنده
یره بیقلمه صیحه قوپارمه، و تزده‌مك کبی حاللر واقع اولور.

حال صاحبی صیحه قوپاردیغی وقت، او اراده حاضر اولانلردن کیمك قلبنده
حیات وارسه او صیحه‌نك تأثیریله درحال یره قپانیر، و بایلیر.

بوده قلبده بولنان طبیعی آتشك صاحبه‌سیدر. قوی قلبلر بونك تأثیرنده
بایلیر، یا پارچالانیر. قلبده جوشقون یاش بولنان کیمسه‌لر بر تیتره‌مه و
قورقو آلیر. و حال صاحبنده بو خوف و فزعدن بر انکسار حالی کلیر.
و سلفدن، ایشته یکرمی ایشته بو در دیر.

مراد الهیه پیغمبرمزك قلبنه وارد اولوردی. فقط صحابه ایشته کلری و یا ایچریکی
ایشیتمدك. قلبی کیرله، یا سسلی اولدقلرن سوزینه التفات اتمه‌مه. بر
سماع عقلیه سماع نفسك آراسنی آیررده قیسی ده کندی یاننده
دوغوردر. بو زفره‌لر چیقارکن عارفده حیات واردر. آتش
بزم ذکر ایتدیکمز سحابه التقاسنده چیقارده او سحابك بخیده حق وارجیل
متراکم بولورسه آتش انطفا ایدر. و قلبده دکبه و جیل بیشر و حصر
ایچینی یا قارده صاحبی جیل دجیل اولور.

بو آتش قلبنده چیقوب دماغه دوقونجه حال صاحبنده حرکت و تشطح پیدا
اولور. آتشك چیقیشی اکثریا ملتوی و متداخل بر حالده‌در. حال
صاحبنه حرکتده موزونه اولمادیغی کبی بر لوله مربوط ده دکلدر.
اونلر ده اکثریا ظاهر اولدیغی دوراندر. زیرا حقیقتده انسانك شکلی
مستقیم بردر. اگر بلوط اینجه و آتش التقالی کنیسه ایسه آتش کندی شکل و
نظمنده جریان ایدر. چونکه آتش اوراده قورقار و تیتره‌ر.
و صاحبنده ده زفره کورونمز. قلبك بیقلمه و دورکك سسی ایشیدلمز.
حال صاحبی بو حالده دوام ایتدکجه بولدیغی کنیشلکده دولابی کندیسنده
کولکه آثاری حفظ ایلمش. ای مرید! نفسکی مغالطه‌یه دوشورمه ایشته
صاحب عقل ایشته صاحب نفس اول. به سکا آنلرن صورتنی بیان و افهام
ایتدم. الله بزی و سنی وجمله مسلمانلری اصلاح ایتسون.

یکرمی ایکنجی بابك اولدیغی بابی مریده ایده‌جك وصیت حقنده‌در.
اوده فصللره آیرلمه و بونکله کتاب ختامه ایرشدی.

ای مرید! نفسکك نجاتنی بل. هر شیدن اول سکا واجب اولان نفسکك
عیبلرینی کوره‌جك و نفسکه اڭ عقده‌لرینی خلاص و اخراج ایده‌جك بر استاذ
طلب ایتمکدر. او استاذی طلب ایچون آل اوزادیره کیدرسڭ بیله شیخی
بولدوغك زمان یاپاجغك شیئی انشاءالله سکا توجیه ایده‌جکم.
شیخ بولدیغك زمان اوکا انقیاد و خدمتنده صادق اول. حضری
غائبندن زیاده کوزده. شیخك حضورنده غسال الندە اولو کبی اول.
شریعته مخالفت ایتدیکنی کوزوکله کوررسڭ بیله شیخکه قارشی اعتراضه
خاطره‌کی قلبکده یوکسلمه‌سین. زیرا انسان معصوم دکلدر. نفسکده محمود
و مذموم واقع اولان هر شیئی اوندن کزلمه. اونك یرینه اوطورمه و لباسنی
کیمه، کوله افندیسی یاننده ناصل اوطوریورسه سن ده شیخکك حضورنده
ویزادتی اوطور. سکا بر ایش ایراد ایدرسه اك دقتکله همان افعاله قیام
ایده‌سك. امری ایچه اکلامادن آتیلما. امر ایتدیکك شیئك
سببنی صورما، کرك رؤیاده، کرك یقظه عالمنده کندی احواللکدن حالی
اوکا اکلاتیرسڭ او حالك شرح و تفصیلنی ده صورما. بونلر حقنده
سوزی سویلینجه اوکورسڭ جوابی ایسته‌مه. دیر قائل و ناقلك سوزینی
یوقلدوب اوکا خبر ویرمه. شیخکه قارشی برینك ذکریله اولدوغنی بیلدیرسڭ
اونی الله برابر، اونکله کوروشمه. مجلسنده بولنما، شیخکی سن ده ده
اونی ثنا ایده‌رك کوررسڭ سنده اونی سو، احتیاجلرینی تأمینه
چالیشه. اکر شیخك بر جاریه‌ی بوشاسه اونی تزوج ایتمه. شیخك خلوتگاهنه

کیرمکدن صاقینه. خانه سنده و یاتدیغی یرده کیجه‌لرمه، سنی کوریه‌جك موقعده
اوکا بقیشنی بر یرده اویو. جائز دینی زمانه دکلی اجابت ایت. یاپاجغك
بر ایش حقنده اونکله مشاوره ایتمه. زیرا سنك حکمه مناقض بولنورسڭ
زیرا ایشکی ربط ایتدیکك هیچ آنجق شیخکك مراد ایتدیکی شیدر. مثلا بر
شی خطور ایدرسه اونی نفسکده آت. سکا یلم ایتمه اولدوغی حالده
و شفقه التفاته و اعتماد ایت. زیرا بر ایش حقنده مشاوره ایده‌جك
شیخکه سکا شوف یاپیلیر. اکر شیخ مراد ایتمزسه حال اولیشی اوکره اعطا ایدر.
شیخك مراد ایتدیکی شی سکا مضردر. سکا یاپه دیدیکی منفعتدار و
کندیسی اجرا ایدر. اونك عندنده کندی صلاح نفسی اولادر. بر ایشك باجه
تیقیقی قلبکه خطور ایدرسه سنلیغیه مشاوره ایتمکده حرز و ده سلامت واردر.
قلبکه هرحه خطورلی برادنشلرمه. زیرا شیخکك تعمیم ایتدیکی وقت
و زمانك، شیخکك او وقتی ایله و او وقته کوره سکا تکلیف ایتدیکی
شیدر. بو خطره‌لر ظاهراً و باطناً لطائل، استنسه، اکر جنسوه فنا مریدلرك
فلنه قیلر. شیخك بر فعلنه اعتراض ایتمه. نیچون بویله یاپدك دیمه. شیخکك
سکا سویلیدیکی شیئی یرینه کتیرمکه و اوکا خدمت ایتمکه باق. شیخك کوره‌جکی
یرده اوطورمه، دائما ادب اوزره اول. یولده برابر کیده‌جکك وقت
کیجه‌لره لشیه اوکنده یورومه. یوزینه قارشی چوق باقما، زیرا بو
حال حیانك آزلغنی انتاج و کوکلده حرمت اثرینی اخراج ایدر.
اونکله چوق اوطورمه. اوطوراجغك بر بیت خلوتك، یاخود شیخك
اوطوردیغی اوك قاپیسی آرقه‌سی اولسون. تا که سنی ایستدیکی وقت بولسون.
ایسترسه باباك اولسون، شیخکه دانیشی و قچه کیسه‌نك ایشنی کورمه،
تکمیل ادبه اولنه باقاراده الکی اوکمه‌ده یانه کیرمه، امر و نهینه امتثال ایتمکه
محبتکی کوستر.

اونك ناموس و عرضی قورور. حضورنده یمك كوتورسك یمك یجه‌ك لوازم
و احتیاجاتیله برلكده اوكه قوی. قابی آرقه‌سنه دور. اكر چاغیریرسه اجابت
ایت. چاغیرمازسه یمك بتیرنجه‌یه قدر یانه كیرمه. یمك بتیرنجه ده سقا
اراده‌یه صوغوقلی قالدیر. اكر یمك آرتیغی قالیر و سقاده او آرتیغی یمك
اراده ایدرسه یه و بو نصیبكی هیچ بر نصیبه دكشمه. یمك چوق اولسه ده حضوره
بیمه‌سه و یالكز یدكنده كیمسه حاضر اولماسه ده كه شیخ یالكز یمك یبوب
و یاخود صوره دیه كوكلكده بر خاتم خطور ایدرسه اولمسك بوندن
صاقین. مخوف اولماییجق بر حالده سنی كورمسه و شیخكده تمنیاتنده بولندیغنه
چالیشه. شیخك یكرنده صاقیه اوندن بعض وقت طلبه مكر ایدر. حضورینه
بولونیلك زمانده نفسلریكی محافظه ایت. زیرا شیخ ایله برلكده بولندیغك
وقت ادب دائره‌سنده بر زلت صادر اولورده شیخك بیلدیكی و محاكمه ایدوب
خاده حرفطا ایتدیكی بیلورسك بیلمیه اولدكه سقا مكر ایدیور. و شیخنه
برشی حاصل اولمادیغنی آكلادیور دیسی چیقاریور. اكر خطره‌لریكه و خطره‌لریكه
قارشی سقا خفی ترتیب و ترغیب و نفسلریكی تصفیه ایدرسه قبول ایت و ملال
مخوفیته رضا كوستر. اونك لطف و رضاسیله سقا یقلیقه كوسترمه.
منبسط و مخوف اولویجه قیلكده اجلال و محبت و تعظیم و حرمت آثاری آرتر. ٢١

(شعر)

فكلما ازداد بسطةً و خضوعاً   زدت فيه مهابة و جلالة

— ترجمه‌سی —

اونك بسطی و خضوعی آرتدیجه سنده مهابت و جلالتی آرتیرمه‌لیسك. اكر
شیخك اختیار سفاهته و سنی یالكز براقیرسه شیخ حضورنده ایمشسك كبی هر
دقت ادب و سلامتله اوطور دیقك داوادیه یانك كیدوب قلبه تقلك یرده
اوطور.

غیبوبت حالنده بیله حضورنده ایمشسك كبی حرمت و رعایت كوستر. شیخ بر یره چیقمق مراد
ایدنجه نره‌یه كیدیورسیكز دیمه. یا حق الشدره كنده رأیكی آرایه صوقما.
اكر بو بابده سكا دانشه چق اولورسه اوری كندسینه رد و اعاده ایت. زیرا
اونك سكا مشاوره‌سی سنك رأیكه احتیاجندن دكل محضا سكا اولان محبتندن
و سیاستی ایجابیندندر. بر یرده اوطورمق ایسترسه سببنی صورما. بو یرده
اوطورمق شیخك عادتیدر. طرزنده بر خطره قلبكه خطور ایتمه‌سین.
اوطوردیغی یره دكشدیرسه اوكا اسكی یرینی خاطرلاتما. سكا امر و نفوذ
روایت ایتدیكی بر كلامی تأویله قالقیشما. اوندن بر امر تلقی ایدرسه‌ك
ظاهرینه باق. اوراده دور. و امر ایتدیكی اسنده حظ اولدیغی یقیناً بیلورسك
بیله سكا امر ایتدیكنه باق. تأویله كیتمه. اكر شیخك امرینی تأویل و
اصابت ایدرسه‌ك خطادر. بر تأویل ایتمیوب امر ایتدیكی كبی یاپارسك
امر خطا اولسه ده اصابت ایتمش اولورسك. زیرا بزم طریقمزده هدایت
مریدك شیخ ایله برابر اولماسیدر. شیخ الله ایله برابر اولدیغی حالده هدایت
علم صحیح ایله امرك اصابت تأثیرینده دكلدر. زیرا هدایت بلا تأویل
امره امتثالدن عبارتدر. بونك سری حضرت شیخده بزجه ظاهردر.
شیخك سكا امرینی تأویل ایدر. و یا شیخكه بن سراكزی بویله ظن ایتدم،
دیرسك بیلكه سن اوراده سك زیرا نفسك اوزرینه قائم سك
مریدلرك بر چوغی آنجق تأویل یوزندن هلاك اولدی. زیرا تأویل
نفسك حظیدر. عقلا یقینی دكل، ظاهریدر. امری تأویله قالقیشما
امرك حكمی وجوب اوزرینه‌در. خطا به واقع اولنجه اوكا مبادرت ایدیلیر.
شیخك حفظ اولدیغی مسندی بر یرده نماز قیلما. قولاقلرك آراسنی جمع ایت
امر ایتدیكه اوكا بر سوزه افشا ایتمه. یمك یركن اولیوركه علی العاده بر
حالده ایكن افندم! سزكله برابر یمك ییه‌یم می و یا سزكله برابر شوراده

وجهله حمد وثنا ایت ، سکا هدایت بیوردیغی آچیغی کوسترهن صلی الله علیه
وسلم افندیمزه ده صلوات وسلام کتیر ، نمازه قامت اتخاذ ایتدیکك یرده
تحدید وتشبیه مقارن اولمایارق حضور الهیده بولوندیغنی دوشون . وجهکی
کعبه‌یه دوندیردیکك کبی قلبکده ده الله توجه ، وجودده سنکله اللهك
باشقه بر وجود اولمادیغنی تحقق ایت . عبودیتکی کوره‌رك کمال تعظیم ایله تکبیر
کتیر . اوقویاجغك زمان آیت تلاوه مقداری اوقو ، اللهه ثنا قصدیله
اوقورسه‌ك محمدتنی وکتابنی سکا اوقویان اغ اولدیغنی بیل . اللهه
ثنا ، نفسکه ثنا ایتدیکنی سکا بیلدیریر . کرك امر ونهی وکرك باشقه
امره عائد شیلرده اوقویاجغك آیتلر حدودنده دورمه وسیدیکك
حقوقنه دائر سکا توجیه ایتدیکی شیلری بیلمك ایچون بویله اولملی .
تاکه آیتلری ادا ومحافظه ایچون قلبکده احضار ایتمه اولسون . رکوع
وسجودده باشکی قالدیردقده ، وبوتون حرکتلرکده ناصیه‌ك اللهك
ید قدرتنده اولدیغنی ملاحظه ایت . سلام ویدیکه قادار بو ملاحظه‌ده
سنده دعوی قطع اولسون . سلام ویدیکه اوراده سنده وبرکیده
ثبت ایتمه اولمادیغنه رطب ایده‌رك قال . سکا امر ایدنه ذاتك
لفظ ایله سلام ویر . [فاذا دخلتم بیوتاً فسلموا على انفسكم تحية من
عند الله مباركة طيبة] آیتی نفسکه سلام دیمکدر .
اویله کیردیکك زمان ایکی رکعتله اوقاتیله وسلام ایت . اخص اولدیغك
هر موضعده بویله اولمالی .

اکل وشرب دائر فصل — قارنك آچیقنجه‌یه ، معده‌کی حفظه
دولدیرمه ، صوییده چوق ایچمه ، بیل ، ایچکده تکلف وتصنع
کوسترمه احتیاج مقداری یه . آچم دیه قفله دوشکونلك کوسترمه .

اویو بابه مساعده ایده‌میسیز . یاخود کیده‌می طرزنده هیچ برشیئه تقدم
ایتمه . شیخك سکا نجه برابر یه ، اویو دیه سنده خورقاریم . بزم عندمزده
بو حال فاتیه ابعاد ایتمکدر . زیرا نازلفی ، شمایلنی حرمت وهیبتك
اسقاط وازاله‌سنی داعیدر . مرید ده بو حالده راضی اولمازسه او مرید
ایچیه فلاح یوقدر . بونك خلافی سویله‌یه کیمسه نفسنی بیلمیور دیمکدر .
ای مرید ! شیخ ایله برابر بولوندیغك زمان حالك بویله اولسون شیخی
طلب ایتدیکك وبولدیغك زمان کندیکه سکا توجه ده بولونام :
اکلك ایشك توبه‌در . صوکره خصلتکی معنوتمك ، ویرمکه کوجك
یتدیکی حالده اوزرنده اولان مظلوم حقی صاحبنه ویرمك . مخلقات
ذاتیمه زمانده آغلامه علمی مصاحبه‌لرستنیجه کتنه‌ده معدود
اولدوغی یقینا بیلمك توبه‌ك قبولیله مخفی اوزره بولوندیغی اکلامه ،
فقها نماز کامل ایله اوقورسه ، آبدستك بوزولدیغی حس ایله آبدست آلمه وآبدسته
آلدیغك زمان ایکی رکعت نماز قیلمه ، سبه وقت نمازی ایفاسنه قیام و
اوکرکه نافله نمازلره دوام ، ایلمکدر .
صلوات حقنده فصل — آبدست آلمغه مخالفته حقیقتسمی اتمه . ایکنجی
نمازیچیه آبدست آلدیغك زمان نفس صو دوکیر ، وهر عضوك حقنی بیلمی
ویدویره سنده اویله آبدست آل هر حرکتك باشنده تسمیه دی .
الدیکی یایقارکه دنیادن الی یوم ، ذکر وتلاوتله آغزکی چالقه .
روائح الهیه قوقلایه‌رق بورنکی صوچك صوچکده یوزك خشوع
ایله وکری آتمه صورتیله صومکور . یوزکی حیا ودر یتعلکه قولاق
قولدیکی توکل ایله یایقا ، باشکه ذلت وافتقار ایله مسح ایت .
مشاهده قولدیغی حیکمتك صورتیه آیاقکی ییقا ، اللهه لایق اولدیغی

لقمه‌لری متوسط آل . لقمه‌یی ایی چیکنه و بسم الله ده ده . چیکنه‌دیکدن صوڭره یوت ،
صوڭره دیگر لقمه‌یی بوغازڭدن آشاغی گیرمه‌دن الله حمد ایت ، صوڭره ایکنجی لقمه‌یه ال
اوزات ، بسم الله دی . حاصلی هر لقمه‌یه ال صوندیغڭده و یوتدیغڭده اللهڭ
اسمنی یاد ایت . صو ایچرکن الیشیلمش بیچیمده یاتقده اولسه‌ڭ اوکنده یه .
یمک میل و اشتهاسنی کوسترمکده حاجت یوق . آچلق ، و یا اکول اولدیغنی یوزڭه
باقما ، سکا اطعام ایدن و اطعام اولندیغنی قلبکه نظر ایت که عجز و نقصانڭ
ظاهر اولسون . و یمک بر کره بیله عبادتده بولونمه اولاسین .
اوته بریه دونوب باقما . آز یه‌سن دییه کیمسه‌یه قولاق ویرمه تا که
بو محمود حالک ریایه منجر اولوب اسمی حیوه یمکه صوقمه اولماسین . باشقه‌سنڭ
صوفره‌سنده یمک یدیکڭ وقت یمکه الڭ صوڭرا سه‌ڭ قالدیر . صوفره‌ده لقمه‌یی
سه قالقمه . بر جماعتله معاً یمک یدیکده صوڭرا یدیکڭ آز سه‌ڭ آیریجه
اوندن ده یمه . زیرا بو حال منافقلرڭ اخلاقیدر . یمکڭ بر وقتده
بر وقته قدر اولسون .

کسب و توکله دائر فصل — یقین مرتبه‌سنده محروم ایسه‌ڭ حالیسه قازان ،
توکل کوسترمه . حالبوکه سنده توکلده اثر یوقدر . عجز یک قوة یقینده یوق
یا حسه توکلده ظهر ایدیورسڭ . بو عجز ، همتڭ نقصاننده و اصلقڭ
دنائتنده . معرفتڭ قلتندندر . و رعک حد معروفی دائره‌سی حیاتیه
، قازانه ، اکر نفسڭ سنده اوطورمه و توکل کوسترمک مطالبه‌سنی بولورسه
بو باره‌ده نفسکله مجاهده ایت . نفسڭ بو دعواسنه قارشی سماحت کوستر .
غریب طاشمایان و اکثری بولنانه بلاد و امصاره کیت . او بلده‌نڭ معینه
بر یرنده اوطورمه . آز حیره اوطورولمق یری دکلدر . تکیه ایله مسکتک
ایتمکده معروف اولمه‌سین . کورمدیکک ، بیلمدیکک بر انسانڭ سکا بری

کندیکنی کورر و یا ایشیدیرسه‌ڭ نفسڭ سکا بو فتوحاتی الهیه‌دن بر فتحدر ،
دیو کیمسه او فتح ایله یانکه کیرمه قبول ایتمه ، کندیسنه رد و اعاده ایت . زیرا ،
اوکیمسه نفسکڭ عیب و قصورینی ، و رزقڭ ایله علاقه‌ڭی انقطاع اولادیغنی بیلمدیکڭ
نه مرکزده اولدیغنی آکلامدیغیچون کلمشدر . حالبوکه سکا رزقڭ اولسه‌ڭ بیله اوڭی
کتیردیکی قبول ایتمه . حال و شانڭه اطلاع معتقدی قلمسه‌ده ، بو فتحی
کورر کورمز نفسکده بولندیغڭ ایچ خفیه‌یه نظر ایت . اکر انقباضه
آثاری کوریورسه‌ڭ ، اوشی کیده‌نه اعاده ایت . سنی شبهه‌ده براقانی
آت . کندکده انشراح و انبساط حالی کوریورسه‌ڭ نفسکه باقمه . اکر
فضله میل و اشتها کوریورسه‌ڭ قبول ایتمه . فضله دوشکونلکده آز بورقه‌ده او
زمانه محتاج اولدیغڭ قدر آل . قصورینی چیر . مملکت بویوک و کیفسینی
تشقه بریره کیت . مساجد و عمارتلر و بویکا بکزه‌ر یرلره و فتوحات و
خیراته‌یه قاپسی معتاد اولان یرلره وارمه . بونلرڭ هپسی یقینیکی تقویه ایچوندر .
بویله یاپمازایسه‌ڭ نفسکه خاشاك ایتمه اولورسڭ .
کندی مقام و رتبه‌سنده سویله‌یه صوفی سکا کرکز . او صوفی رمدیه تقری
کوریورم دیر . بنم سکا ذکرایتدیکم سبیلده حتمی جیکه‌ده او صوفی بویله
سوزسویله یاپسدر . سلوك مبتدیلری بویله سوز سویلیکی بطاللرک
کاریدر .
صحبت فضله دائر — صحبت صحیحی شره سوقه بیه‌دن فنا شیدر .
زیرا بو حالیه مألوفاتی قطع و مستغنیانی ترك اوزرینه مؤسسدر .
صحبت ، انس و الفته موذی و آیرلیه و قوعنده الم سببیله یری دکیشدیرلکه
بادی اولدیغندن دولایی بر صحتی کریه کوردلر . بونڭ ایچه شیخك
[من وجد الانس فی الخلوة والوحشة فی الملاء

فانه بالخلوة لا يانس] دیرلر. یعنی خلوتده انسی، اکثرده وحشت
بولان کیمسه نك انسی، الله ایله دکل خلوتله در دیمشلردر.
مریده شك والتباس وقوع اولمشسه لایقیله اولانه صحبتده اعتزالدر.
انسانه شیخ طلبنده همت صاحبی اولسونده، اکر شیخ بولورسه شفقتنه باقماسه.
شیخك امر ایتدیکی کیمسه لرله مجالسی اولماسه. مریده لایقیله اولانه، انسی ایله
طالب انس اولوبده وحشی کبی شقلرنده قاچمه و ذکر ایله چوقچه مشغول اولمه و
انسانلردن شتم وتحقیرینه مبالات ایتمه مکدر.
اکر صحبته تمکده مضطر قالیرسه آرقداشلر ایله اولدقچه نفسنه باقسه. آرقداشلرك
غیبوتی کندینه وحشت القا ایدیورسه صحبتنده ده واز کچسه. اکر آرقداشی
اوفق بر زحمه ایستمیورسه اومکلکده ده قاچسه.
ملبس و مسکنده خصوصده بویله در. انسانه بر لباس کیمکده محبت اثری
کوررسه او قوماشدن لباسی آلمالی، لباسه محتاج اولمسه سوسه
اولدیغی لباسی لباسنه چیدیمی. بولوندیغی یرده چوقچه خوشلانورسه اوراده
دکشدرمه لی و وجودده فرقی اولدیغییه. قارارده قلبا ماسوادن حظ
و نصیب آلهجق هیچ بر شیدر قالماملی. زیرا انی کندی الفت ومحبتی بزاره
مضحك و شقلرینك قلبنه تجلی ایتمه.
شیخك طلبی اولماسه یدی، و مریدك هلاکنی موجب علت نزدنده بولونماسه یدی
مریدك شیخی ایله برابر اوطوریشی جائز اولمازدی. شیخك مرید ایله برابر اوطوریشی
انس صحبتنده ده دکل تعلیم ادب مقصدیدر.
طالب انسی شیخه تعلق ایدرسه یول اوزار و شیخك طباقی کوجلشیر. وعلتك
شفاسی کجیکر. ایشته بوحال مریدك شیخی ایله موانست الیه سندن ده
ایلری کلیر. شیخك مقصدی، هروقت مریدی ذکر الله ایله معمور القلب
کورمکدر.

تاکه مریدی بیله اوطورمقده تأمل کورسونده. و مجالسه یاپدی اولدنه شی
کندینه القا ایدلسه اولسونده. شیخ مریدینك رخصتلی ایسه اوغرادیغی و فتوحاته
نظر اولدیغی بیلیر. مریدك معاشرتی ایثار و فتوتله، سخاوتله نفسی،
انسانلرده حقوقی ترك اولمالی. انسانلردن فضل و شرفنی کوروب
کندیسی ایچین بر حق کورمامسی. کندنده ناقل شرف کوررسه؟ بونك ایچین بز
مریده ترك صحبتی امر ایتدك. زیرا صحبتك، ایفاسی واجب اولانجه حقلری
واردر. او حقلر حقوقنه لرینی اداسنی قلبا مشغول ایدر. حالبوکه
سن ضعیفسك بونك ایچین عزلت و فرار اولادر. زیرا صحبت ممکن اولانه
اکابرك شتمه سیدر. نفسك قارشی انسانلر اولانجه حاللك شویله اولملی:
اکر سنی ذم ایدرلرسه ذمه اهل اولدیغی، مدح ایدرلرسه بو محامد و مدایح
متکلملرك اوصافی بولوندیغی و سنك حال ذاتی انك اوغورده مستور قیلدیغی
بیلمکدر. اکر انلر اوغوره سنك حاللی کشف ایتمه اقتداری چیدرسه بیری برعیب
و نقصه کی کوررلردی. بنا علیه اونلرك مدحیله فرحیاب اولما.
مساجده سعی — مریده لایقیله اولانه، حرکتی چوغالتماملی و یورومکده
سرعت کوسترماملکدر. زیرا حرکت و سرعت داغنیقلق ویریجیدر. بوندن دولای
مریدی حالنی تشویشه ایتمامله ایچین اختیاری سفردن منع ایتدك. اکر شیخ ایشارت مقصدیله
سفره مساعده ایدرسه کیدر. مساجده کیتدیکنده و یا بر ضرورتدن سوقاغه
چیقارسه صاغه صوله دونوب باقمسه. کوزینی، ایاغینك نظرقورتمندیه
دوللایوب ایاغینه آتدیغی یرده آیرماسه. یورورکن ذکر ایله مشغول اولسونده.
سلام ویرهنکیسه یه سلامی اکتفا، کیمسه ایله ایاقده بر از دورماسه.
کیمسهیه حالك نهدر دیمه سین. بو حاللرده بك صاقینه. زیرا:
تداوی کوجدر. طاسه، دوکیه، ویسلك کبی اذا ویره جك شیلرده

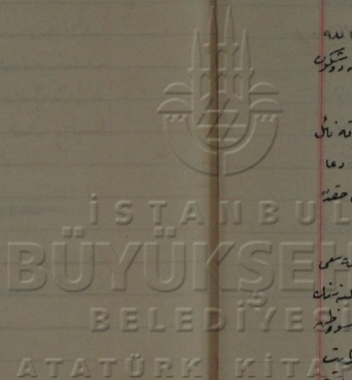
بولنده نه اذا اتمكى . يره دوشمه بر يايى يا يه جويى قالديروب بر ديوار ديكه
صوقمامق ، اياقلر آلتنده سيلنمه ، سندرسى اولماسنه مساعده ايتمه مك .
جملة لنده قالاغره دوقونمامق ، يرلى كوسترمامك . ضعيفلره يارديم اتمكى . برينه اغزيله
ويره نه شيئك تحفيضه قيام ايلمك . بونلرك هيسى ادعا واجبدر .
سلام ويرمك ايسته يره وكوكده بولنانه حضر صالح قوم سلام ويرمك
او مقامده نه اوكاده رد سلام ايدير . محبه مقرره اولميارق تمثيلا نه بورور
زيرا بو حال همتك محافظه سيدر . برشى طوتوب راحتك ايچه طوغرنا سد نه
دونمك ايسته يه نك هر كسك كچه جكى يول دارلقه . سماع مجلسنده بولنمقده
صاقينه . اگر شيخك مساعده واشارتنا يدرسه كيت . سماع ايتمه ذكر ايله مشغول
اول . زيرا دوياجغك سماع سترده دوياجغك ذوقه مساعده اولادر .
باخصوص ذاكر ومنشدلر سرده ومحتد ذاتلر برسترانشا ايدرسه نفس اهتزازده
قله . ونفسى دعوا بسوبنديه . ذاكر ومنشدلك انشا دايده حكى مستقر اولوس
خاطرلاينه . خوف وقبض آثارى اويانديرر . جهنم تحطار ايده حدة حزنه
وبكا جلب ايدر . جميع كونلرنكه بدرنا سفا ولور ، قيامت موقفلرى ،
اخطار ايدرسه قولاقه وير . و هسد وتولد ايدتك حاللرى دوكونه . اسمى
حسكه دا فنا ايده جك بر حاله مغلوب اولورسه ك قيام ايدرسى .
بو قيامك كنندنه ركيدر . سنى اقامه ايدر ، سنك وارد كدر . حسكه
رجوع ايدنجه دجيال اولور . اعتدال اهلنته كل . زيرا سماعده حركت
مجراى اعتدالده نه تجاوز ديكدر . قصد ونيته كوره تنوع ايدرسه
حركته كلديكى حس ايتديككدا لده حركتك تجنبه مستقر اولونجه يه قادار
بدكسكه نه الجاغ ناز اولادكمه كبيدر . اللهم عافيت ديرز .
اللهك عظمتى قلبكى استيلا سبيله نفسكده وحسكده نه فانى اولورده

حركتك ايسته جنت ، ايسته جهنم حقنده اولسون عقيده مستقر اولونجه يه قدر
غلو ايدر . اگر بر قادينه ويا كنج بر دليقانلى يه كوزكى ديرمك دولاييسيله
فانى اولورسه ك سنك بو حركتك جهنمه دوشمه كه در . سنك بو حالك ،
دوغرو اولماسه ده هر كسك انكه ايچه غمه اتمسنه رغماً فساده وارر .
سماع مجلسنده بولنمقده صاقينه . صحبت ومعاشرتده معظم قالديرسه ك
عابدلرله واعمال صالحه ده جد واجتهاد كوسترنلرله مصاحب اول كه شيخ بولامينه
تنده وامصارده شيخ بولهمازسه ك ساحللرده و خرابه مسجدلرده آرا . زيرا
اراموه ايسته تنكك تجد اكثريا داغ تپه لرنده ، واديلرك چقورلرنده قبالقوية
تكه لرده ساحللرده ويا خرابه مسجدلرده كيرلر . اونده ملاقى اولمه غرضنده اولورك
نماز وقتى مسجده بولوندیغك زمان اونلرك ، سنى دخول وغير مقبول بر
حالده كوريلرنده ن صاقينه . زيرا مريدلردن بعض سفرلرده نمازه قيام ايلمه
ايكنه جامعه كيدرلر . نماز قيلنديكه جامعه كلمسه اولورسه ك تفرقتك غايه سنه
وارلك واونلردن اولمادك . افتتاح تكبيرنى ويا امام ايله قبله جه
نمازك بر ركعتنى قاچيرسه ن سسك چيقارما . زيرا بو حال خلقك
ايمانه ضعف دعوت ايدنه عموم برجگدر . ترك و استيناف ايت . بالكز
بر كيده ده ، عين صفده ، عين يرده ، ملازم اولما .
خاطره دار فصل — بليسه اول كه فقرا ايله معاشرت ايدرسك اونلرك
خدمتنه واشيدنى تسويه . ذاتا قلبكه كلجك هيچ بر خاطره يى رد ايتمه .
زيرا اونلرك خاطرلرى حقا قلبى الچيلردر . لباسلرنى بقاسنه تقدير
بيشرمك و بوكا مقابله منفعتلرينى تأمين ايده جك خاطره لره عنايت
واعتنا سنه مسارعت كوستر . زيرا فقرانك صادقلرنك كوكللرنده بر چوق
خاطره لر واردر . اونلرمى حده سى مقصدلرينى آكلاتمقده نه كنديلرى

منع ایدر. نفسلرینك آرزوسنه تابع اولمازلر. اك ایكی امر آراسنده اولورسه
حداقللریله برابر جمع ایتمسی مرادیمیدر. اونلرجه یاپاجقلری ایشی اك
سنك تعلیمك كیدر. سن صحابه‌یه قیام و فضائلی جلبه اهتمام ایتسه‌ك
سنك نتیجه‌ده مجاهده درجه‌سی حاصل و مقصدیكه وصل اولورسین.
بو بابده اجرده ما عدا خاطره‌لرك تصدیقنی اوكره‌نه.
امر خیره دائر بر شیئی حقیر كوره‌نه زیرا بو طرله انتفاع یولیدر. الله
یولنده صرف و هلاك ایدیجه‌شی هلاك اولماز. یالڭز نفسنه قفنه دوكن
اولانه هلاك اولور.

دردنجی واردركه اوطه احكام و انقیاد ایده‌نه باطنجه خیراته نائل
اولور. فقرایه خدمت، سلامت صدر، مسلمانلرك غیابنده دعا
اونلری نفسكه برابر طوتمه، بعضاً مرید بدایت حالنده كرك حقده
كرك خلقده نه قلبنه خواطر ردیه‌دنه هر یرده سالم اولور.
مریده لازم اولانه اك مهم شی كمسه‌یه قارشی سوء ظنده بولنمامه‌سی
ایتمكده‌در. اگر صادقه و كشفك دوغرو وجودایسه بر نیك كوكلنده‌نك
حقكده سوء ظنه خاطره‌سی كلدیكی كبی، برینی حقنده سنكده قلبكه سوء ظنه
خطور ایدرسه شیطانك القاسی اولدوغنی بیل. توبه و استغفار ایت
خلوه ایله مشغول اولدیغی صورتده ذكر حقه معمور القلب اولمانی اللهه ایسه
خلقك مساویسیله شی اولمالا ایله شیطانه استدراج و تسویله‌سنی تكذیب
ایجیه تصدیقه، سعادتك ایجه اكرامه، میل و محبت كوستره. آنلری
كوزت، بو حالده ذكرالله مداوم و علم ایله حمد
طرفنده قائم اولدیغی صورتده زائل اولور.

والحمد لله رب العالمین

جواهر الدقائق في كنز الحقائق

شيخ الأكبر محيي الدين العربي حضرتلرينكدر

قد وقع الفراغ من ترجمة هذه الرسالة الشريفة للشيخ الأكبر قدس سره الأطهر وصادف ختامها في يوم الأحد المبارك في أواسط جمادى الآخر من شهور سنة أربع وثمانين وثلاث ماة وألف من الهجرة النبوية على صاحبها أفضل التسليم والتحية وصلى الله على سيدنا محمد وآله وأصحابه أجمعين والحمد لك يا رب العالمين

قد تم بيض هذه الرسالة الشريفة أضعف العباد الفقير وكثير التقصير عثمان فوزي الأماسي بن أحمد حلمي الملقب بقره أوغلو عن مدرسين الأربع وخمسين وثلثمائة وألف من هجرة السنية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى لم يكن قبل وحدانيته قبل —

حمد وثنا اول ذات حضرتلرینه مخصوصدر كه آنك وحدانيتندە اول يعنى وجودندن مقدم بر شيئك وجودى يوغيدى. **الاول القبل هو** — يعنى اول الاولدر. — ترجمه — «هو الاول والآخر» مدلولنجه وحدانيت وفردانيت عالمندە اوليت تصور ايتمك جائز دكلدر. تفهيم ايچون شيخ قدس سره عبارەء مذكورەيى ايراد ايتمشلردر. شارحيه ديوركه: حق تعالى نك وحدانيتى سبقتندە هيچ بر موجود يوغيدى. «قديم» ايكى قسمدر. «قديم ذاتى» و «قديم زمانى» در. قديم ذاتى وجودى غيره محتاج اولميان وغير ايله مسبوق بولنميان در. اتفاقاً ذات باريتك وجودى قديم اولديغى كبى. قديم زمانى وجودى عدم ايله مسبوق اولميان در. عندمزده بارى تعالى نك ذات وصفاتى وعند الحكما هيولا وصورت ايله معقول وافلاك كبى.

ايمدى وحدت بحثنه كلهلم: وحدت لفظى اعداد مركبەدە استعمال اولنوركه عددك وحدتى مشعر بر معناسنە اولان «**واحد**» لفظيدر. حقك وحدتى ايسه عددك وحدتى كبى دكلدر. بلكه او وحدتك مبدأيدر. زيرا اعداد مركبه حادثدر. حقك وحدتى ايسه حادث دكلدر. تجلى اول كلى اعتباريله حقك وحدتنه «**الواحد لا يصدر عنه الا الواحد**» دينور. آنك نسب واضافاتى اولان اسما وصفاتك كثرتى ايسه وحدته مانع اولماز.

حضرتنك عبارەسندە ذكر اولنان «وحدانيت» لفظندەكى «الف» «نون» مبالغه ايچوندر. فردانيت لفظندەكى «الف» «نون» دخى بويلەدر. بو ايكى كلمه استعمالندە بر معنايەدر. لكن مابينلرندە فرق خفى واردر. زيرا فرد افراد عدديه نك اولندە قوللانيلير كه «ثلاثه» در. واحد ايسه عدد كلمزدر. وحدت دينلر — واحدك مبدأى اولور كه ذاته دلالت ايدوب وحدانيت معناسنى اشعار ايدر. مقام فردانيت ايسه تثليث اقتضا ايدر. **ذات — صفت — وفعل** در.

امر ايجاد دخى بو تثليث اوزرينه مبتنيدر.

انما قولنا لشىء اذا اردناه ان نقول له كن فيكون

دن منفهم اولان عبارە «فهو ذات واراده وقول» كلماتيدر. **الاول القبل هو** يعنى «هو الاول» ماصدقنجه «اول بلا ابتدا» ديمكدر. [شرح] الله تعالى دن اول بر شى موجود اولسه يدى آنك خالقه ومؤخرك مخلوقه اولمسى اقتضا ايدردى. بو شبهه يى ازاله ايتمك ايچون جناب حق «هو الاول والآخر» بيوردى. تاكه معرفة الله دن بى نصيب اولانلر اوليت وآخريتدە تشتت بر ايكه تصور ايتمسينلر. بو سرە واقف اولانلرك محققينك اعتقادلرى «**هو اول بلا ابتداء وآخر بلا انتهاء**» كلمات حقائقيه آياتيه حكم تقديس وشانه ازليت سبحانيه يه لائق اولميان صفتلردن تنزيه ايدرلر. صوفيه كرام قدس الله اسرارهم حضرتلرى هويت ذاتيەدن عبارت اولان عالمه احل حقنده تعيينه تمهيدك اولميدر ديرلر. و بيورلركه «تعين» ايكيدر. برى تعين الهى ديكرى تعين كونى در. لاتعين عالمنه عالم غيب هويت حقدر. ذات بحته عالميدر. و عالم عما دخى ديرلر.

[شرح] ليس من الكون على الله اثرٌ ولا على الله من الكون اثرٌ . منطوقنجه الله تعالى نك « الم تر الى ربك كيف مد الظل » مدلولنجه تجليات اسما وصفاتى ظهورلرندن مقدم وحدانيت وفردانيت عالمنده ظل ايله ذى ظلك يعنى اشيا ايله خالقك آراسنده موجود اولان مناسبت معدوم ايدى . بعد الظهور حصول بولان مناسبات ظليه مادةً موجود ايسه ده نفس الامرده ينه معدومدر . ما بينلرينى تقريب ايدن ا[؟]تونسبت اثنيت اطلاق اولونور . ماسوى بوندن عبارتدر كه امر اعتباريدر .

[هو الواحد بلا وحدانية وهو الفرد بلا فردانية] ترجمه الله تعالينك وحدانيت وفردانيت صفتلرندن ده اول رتبه‌ده منفرد ايدى .

[شرح] الله تعالينك وحدانيت وفردانيت صفتلريله موصوفيتى بعد التجلى والظهور مرتبه صفاتده‌در . مرتبه ذاتده ايسه اسم ورسم صفت موصوفيت كيفيت يوقدر . هو من جهة الذات « احد » ومن جهة الصفات « واحد » در . تجليات اسمائيه وصفاتيه ايله ظهوره كلن وجود خلقى حق ايله قائمدر . فقط عرضك جوهرله ، وصفتك موصوف ايله قيامى كبى دكل ، بلكه ظلك ذى ظل ايله قيامى كبى . تفصيلاته كلنجه : اشيا صفات افعالك ظلى وصفات افعال كه واحديتدر . خالقيت ، ورازقيت كبى واحدك ظليدر . و واحد صفات ثبوتيه نك ظليدر . وصفات ثبوتيه كه احديتدر . احدك ظليدر . احديت غنى نك ظليدر . وغنى مظهر حجاب ذاتدر . عليه الصلاة والسلام افنديمزك « عرفناك حق معرفتك » بيورديقلرى كلمات حقائقيه آيات نك مخاطبى « هو » در . « هو » نه برشيده ظهور ايدر ونه برشيئه مظهر اولور .

بو عالمك كشف و ادراكى ممكن دكلدر . كمّلين اوليا بو راده ورطه حيرته دوشمشلردر . بو عالم جميع تعيناتك بالقوه مبدئيدر . زيرا بو عالمده تعينات ، واعتبارات يوقدر . بونك دوننده = مرتبه احديت = دركه اول منازل هويت حقدر . بو عالم بالفعل مبدأ تعيناتدر . بوكا — نقطه بسيطه — اطلاق اولونور . بو عالم « لا تعين » عالمنك ظليدر كه مرتبه شئونات ذاتيه غيبيه اعتبار اولونور . نته كيم كتب صوفيه ده مراتب غيبيه شو صورتله بيان اولنمشدر . صفات الهيه بو شئوناتك مظاهريدر . اسماء الهيه نك وصور مجرده صور علميه نك ، وصور مثاليه صور مجرده نك وصور حسيه صور مثاليه نك مظاهر و آيينه سيدر . بونلرك جملهسى مرتبه احديته منتهى اولنجه يه دكين بربرينه مظاهر وظلالاتدر .

ولم يكن بعد فردانيته بعد لا والبعد هو : [ترجمه] حق تعالى نك فردانيتى تعقب ايده جك فردانيت يوقدر . « هو الاوّل » مؤولنجه ابتدا سز اولويت ايله موصوف اولديغى كبى « هو الآخر » مدلولنجه صوكى اولميان آخريت ايله موصوفدر .

[شرح] حقك شئونات فردانيتى مرتبه اسما وصفاتدر . بونلر حقه مضاف اولدقلرندن كمالى انتهالرى حسبيله تأخرلرى حقك تأخريدر . هو الآخر بوكا اشارتدر .

« ولا قبل معه ولا بعد معه ولا قرب ولا بعد ولا كيف ولا اين ولا حين ولا آن ولا وقت ولا زمان ولا فوق ولا تحت ولا مكان وهو الآن كما كان » [شرح] الله تعالى حالات مذكوره نك جملهسندن منزهدر . ظهورلرندن مقدم شان الوهيته نقيصه ويرن بو مثللو حاللردن منزه اولديغى كبى شمديكى حالده دخى بويله‌در .

بایزیدك « عرفناك حق معرفتك » كلمات حكمت انجامنك بو مقامده
تحاطبی احددر. احدلك احدیتده ظهور ایده حكی جهتده معرفتی ممكندر.
الحاصل حق تعالینك وحدانیت وفردانیتی مرتبهٔ صفات وافعالیدر.

لیس مركباً من الاسم والمسمی فان اسمه هو ومسماه هو فلا اسم غیره ولا غیره — ترجمه — الله تعالی اشیای خارجیه
كبی اسم ایله مسمادن مركب دكلدر. كندیسی اسمدر و اسم كندیسندن عبارتدر.
آندن باشقه اسم ومسماسنه شبیه اولاجق برشی یوقدر. [شرح]
وجود عینی اولان اشیای ناسوتیه نك و وجود معقولی اولان ارواح عالم
ملكوتیه نك اسمی و مسمی سی واردر كه كندی عالملرنده اسملری مسمالری حادثدر.
زیرا بونلرك تركیبلری عناصر اربعه دن و نورانی جسم لطیف اولمقدن عبارتدر كه
بو تركیبك جمله سی حادثدر. زیرا « كن » امر تجلیسنك تحتنده
داخل اولمقله عالم خلقدر. مرتبهٔ ذاتیاتده لاتعین عالمیدر. بالجمله
عوالم ناشاهده نك بالقوه مبدئیدر. كندی عالمنده اسم ایله موسوم
و بر صفتله موصوف دكلدر. اسما و صفاتك تعیننده حق كره وحدانیت
مرتبه سنده اسمای حسنی سی ایله اسما و صفات جلیله سیله متصف اولدی.
محسوسات ومعقولاتی بونلردن بصر و بصیرت آتی ادراك ایده بیلدی.

« **ولهذا هو الاسم والمسمی** » — ترجمه — بو سببدن
حق تعالینك تجلیات اسما و صفاتیه ی ظهور ایتمزدن مقدم كندی عالمنده
ذاتندن باشقه بر موجودك اسم و مسماسی اولمیوب یالكز كندیسی موجود
اولدیغندن كندیسی اسمدر. و اسم كندیسندن عبارتدر.

هو الاول بلا اولیة هو الآخر بلا آخریة هو الظاهر بلا ظاهریة هو الباطن بلا باطنیة — ترجمه —

حق تعالی ده اول اولیت و آخر اولدیغی حالده كندیسنده صوكره آخریت و ظاهر
اولدیغی حالده ذاتی ایچون ظاهریت و باطنیت تصور ایدیلمز. [شرح]
حق تعالی ایچون اولیت و آخریت ظاهریت و باطنیت تصور ایتمك عرفان
الهیه ده بر نقص اولان ناقصلرك احوالیدر. قرآن كریمده ذكر اولونان
اشبو صفتلر عالمده حقیقة موجود و مؤثر حقیقی برآله اولمادیغنی تفهیم
ایچوندر. بونلرك بو مثللو تخیللری ذات حقك كمیت و كیفیتی موجب اولان
اشیای خارجیه صفتلرینك ظهوریله نوع اشتراك دائرهٔ عقلنده تخیل ایدیكی
امور وهمیه دندر. حالبوكه ذات باری بالجمله موجودات و عقول و نفوسی
محیط بر قوتدر كه صفاتیله ظهوری توصیفاتدن كی كندی عالمنده بو صفتلردن
وارسته اولارق مرتبهٔ اسما و صفاتده مجازاً كندینی توصیف ایلمه و
ذاتی اعتباریله غیب الغیوب و بطن البطونده مراتب كونیه و مدارج معنویه
نشئاتندن منزه بولنمقدر. هویت ذاتیه سی حقائق كونیه و الهیه نك
حقیقت باطنه سیدر. عوالمك روح الارواحی اولوب نه اولطه البطونده
آنلرك سری اولدیغی حالده سر و حقیقتله توصیفی جائز اولماز.
بلكه آكا حقیقة الحقائق اطلاقی جائز اوله بیلر. زیرا هویتی اطلاقده
حقیقی ذاتیدر.

✤

صوفیهٔ كرام حضراتی بویوریورلر كه : اطلاق ایكی قسمدر. بر قسمی
اطلاق حقیقی ذاتی، و بر قسمی اطلاق حقیقی عرضیدر. اطلاق اضافی
حادثدر. زیرا حادث اولان تقییدك مقابلیدر كه اطلاق تعبیری
اطلاقه تقابلندن ناشیدر. حادثه مضاف و مقابل اولان ایسه حادثدر.
بو سببدن الله تعالییه مطلق دینلمز. بلكه اطلاق حقیقی ایله مطلقدر
دینلیر كه اطلاق اضافینك مصدریدر، انتهی.

× تقییدك

هو وجود الحرف الاول » ـ حرف ـ بونده كيفيت و
كميتده و محليتده عاري موجوديت وجوبيه در . [ترجمه]
حرف اول ايله موصوف اولان احديت ذاتيه مرتبه سيدر كه تجلئ اول اولوب
بالقوه مبدأ اولديغندن اقدميتي حسبيله حرف اولدر . [شرح]
نقطهٔ بسيطه اولان احديت مرتبه سي ام الكتاب اولديغندن بو كتاب وجودك
حروف عالياتي اولان شؤونات ذاتيه نك حرف اوليدر . نقطه ماده
حروف سائره تشكل ايتديكي كبي اول منازل اولان نقطهٔ مذكوره ده دخي
كتاب وجود مفصول و بونك شرح و تفصيلي اولان كتاب وجود عيني ظهوره
كلمشدر . حاصل حقيقت بويله‌در كه مرتبهٔ شؤونات ذاتيه كتاب وجودك
حروف عالياتي و مرتبهٔ اعيانده كلمات تاماتي و مرتبهٔ ارواح و مثال آيات
متعالياتي و مرتبهٔ حس و عيان سورة كاملاتي منزله سنده در .
بو ظهوراتك جمله سي نفس رحماني ايله‌در كه بالقوه مبدء ذات باريدر .
بو مرتبه يه « غيب الغيوب » اطلاق اولنور . زيرا غيب ايكيدر .
بري غيب اطلاقي ، دركه اول تعينات اولان شؤونات ذاتيه در .
و بري غيب اضافيدر كه اعيان علميه در . بو ايكي غيبه « عالم الله »
دينير . زيرا عالم ذات و اسمادر . عين دخي ايكيدر . بري عين اطلاقي
دركه مرتبهٔ اجسامدر . بري عين اضافيدر كه مرتبهٔ ارواحدر .
بو ايكي عينه « عالم كون » تعبير اولنور . چونكه عالم صفات
و افعالدر . انتهى . بو مفهومدن اكلاشيلديغنه كوره بالاده ذكر اولنان
غيب اطلاقي « مبدأ » مفتاحي اشعاريله حرف اولدر كه مرتبهٔ احديت
اولوبده شؤونات ذاتيه در . و حرف ثاني اعيان علميه اولان غيب اضافيدر .
و حرف ثالث مرتبهٔ ارواح و مثال اولان عين اضافيدر .

و حرف رابع مرتبهٔ اجسام اولان عين اطلاقيدر . بو تقديرده شؤونات
ذاتيه حروف عاليات مرتبهٔ اعيانه تنزل ايتدي . كلمه اولدي . اشبو كلمه تفصيلي
اولارق مرتبهٔ صفاته تنزل ايتدي . آيات متعاليات شكلني بولدي .
آيات متعاليات دخي مرتبهٔ حس و عيانه تنزل ايتدي . سور كاملات
اولدي . يعني شؤونات ذاتيه حرف ايكن كلمهٔ اعيانده كلمه ايكن آيات
و آيات ارواح و مثال ايكن حس و عيان مرتبه سي اولان عالم شهادتده
صورت پذير اولدي . اولكي حرفه « لاهوت » ايكنجي حرفه « جبروت »
اوچنجي حرفه « ملكوت » دردنجي حرفه « ناسوت » اطلاق اولنور .
سور اختصار اولنجه آيات ؛ آيات دخي اختصار اولنجه كلمات ؛ كلمات دخي
اختصار اولنجه حرف ؛ و حرف دخي اختصار ايدلوب شكلي آرادن رفع
اولنجه آنك شكلي موهومي قالير كه معني اولان تشكلنك بالقوه مبدأ
اقدمي مثابه سنده در . حصول مذكوره اوزره عالم ناسوت ، ملكوت
جبروت و لاهوتك احكام تجليات و اضافاتي بالكليه آرادن مرتفع
اولنسه هيچ بر اسم و صفته متصف اولميان ذات باريدن غيري برشي قالماز .
جميع اشيانك ذات شمسه انفصالي كبي . « منه بدأ واليه يعود ثم اليه
ترجعون » بو سرّي آكلامقدر .
سرّ الاول » [ترجمه] الله تعالى حرف اولديغي كبي سرّ اول دخي كندي
ذاتيدر . (شرح) سر مراتب حسبيله ايكيدر . بري « سرّ وجود »
و بري « سرّ امكان » در . سرّ امكان عالم امر زنديدر . سرّ وجود
سيرانك عيني سرّ و آكا واصل اولمه قدم سرّ ايله اولور . باطنه اسرار
مراتب كونيه و معنويه منزه حق اوله رجعدر . سرّ مذكور ايسه
نفس رحماني اطلاقيه اولنان تجلي كليك تعين ثانيسيدر .

سر امكانینك بوكا نسبت تامه و ارتباط كامله‌سی جهتیله سر واحد حكمنده در كه سر الاسرار اولان ذات باری‌یه راجعدر. سر ذات مراتب معنویه و كونیه‌ده تجلی طریقیله منتهی اولدقجه بونلرك قابلیت و استعدادلرینه كوره حكمفرما اولدیغندن مراتب اكوانده تطور ایدرك — سر اسما، سر صفات، سر اعیان، و سر اكوان — نامیله تعریف اولونور كه بونلر جمله‌سی ظهور جهتیله اعتباریدر. « الانسان سری » فحواسنجه سر مذكور حقیقت انسانیه‌ده عبارت اولوب حقیقت الهیه صورتی اوزرینه ظاهر اولمشدر. « خلق الله آدم علی صورته » بونی ایما ایدر. صورت الهیه‌دن مراد صفات ثبوتیه در كه: حیات، علم، ارادت، قدرت، سمع، بصر، كلام، در. انسانده بونلر بالفعل ظاهردر. و انسانك سری سر حقك ظاهری و صورتیدر. فقط حقك سری سر انسانك باطنی و حقیقتیدر. و كذلك سر انسان دخی سر حقك ظاهری و صورتی و حق دخی انلرك باطنی و حقیقتی ایسه‌ده انسان بونلرده صفات ثبوتیه‌نك كمال مظهریتی حسبیله تمیز ایدرك [لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم] : « ولقد كرمنا بنی آدم » فحواسنجه اشرف مخلوقات اولمشدر.

(وهو وجود الحرف الآخر) [ترجمه] الله تعالی حرف آخرك وجودیدر.

شرح : — جناب فصحه مطالعه سر اول اولدیغی كبی حرف آخر اولوب نامتناهی اولان باطنه اشیانك وجود آخریدر.

(سر الآخر) — ترجمه — ابدیت ایله موصوف اولان سر آخر دخی كندی ذاتیدر.

« وهو وجود الحرف الظاهر » — ترجمه — اسم ظاهری كندی ذاتنده عبارت اولمغله حروف ظاهره دخی محتویاتیله برابر ینه كندی وجودیدر.

« وهو وجود الحرف الباطن » — ترجمه — اسم باطنه كندی ذاتنده عبارت اولمغله حروف باطنه دخی محتویاتیله برابر ینه كندی وجودیدر.

ولا اول، ولا آخر، ولا ظاهر، ولا باطن الا هو بلك بسریان هذه الاحرف فی وجوده وبلا سریان وجوده فی هذه الاحرف فافهم هذا لئلا تقع فی غلط الحلولیة »

[ترجمه] الله تعالی اول، آخر، ظاهر، باطن صفتلریله متصف اولمقله برابر حروف ظاهره و باطنه‌نك هیچ برینه و هیچ بر شیئك كندیسنه حلول طریقیله سریان طریقیله تماسلری واقع دكلدر. بیان ایدلكم بو حقیقتی ایی ادراك ایت. یوقسه الله تعالینك حوادثده حلولیته قائل اولانلر حلولیه مذهبنه صاپارسك

[شرح] الله تعالی اسما و صفات مرتبه‌سنده اوصافیله متعین و مرتبه ذاتده غیر متعیندر. یعنی اسما و صفاته و بونلرك آثاره و بالعكس اشیانك اسما و صفاته و بونلرك دخی ذات الواجب الوجوده حلولی یوقدر. « الم تر الی ربك كیف مد الظل » نص شریفی بو حقیقتی ناطقدر. بو نقله برابر اولیت و آخریت ظهور و بطون ذات حقله قائمدر. و بونلر ظاهر اولمایجه باطنه تمیز ایتمز. زیرا باطنك تعینی ظهوره اعتباریدر. و بطونك تعینی لطفه الوهیتی اولانه ذاتك تعینیله ظهوره مقیدر. ظهور اولمزسه بطون ده اولمز. و بطون اولمزسه ظهور اولماز. زیرا تعیناتك اولی هو تعینلریدر كه وجود مرتبه‌سیدر. ذات بحت بو مرتبه‌نك فوقنده مجهول مطلقدر.

بو مرتبه یه « غیب الغیوب » و « بطن البطون » اطلاق اولنور.
ایمدی الله تعالینك هویت ذاتیه سی یعنی ذکر اولنان مرتبه ٔ وجود حرفا اول
و حرفا آخر اولمق اعتباریله جمیع عوالم نامتناهیه یی محیط و اسما و صفاتیله محاطدر
نتیکم « وكان الله بكل شيء محيطا » قول شریفی الله تعالینك اشیای
نامتناهیه یی احاطه ٔ کلیه ایله محیط اولدیغنه دلیلدر. و عوالمده اسما و صفاتندن
بشقه برشی اولمادیغندن بو حجابلر ایچنده ذاتی ستر ایلمشدر. محاط دیدیکمز
بو معنایه مشعردر. و عوالم نامتناهی اولدیغندن لفظ مذکور مقصود
دکلسه ده تفهیم ایچون ذکر اولنمسنده باس یوقدر. ایمدی مراتب بطونیده
اسما مظاهرك مبدائیدر. اسرار اسمانك مبداٴی بطن البطون اولان عینی
احدیت اولدیغی کبی بو حالده ایکی ظاهر و ایکی باطن واردر. ظاهرك بری
اسما و صفاتك تعیینیدرکه معقولیدر. و بری تعین وجود اشیادرکه
عینیدر. وجود معقول ایسه وجود اشیانك باطنی و بو باطن بطن البطون
اولان ذات حقك ظاهریدر. ایمدی وجود اشیانك ظاهریتی اسمانك
ظهورینه و بالجمله بطون ذات احدیتك باطننه نظردر. فی الاصل ظهر ایکی
ظهور و بطوندن بالقوه مبدا اولان ذات حقده منتهی اولوب صوری و معنوی وجود
بولمدقچه الله تعالی ایچون کنز مخفی و مرتبه ٔ احدیته حرفا اول اطلاق اولنمشدر.
محققین کرام ایسه کنز مخفی یی مرتبه ٔ ظهورده « هو الهوية الاحدية
المكنونة في الغيب وهو الباطن كل باطن » کلماتیله تعریف ایتمشلردر.
بو عبارهده الله تعالی هر باطنی اولان حقیقتك باطنیدر. دیمك اسما و
صفاتك ظهوریله ذاتك حقیقة الحقایق اولدیغنه اشارتدرکه اول حقایقك
درونده مختفیدر دیمکدر.

« لا هو في شيء يحل ولا شيء فيه يحل لا داخلا ولا خارجا »
[ ] اشبو ده علاوه معلوم اولسون که بالجمله اسمانك حروف ظاهره
و باطنه سی الله تعالینك شئوناتی اولوب کندیسنده ظهور ایتمکله برابر موجودات
صوریه و معنویه ده حلول طریقیله نه برشیئه و نه ده آندن خارج قالمشدر.
[ ] دخول و خروج وجودی متغایرین بیننده واقع اولور. حالبوکه
اهل وحدت کشف صحیح و ذوق صریح ایله واقف اولدقلری سر وحدتی ادله ٔ قاطعه ٔ
قرآنیه یه تطبیق ایدرك وحدت وجودی اشیایه حلول و سریاندن تنزیه
ایتمکله برابر الله تعالی ذات عالمك هر ذره سنده ذاتا و صفة و فعلا
موجوددر دیرلر. بو نقطه ذوقی عرفانده بر مزلقه و خامت اولدیغندن
عرفان حقیقی اصحابی بو مقامه واصل اولدقده « من عرف الله كل لسانه »
فحواسنجه ورطه ٔ حیرته دوشرلر. بو سری لسان قال ایله بیان ایتمکدن عاجز قالمشلر
و بو نتیجه کتب صوفیه ده تصادف ایده جکمز آنجق برقاچ کلمه اولوب وحدت
وجودی مختصرا بیان ایتمشلردر. از جمله حضرت علی رضی الله تعالی عنه حضرتلری
الله تعالی حقنده « هو مع كل شيء لا بمقارنة وغير كل شيء
لا بمزايلة » — کلمات حقانیه آیاتك متضمن اولدیغی معانی ٔ دقیقه جدا
حق هر شیئه برابردر. لکن مقارنت طریقیله دکل، و هر شیئك غیریدر. فقط
مفارقت طریقیله دکل، مآلنده درکه اشبو کلماتده الله تعالینك ذاتیله اشیانك
مقارن اولدیغی و اشیادن ذاتیله مفارق اولمادیغی درك اولنور. بو سوزلر ایسه
وحدت وجودی اثبات و وجودی متغایرین نفی ایتمکدر. فقط بو مشتغلات
دقیقه اولوب حقیقتی آنجق کشف و ذوق ایله آکلاشیله بیله جکندن عقول قاصره صاحبی
اولان عوام نزدنده اعتراضاته هدف اولمشدر.

حقیقتك ذره تربیه سنه داخل اولوب انفاس قدسیه سندن مستفیض
اولمدقجه نه قدر عالم و متفنن اولسه و اوقدر کتب صوفیه‌یی مطالعه ایله تکرار
سر وحدت و غوامض علم حقیقت آکا منکشف اولماز. بوکبیلرك حالی
بیت — کر تو هزار رطل پیمایی × نامی نخوری نباشدت مستی —
فحواسنجه ایجه اولدقلری مباحثات و مطالعات بر جوجه دکل و بالذات و
مشیتلری مباحثه‌ده اقدام قدر شراب طولدرمغه بکزر. حالبوکه
برکیمسه بر جوجه قاتلری متمادیاً شراب طولدروب بر قدح ایچمدکجه سرخوش
اولمدیغی کبی عقلك ذره سنده اولدیغی مباحثات و مطالعاتك دخی فائده‌سی
یوقدر. حافظ شیرازی قدس سره حضرتلرینك — بیت — [مدعی
خواست که آید بتماشاکه راز × دست غیب آمد و بر سینهٔ نامحرم زد]
نشیده‌سنجه بو مثللو کیمسه‌لر مقلد و مدعیلردر. بونلرك عیاناً اولمیان ادعالری
سینه‌لرینه دست غیبك ضربه‌سیله شهدالله معرفة الله ده لاف و کذاف ایله
سر حقیقته واصل اولمیوب عرفانسزلقلریله خائب و خاسر قالمه‌لرینه
عبارتدر. **ان تعرفه بهذه الصفة** — [ترجمه‌سی] الله
تعالی حضرتلرینی بلاده بیان اولنان صفتلریله بیلمکلك لازمدر. زیرا تعریف
اولنان اوصاف ایله بیلمه : **لا بالعلم الظاهر ولا بالعقول**
ولا بالفهم ولا بالوهم ولا بالحس ولا بالعين
الباطن ولا بالادراك — « ترجمه — الله تعالی علم ظاهر ایله
و دلائل عقلیه بیان ایدن علم کلام ایله و دلائل عقلیه ایله، و قلبه خطور
ایدن مسئله‌لر و محسوسات ایله و عین ظاهرك آثاره اولان نظریله
و عین باطنك کشف اسرار مطالعه‌سیله و حواس باطنه‌نك ادراکیله ذات
باری‌یی بیلمکلکه سعی ایتمه . **لا یراه الا هو** »

ایمدی معترضلرك برینه دیمشدیکه، سر وحدت وجوده اعتراض ایدوب
وجودین متغایرینه قائل اولیور. و بو نقطه فلاسفه‌نك عوالم نامتناهیدر
سوزلرینی **وما یعلم جنود ربك الا هو**
ماصدقنه تطبیق ایدرك جنود الهیه‌نك عقل بشر خارجنده نامتناهی اولدیغنی
تصدیق ایدیورسك؛ بو حالده ذات حقی نامتناهی اولان عوالمك درونندن
اخراج ایدرك هانکی بر عالمك خارجنده موجود اولدیغنی اوزاقده آکا قارشی طوتیورسك؟
حق تعالی نه منزهدر. اشیای علمیه محیطدر، دیمه اولسك حقك
علمی کندی ذاتندن عبارت اولدیغندن او حالده کندیسنك ده اشیاده داخل
اولمسی عقل و حکمته منافیدر. چونکه خارجده اولان برکیمسه داخلده‌کی
احوالی بیلمز. بناءً علیه وجودین متغایرینه قائل اولمق عرفانسزلقه نشانه‌دیر.
سر وحدته واقف اولان ارباب حقیقت « **ان الله قبل کل شيء**
وبعد کل شيء ومع کل شيء ولیس قبله ولا بعده شيء ولا معه
شيء — کلمات حقائقیه آیاتیله کائناتده حقك وجودندن غیری وجود یوقدر.
بیاناتنده — بو نقطه برابر واجبك ممکنه و ممکنك واجبه اولمه حقیقتك
ادعاسنده دخی بولونورلر. سر وحدتك انکشافی آنجق سیر سلوك ایله حصول بولور
قدر. خواص امتك بو سره اطلاعلری مرتبهٔ صفاتدندر. عقل برتبه سی
سر مذکوره واقف اولمدقلرینه مدعیلر شهدالله معرفة الله ده چاه ضلالك
حرمانه دوشمشدر. نتکیم **حضرت مولانا جلال الدین رومی**
قدس سره‌نك حکایه‌سی معاصر اولان فخر رازی حقنده — بیت —
[اندرین ره کر خرد ره بین بدی × فخر رازی راز دار دین بدی]
کفته‌سی بو سره اشارتدر. الحاصل انسانه بر مرشد کامل و بر مربی

کندی ذاتی آنجق کندی کورر. — **ولا یدرکه الا هو** کندی ذاتی
آنجق کندی ادراک ایدر. — **ولا یعلمه الا هو** کندی ذاتی
آنجق کندی بیلیر. — **بنفسه یری نفسه** کندی نفسنی
آنجق کندی کورر. **لا یراه احد غیره** شقه‌سی کندیسنی کوره‌مز.
و بنفسه یعرف نفسه کندی ذاتی آنجق کندی بیلیر.
ولا یدرکه احد غیره شقه برکیمسه ده انی ادراک ایده‌مز.
«حجابه وحدانیته» ذاتنه اسما و شریفی حجاب اولمشدر. «لا یحجبه شیء
غیره» ذاتندن شقه برشیء کندیسنه حجاب اولماز. «حجابه وجوده»
کندیسنه حجاب اولان ینه کندیسیدر. «ستر وجوده بوحدانیته بلا کیفیته»
وجودینی شئون وحدتی اولان اسماسیله بلا کیفیه ستر ایدر. لا یراه
احد غیره» کندیسندن شقه آنی کیمسه کوره‌مز.
ولا نبیّ مرسل ولا ولیّ کامل ولا ملک مقرب یعرفه» — ترجمه — شی
انبیادن ورسل کرامدن اولسون ویا ملک مقرب ویا افراد ناسدن اولسون
الله تعالینک کنه ذاتی نسب و اضافاتدن مجرد اولدرقه هیچ برکیمسه معاینه
ایله کورمز. و نه وجهوتله ادراک ایده بیلیر.
شرح، حضرت شیخ حد بس بالاده الله تعالینک ذاتی معتقد بیلیک
و نه مثللو اوصافدن تجرید و تنزیه ایتمک لازم کلدیکنی بیان ایتدیکدن صکره
انبیا و اولیادن و مقرب اولان ملائکه‌دن و سائر افراد ناسدن برکیمسه ذاتی
کورمک و شهود ایتمک آنی بیلمک ممکن اولمدیغنی دیور. فشار الیه
اشبو کلام حکمت انتجامی رؤیتک بو سطوده عدم وقوعنه دلالت ایتمز
زیرا رؤیتک وقوعی حقنده [ان احدکم لن یری ربه حتی یموت
انکم ترون ربکم کما ترون القمر لیلة البدر .] حدیث شریفلری

وان کثیراً من الذین بلقاء ربهم لکافرون « نص جلیلی
وارد اولمشدر. آیت جلیله‌ده لقادن مقصد آیات الهیه اولدیغی کبی رؤیت الله
دخی آکلاشیلیر. احادیث شریفه‌یه کلنجه اولکی حدیث مؤمنک حقیقی موت
اختیاری ایله عوائقدن تجرد ایدرک بالکلیه اسقاط اضافات ایتمدکجه ویا
موت اضطراری ایله تکمیل انفاس حیات ایلمدکجه رؤیت الله ایله مشرف اوله‌میه‌جغنه
دائر. ایکنجی حدیثده رؤیت قمردن مقصد الله تعالینک مرتبه صفاتده کورلمک
ممکن اوله‌بیله‌جکنه اشارت واردر. صوفیه کرام قدس الله اسرارهم رؤیتک
حصولی ایچون معرفت الهیه‌نک اسرارینه واقف و بو علمی تحصیل ایتمک فرض عیندر،
و علوم سائره فرض کفایه‌در بیورمشلر. نسفی نک عقائدنده رؤیتک
امور واجبه‌دندر. عقلاً جائز و نقلاً واجبدر دیه تصریح ایدلمکده‌در.
رؤیت حقنده اهل سنت ایله معتزله بیننده اختلاف واردر. اهل سنت
ادعاسنده [**انه یری و یری**] یعنی انی کورور. فقط کورونمز
دیمک ایسته‌یورلر. بونلرک نزاعلری رؤیت ذات حقنده‌در. معتزله
حقلیدر. زیرا انفاً بیان اولوندیغی وجهله ذات حقی هیچ برشی و بر وجه
حقیقی اوزره کوره‌مز و کورمک ممکن اولماشدر. واکر رؤیت
صفات حقنده ایسه اهل سنت حقلیدر. زیرا مرتبه صفاتده انبیای
عظامه و اکمل ناسه رؤیة الله واقع اولمشدر. اشبو اوله نظراً
**سید الطائفه جنید بغدادی نک — لا یعرف الله الا
الله** — کلماتنده اشارت وشهود شاهنه نظراً سالار اولیا امام علی
کرم الله وجهه نک **اعبد ربّاً لم اره** مقاله عارفانه‌سنده رؤیتک
مرتبه صفاتده وقوعنه اشارت واردر. و بو مرتبه‌ده واقع اولان رؤیتک
فرضیتی فاعلم انه لا اله الا الله — نص جلیلیله ثابتدر.

زیرا آیت کریمه ده عالم مشاهده اولان مرتبهٔ واحدیتدر که مقام الوهیتدر.
مرتبهٔ مذکوره مرتبهٔ احدیت ذاتیه دکلدر. الله تعالی بو مرتبه ده ادراک
اولنماز. بلکه بو مرتبه ده کی سر ذات مرتبهٔ واحدیتده اسما طریقیله ادراک
اولنور که رؤیت قمریدر. یعنی قمره نظر ایتمک کبیدر. جسم بصرت تحمل
ایدر. شاشقین اولماز. فقط رؤیت ذاتیه دن بصری اختطاف ایدر.
مادامکه رؤیت مرتبهٔ صفاتده واقعدر. — **موتوا قبل ان تموتوا**
فحواسنجه موت اختیاری ایله اسقاط اضافات ایدیب سیر سلوکده تکمیل نشئه
ایلدکدن صوکره دنیاده رؤیت الله ایله مشرف اولمقده شک و شبهه یوقدر.
نته کیم کتب صوفیه ده « ان من فنی عن ذاته وصفاته وافعاله واضمحل
عن بشریته وهویته فجائز ان یری الله تعالی فی الدنیا بالبصیرة بعد الانسلاخ
التام » ذکر اولنمشدر. زیرا الله تعالینک آثاری حس ایله و اسما و صفاتی قلب
ایله و سر ذاتی جسم سر ایله سیر اولنور. چونکه هر عالمی سیر ایتمک ایچون بر جسم مخصوص
واردر. انسان کامل سر ارقات علوی حرفیت ایتدکدن صوکره ذات مجرد سریته
ترقی ایدر که : [واحد بلا عدد] مرتبه سیدر. « التوحید اسقاط
الاضافات » بو کا اشارتدر اولوب تفنات اسمائیه و صفاتیه در. لکن
نور وحدتک غلبه و استیلاسیله بالکلیه اضافات ظلمانیه و نورانیه یی اسقاط
ایدیب مقام جمع اولان عین مجرد مرتبه سنه ارتقا ایدنده ذات شریفک رؤیتی
« لا یری الله الا الله » مفادنجه حقک رؤیتیدر. [**کنت
سمعه وبصره**] بو کا اشارتدر. زیرا او مقامده رائی و مرئی
بردر. عارف مقام جمعدن جمع الجمع اولان بقایه تنزل ایتدکده مرآت ادراکنده
تجلی اولان سر رؤیت ذاتیه انتقال متسلی اولور. بالاخره بو مقامده
رؤیت کسب اعتدال ایدرک رؤیت صفاتیه یه تبدل ایدر. و بعضاً ینه آنی

اولورسه کندیسنه تجلی ذات ظهور ایدرسه رائی متلاشی اولمه رمق قدر بر
تجلی یه تحول ایده بیلیر. هنگام رؤیتک امتدادینه حضور دیرلر. فقط بو
حضور علی الدوام امتداد ایتمز. هر نه قدر رؤیت صفاتیه رؤیت ذاتیه دن دها
اهوندر. ده بو مقاملرده انکشاف ایله استتار یکدیکرینی تعقیب ایدر.
بو سرده آگاه اولان عارفلر [**لولا الغفلة لمات الصدیقون
من روح ذکر الله**] کلماتیله غفلتک ممدوح اولان استتارک
ارباب وصول حقنده الله تعالینک الطافندن اولدیغنی ایما ایتمشلردر.
الحاصل رؤیت ذاتیه یی طلب ایتمک « **ویحذرکم الله نفسه** » امر جلیلیله
منع اولنمشدر. زیرا تحملفرسادر. و مرتبهٔ صفاتده رؤیتک وقوعی اهل سنت
نزدنده بالاتفاق جائزدر. قاضی بیضاوی رحمه الله [وفیه
دلیل علی ان رؤیته الله جائزة لان طلب المستحیل محال] عبارهسیله
رؤیته قائل اولمشدر. [نبیه هو و رسوله هو و رسالته هو وکلامه
هو ارسل نفسه من نفسه بنفسه الی نفسه بلا واسطة ولا سبب غیره
لا تفاوت بین المرسل والمرسل به والمرسل الیه] « ترجمه »
خلقه اسرار وحدت الهیه سنی بیلدیرمک او آیرو نوالهیسی تبلیغ ایتدیرمک ایچون
نبیسی ورسولی و رسالتی و کلامی کندی حقیقتی اولمقله برابر بو ظهوری یعنی کندی
نفسی نفسندن بنفسه کندی نفسنه سببسز و واسطه سز تبلیغات و
ارسال ایدی. مرسل اولان جبریل و مرسل به اولان وحی و مرسل الیه اولانلر
انبیا بینده تفاوت یوقدر. [شرح] افعال صفاتک و صفات
ذاتک ظلی اولوب **لیس فی الوجود سوی الله** موجبنجه کائناتده
حقک وجودندن باشقه بر وجود اولمادیغندن نبوت رسالت کلام و مرسل
اولان جبریل و مرسل به اولان وحی ، و مرسل الیه اولان انبیای کرام و رسل عظام

۱۹

حمدی کندیسی اولوب. بونلر آراده مظاهر و ظلالات و هیاکل قبیلندندر که
الله تعالینک کندیسی سبب و واسطه اولدیغی حالده فاعل اولرق هیاکل
مذکوره ایله تمشیت امور و تبلیغ احکام ایدر. زیرا بو مظاهر و هیاکلک
حمدی اسما و صفاتک شؤننده حقایقی و ماهیاتی اولدقلرندن صوریدر.
اشیا ایله اسما و اسما ایله ذات بیننده اولان مناسبتلر کونه متقابلدر اولان
امور ظاهره و باطنه نک ارادهٔ سبحانیه یه توفیقا حصولی ایچون آلت مقامنده
ایسه ده نفس مذکوره عوالمده ذات واحکامنه نسبتله بر مبدأ و بر مؤثر بولنمادیغندن
حقه مضاف اولمغله بالاده ذکر اولنان بیتلرک حمدی کندیسیدر.

وجود حرف البناء وحروف الانبياء ووجوده لا لغيره
ولا وجود لغيره ولا لافعاله ولا لاسمه ولا لاسمائه »

وجه الله تعالی عین بنا و مصدر حرفک وجودیدر. انبیانک وجودلری حقیقتده
نور تجلیسندن عبارت اولمغله کندی وجودیدر. ما سوای نظر اجمع بر شیئک
وجودی اولمادیغی کبی نه اسم و نه مسمی واردر. بر دائره نک بدایت نقطه سی
نهایت نقطه سنک بربرینه اتصاللری واردر. دائره نک ایکی قوسی متصل
اولدقده بدایت ایله نهایت مقصور اولمادیغی کبی خلق ایله خالقک بربرینه
اولان اتصاللری متصور دکلدر. زیرا بو اتصال جسمانی و روحانی اولمیوب
سر طریقیله در. یعنی بالجمله ماديات و معنويات آراده مرتفع اولسه بالکز
سر مخلوقده قالیرکه رجوع طریقیله سر الاسرار اولان ذاته حقه کمال
اتصالی واردر. مادامکه سر مخلوقده سر حقه رجوع طریقیله متصل اولوب
بالجمله عوالم نامتناهیه یه نامتناهی بر ذره شعلنده محیط و کندی حجب
اسمائیه سیله محالی اولدیغندن حرف بنانک وجودی و حروف انبیانک
وجودی اسم و مسماهی کندیسندن عبارتدر. بونلر مراتب و تعیناته واسطه در

بکدیکرندن تمایز ایدر. وحدت جهتندن ظل ایله ذی ظل کبی شیء واحددرکه
میانلرنده اولان غیریت ظل ذی ظل ایله تعقیب ایدن مناسبتکیدر.
البته ماسوی دیدکلری بودر. «ولهذا قال النبي صلى الله عليه
وسلم: من عرف نفسه فقد عرف ربه »

فخر عالم صلی الله علیه وسلم بالاده بیان اولونان حقایقه خلاعنده دولایی
کندی نفسنی بیلن ربنی بیلیر بیورمشلردر. «شرح» — بر
عارفک ذات و صفات و افعالی ذات و صفات و افعال حقده فنا
بولوب تجلیات الهیه نک غلبهٔ نور و استیلاسیله صفت بشریت و حجب
ظلمانیه و نورانیه سی تماما زائل اولمغله و سر مجرد اولان مرتبه تجریدده انسلاخ
تام بولنرق عین مجرد اولان سر تفریدده قدم باصمقله عوالمده و کندی
نفسنده حقدن بشقه بر مربی و بر مؤثر حقیقی کورمدیکی کبی بالجمله ملک
و ملکوتی ید قبضهٔ قدرت الهیه ده مستهلک و جناب حقک «لمن الملک
الواحد القهار» اولدیغی عرفان حقیقی ایله ادراک ایدر. البته مشاهده
و عرفان حقیقی بالاده ذکر اولنان وجهله تجرد و انسلاخدن صوکره
حصوله کلیر در. نته کیم اهل حقیقت بو مقاماتی اشبو عباره ایله بیان
بیورمشلردر. «ان من فني عن ذاته وصفاته وافعاله
واضمحل عن بشريته وهويته فجاز ان يرى الله تعالى
في الدنيا بالبصرة بعد الانسلاخ التام » عارفده
بو عباره نک سری ظهور ایتدکدن صوکره مشار الیهک عرفانی عرفان حقه
داخل اولنده لسانندن انا الحق « لیس فی جبتی سوی الله » یاخود
لا اله الا انا « و بونلره مماثل سر وحدته متعلق کلمات حمدی لسانندن
ایله صادر اولور. بو سوزلر حقنده کفتکو ایدنلر حقه واصل و بر حقایق
ذوقده و مکاشفه نائل اولمیانلر ناقصلردر.

وقال صلى الله عليه وسلم : عرفت ربي بربي « ترجمه

یعنی فخر عالم افندمز یمی مرتبهٔ ربوبیتك نور تجلیسی دلالتیله بلدم دیور .

شرح ــ سالك طریق معنوی اولان ذات استوده صفات اول امرده ارشاد تعلیمله تزکیهٔ نفس ایتدکدن صوکره تصفیهٔ قلب حصوله کلیر .

قلبك ایسه ایکی یوزی واردر . بری ناسوته دیگری ملکوته ناظردر . سالك سعی ایدوب قلبك ملکوته قارشی اولان صفحه‌سنی ذکر الله ایله تصفیه ایدنجه فیض اولان قلبنده ظهوره کلیر نور تجلی روح نور تجلی سره منقلب اولورده مبداء نور معرفت اولان ربوبیت مرتبه سنه علی المراتب متسلسلاً و متصلاً واصل اولنجه سالك مشاالیه اول مرتبه‌ده نور چشم سر ایله یعنی گورر . دقابلیتنه گوره ادراك ایدر . بو مقامده سر انسانیه سر حق ده تشقیه بر شی اولمادیغندن « کنت سمعه وبصره » فحواسنجه اوراده عارف حقی حق گوزیله گورر . وعرفانه کهی ایله اتحاد ادراك ایدر . « وعرفت ربی بربی » بو سری بالمقدر . بو مرتبه‌ده حقی بلمك بالاده ذکر اولندیغی وجهله ذات حقی بلمك دکلدر . بلکه الله تعالینك اسما و صفاتی یوزندن ادراك ایلمکدر . زیرا : ویحذرکم الله نفسه » فحواسنجه ذات باری مجهول مطلقه اولوب آنی ادراك ممکن اولمادیغندن الله تعالی کندی ذاتی خلقه تعمقدن منع ایتمش و بناء علیه بالجمله اکال ناسك وحدت حقنده‌کی مباحثی اسما و صفات مرتبه سنده ختام بولورده احدیتده بحث ایتمامشلردر .

اشار النبی صلی الله علیه وسلم : بذلك انت لست وانت هو بلا انت ــ « ترجمه » ــ سن ذاتکله قائم دکلسك . سنك وجودك حقك وجودیدر . سن آراده یوقسك .

شرح ــ خلق الله آدم علی صورته : منطوقنجه حق تعالی بنی آدمی صفات ثبوتیه سنه مظهر اولورده خلق ایلدی . و بو نقله برابر [جعل الله آدم مرآةً ومظهراً لصفاته ومحلاً لافعاله بظهوره من حیث المجموع] منطوقنجه آدمی ذاتنه مرآت و صفاته مظهر و افعالنه محل قیلدیغی کبی بالجمله تجلیات اسمائیه و صفاتیه سنی کندیسنده ظهور ایتدیرر . ایشته صورت الهیه‌ده خلق اولنان آدم حقك ذاتنه مرآت و صفاتنه مظهر و افعالنه محل اولنجه عجبا کندیسنه صورتده آدم نامی ویرلمك اقتضا ایدیورکه وجودی نه جهتله وجود حق و من جهته غیر حق اولر بیلسونده . بو نقطه‌ده قلاشیرکه آدم ذات حقه مرآت اولورسه کندیسنده صورت الهیه‌نك منعکس اولمسی لازم کلیر . آینه‌ده ظهور ایدن صورت حقك صورتی اولدیغی تقدیرده آراده قالان نه درکه اکا آدم اطلاق اولنسونده . بز بو صورته حقیقت انسانیه دیورز . بر حالده و آراده قالان وجود انسانی درکه حقیقت مذکوره‌ده ظللیدر . بو وجود ظلال تنابه منده در . ظلال شر آینه صورت ضبط ایتدکی کبی وجود انسانی اولمدیغه صورت الهیه حفظ اولنماز . و وجود تیهاك دخی وقوع اولماز . بناء علیه صورت الهیه اولان حقیقت انسانیه بر وجوده آلقسا اولوندی . بو جهته آنسانك وجودینه آدم اطلاق اولوندی . بو وجود دخی اشیای خارجه کبی صور صفاتیه‌دن معدود اولوب مظهر تجلی ربوبیت اولدیغندن سر ربوبیت آنکله برور سیاب اولورده مرتبهٔ عنده ظهور ایتدی . بو سببدن مستقل اولان وجوده آدم و آنك ذی ظلنه روح و آنك ذی ظلنه سر و آنك ذی ظلنه دخی سر الاسرار اطلاق اولندی . [الم تر الی ربك کیف مد الظل » آیت کریمه‌سی بو سره اشارتدر . سر الاسراریه سر ذاتدرکه بالجمله حقایقك بالقوه مبدئیدر .

ایله ادراك اولنور . بشقه صورتده بو سرّك حل و ادراكی ممكن دكلدر .

والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا

بوكا اشارتدر .

ولا اعنی بذلك انك موجود و صفتك هكذا بل اعنی به انك ما كنت قط ولا تكون — ترجمه — بیانا تمدیه مقصدم وجودكك شو صفتك دائمی اثبات ایتمك دكلدر . بلكه اول و آخر عدم موجودیتنه قائل اولمقدر . [لا بنفسك ولا به ولا فیه ولا معه] — ترجمه — معدوم اولدیغك جهتله نه نفسكله ، نه انكله ، نه ظرفیتله نه معیتله قائم بر وجودك یوقدر .

[ولا انت فان ولا موجود] — ترجمه — سن ذاتكله و انكله و آنك ظرفیت و معیتیله قائم اولمدیغك كی سكا فانی اطلاق اولنور نه ده موجود دنیله بیلیر . [شرح] صورت علمیه و اعیان ثابته ایله مسما اولان حقائق اشیاء ازلده علم الهی تعلق ایتدكنده وحقیقه مذكوره ده حتی قدیم اولدیغندن فانی دكلدر . فقط عنی اطلاقی اولان مرتبه احسامده فنا پذیر اولدیغندن باقی موجودیتی یوقدر . بو سببدن اشیا نفسیله و حق ایله ظرفیت و معیتله و یا حلول طریقیله قائم دكلدر . [وهو معكم اینما كنتم] نص جلیلك تضمن اولدیغی معیت كیفیتنه گلنجه مذكور معیت حلول طریقیله دكلدر . قرب و بعد تصور اولنمایان بر كیفیت ایله الله تعالی عبد ایله برابر اولدیغی كبی نفسنه حبل وریدندن داها اقربدر معیتیله مقارندر . بونده معیت كینونت معناسنه در . كینونت ایسه ایكی نوعدر .

نوع اول » — كینونت فی العما — در . علیه الصلوة والسلام فرموده

عولمده حقك وجودندن بشقه بر وجود یوقدر ، دیمك بو معنایی ابهام ایدر . الحاصل وحدت وجود وحدت ذات دیمك دكلدر . زیرا وحدت وجود وجود خارجیدر . كه تا ابد اسما و صفات الهیه یه ناظر غیر مستقل بر وجود ظلیدر . یعنی واجب الوجود ممكندر . وحدت وجود دینلری عولمده مستغنی اولمیه وجودی واجب اولان ذات باری یه منسوب اولمسی جهتیله در . بو سرّه واقف اولمیانلر كه حلولیه ایچون بشقه بر وجود اشیا ایچونده حتی بشقه بر وجود ادعا ایدرلر . [**لا هو داخل فیك ولا انت داخل فیه ولا هو خارج عنك ولا انت خارج عنه**]

ترجمه » الله تعالی كائناتك هر ذره سنده موجود اولدیغی حالده نه سنده و نه بر ذره ده داخل اولمدیغی كبی خارجده دكلدر . شرح

اشبو حقیقت ارضده بدخونه اولان چكردك ایله آنده ظهور ایدن شجره یه مشابهدر . شجرك نواتده و نواتك شجره ده موجودیت و عدم موجودیتی متصور اولمادیغی كبی حقكده اشیاده و اشیانكده حقده موجودیت و عدم موجودیتی یعنی اتصال و انفصالی متصور دكلدر . زیرا بو كیفیت بر سرّ خفی اولمقله عقل بشر آنی ادراك ایده بیلمكدن عاجزدر . شجره نواتك نه عینیدر نه غیریدر . عینیدر دینه جك اولسه شجره اولدیغندن غیریدر . غیریدر دینه جك اولسه نفس الامرده نواتدن حاصل اولدیغندن نه عینیدر . الله تعالی ایچونده حتی اشیاده داخلدر دیلمك ، اشیا فنا پذیردر . داخلدر دینه جك اولسه وجودینك تغایرینه قائل اولمش اولورز . حالبوكه كائناتك حقك وجودندن بشقه بر وجودی یوقدر . نتكیم بالاده مكرراً ذكر اولندی . ای طالب سرّ الهی النسیه فهمی مشكل اولان اشبو حقیقتك غوامض ذوقه و مجاهده

اين كان ربنا قبل ان يخلق السموات والارض سؤالنه قارشى
رسول الله « فى عماء ما فوقه هواء وما تحته هواء » جوابنى ويرمشدر .
نوع ثانى - كينونت فى العرش - در . « الرحمن على العرش استوى »
بونى ايما ايدر .
نوع ثالث - كينونت فى السماء در . (وفى السماء اله) بوكا اشارتدر .
نوع رابع - كينونت فى الارضدر . (وفى الارض اله) بو سرى ناطقدر .
نوع خامس - كينونت مع « در . (وهو معكم اينما كنتم) بو رمزى بيان ايدر .
وحدت وجودده بو كينونت خمسه‌دن عبارتدر . زيرا الله تعالى اشيايى
ذاتيله محيط ومحاط كيفيتى متصور دكلدر . چونكه بو عوالمك خارجى يوقدر كه
الله تعالى اشيايى محيط اولسون . واشيا نامتناهى دكلكه حق تعالى
محاط اولسون . بونده احاطه كيفيتى حقك مرتبهٔ تجلياتنده اسمائنك
تنزلاتى وتعيناتندن عبارتدر . مادامكه جناب حق نامتناهى اولان
عوالمده ذات وصفات وافعاليله موجود اولور ، باطنده عوالم مذكوره
آنك اسما وصفاتنك ظلالريدر . وجود اشيا فى الحقيقه آنك وجودى
اولوب ماسوى تعبيرى اعتباريدر . بو اعتبارات آراده مستوى نيچ
هيچ اولورلرسه وسر مجرد مرتبه‌سى اولان تجليات اسمائيه وصفاتيه على مجرد
اولان مرتبهٔ ذاته ختم اولنور . مراتب صوريه ومعنويه‌دن برشى قالمايجه
انجق ذات بارى قالير . « كان الله ولم يكن معه شىء »
سرى ظهور ايدر . اگرچه ماسوى موجود ايكن « الآن كما كان »
ايدى . انجق بو مرتبه‌ده حق نه محيط ونه محاط صفتلريله متصفدر .
شو قدر واركه مرتبهٔ اعيانه اولان احديته نظراً الله تعالى علميله حقايق
اشيايى محيطدر . اوده عالمه كوره احاطه تعبيرينى استعمال اولنماز . زيرا علمى
كندينه عبارتدر .

140

« وانت هو وهو انت بلا علية من العلل » - ترجمه -
سنك وجودك وجود حقدر . ووجود حق ده سنك وجودكدر .
علل واسبابدن عارى اولارق تجليسى سنده نمايانلر . اتحاددن مقصد
بودر . الحاصل حاشا سن بر وجوده مالك دكلسين . وجود ايله موجود دخى
دكلسين . [شرح] حقك وجودى سنك وجودك اولمسى علل فانيه‌دن
برعلت وواسطه ايله دكلدر . اسباب دخى يوقدر . آراده حقيقى بر اتحاد واريسه ده
اوده سنك نفسكده دكل حقده موجود اولمقلغكدر . زيرا هرشى حقده
موجود ونفسيله معدومدر . سنك وجود حقده اولدوغى آنك حقيقتك
ازلده علم الله ده ثابت اولوب ذاتيله قائم اولمقدن عبارتدر . يوقسه
اساسلى باشقه بر وجوده مالك دكلسك .
فان عرفت وجودك بهذه الصفة فقد عرفت الله
تعالى : - ترجمه - اگر سن ذكر اولنان صفتله كندى وجودينى
بيلديكسه شبهه سز الله تعالى يى بيلدك . « والا فلا » يوقسه حق تعالى يى
عرفان حقيقى ايله بيلمش اولمازسك . [واكثر العارفين اضافوا معرفة
الله تعالى الى فناء الوجود وفناء الفناء وهو غلط محض و
سهو واضح] - ترجمه - عارفلرك چوغى معرفة اللهى فناء وجوده
وفناء الفنايه حمل ايتمشلر . حالبوكه بونلرك بو مسلكه ذهابلرى غلط وسهو واضحدر .
- شرح - رسول اكرم صلى الله عليه وسلم « من اخلص لله اربعين صباحا
ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه » بيورمشلردر . بو حديث شريف
سالك طريقه معنوى اولان قرق كونلك خلوتكاهنه اشارتدر . زيرا خلوت
مذكوره‌ده سالك قلت طعام وقلت كلام وقلت منام ايله الفت ايدوب
ذكر الله ايله اشتغال ايدر . بونده حصول حكمه فوائد تزكيه نفس وتصفيه

قلب وتجلیٔ روحدر. بو قسمی خاصه‌لردن سالکلك ذات وصفات و
افعالی حقك ذات وصفات وافعالنده فنا بولور. بونده‌کی فنا
فنای ذاتی دکلدر. عرضیدر. عالم غیب ایله عالم شهادتك بیننده
حد فاصلدرکه موت اختیاریدر. « موتوا قبل ان تموتوا » بوکا اشارتدر.
وبونك تجربه‌سی فناء الفنادرکه نفس سالکك جمیع اوصاف فانیه‌سنده تجرد ایدرك
وظهور اصلیسی اولان مرتبهٔ احدیتده مقدما اولکی معدوم ایسه ینه او حالده
معدومیت صفتیله قائم اولمقدر. لکن اشبو فنا و « فناء الفناء »
کیفیتلرینه معرفة الله اطلاق اولنماز. بلکه احوال مذکوره معرفت الهیه
وسیله‌درکه ثمرهٔ تجربه‌ی عارف نفسی مرآت الهی اولان اسما وصفات مرتبه‌سنی
باطنه اوصاف الهیه ایله متصف مرتبه‌سنی باطنه اوصاف الهیه ایله متصف اولارق
مشاهده ایدر. بو مقامه واصل اولنلر تجلی ذاتك غلبه واحاطهٔ قلبه‌سندن
ناشی منصور کبی « انا الحق » وبایزید کبی « ما اعظم شانی »
وبونلره مماثل سر وحدت مسائل کلماتیله زمزمه پرداز اولورلر.
معرفت الله دینیلن حقیقت بوندن عبارتدر. یوقسه بالکلیه
وجودی ایتمك وکندیسی سر وحدته واقف دکلیه‌رك کما الاول معدوم
اولمق دیمك دکلدر. چونکه معدومیت اثناده سر وحدته ذات کندیسنده
عرفان یوغیدی. زیرا او زمانده حقیقت عارف خلا ایسه بر آینه اولوب
مرآت حق اولامیا کندی نفسنده صورت حقیقیه‌سنی کوره‌میوردی.
بناءً علیه عالم ناسوتك جلوه‌سی ظلمانی بر وجود ایله ظهورینه لزوم کوردی.
وجود ناسوتیسی دخی مرآت روحه جلا اولدی. روح عارف دخی
مصفا اولان آینهٔ وجودده کندیسنی کورمکه باشلادی. یعنی مخلوق اولدیغی
عالم اشباحده ادراك ایدی. صوکره روح جلای وجودنده

قوت آلارق آینه‌سزینه وجود خارجیسی کبی خلا اولدقده سر حق آنده
جلوه‌کر اولوب صورت نما اولدی. ایمدی میانه‌ده ایکی صورت حصوله
کلدی. بری آینه‌ده منعکس اولان صورت موهومه‌که سر انسان ودیکری
ذات صورتی اولان سر رحماندر. آینه عکس ایدن صورتك مرتبهٔ تعیننده
کورونیشی فناپذیر ایسه ده کندیسنده مظهر اولان حقیقت صورت الهیه حقائقنه
ملحق اولدیغندن بقای حق ایله باقیدر. یعنی قشر مثابه‌سنده اولان صورت
آزاده حقیقتجه آنك لبی سر الهیه‌دن عبارت قالیر. اشبو مرتبه‌ده مرتبهٔ اشباح
قدر واریجه قدر تعینات روحیه وبدنیه سر حقی مبدأ ومنشأ قوسنه
احدیه آلت مثابه‌سنده‌در. الحاصل سر عارف حقه مرآت اولوب صورت
الهیه آنده جلوه‌کر اولدقده مشابهه کندیسنی صفات الهیه‌یه مظهر تام اولدیغی
وصفات مذکوره‌نك جمله‌سی کندی حامل اولدیغی صورت اعتباریه‌یی صورت
الهیه‌دن منعکس بر ظل ذاتی مثابه‌سنده بولوندیغنی ادراك ایدر. لکن ادراك کرك
کبی تحقق مقام جمع الجمعده حصوله کلیرکه تکرار شریعته نزول ایله فرقه کلمکدر.
بونده عارف « من عرف الله طال لسانه » فحواسنجه اسرار اسما وصفاته
متعلق اولارق حقائق الهیه‌دن سویلمکه باشلار. فقط حق ایتدیکی
کلمات حقائق آیات حقك خلقده تجلیسی وخلقك حقده اضمحلالی
موضوعندن خارج دکلدر. بوندن اول مقام جمعده ایکن [من عرف الله کل
لسانه فحواسنجه قصیر اللسان ایدی. زیرا فنا وکلی ایله فانی اولدیغندن
کمال مرتبه مستغرق اولوب خالق ایله مخلوقی فرق وتمیز ایتمه‌دن او حالده
« انا الحق » دعواسنده بولوندیغی بلا ادراك هر نه سویلرسه لسان حق ایله سویلر
ایدی. آنده لسان حق اولمغه کندی نفسنده خبردار دکلیدی. احواله تمامیله
مغلوب اولماسی معناسنه‌در. بو سببدن یعنی کمال استغراقندن دولایی

صفاتنك صفات الٰهیه‌دن عبارت اولدیغی وکندیسنك سر اسما وصفاته
مظهر تام اولمسی اعتقادینك کندیسنده جلوه‌کر اولمسیچون بر هیکل ویار
آلت شأننده بولوندیغی ادراك ایده‌مز ایدی.

[فان معرفة الله لا تحتاج الی فناء الوجود ولا الی
فناء فنائه لان الاشیاء لا وجود لها وما لا وجود له
لا فناء له لان الفناء بعد اثبات الوجود] - شرح - کائناته
حقك وجودندن باشقه بر وجود اولمدیغندن فنا وفناء فنا تصور ایتمك دوغری
دکلدر. زیرا فنا وجودك تغایری تقدیرنده متصوردر که حق‌ا حقیقتده باشقه
بر وجود واشیا ایچون باشقه بر وجود اثبات ایلمکدر. وجود ایسه بردر.
زیرا عوالمده حقك ذاتی، صفاتی وافعالندن باشقه برشی یوقدر.
بوکوردیکمز اشیا کرك صوری وکرك معنوی اسما الٰهیه‌نك ظللریدر.
ظل ایسه موهوم ونفسنده معدوم اولدیغندن کندینه تخصیص مستقلا
بر وجوده مالك دکلدر. ای مدعی وحدت وجوده تحقیق قائل دکلسك
عقلنك عدم احاطه سنده دولایی سر وحدته انقیاد ایدیورسك ده بوکا
بکزه‌ر بعض شیلری، مثلا تحت الارضده مدفون اولان کوچك بر چکردکدن
جسیم بر شجره‌نك ظهور ایده‌جکنی عقلك ایرمه‌دن باطل تصدیق ایدیورسك؛
التنه چکردکك انفلاقندن شجره ظهور ایتدیکی کبی تحقق اولان
ذات باریده بوتجه عوالم ظهور ایلمشدر. چکردکك سری شجره‌نك هر
بر جزئنده موجود اولدیغی کبی سر ذات باری‌ده عوالمك هر بر ذره سنده
موجوددر. اگر رؤیت نظر ایله جسیم بر شجره‌نك کوچك بر چکردکدن
ظهور ایتدیکنی کوردیکمدن دولایی تصدیق ایدیورسه‌ك چشم بصیرت ایله ده
تجلی احدیتده عوالم ناتناهیه‌نك ظهورینی کورمك ایچون مطالعه

اسرار ملك وملكوته سعی ایلکه بو بابده اولان انکارك زائل اولوب وجودك
متغایرینه قائل اولان بکرانلقلردن اولمیه‌سك.

[فاذا عرفت نفسك بلا وجود ولا فناء فقد
عرفت الله تعالی والا فلا] - ترجمه - اکر نفسکی وجودك
عاری وفنادن مستغنی بیلوب حقیقتده هیچ بر شیئه وجود ویرمدکسه
الله تعالی‌یی ده بیلمش اولورسك. یوقسه بیلمامش اولورسك.
«شرح» - ذات وصفات وافعالی حقك ذات وصفت وافعالندن
افنا ایدر. وآیاده بوسبوده حجوب کتدیکده واشارده اولان تجلیات
الٰهیه‌نك تأثیراتی حقیقه اولیقینی ادراك ایدوب وجودیكك خیال وموهوم ایدوکنی
اولورسه‌ك حق تعالینك ازلیت وابدیت ایله موصوف اولدیغی وعوالمده
آنك وجودندن باشقه بر وجودك قائم اولمادیغنی ادراك ایدرسك.
بویله بیلدیککك حالده عارف بالله دکلسك.

وفی اضافة معرفة الله تعالی الی فناء الوجود. وفناء
فنائه اثبات کثرت» - ترجمه - شونیده بیان ایدرکه معرفة اللهی
فنای وجوده وفناء الفنایه اضافت ایتمك حقك وجودندن باشقه بر
وجوده قائل اولمه دیمکدرکه بوغافلانه اعتقاد شرکدر.

لان النبی علیه السلام [قال من عرف نفسه فقد عرف ربه ولم
یقل من افنی نفسه فقد عرف ربه] - ترجمه - زیرا حضرت فخر کائنات
افندیمز بر کیمسه نفسنی بیلیرسه ربنی بیلیر. بویورسه، نفسنی افنا ایدرسه
ربنی بیلیر عباره سیله معرفة اللهی افنای نفسك حصولنه اشارت
ایتمامشلردر. زیرا ملك وملکوتده حقك وجودندن باشقه برشی
اولمادیغندن فنا وافنا وفنا مثللو شیلر متصور دکلدر.

- شرح - الحاصل معرفت نفس بر كيمسه‌نك كندى وجودكونسنه اطلاعى
ديمك دكلدر. زيرا اشياءه اعتبار يوقدر. چونكه اشياء خيالدر.
حضرت شيخك « انما الكون خيال وهو حق فى الحقيقة »
كلمات حكمت آياتى بو سرّى ناطقدر. بلكه معرفت نفس كندينك وجهه
ذره‌نك حقيقت احديه‌سنك يعنى عين ثابته‌سنك ازلى وابدى اولارق
وجود حق ايله قائم وباقى اولديغنى ادراك ايتمكدر. يوقسه ذات حقى بيلمك
ديمك دكلدر. زيرا وجود حقيقى هويت غيبيه‌يه وجميع اشياءه ذاتاً وعلماً
سارى وجميع اعتباراتدن حتى اعتبار تجرددن ده مجرد اولديغندن بو مرتبه‌ده
يعنى ذات بحته‌ده علما وعرفا حضراتى طرفندن بحث اولنماديغى كبى عوام وخواصدن
هيچ بر فرد آنى ادراك ايده مامشدر. بلكه رؤيتى انبيا واوليايه مرتبه
صفاتده واقع اولمشدر. « رأيت ربى » ادعاسنده بولنانلر
اهل حقيقتك بو حوزده مقصدى جناب حقى مرتبه ربوبيتده يعنى اسما وصفات
آيينه‌سنده مشاهده ايلديم ديمكدر. بو آيينه‌نك مقابلى مرآت قلب انسانه
حاكدر. مشايخ مرتبه مذكوره‌ده مندرج اولان اسرار وحدتى وصورت الهيه
مظهريتلرى حسبيله كندى مرآت قلبنده كشف ومشاهده ايلر. بو مكاشفه
ومشاهده اثناسنده كندينى آدمده جيقارده حقيقت تامه ايله صورتدن
عبارت اولديغى سرّى اطلاع ايتديكنده نفسنى كوريور اولوركه صورت حقيقيه‌سى
صورت الهيه‌دن عبارتدر. « خلق الله آدم على صورته » سرّ صحيحنه
عارف اولان ذات بو سرّ منكشف اولدقده ايشته « رأيت نفسى بنفسى »
ديسونده « رأيت ربى بربى » ديسونده بو ايكى سوزك حقيقتى شى
واحددر. الحاصل الله تعالى [ويحذركم الله نفسه] كلام
شريفيله رؤيت ذاتيه ممكنه اولماديغنده منع ايلمشدر.

بونك تفصيلاتنى علاوةً بيان ايده‌لم. بو ذات مجرد ايچون مدارج تعينات
ومراتب تنزلات واردركه مرتبه علميه تفصيليه واجماليه ومرتبه روحيه
ومثاليه ومرتبه شهوديه‌دن عبارتدر. بو وجهى اعيان ثابته‌نك آثار
واحكامنه انصباغيندر اولور. نيتكم [رفيع الدرجات ذو العرش]
آيت جليله‌سى بوكا دليلدر. بو درجاتك ايسه جميع وحداته مصدر بر وحدت صرف
وجميع قابلياته مشتمل بر قابليت محضه‌دن عبارتدر. ايشته ذات او وحدت
صرفده واو قابليت محضه‌ده [احد] وحدت ذاتيه‌سيله متجلى اولور.
او وحدت صرفه وجهى اشاره فهو ايدر. بو وحدات واحديته‌كى اسما
افعالدن عبارتدر. « واحد » وآنده وجهى « غنى » ظهور ايدر. وغنى
مظهر جهاتندر. دوزى جهات اعتبارله ذات تحت اولوبده « هو »
اسميله ياد اولور. ايشته بو ذاتك تحتك كنهيله معرفتى تحت امكاندن
خارجدر. جناب محبوب خدانك [ما عرفناك حق معرفتك]
بيورديقلرى كلاملرك مخاطبى « هو » در.

« فان اثبات الغير ناقص فنائه » - ترجمه - زيرا حقك
وجودنده غيرى اولان بر شيئك ثبوتى تحقق ايدرسه حقنده فنا ايله حكم
اولنماز. « وما لا يجوز ثبوته لا يجوز فنائه » - ترجمه :
بر شيئك ثبوتنه جواز ويرلمزسه فناسنده ده جواز ويرلمز. يعنى تحققه امكانى
يوق وجود ايچون فنا متصور دكلدر. يالكز الله تعالينك وجودى تحققه
احتياجدن وفنادن مستغنى اولمشدر. چونكه حرف اول وحرف آخر آنك واجب
اولان وجوديدر. « وجودك لاشئ » سنك وجودك موهوم
اولديغندن لاشئ حكمنده‌در. يعنى اول وآخر معدومدر.
[ولا شئ لا يضاف الى شئ فان ولا غير فان لا موجود ولا معدوم]

بو سوزی اگر حقیقتاً ایسه [كل من علیها فان ویبقى وجه ربك ذو الجلال
والاكرام] - لمن الملك الیوم لله الواحد القهار] مدلولنجه ؛
آنلرك معدومیتلری یعنی موتلری ملائكه‌نك موتی كبی غشیه قبیلندندر .
زیرا آیات كریمه‌نك احكامنه باقیلیرسه عوالم صوریه و معنویه‌نك انتفاسنه
حقل ایراث ایتدیكی هنگامده باجمله مخلوقاتك فناسیله آنجق واحد القهار
حقك موجود و باقی اولدیغی منفهم اولور . ارواح ایسه ملائكه كبی مخلوقدركه
« كن » امری و آیت مذكوره ده ذكر اولونان « لفظلری حیطه سنه
داخل اولدقلرندن بالاده ذكر اولوندیغی وجهله عالم مشاهده‌ك معدومیته
غیر مشابه بر معدومیتله فنا پذیر اوله‌جقلری مقرردر . فقط بعضی
عارفلرك ارواح انجویه ملائكه نوعندندر . كلماتی طریقه معرفة الله ده
تكمیل مراتب ایتمیاده متوسطلری انجویه بزلقدر . زیرا فهمی كشف حقایقه
و ذوقیه دقایقه ایله حصول حكمدر . اولزمانه مكاشف اولانه ارواح ملائكه‌یه
یوقسه اوكره بكزه‌ر لشقر جسم لطیفیدر . ادراك ایدر .
« فان الله تعالى هو وجود الازل و وجود الابد و وجود
القدیم » [ترجمه] الله تعالى ازلك و ابدك و قدمك
وجودیدر . « بلا وجود الازل والابد والقدم » [ترجمه]
الله تعالى مذكور اولانه صفتلرله متصف اولمیه‌رق موجود ایدی .
« فان لم یكن كذلك ما كان وحده لا شریك له » [ترجمه]
اگر صفات مذكوره ایله متصف اولسه « وحده لا شریك له » كلمات
تنزیهیه سنه لایق اولمازدی . « و وجب ان یكون وحده لا شریك له »
[ترجمه] حالبوكه كندیسی انجویه شریك اولمامه واجبدر . زیرا كندیسنه
شریك اولمه الوهیت مرتبه‌سی ایكی الهك وارلغنی اقتضا ایدر . بوایسه

- ترجمه - حالبوكه لا شیء حكمنده اولانه فنا و لا فنا ایله موجود اولمازسه
عدم ایله ده آنی توصیف ایتمك اولمماز .
و كذا اشار النبی صلى الله علیه وسلم « انا الان معدوم و كما كنت فی الان
القدم » - ترجمه - بو سیده اول و آخر معدوم بولوندیغنه دائر [
علیه الصلوة والسلام افندمز] « ان الله كان ولا شیء معه »
بویورمشلردر . - شرح - عدم ایكی نوعدر . بری ازلده اعیانك مرتبهٔ
علم الهی اولانه احدیت ذاتیه ده استهلاكی حاللریدر . دیگری لا یزالده
آنلرك وجود ناسوتیلرینك حلول موتله محو اولمسیدر . یعنی بو نوع حد ذاتنده
ازلاً و ابداً معدوم و بر موجودك تجلیاتیله موجوددر . و حكم ناسوتیلرینك معدومیتی
ام الحقایق اولان احدیتده قدم ذات ایله موصوف اولانه اعیانه معلوم اطلاق اولنور .
علم ایله معلوم دخی متضایفاندر . زیرا معلومسز علم تصور اولنمادیغی كبی
معلومكده معلومیتی علم ایله حاصل اولور . چونكه زیدی بلمك محالدر .
نا انعدم حقایقه اشیا ازلیدر . ازلیتلری حكمنده مستقلیت ولمدكلرندن معدومیتله
متصف اولمشلردر . بو ازلی دقیقه‌دركه مرتبهٔ تعینده یعنی وجود بولدقلری
عالمده دخی نیه اویله‌در . « الاعیان ما شمت رائحة الوجود »
كلمات عارفانه‌سی اشیای مذكوره مرتبهٔ تعینده وجود بولمقله برابر معدومیتله
اتصافلری اكتساب ایتدكلری وجود ناسوتیلرینك كندی حكم و آثارلریله
حصول حكمته اشارتدر . بلكه حقایق الهیه مرتبه‌سی اولانه اسما و صفات الهیه‌نك
ظللریدر . و تجلیات ربانیه‌نك اسما و تزنه اولانه تأثیراتندن سماحه
پیدای حصول اولمشدر . بری « ظل » دیگری « ظل الظل » در .
ایمدی اسباحه فناطاری اولدیغی كبی او وجه دخی كندی عالملرینه گوره
معدوم اولور . ارواح انجویه ملائكه نوعندندر . دیمه عارفك

«ولو كان فيهما آلهة الا الله لفسدتا» مدلولنجه اجتماع الوهيت كائناتده فساده واردر.

«فان شريكه هو الذى يكون وجوده بذاته لا موجوداً لله ومن كان كذلك لم يكن محتاجاً اليه» ترجمه - زيرا الله تعالينك شريكى اولدركه ذات بارينه هيچ برجهتله محتاج اولميوب كندى ذاتيله قائم و موجود اولسون. «فيكون اذا ثانياً ثانياً» ترجمه - بو حالده آنك ايكنجى برآله اولمسى اقتضا ايدر. عوالمده ايكى آلهك حكمفرما اولمسى ايسه بالاده ذكر اولونديغى وجهله امور ظاهره و باطنه يى اخلال ايدر. زيرا ارادهده تضاد حاكميت وقوع اولور. بو سببدن كائناتده ايكى آلهك وجودى عقل و حكمته منافيدر. فليس لله تعالى شريك ولا ندّ ولا ضدّ - ترجمه - اويله اولديغى تقديرده الله تعالى حضرتلرينه شريك، شبيه و مخالف اولماديغى كبى سلطنت الوهيتنه مخصوص اولان شان و شرف و فضيلتى حاوى اوكا بكزر كيمسه يوقدر. [ومن رأى شيئاً مع الله تعالى او من الله او فى الله تعالى] ترجمه : بركيمسه الله تعالى ايله بر وجود حقيقتك واريغنى و يا آنده و يا آنكله درجه كماله واصل اولمسه اولديغنى اعتقاد ايدرسه. [ذلك الشئ محتاج الى الله تعالى بالربوبية] (ترجمه) كركه او شيئك نشو و نماسيله بالجمله احوالنك تربيه آلهيه يه محتاج اولديغنى ادعا ايدرسه «فقد جعل ذلك الشئ ايضاً شريكاً محتاج الله تعالى بالربوبية» يعنى ادعا ايتديكى شيئى كندوى الله تعالى يه ربوبيتده محتاج اولدرجه شريك كوسترمه اولوركه بو احتياجده ثانى آنك وجودنده وجود حقيقى اولماز.

«ومن جوّز ان يكون مع الله تعالى شئ يقوم بنفسه او يقوم به وهو فان عن وجوده او عن فنائه» - ترجمه - بركيمسه بر شيئك الله تعالى ايله بنفسه و يا غيريله يا خود فنا و يا فناء الفنا ايله قائم اولديغنى تجويز ايدرسه «فهو بعيد ما شم رائحة معرفة النفس» ترجمه - اوكيمسه اسرار وحدت آلهيه دن اوزاقده دور اولديغى كبى كندى معرفت نفسنده دماغنه رائحه سيله واصل اولمامشدر.

لانّ من جوّز ان يكون موجوداً سواه قائماً به فيصير فانياً و فنائه يصير فانياً فى فنائه فيتسلسل الفناء فى الفناء وهذا شرك بعد وليس بمعرفة النفس فهو مشرك.

ترجمه - زيرا بركيمسه ماسوانك وجودينى الله ايله تجويز ايديب قيامنى حق ايله ادعا ايدرسه، حالبوكه او شئ فانى و يا فنا اندر فنا حقيقتيله متصف اولسه بو جهتده قديم اولان الله تعالينك فناسنه دخى قائل اولور. فنا اندر فنا تسلسل ايتمه اولديغنده اوكيمسه نك معدوم اولان وجودى ايله قائم اولان وجود وحدتنده ذاهب اولديغى بو مثللو اعتقاد باطل و ذهاب عاطلوه مبانيه اولنه مشرك اولور. معرفت نفسنده مهجوردر.

«لا عارف بالله تعالى ولا بنفسه» ترجمه - اوكيمسه معرفة اللهيه و حقيقت نفسنه خبردار دكلدر.

[فان قال قائل كيف السبيل الى معرفة النفس و معرفة الله تعالى فالجواب سبيل معرفتهما ان تعلم ان الله تعالى كان ولم يكن معه شئ وهو الآن كما كان] ترجمه : سؤال ايتسه كه معرفت نفس ايله معرفة اللهى نه صورتله بيلدم؛ اكا جواباً دريز كه؛؛ بونلرك حقيقتلرينه واقف اوله بيلمك ايچون كشف و ذوقه ايله بيلمليسك كه الله تعالى كائناتى خلق ايتزدن مقدم عينيطلوم

مرتبه سنده بعض هر شیدن مستغنی اولورده یالکز کندیسی وار ایدی. شمدیکی حالده
دخی بعینه بویله در. حضرت شیخ رضی الله عنهك افادهٔ مذکوره سنده
کثرت اشیا ایله وحدت ذات خلق ارائت ایتمز دیمك ایستیور. تفصیلاتی
بیشورکه ماطمعه اشیانك خارجده صور اسمادر. اسماده وجه ذاته حجاب اولوب
حوائز تستر ایتمشدر. بو حجابلر بزه کوره در. ذات باریه کوره دکلدر.
الله تعالی بو صفتده محجوب محتجب اولدیغی حالده ذات عالمك هر برنده
ذات و صفات و افعالیله موجوددر. هر شی محیط اولدیغی بو جهتدندر.
صور فنا پذیر اولسه اسما قالیر. بونلر دخی احکام و تجلیات بالقوه مبدأ
اولان ذات باری طرفندن قطع اولنورده کندینه انضمام ایتسه الله تعالینك
ذات احدیتندن باشقه برشی قالماز. حقانیه کونیه ایله، حقانیه الهیه نك
کمالاتی لسانیه علم الهیده مستهلك اولورده بقا بولور. ایشته بر کیمسه
حقه رجوعی عین الیقین مرتبه سنده بو صورتله ادراك ایده جك اولورسه
کندیسنك و اکوانك خلقتندن اول و فناسندن صوکره الله تعالینك هر شیدن
مستغنی اولورده عالم احدیتده تك اولدیغنی ادراك ایدر. معرفت نفس ایله
معرفت الله بوندن عبارتدر. زیرا معرفت نفس کندینه وجود ویرمامك
و معرفت الله کندی حقیقتك بقای حقك بقای وجودیله قائم اولدیغنی
بیلمك و عولمده [هو الاول والاخر والظاهر والباطن]
مدلولنجه حقك وجودندن باشقه بر موجود اولمادیغنی قناعت قلبیه و روحیه
ایله و سائره مرتبه لرنده کشف صریح و ذوق صحیح ایله ادراك ایلمکدر.

فان قال قائل انا اری نفسی غیر الله تعالی ولا اری الله
نفسی؛ فالجواب ان النبی صلی الله علیه وسلم بالنفس
وجودك وحقیقتك لا النفس المسماة بالامارة ولا

اللوامة والمطمئنة. ترجمه - بریسی دیرسه که بن کندی نفسمی اللهك
غیری کوریورم کندیمی عیناً الله کوریورمیم. اوکیمسه یه شو جواب ویریلیر که
فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمزك " من عرف نفسه
فقد عرف ربه " حدیث شریفنده ذکر اولنان نفسدن مقصد حقیقت ذاتیه ازلیه کدر.
نفس اماره و لوامه و مطمئنه دکلدر. - شرح - روح انسانی حقایق الهیه دن
بر حقیقتدر. آکا نفس ناطقه دیرلر. بو نفس بدنه تعلقنده حیاتنجه
ایده رك تصرف ایدر. یعنی بدنك هر هانکی عضونده تأثیر کوسترسه بو عضوك
تعینی و تشکله کوره بر خاصه ایجاد ایدر. مثلا: جسدك خارجی حواس
خمسهٔ ظاهره اولان باصره، سامعه، ذائقه، لامسه، شامه
و داخلنده ده حواس باطنه دن مفکره، مخیله، ممیزه، واهمه مثللو
خاصه لر پیدا ایدرکه بونلر نفس ناطقه نك تصرفاتیله حصولپذیر اولور.
صوفیهٔ کرام بیوریرلرکه بدن انسانده اوچ تعین واردر. آنلره تعینات
کونیه دیرلر. تعین روح حیوانی، تعین جنیت، تعین جسددر.
جسد و جنیت عناصرك آثارندن و روح حیوانی روح انسانینك مولداتندندر.
کثیف اولان جسد ایله لطیف اولان نفس ناطقه ده مناسبت حصول کلمك ایچون
روح حیوانی برزخ جامع خلق اولنمشدر. زیرا روح حیوانی حس و حرکاته
یاردم ایدر. و نفس ناطقه تأثیر و تدبیره خدمت ایدر. ارواح ایله اجسام
آراسنده عالم مثالك و عالم مثال عالم ارواحك آیینه سیدر. بر کیمسه
خلوت و یا ریاضت ایدیب ذکر الله ایله اشتغال ایدرسه نفس اماره نك
مشتهیاتنی ضعیفلاتیب لوامه صفتی احراز ایدر. و داها صوك
ترقی ایتدکجه ملهمه نك اوصافیله متصف اولور. علی المراتب مطمئنه
راضیه و مرضیه و صافیه حقایقیه تحقق ایدرك صبغة الله ایله منصبغ
اولدقده صفات عارضه لری فنا بولورده مبداء تأثیر و تدبیر اولان روح انسانی

قالیرکه مکاشفات و مشاهدات آنجق بو روحک سر کوزیله حصوله کلیر . الحاصل
جسد انسانده نقدر حواس وار ایسه جملهسی فانی اولوب آنجق روحک سر ذاتی حقه
قارشی اولان عرفانه حقیقی بقا اولور . نفسنی بیلمک اسرار مذکورهیه مطلع
اولوب حقیقت ذاتیه ازلیهسنی ادراک ایلمکدن عبارتدر .

[بل اشار الی ما سوی الله تعالی جمیعاً کما قال النبی صلی الله علیه وسلم
اللهم ارنا الاشیاء کما هی اعنی بالاشیاء ما سوی الله تعالی ای عرفنی
ما سواک لاعلم واعرف الاشیاء ای شیء هی] - ترجمه -
بلکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندیمزک مقصد رسالتپناهیلری جمیع اشیا
ما سوی الله اولمق کرکدر . مراد ایدرم نتهکیم حدیث شریفده الهی حقایقیله
ما سوای اولدیغنی بکا بیلدیر . تاکه نه ده عبارت اولدیغنی ادراک ایدهیم
زمیننده واقع اولان نیازلری بوکا اشارتدر .

[الهی انت ام غیرک و الهی قدیمة باقیة ام حادثة
فاراه الله تعالی ما سواه نفسه بلا وجود ما سواه] - ترجمه -
ویبوررلرکه الهی ما سوی سنمیسک یوقسه سنک غیریکمیدر . حکم قدم بقا
ویا حدوث ایله متصفمیدر . بونک اوزرینه الله تعالی ما سواده اولان
وجودک کندی وجودی اولدیغی عبارهیه حقایقنی فخر عالم افندیمزه ارائه ایلدی .

[فرأی الاشیاء کما هی اعنی رأی الاشیاء ذات الله تعالی بلا کیف ولا این ولا
اسم] - ترجمه - جناب رسالتپناه افندیمز اشیایی یعنی بالجمله ما سوایی
کوردی . لکن انلری کم وکیفیت واینیتدن واسما ایله مقید ومقدردن عاری
اوله رق ذات باریدن عبارت بر حقیقت کلیهٔ مطلقه کوردی .

" و اسم الاشیاء یقع علی النفس وغیرها من الاشیاء " - ترجمه -
اشیا دخی ظاهر اولان نفس عالم ناسوتیه ایله باطنی اولان ملکوته اطلاق اولنور .

[وان وجود النفس ووجود الاشیاء سیان فی الشیئیة] - ترجمه -
زیرا اشیای ظاهرهنک وجود حقیقیسی سائر اشیا ایله شیئیت جهتندن مساویدر .
فمن عرف الاشیاء عرف النفسه فقد عرف ربه " - ترجمه -
بر کیمسه حقایق اشیایی بیلیرسه نفسنک حقیقتنه مطلع اولور . نفسنک حقیقت
نفسه کسب اطلاع ایدرسه حقیقة الحقایق اولان الله تعالی یی عرفان حقیقی
ایله ادراک ایدر . شرح - حقایق اشیانک عالم شهادته قدر
کیفیت نزولی بر میوهنک حقیقتنک مرتبهٔ قشره نزولی کبیدر . حقیقت
مذکوره قشر مرتبهسنه تنزل ایدنجه میوهنک محتوی اولدیغی مواد بلا انقطاع
یکدیکریله متصل ومجتمع بولوندیغی حالده ازلده وطن اصلیسی اولان مرتبهٔ احدیتده
مستهلک اولان هیئت اصلیهٔ قدیمهسی اوزرینه تنزل ایدوب هیولای اولیسی
هیولای ثانیسنده ابراز وبولندیغی عالم اصلیده دیگر بر محله نقل ایتمهرک
ثابت اولدیغی دائرهده تقلب اطوار ایله دوره آغاز ایدر . صوفیهٔ کرامک
" الاعیان لم تنتقل " بویورمقلری بوکا اشارتدر . ذرات عالمده
هر ذرهنک مرتبهٔ اشباحه تنزلی بعینه بویلهدر . انسانده دخی روح
بو تقلب اطوار واسراره واقف اولمق فنا طریقیله یعنی انسلاخ تام ایله کما
فی السابق کندی وطن اصلیسنده مستهلک و حقیقتنک حقیقة الحقایق
الله تعالی ایله قائم اولدیغنی بیلمکله حصوله کلیر . و فرقه قلبه کلدکده حکمره
نه بولوندیغی محلده کسوهٔ ناسوتیه ایله تکلیسی اولدیغی ظهور ایلدیکی ومنسوب
اولدیغی اسمک تجلیسیله پرورش یاب اولوب تمسک ایتدیکی دائم مذکور طریقله
مسمایه توجهله منسوب اولدیغی وسیر سلوکنده کذا ایتدیکی منازل صوریه
ومعنویهده اخذ ایلدیکی امانات صورتله محلنه تادیه ایدوب کندی نفسنک
آنجق حقیقت الهیهده عبارت بولوندیغی و کندیسنک صحیح بر شیئه مالک اولمادیغی

کبی نفس الأمرده شیء موهوم اولوب اسرار الٰهیه دن برسر مستقلی اوله رق مخلوقه
شکلنده ظهور ایتدیکی حق الیقین عارف اولور. الله تعالیٰی ادراک ایتمیش
اولور. [لان الذی تظن انه سوی الله تعالی لیس هو سوی الله تعالی]
ترجمه ـ زیرا ماسوی ظن ایتدیکک شیء حقک غیری دکلدر. چونکه حقک
غیری اولان شیئه فنا طاری اولور. حالبوکه کائناتده حقک غیری اولان
شیئه فنا طاری اولور. حالبوکه کائناتده حقک وجودندن باشقه بر وجود
یوقدر. ماسوی اعتباریدر. بالکلیه اعتبارات مرتفع اولسه حقیقت ذاتیه
مطلقه دن باشقه برشی قالماز.

[ولکنک ماتعرفه وانت تراه] ـ ترجمه ـ لکن
اشیانک هر ذره سنده الله تعالیٰی کوردیکک حالده غافل اولدیغک
ایچون آنی بیلمیورسک. [ولو تعلم انک تراه] ـ ترجمه ـ اگر
کوردیککی بیلمیش اولسیدک البته اشیاده جناب حقدن باشقه بر موجود اولمادیغنی
ادراک ایدردک.

[ومتی کشف لک هذا السر علمت انک لست ماسوی الله تعالی]
ـ ترجمه ـ و بو سر سکا منکشف اولسه ماسوی الله اولمدیغکی بیلور ایدک.
[وعلمت انک کنت مقصودک وانک لاتحتاج الی الفناء] ـ ترجمه ـ
کندینک [illegible] عینی و مقصد اعلی اولدیغکی و فنایه محتاج اولمدیغکی
آکلار ایدک. ـ برکیمسه نک مقصدی [illegible] اعلای سر الٰهیده عباره
اولان حقیقتی ادراک ایتمکدر. بونکده سبب حصول وجود ناسوتینک
فنا بولماسیدر. یعنی ماحمد اوصاف بشریسی زائل اولدقده چونکه نفسی
مرآت حقیقت اوصاف الٰهیه ایله موصوف و صبغهٔ رحمانیه ایله مصبوغ
اوله رق مشاهده ایتمکدرکه بو مشاهده ذات حق کورمه کبی ...

قناعت کامله رؤیت شامل نسخه ایدر. حضرت علی رضی الله عنه نک
« لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا » کلام عالیلری بو سرّ مذکوره
اشارتدر. سالک ایچون بونک فوقنده رؤیت یوقدر. بونک فوقنده
رؤیت تصور ایتمک حق تعالیٰی معاینةً کورمک دیمکدر. بو ایسه محالدر.
زیرا ذات باری مجهول مطلقدر که آنی نه بصر ونه بصیرت ادراک ایده بیلیر.
بکا سرکوزیله رؤیتی ممکندر. شیخم پیر خلوتی حضرت هدایی قدس
سرّه رؤیت ذاتیه نک عدم حصولنه اشارت طریقیله ایشو نشیده یی
ایراد بیوررلردی. « بشر حدّی افندی یوقدر دری ـ او ته سنی
صانمه مقدور بشردر. » وشیخ الاکبر قدس سره الاطهر
حضرتلرینک « فتوحات مکیه » سنده ذکر اولوناجق زیرده محرر عبارهٔ
عارفانلری دخی رؤیت ذاتیه نک معاینةً وقوعنک ممکن اولمدیغنی
افاده ایدیور. عبارهٔ مذکوره
« التجلی فی الذات لایکون الا بصورة المتجلی له فهو ولایمکن ان یراه
وما بعد هذا التجلی الا العدم المحض فلاتطمع ولاتتعب فی ان ترقی من
هذه الدرجة من التجلی الذاتی کما قال الله تعالی ویحذرکم الله نفسه والعلم
فی ذات الله جهل وما بعد هذا التجلی الا الوجود الصرف والنور المحض ظاهراً » در.
« وانک لم تزل ولاتزال بلاحین ولا آوان » ـ ترجمه ـ هر دائما
ثابت اولان حقیقتک ازلی وعلم الٰهیک سکا لاحق اولمسی جهتیله اول وآخر
سنک ایچون بسته فنا بولمق یوقدر.

شرح ـ صوفیهٔ کرام قدس الله برهانهم بویوررلرکه ماسوایی اعتبارا وحقیقة
نفی واثبات ایتمک درت قسمدر. برقسمی اعتبارا وحقیقة ماسوی
اثبات ایدرلر. یعنی ماسوی حقک غیریدر دیرلر. وبرقسمی اعتبارا و
حقیقة نفی ایدوب ماسوی موجود دکلدر دیرلر. وبرقسمی حقیقة نفی واعتبارا

اثبات ایدوب ماسوی ظل حقدر. اعتقادنده بولنورلر. سرآمدانه حق
واقف بو اوچنجی قسم اربابنك ذوقه و تکاشفاتنی تقدیمه ایله دیورلرکه
: اوت قسم ثالث اهلنك ماسوای اعتبارًا اثباته ایتدکلری مقصددر.
زیرا ماهیات ممکنه اوزرینه واقع اولان وجود نفس وجود و حقیقت وجود
دکلدر. بلکه ظل وجود و صورت وجوددر. بر شیئك صورتی اول شیئك
عینی دکلدر. آینه ده اولان صورت دیره عکس ایدن ظل کبی محجوب اولان کیمسه
حقیقت ممکناتی توجود قیاس ایدر. حالبوکه حقیقته معدومدر. موجوداتك
سایه‌سی وجودی در. بو وجود ظل دخی وجود حقیله قائمدر. خلقك ذی
ظل ایله قیامی کبی بو ذوقه واصل اولان طائفه مشاهده و معاینه‌دردر.
دیکر قسم ماسوای حقیقته نفی و اعتبارًا اثبات ایدرلرسه ده فقط قسم ثالث
اصحابی کبی ظل حقدر. دیمیوب عین حقدر دیرلر. بو طائفه محققدر
و واجددر. [کما ذکرنا من قبل جمیع صفاتك صفاته تراه] ـ
ترجمه ـ اوّلجه‌ده تعریف ایتدیکمز کبی جمیع صفاتیکی صفات الله اولدیغنه
واقف اولورسك . شرح : الله تعالی آدمی جمیع صورت حقیقه‌سی اوزرینه
خلق ایتدی. [فلا صورة له في عالم الجمع بل في عالم الفرق فالامر مجاز
و حقیقة] فقط سبحانه تعالی ربوبیت مرتبه‌سنده صورتله متصفدر.
زیرا غیب ذات مرتبه‌سنده حقك صورتی یوقدر. الیمدی صفات الهیه‌یی
ضبط ایتمك ایچون سواد بشریت یعنی وجود انسانه ظلال مراتب مثابه‌سنده‌در.
قمرك شمسه مظهریتی کبی. قمر مظهر شمس اولدیغی کبی انسانده مظهر حقدر.
حقیقت انسانیه‌نك ربوبیت مرتبه‌سنه التقاسی ایچون کندیسی اینه رساله
اولدیغنده ظلمانیت وجود عنصریه احتیاج حس ایدرك عالم اسفله
نزول ایتدی. تذکیه نفس و تصفیه قلب و تجلیه روح حاصل ایتدکده حق کره

صورت حقی مرآت سرنده مشاهده ایدرك کندیسنك مظهر حق اولدیغی
و صفاتنك صفات الهیه‌دن عبارت بولوندیغنی ادراك ایدر.
[و ظاهرك ظاهره و باطنك باطنه و اوّلك اوّله و آخرك آخره
بلا شك ولا ریب] ـ ترجمه ـ سنك بالجمله احوال ظاهره‌ك ماسوتیك
و اوصاف معنویه ملکوتیه‌ك و اوّلیت و آخریتنده مسبوقه و لاحقه اولان
شئونات غیبیه عینیه‌ك الله تعالینك‌در.
[كل شيء هالك الا وجهه یعنی لا موجود الا هو ولا وجود لغیره فیحتاج
الی الهلاك ویبقی وجهه تعالی.] ـ ترجمه ـ هر شی هالك
و فانیدر. عوالمده انجق حقك وجودی واردر. حقدن بشقه بر شیده
وجود یوقدر. هر شی هالکدر دیمکدن مقصد هر شیئك حقیقتده وجودی
یوقدر که فنایه محتاج اولسون ده الله تعالی منفردًا قالسون دیمکدر.
[کما ان كل من یعرف شیئا ثم عرفه ما افنی وجوده بل افنی جهله]
ـ ترجمه ـ نسوکا بکزه‌رکه برکیمسه بیلمدیکی شیئی اوکرندکده انك جهلی
زائل اولور. وجودی ایسه کما کاندر. عالمك فناسی اوکیمسه‌نك جهلنك
زوالنه بکزر. ذوات اشیا مضمحل اولورسه حقیقتدی حق ایله قائم اولورده
بقا بولور. من غیر تبدیل وجوده لوجود المعارف ولا
تداخل ـ ترجمه ـ وجودیه وجود معارفه تبدیل تمکینسزین و تداخل
و توقع ولقمدریه " بل ارتفع الجهل " یالکز جهل زائل اولمشدر.
"فلا تظن انك محتاج الی الفناء " ـ ترجمه ـ بو تقدیرده کندیکی فنایه محتاج
اولسه ظن ایلمه . " فان احتجت الی الفناء فانت اذا حجابه " ـ ترجمه ـ
زیرا فنایه محتاج اولورسه‌ك کندیکی کورمش اولورسك. کندی وجودیکی کورمك
ایسه حجب ظلمانیه‌دن بر حجابدر. " والحجاب غیر الله " یعنی حجاب خلقك
واهل تعقیب ایدن حجاب نورانی دخی حقك غیریدر.

«فيلزم غلبته غيره عليه ويلزم من الغلبة المنع عن رؤيته له»

ترجمه‌سی ـ او حالده غير اللّٰهك غالب اولمسی و غالبه‌نك رؤيته مانع اولمسی لازم كلير. ـ شرح ـ فنايه كندينی محتاج كورمك زنب اولدیغی وجودك حجب ظلمانيه ايله مستور اولمسندن منبعثدر. يعنی قشر مثابه‌سنده اولان وجودك كثافتندن لی اولان حقيقت محجوبيتلرندن فوقی اولان مرتبه اسراره اطلاع حاصل اولمز.

بناءً عليه مشايخ كرام سالك طريق معنوی اولان طالبلره رياضت و مجاهده امر ايدرلركه بونلر ايله حجب ظلمانيه جسمانيه مرتفع اولوب عالم انوار ارواحه و اندن ده عالم اسراره و اندن ده سر السر مرتبه‌سنه ارتقا حاصل اولارق معرفت نفس و مشاهده ربانيه حصوله كلير. [وهذا غلط وسهو] ـ ترجمه ـ بو ايسه سهودر. زيرا معرفة اللّٰهك فنايه متوقف اولدیغنی ادعا ايتمكدر. حالبوكه حقيقة ماسوی اولمادیغی كبی فنا دخی يوقدر.

[وقد ذكرنا من قبل انّ حجابه وحدانيته وفردانيته] ـ ترجمه ـ حالبوكه بز بوندن اول سويلمشدك كه اللّٰه تعالينك حجابی وحدانيت و فردانيت مرتبه‌لرنده كمال ظهوريدركه بذاته لذاته اولان حجابيدر.

شرح ـ عالم ارواح و اجسام و بونلرك تفاصيل و جزئياتی اللّٰه تعالينك ذاته حجب نورانيه و ظلمانيه اولوب ذات باری بونلرده موجود اولان حقايق اسمائيه‌نك روح الارواحی اولمغله برابر خارجده بر شيئه تشخص ايتمشدر. زيرا عالمده حقك اسماء صفاتندن باشقه برشی يوقدر. اشیای خارجيه ايسه بونلرك ظلالیدر. [ولهذا جاز للواصل ان يقول انا الحق وسبحانی ما اعظم شانی] ـ ترجمه ـ بو سببدن سقاط اضافات صوريه و معنويه ايدوب انسلاخ تام حاصل ايتمكله حقه واصل اولان ذوات كرام حق تعالينك اسرار وحدانيت و فردانيتك غلبه انوار تجلياتيله كندينه آری

بر وجود ويرمه‌ك وما طهر ظواهر و بواطنی حقك ظواهر و بواطننده عبارت اولدیغنی و بونكله برابر كائناتده حقك وجودندن باشقه بر وجود اولمادیغنی عرفان حقيقی ايله ادراك ايدرك «انا الحق ما اعظم شانی» دعواسنده بولنمشلردر. « وما وصل واصل اليه الا ورأی صفاته صفات اللّٰه وذاته ذات اللّٰه تعالى » ـ ترجمه ـ بركيمسه طريق حقده فنای كلی ايله صفاتنی صفات اللّٰهده و ذاتنی ذات اللّٰهده عبارت اولدیغنی ادراك ايتمدكچه اللّٰه تعالى‌يه واصل اولماز.

«بلا كون صفاته وذاته داخلاً فی اللّٰه ولا خارجاً منه قط»

عارفك اوصاف الٰهيه ايله اتصافی ذات و صفات حقده دخول و خروج طريقيله دكلدر. زيرا كائناتده حقك وجودندن باشقه بر وجود اولمادیغندن دخول و خروج غير متصوردر. « ولا انه فان فی اللّٰه او باق باللّٰه » ـ ترجمه ـ بو مقامده بولنان عارف مثلا نه حقده فانی و نه حق ايله باقيدر.

يری نفسه انه لم يكن شيئاً قط « نفسنی نابود ولاشی حكمنده كورر. « لا يری انه كان ثم فنی » ترجمه ـ كندينی وقتا موجود ايكن فانی اولمش كورمز. [فانه لا نفس الا نفسه ولا وجود الا وجوده] ترجمه ـ سر محو درده عين محو مرتبه‌سنده ترقی ايدن ارباب كمال ذوقاً واقف اولمشلردركه اللّٰه تعالينك غيری هيچ برشی وارلق و وجودی يوقدر. يعنی ظاهر و باطن اولان اشارت آخره « لا موجود الا اللّٰه » سری متجليدر.

[ولهذا اشار النبی صلی اللّٰه عليه وسلم بقوله لا تسبوا الدهر فان الدهر هو اللّٰه] ترجمه ـ بوكا بناءً فخر كائنات افندمز اشارةً دهری سب و شتم ايتمكدن حذر ايديكز زيرا زمانه مفناسنه اولان دهر اللّٰهدر بيورمشلردر.

شرح ـ زمانه اشياء سائره كبی تحت تجليده داخل اولمش اولان اسمادن و اسماء ده بالقوه مبدأ اولان ذاته كمال ارتباطندن دولايی آزاده حقك

وجودنده دخی بر وجود اولمادیغنه ده دهر حقنده الفاظ غلیظه استعمال ایتمك
خطای عظیمدر. شیخ رضی الله عنهك مشهور اولان [انما الکون خیال وهو
حق فی الحقیقة] کلمات حکمت آیاتی بو سرّی ناطقدر. « وروی عن الله تعالی
انه قال یا عبدی مرضت فلم تعدنی وسألتك فلم تعطنی » ـ ترجمه ـــ
جناب حق حدیث قدسیسنده ای قولم خسته اولدم استفسار خاطر ایچون
گلمدك، بر شی ایستدم ویرمدك بویوریور دیمی کلامی [واشارة الی ان وجود
المریض وجوده ووجود السائل وجوده] مریضك و سائلك وجودی وجود
حق اولدیغنه اشارتدر. [ومتی جاز ان یکون وجود السائل ووجود المریض
وجوده جاز ان یکون وجودك وجوده ووجود جمیع الاشیاء من المکونات
من الاعراض والجواهر] ـ ترجمه ـ مادامکه سائلك و مریضك وجودی
حقك وجودی اولمغه اقتضا ایدیور. بو تقدیرده سنك و اعراض
و جواهرده اولان بالجمله اشیانك وجودی دخی حقك وجودی اولمسی جائز اولور.
[ومتی ظهر سره فی ذرة من الذرات ظهر سره من المکونات الظاهرة
والباطنة] ـ ترجمه ـ نه زمانکه اهل بصیرته گوره حقك سرّی بر
ذره ده ظاهر اولور ـــ الوانك ظاهرنده و باطننده موجود اولان
اسرار ربوبیت سرّ لعدسز کشفك اشتدادیله آنلرده نمایان اولور.
ـ شرح ـ «فی کل شیء فیه کل شیء» مؤداسنجه هر شیده هر شی موجوددر.
شویلکم هر ذره آفتابك نورینی شامل و هر قطره دریانك سرّینی محتویدر.
تقسیمده بو قبیلدندر. زیرا جسمك کوچکلی حاوی اولدیغی سرّك جزئیته
دلالت ایتمز. چونکه حاوی اولدیغی سر حقك سرّیدرکه الله تعالی
جمیع اشیانك سرّ مذکور ایله احاطه ایلمشدر. بناءً علیه هر ذره نك
منقد اولدیغی سرّ عظیم حقل حقیقة نظراً اعتبار مالاتده منفرداً منقسم

اولان هر جزء لایتجزی ایچون وحدتدر دیشلر. بو سرّ عظیم دخی هر
ذره نك حاوی اولدیغی بر حقیقتدرکه مرتبه ذاتده نامتناهی اولان
عالم لاهوته افاضه اولنان تجلی قدرت الهیه درکه امر حیاتی شامل بر نور
اعظم اولوب تعینات ثانیه مرتبه جبروته اطلاق اولنور. تجلی اول دیدیگی
بودر. بو مرتبه اسما و صفات عالمیدرکه هر اسمك حاوی اولدیغی
سر حصول اوراده حد ونهایتی اولمیان بر عالم کثرتدر. صفات الهیه
دخی بویله در. بالجمله احکام اسمائیه مناسبت تامه ایله تکثر ایدرك ممتزج
اولدیغی گبی صفات الهیه دخی بویله در. بالجمله صفات الهیه تکثر ایدرك ممتزج
اولور و اکوانده نامتناهیده جسم واحد گبی متصل اولورده عوالمده اجزای احکام
ایتمکده درلر. مثلا «حی» اسم شریفی مظهر اولوب ذی حیات اولان
اشیانه کندی قابلیتنه گوره حی اولمقله برابر هم سمیع هم بصیر هم متکلمدر.
بو منوال اوزره جمیع اسما و صفات الهیه دخی تکثر ایدرك او احکامه مظهر اولان
مخلوقاته تقسیم اولنه حیوان و جماد و ملکوت دخی قابلیتلرینه گوره
بویله در. و احکام مذکوره نامتناهیه تجلی طریقیله تمامیله روح
تجلی یه مضاف اولان مخلوقاتك ارواح جزئیه سنده نمایاندر. زیرا
ارواح مذکوره بدنلرینه تعلقلرنده هر فردی بر محلده ساری اولدیسه
آنده بر قوت حصوله گتیره گلمشدر. آنلرده حواس ظاهره و باطنه در.
حواس مذکوره ایسه روحك صفتیدر. بدنده دخی آنك ظلی اولوب بر
برینك نشو نماسنی حاویدر. چونکه بر شی مادامکه حیدر جمیع اولمه
و مادامکه سمیعدر بصیر اولمه و مادامکه بصیردر متکلم اولمه شایاندر.
جمله نشو نمای مذکوره عالم فرقه گوره اعتباراً متفرقه و عالم جمعه گوره
حقیقة شی واحددر. چونکه مستهلك اولان اضدادی جامع مرتبه احدیتدر.

بو مرتبه ده اعیان ثابته ذاتك وجودی تشم ایتمه رك تونده اسما وصفاتك
تجلیٔ احكامی وشؤوناته مظهر اولمغله مستعد اولدقلری حالده موجود
ایدی. اسما وصفاتك حقه مربوطیتلری واعیانك دخی اسما وصفاته
انفكاكلری غیر قابل اولمسی بیتلری جهتیله شیٔ واحد صیغی جائز اوله رق
عالم شهوده قدر تنزلات ایتمشلردر. حجرلرندكی كه احراقه آتشده ده
وآتشه حجرده ده منفعت اولمسی ممكنه دكلدر. بونلرك ایكیسی تعینلری سببیله
متعدد ومبدألری جهتیله شیٔ واحددر. ایمدی حجر ذاته وآتشه صفاته
واحراقه شیاء ناظردركه بری وجود مطلق وبری وجود معقول وبری
وجود عینی مثابه سنده در. احدیت وحدته وحدت واحده ده واحد واحدیته
امداد ایتدیكی كبی حاجه حجره وحجر آتشه وآتشه احراقه امداد ایدر.
بو مسلسل ومتصل ولاده امداد سر حقك روحه وروحك دماغه
ودماغك بدنه اولان امدادینه مشابهدر. اشته شیخ قدس سره
حضرتلرینك بالاده متنده بیاننده هر ذره ده سر وحدتی شامل
اولدیغنده ده اثرده برینك حاوی اولدیغی سرك ارباب حقیقته
انكشافیله دیكرینك ده انكشاف ایده جكی بدیهیدر. بو بیوردقلری
اسرار الهیه نك تكدیرینه اولان نسبت طریقی بیاندر.

ولا ترى في الدارين سوى الله - ترجمه - هر ذره ده
سر وحدتی مشاهده ایدرسك دارینده ماسوی كورمزسك.

بل وجود الدارين وسماها هو بلا شك ولا ريب ولا ترى
ان الله خالقه شيئاً - ترجمه - بلكه دارینك وجودی و
اسمالری ومسمالری سبحانه وتعالینك وجودی اولدیغی ذوقاً آكلار.

وبولندیغی مقامده سكانیك انكشاف اولان سر وحدتیله دولایی كائناتده
مخلوقه اولارق هیچ برشی كورمزسك. غلبهٔ فنا ایله مشاهده كمال بولور.
عارفك كندی نفسنده وكوزینه كورینن اشیاده اثر قالماز. زیرا
بو مقام فنای كلی واستهلاك محضدر. عبدك حق ایله حق اولدیغی
مقامدر. [بل ترى كل يوم في شأنٍ من اظهار وجوده و
صفاته بلا كيفية] ترجمه. الله تعالینك آثار صفاتیه سنه متعلق
اولان موجوداتی بلا كیفیه اظهار ایتدیكنده دولایی شأن الهیه سی
دائر تجلیسنی هر كون دولتقه دلو كورورسك.
[لانه تعالى هو الاول والآخر والظاهر والباطن ظهر بوحدانيته وبطن
بفردانيته] ترجمه سی - زیرا اول وآخر ظاهر وباطن الله تعالیدر.
وحدانیت مرتبه سنده ظاهر وفردانیت مرتبه سنده باطن اولدی. [شرح]
مراتب ظاهره ده حقیقتك بر ظهوری وارسه حقك ظهوری ومراتب باطنه ده ده حقیقتك
بر بطونی وارسه حقك بطونیدر. زیرا احدیته واحدیت واحده
ووحده واحدیته تجلی ایدرلركه بالقوه تأثیرلری بطن البطون اولان غیب ذات
مرتبه سنده در. وبونلرك تجلیلری بطناً بعد بطن حصوله گلوب بو تجلیات
ذاته وارنجه یه قدر متسلسلاً تأثیراتده بربرینه اتصاللری واردر.
وواحدیت مرتبه سنده احدیتك ظهوری ممكندر. وبو مرتبه ده احدیتك ظهوری
مشاهده اولنورسه آكا شهود عینی اطلاق اولنور. مرتبهٔ اخیره ده بقیه اتقادر.
الحاصل ذكر اولنان مراتبك جمله سنده حقك وجودنده مستقل بر وجود یوقدر.
واهل سنتك رؤیت الله قائل اولوب عقلاً جائز ونقلاً واجبدر دیدكلری
مرتبه ده كینونت الهیه یه وتنزلات ربانیه یه كوره دركه واحدیتك حقیقتی
بر نقطه سنده اولورسه اولسون رؤیتك مرتبهٔ صفاتده ده وقوعه گلمكه جهته اشارتدر.

بالاده ذکر اولنان سته دخی رؤیت صفاتیه دن عبارتدر. رؤیت ذاتیه نك
ممتنع اولمسی حقنده اهل سنت ایله معتزله متفق اولوب بینلرنده واقع اولان
منازعه رؤیت صفاتیه یه کوره در. زیرا معتزله طائفه سی رؤیت صفاتیه یه
قائل دکللردر. **واعلم ان الله تعالی کما یجب وجوده**
یجب عدم ما سواه - ترجمه - بیلمه لیدر که الله تعالینك وجودی
نصل واجب ایسه ما سوانك عدمی دخی واجبدر.
فان الذی تظن انه سواه لیس بسواه لانه تنزه عن
ان یکون غیره زیرا ما سوا ظن ایتدیککك شئ آنك غیری دکلدر. زیرا
الله تعالی غیریتدن منزهدر. [بل عینه وهو بلا غیریته الغیر مع وجوده
ظاهراً وباطناً] - ترجمه - حقیقت وجودیله غیریت نسبتی تمکنسزدر غیر ادعا
ایتدیککك شئك ظاهرده و باطنده وجودی حقدن مستفاددر که آثار اسما
و صفاتدر. « ومن اتصف بهذه الصفة له اوصاف کثیرة لا حد ولا
نهایة لها » - ترجمه - غیری و شبیهی اولمیان جناب حقك اوصاف کمالیه سنه
نهایت یوقدر. [وکما ان من مات بالموت المعنوی تنقطع عنه جمیع اوصافه
المحمودة والمذمومة] ایشبو عباره بلده محرر. « واعلم ان الله تعالی کما
یجب وجوده یجب عدم ما سواه » جمله سنه معطوفدر. - ترجمه -
واجب اولان وجود حقه قارشی ما سوانك عدمی واجبدر. موت طبیعی ایله وفات
ایدن کمسه نك اوصاف حمیده و ذمیمه سی منقطع اولدیغی کبی موت اختیاری ایله ما سوادن
قطع علاقه ایدن کمسه نك دخی اوصاف حمیده و ذمیمه سی منقطع اولور.
ویقوم الله تبارك وتعالی مقامه فی جمیع کمالاته فیقوم مقامه ذاته ذات الله
ومقام صفاته صفات الله تعالی - ترجمه - اونك ذاتی مقامنه ذات الله
و صفاتی مقامنه صفات الله جمیع کمالاتیله قائم اولور.

ولذلك قال النبی صلی الله علیه وسلم موتوا قبل ان تموتوا
ترجمه - ایشته موت اختیاری ایله فنا بولوب ذاتنده ذات الله و صفاتنده
صفات الله قائم اولمه و بو صورتله درجات عالیه یه بالغ اولوب کمالات الهیه یی
تحصیل ایچون علیه الصلوة والسلام افندیمز اول اوکوزی بویورمشلردر.
شرح - صوفیهٔ کرام قدس الله اسرارهم، موتی درت نوع بیان ایتمشلردر.
موت احمر. موت اسود، موت ابیض، موت اخضردر.
موت احمر « ان النفس لامارة بالسوء » فحواسنجه نفسك شریعته مخالف
اولان مطالب و مشتهیاتنی اتفا ایتمیوب بو خصوصده آنکله مجادله و مجاهده
عظیمه ده بولنمه و انفعالات نفسانیه یه آلدانمیه رق طریق مستقیمده ثابت قدم اولمقدر.
موت اسود - عالم امکانده کندیسنه توجه ایدن بلا و مصائبه و خلقك اذا
و جفاسنه تحمل ایدرك مرتبهٔ فنا فی الله ده مقیم اولمقدر.
موت اخضر - مرقع البسه کیه رك نفسی بو صورتله لوم ایدرك بهالی لباس موجب
افتخار اولدیغندن اجتناب ایتمکدر. بو شکلده حیاتك ابدالنده ناکی بو کا [
موت اخضر] تسمیه اولنمشدر.
موت ابیض - تجوع ترك تجرد یعنی. مخوانجه مقامات معنویه نك ال بالاترینه
نقطهٔ وصل اولمه و مشاهدهٔ ربانیه ایله مشرف اولدرجه کمالات الهیه ایله
تزیین ذات و صفات ایلمك ایچون آجلقدن یعنی استطاعت بدنیه اولدقجه اکثر
اوقاتده صوم ریاضتی اختیار ایتمکدر. کمالات مذکوره آنجق بر مرشد کاملك
دائرهٔ تربیه سنه دخول ایتمکله حصوله کلیر. زیرا وارث محمدی اولان ذوات
قدسی صفات سرفرازیتده که مشکوة نبوتدن نور فیض الهی اقتباس ایتمك
ممکن اولماز. « وابتغوا الیه الوسیلة » نص شریفیله ثابتدر.
[ای اعرفوا انفسکم قبل ان تموتوا] علیه الصلوة والسلام افندیمزك

موتوا قبل ان تموتوا بویرلدیغنده مقصد اولمزدن اول نفسکزی بیلیکز. یعنی
حقیقت ذاتیه کزی ادراك ایدیکز دیمکدر.
وقال النبی صلی الله علیه وسلم «قال الله تعالی: لا یزال عبدی یتقرب الی
بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه وبصره ولسانه ویده»
ترجمه: علیه الصلوة والسلام افندیمز الله تعالی الهام طریقیله بویوریورکه
عبدم نوافل ایله علی الدوام بکا قربت حاصل ایدرسه بن آنی محبت ایدرم.
وقتاکه بنم محبوبم اولور. آنك سمعی وبصری ولسانی اولورم. «شرح»
اسباب قربت ایکیدر. بری قرب فرائض وبری قرب نوافلدر. قرب فرائض
مقام قاب قوسیندر. بو مرتبه ده بولنان سالك اصل عشق ومحبته تکمیل مراتب
ایلمدیکنده اثنینیت شائبه سندن قورتولاماشدر. زیرا مقصدینه حصول
وصل اولامدیغنده آه وانینی صاحبیدر. بو کبی افرادده قلق صفتیدر.
قرب نوافل اولانلر او ادنادرکه مقام محبوبیتدر. بونده عشقی بالاخره
محبته تبدیل ایتمسی روحك صفتیدر. بو مقامده کی ذاته وصفاته و
افعالی حقك ذات وصفات وافعالنده افنا ایتدکدن صوکره حمد الله
ایله شیدر، حمد ایله کورر حمد ایله تکلم ایدر. یعنی آنك بالجمله اعضا وجوارح
وحرکات وسکناتی مقامنه الله تعالی قائم اولور. بو مقام محبوبیتك
غایه سنده فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمزده شقه محبوبیتك ذاتی یوقدر.
بوراده دخول ایتمك ایستیانلر او مقامده کی تجلیاته تاب آور اولمیه رق قهقری
کبی کیرویه رجوع ایتمشلردر. زیرا بو مقاره کرمك اکملیت استعداده موقوفدر.
حالبوکه علیه الصلوة والسلام افندمزده شقه اکملی لااستعداد بر فرد یوقدر.

اشار الله من امات نفسه یری جمیع وجوده وجوده

حقك بو کلام قدسی ایله اشارت بالاده ذکر ایلدیکمز وجهله سالك اماته
نفس ایدرسه بالجمله اوصاف الهیه ایله متصف اولورسه کندی ذاتی ذاته حمد

وصفاتی صفات حقده کورر. «شرح» بو مقامده کی سالك منصور کبی انا الحق
و بایزید کبی لیس فی جبتی سوی الله رمزینه سید جوشی وخروشی ایتدکدن صوکره
مقام فناده یعنی بعد المحو صحوه رجوع ایتدکده کثرتده وحدتی و وحدتده
کثرتی وحقك خلقده تجلیسنی و خلقك حقده اضمحلالنی مشاهده ایدر.
بو مرتبه یه بقا بعد الفنا وفرق بعد الجمع دیرلر. بوراده وصل اولان سالك
اتم واکمل اولور. زیرا حق الیقینی اولان مشاهداتی علمیه سی [وان جمیع الموجودات
من حیث الوجود عین الحق ومن حیث التعین غیر الحق والغیریة اعتباریة]
کلمات حقایقه آیاتنك مفهومیدر. [ولا یری تغیرا فی ذاته وصفاته
ولا یحتاج الی تغیر صفاته] ترجمه: موت ایله فنا وتجلی بولانلر کیمسه ذاتنده
وکرك صفاتنده تغیر کورمز. زیرا فانی وصل وصال اولدیغندن کیمسه نك تغیره
احتیاجی یوقدر. بلکه نفسی ازلده ولمزل اصلیسی اولان مرتبه احدیتده کالاول
عین ثابته سنك موجودیتی کوردیکی کبی مقام فناده دخی کندیسنی ینه اویله کورر.
اذ لو لم یکن وجود ذاته لم یکن عالماً بذاته زیرا فنا ایله وارلغی
جناب حقك اولدیغنی ادراك ایتدیکچه عرفانه تحقق ایله نفسنی بیلمش اولماز.
بل کان جاهلاً بمعرفة نفسه. ترجمه: بلکه نفسنی بیلمك خصوصنده
جاهلدر. «فمتی عرفت نفسك ارتفعت اثنینیتك» بو زمانده
کندیکی بیلورسك اثنینیت شائبه سندن مرتفع اولورسك. وعرفت انك
لم تکن غیر الله تعالی، او وقت حقك غیری اولمادیغنی بیلورسك. زیرا قدیم
اولان علم الهیده وارسك. «شرح» ازل وابد علم الهیده حقك اراءه ایتدیکی کبی
بر شیئك هویت ذاتیه سنده دخی حق اراءه ایتمز. بوکا بناءً سادات صوفیه اعیان ثابته
مخلوق دکلدر دیمشلر. زیرا هر شیئك عین ثابته سی معلوم صفتیله علم الله ایله
قائم اولوب هر ایکیسی متضایفات اولدیغنده علم الله ازلی اولدیغی کبی معلوم دخی

آنجق حقیقی اوزره ازلی و ابدیدر. بناءً علیه صحیح رشیدك حقیقتنه فنا طاری اولماز.

فان کان لك وجود مستقل لا تحتاج الی الفناء ولا الی معرفة النفس فتکون ربا سواه

« زیرا سنك وجودك مستقل اولسه فنایه، معرفت نفسه محتاج اولمزسك. بلکه حقده غیری مستقل بر اله اولورسین.

شرح: ای سالك! مقتدای اهل حقیقت و کاشف سرائر و اسرار وحدت شیخ قدس سره حضرتلرینك ذکر اولنان عبارهٔ عارفانه‌سندن مستقل وجودك اولسه اله اولمقلغك لازم گلدیکی مستقل اولسه حلول طریقیله حقك وجودیله متحد اولدیغنی فهم ایدرسك. حالبوکه اویله دکلدر. زیرا تحت تجلیده داخل اولمیان صحیح بر وجود یوقدر که حقده مستفید اولسون. حقده مستفید اولان بر وجود ایسه مخلوقدر. و مخلوقیتی حسبیله حادثدر. زیرا غیر ایله مسبوقدر و وجودی آخرك ایجادینه محتاجدر. حقك وجودی ایسه قدیم ذاتیدر که غیره محتاج و غیر ایله مسبوق دکلدر. ایمدی سنك وجودك فانی و ذاتك یعنی حقیقتك ازلده و لا یزالده علم الهیده ثابت اولدیغی جهتندن قدیمدر. فقط عین ثابته‌ك علم الهیده معدوم اولمغله سنك اله اولمقلغك لازم گلمز. زیرا معلومسك و علم ایله معلومك بینلرنده فرق واردر. چونکه معلوم علمه تابع متعلق و علم ذاته نظراً غیر متقیددر که مرتبهٔ ذاتیدر.

کان الله ولم یکن معه شیئاً.

ازله نظراً بو سری ناطقدر. لا یزاله نظراً « الآن کما کان » در. یعنی الله تعالی ازلده نصل کنز مخفی اولوب ذات مجرد اولهرق عوالمدن مستغنی ایسه شیمدیکی حالده ده اویله‌در. الحاصل اهل حقیقت دیمشلردر که ماهیات ممکنه اوزرینه واقع اولان وجود اسما و صفاتك نفس وجود و حقیقت وجودی دکلدر. بلکه آنك ظلی و صورتیدر. بر شیئك صورتی ایسه ذاتنك عینی دکلدر.

لکن ظهورده عینیدر. مرآتده اولان صورت ذی صورتك عکسی اولدیغی کبی نفس الامرده ایسه ممکنات اولکی کبی حقیقتده معدوم و وجود ظلی ایله موجوددر. و اول وجود ظلی وجود حق ایله قائمدر. ظلك ذی ظل ایله قائم اولدیغی کبی حقیقتده وجود حقك وجودیدر که وجود واحددر. زیرا غیریت اعتباری اولمقله محققون اشیا عین حقدر، کائناتده وجود بردر دیمشلردر.

حضرت شیخك « انما الکون خیال وهو حق فی الحقیقة » جملهٔ حکمیهٔ مشهوره‌سی بو سری بیان ایدر. عالم کثرت اولان ظلمت دروننده وحدت وجوده دائر آچیق بر مثال ایراد ایده‌یم: تحت الارض مدفون اولان بر چکردك نشو و نما بولدقده شجره‌یه منقلب اولور. هیئت ظهوریله شجره نفس الامرده چکردك دکلمیدر؟ دکلمیدر. اکر چکردك ایسه نیچون آکا شجره دینیلیور؟ و اکر شجره ایسه نیچون آکا چکردك اسمی ویریلیور؟ دیمك که ظهور ایله بطون بیننده فرق واردر. ایمدی چکردك صورتا هیئتی شجره‌یه تبدیل ایتمکله کندیسی حقیقت ذاتیه‌سیله شجره‌می اولدی؟ یوقسه شجره دروننده مکنون بر حقیقت موجودهٔ موثرهٔ غیر متغیره‌می اولدی؟ اکر حقیقته متغیر اولهرق شجره‌یه منقلب اولدی ایسه هر عکس فنا بولیدر. و اکر متغیر و منقلب اولمیهرق شجره دروننده و شاهد ذاتیسنه خلل گلمکسزین موجود ایسه شجره فانی حقیقت موجودهٔ موثرهٔ غیر متغیره‌سی باقیدر. بونك بقاسی ایسه شجره‌نك بالاخره ویرمش اولدیغی میوه‌ده ظهور ایدن چکردك ایله ثابتدر. بو چکردك اولکی چکردك بلا انقلاب حقیقت ذاتیهٔ قدیمه‌سنك خلل‌پذیر اولمدیغنی اظهار ایدر. فقط چکردك ظهور اعتباریله من جهة الصفات شجره و بطون اعتباریله من جهة الذات چکردك نسبیه اولور. ای طالب حقیقت! بیلمه‌لیدرکه الله تعالی ده جمیع اسما و صفاتنك آثاری اولوب شجره مثابه‌سنده اولان عوالمده موجودیتی بطونده یعنی ذاتی اعتباریله

قدر حقی تقدیر ایده بیلیرلر . عین الیقین اسرار باطنهٔ ملکوتیه و جبروتیه‌یی کشف ایدوب اسما و صفات الهیه‌نک صحائف اکوانده تاثیر و تصرفنی عرفان الهی ایله ادراک و مطالعه ایلمکدر . بو مطالعات و ادراکات خواص امت و لا سیما اولیاء کرامک احوال سنیه‌لریدر . حق الیقین انبیای کرام و رسل فخام صلوات الله علی نبینا و علیهم اجمعین حضراتنک صفت جلیله‌لریدر که عین الیقین مرتبه‌سنده عرفان الهی ایله حصوله گلن مطالعات و ادراکاتک فوقنده اولوب بو ایکی مرتبه صاحبلری استعدادلری قدرنجه مقام تمکینی و مشاهده‌ده حق گوزیله حقی مشاهده ایدیجک ایمان حقیقی مرتبه‌سنه واصل اولمشلردر . بو مرتبه مقام محبوبیتدر . فخر عالم افندیمزک مقاملری ایسه محبوبیتک فوقنده اولوب بونلری انبیا و اولیادن هیچ برکسه‌یه میسر اولمامشدر . «فان قال قائل عطلت ربوبیته»

برکیمسه دیسه که بیاناتکه گوره حقک وجودندن باشقه بر وجود یوقسه و ماسوی فانی ایسه حقک ربوبیتی تعطیل ایتمش اولورسک . فالجواب ان لا تعطل ربوبیته فانه لم یزل ربا ولا مربوب ولم یزل خالقا ولا مخلوق وهو الآن کما کان . براکا جوابا درکه حقک ربوبیتی معطل اولماز . زیرا کائناتی خلق ایتمزدن مقدم رب و خالق ایدی . شیمدی هماره بیله اویله در . خالقیته و ربوبیته لا یحتاج الی مخلوق ولا الی مربوب فهو قبل تکوین المکونات کان موصوفا بجمیع صفاته الله تعالی خالقیت و ربوبیتی اقتضاسی ایچون مخلوق و مربوبه محتاج دکلدر . یعنی آنک خالق و رب اولمسنه اسباب و وسیله اولمامشدر . او کائناتی خلق ایتمزدن مقدم جمیع صفاتیله موصوف و صفاتی آنکله قائم ایدی .

«فلا تفاوت بین الحدوث والقدم فی وحدانیته» ترجمه - وحدانیت الهیه‌ده حدوث و قدم بیننده تفاوت یوقدر . یعنی حادث اولدی اشیانک ظهوریله آنک قدیم و ابدی اولمسی وحدانیته خلل ایراث ایتمز .

احد ، و نهایتی صفات اعتباریله « واحد » اولور . احد مرتبهٔ ذات و واحد مرتبهٔ صفاتدر . حقک ایسه مرتبهٔ صفاتده صورتی واردر . هیچ دکلسه تجرده‌ده صورت گوستردیکی کبی سکا ارائه ایلدیکم بو مثال قسر شایسته شده‌در . بونک ایسه عرفان حقیقی ایله واصل اولمق ایچون اسبابه توسل ایله . زیرا معرفة الله‌ی عینی تحصیل ایتمک « فاعلم انه لا اله الا الله » موجبنجه فرض عیندر . والا بالآخره مسئولیت عظیمهٔ معنویه‌یه و ذلت حکمیهٔ دائمیه‌یه دوچار اولورسک .

[تبارك الله ان يكون ربا سواه]

ترجمه ، حق تعالی شریکدن منزهدر . «ففائدة معرفته النفس ان تعلم وجودان وجودك ليس بموجود ولا معدوم» ترجمه ، نفسکی بیلمکده اولان فائده وجودیکی موجود بیلمه‌ملک کبی معدوم دخی بیلمه‌ملکسک . مادامکه وجودک مستقل دکلدر معدومدر . مادامکه عین ثابتک نفی حقیقتک علم الله‌ده موجوددر معدوم دکلدر .

[ونظهر لك بمعنى لا اله الا الله ان لا اله غيره ولا موجود لغيره ولا غير سواه] ترجمه - وکلمهٔ توحیدده سکا ظاهر ایده‌جک حقیقت ده فهم ایده‌جکسک که حقدن باشقه بر الاه وار نه ده باشقه برینک ایچون مستقل بر وجودک موجودیتی وار .

شرح : اصل حقیقت الله تعالی‌یی بیلمک خصوصنده علمی اوچ قسمه تقسیم ایتمشلردر . بری علم الیقین ، بری عین الیقین و بری حق الیقین حاصل اولان علمدر . علم الیقین بصر ایله مشاهده اولنان اشیای محسوسه‌دن استدلال طریقیله حقک وارلغنی یعنی بر صانع حقیقینک موجود اولدیغنی بلا شبهه ادراک ایتمکدر . بو مرتبه‌ده‌کی شبهه و علامات حالیه ذکر اولور ظاهره ناظر عشق و ترتیب ایدیکی

الحدوث مقتضى ظاهريته والقدم مقتضى باطنيته « ترجمه —

حدوث احكام ظاهره نك مؤثرى اولان اسم ظاهرك و قدم احكام باطنه نك
حقيقى اولان اسم باطنك مقتضاسندندر . يعنى الله تعالى ظاهردر .
اسم ظاهرك احكاميله . زيرا قبل الظهور كنز مخفى ايدى . و باطندر اسم باطنك
ايجاباتيله تبكم « الآن كما كان » در . فقط اسم ظاهرك آثار ظاهره سى
حادث و ظلمه اولان ذات بارى قديمدر . [ظاهره و باطنه و باطنه ظاهره
اوله آخره و آخره اوله الجمع واحد و الواحد جمع] الله تعالينك ظاهرى باطنيدر
و باطنى ظاهريدر . و اولى آخريدر . و آخرى اوليدر . بونلرك معناسى بردركه ذاتك احديتيدر .
بر اولان ذاتك احديته و جمعيتنده عبارتدر . يعنى الله تعالى كندى مرتبه سنده صفات
مذكوره دن مبرادر . جميع اوصافله اتصافى بعد الظهور رتبه تعينده حصوله
كلمشدر . فقط مرتبه مذكوره ده صفات جليله سيله موصوف اولمقدن بر ذات
احدى بونلردن ده مستغنيدر . هر نه قدر حقيقة ذاتيله قائم ايسه ده .

« كل يوم هو فى شأن » ترجمه — ذات بارى هر كون بر حال
و شانده اوزره در . « شرح » الله تعالينك بر آنده واقع اولان شأن تجليسى
بر دها تكرار ايتمز . زيرا شؤونات الهيه سى محصوره و مقيده و متكيفه دكلدر . عوالمك نامتناهى
اولديغى كبى شؤونى ده نامتناهيدر . زيرا حقك شؤونه تجلياتى منتهى اولور
نامتناهى اولان عوالمى اقامه و اعاشه و محافظه ايده مز .

[و ما كان معه شئ سواه وهو الآن كما كان] ترجمه — ازلده الله تعالى
ايله برشى يوق ايدى . شمدى ده اويله در . يعنى جناب حق اول و آخر وحدتيله
موصوفدر . اشيانك ظهورندن دولايى وحدتنه تغير طارى اولمامشدر .
و فى القدم كل يوم هو فى شأن وهو الآن كما كان (ترجمه) ازلده هر زمانده
فعل بر حال و شانده ايسه شمدى ينه اويله در . « شرح — ازل و لايزال

يعنى بزه كوره در . ماذكر ازل و ابد جناب حقدر . ازل و لايزال ايچون
ايكى زمانه تقسيم ايتمك جائز دكلدر . ذاتاً زمانه عرشك و شمس و قمرك تعيننده
حصوله كلمشدر . بونلر خلق اولنمازدن مقدم نه زمان نه مكان يوغيدى . ازل و ابد
عالم الهيه عبارتدر اول ليل و نهار عالمى ايدى . شيخ قدس سره تفهيم مراتب ايچون
قدمده و زمانده حالده سوز سويلمشدر . يوقسه بو بحث قاله حضمانه . مجهول
مطلق اولان غيب ذات مرتبه سيدر . [ولا شئ ولا يوم كما لم يكن فى القدم
شئ ولا يوم] ترجمه — ازلده اولديغى كبى شمدى حالده دخى حق ايله مساوى اوله
برشى و بر يوم يوقدر . اول و آخر بونلردن منزهدر . « فوجود الموجودات
و عدمها سيان » ترجمه اويله اولديغى حالده ذاته قارشى اشيانك وجودى
و عدمى مساويدر . شرح — عالم امكان ايله عالم وجوبك تميزيله تناسب
و التقابل حقيقت جهتندندر . وجود ظاهرى جهتنده دكلدر . زيرا ظهور
نقطه سنده معرفت الهيه ده نفس اولنلرك بيلدكلرى كبى دكلدر . چونكه اونلر خلق
ظاهر و حقى باطن بيلورلر . حالبوكه حقيقتده خلق باطن حق ظاهردر . هو الظاهر
بوكا اشارتدر . زيرا الحق ثابت اولان اشيا معدوم اولدقلرنده لا شئ حكمنده در .
اعيان حقيقتلرنده دركه موجودلرى حق ايله قائم ازلى و ابديدر .

« و الازل ظرف زمان خارج » مساوى اولمسى ماسوانك وجودنده
حقك وجودى كبى هر شئده مستقل اولسه ايدى الله تعالينك سلطنت الهيه سنه جزئياتى
سببيله كمالات ربانيه نك خارجنده عزل اجتماع و اعانه سيله حد كماله يتيشه
اولمسى لازم كلير ايدى . [لم يكن وحدانيته وذلك نقص] ترجمه
اولمازسه وحدانيتى ممكنه اولمسيه شانه الوهيته نقصان ايراث ايدردى زيرا جزئياتنده
وجود واجب وجود ممكناته تكمله لازم كلير .

جلت وحدانيته عن ذلك : وحدانيت الهيه نقص و طريانه
منزهدر .

متى عرفت نفسك بهذه الصفة من غير اضافة ندٍ ولا كفوٍ وشريك الى الله
تعالى » ترجمه — نه زمانكه كندو نفسنك وجود و عدمنى بو صفتله بيلوب
الله تعاليه ندى مثلى نظيرى و شريكى اولمديغنى ادراك ايدرسك ؛
فقد عرفتها بالحقيقة » ايشته اوزمان نفسكى عرفانه حقيقى ايله
بيلمش اولورسك . **وكذلك قال النبي صلى الله عليه وسلم :**
من عرف نفسه فقد عرف ربه ولم يقل من افنى نفسه
فقد عرف ربه ؛ فخر عالم عليه الصلوة والسلام افندمز بو سوزده
اشياء نفسنى بيلن خالقنى بيلور بويورديلر . بونك يرينه نفسنى افنا ايدن
خالقنى بيلور بويورمديلر . زيرا بونلر سويليه ايديلر معرفة اللهى فناى نفسه
تعليق ايتمش اولورلردى بو ايسه طوغرى اولمامش ايدى . » فانه عليه السلام
علم ورأى ان لا شيء سواه » ترجمه — زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
بيلديلر وكورديلر كه ذات باريدن باشقه اكوانده بر وجود حقيقى يوقدر .
بو سببدن معرفتى فناى نفسه اشارت ايتمديلر . زيرا بونده نفسه آيريجه
بر وجود مدرك اقتضا ايدركه وجودك متغايرتى اولمه لازم كلور .
ثم اشار الى معرفة النفس هي معرفة الله تعالى » ترجمه — عليه الصلوة
والسلام افندمز حق وجودندن باشقه بر حقيقى وجود اولمديغنى بيلدكدن صكره
بالاده ذكر اولنان حكمت آياتله نفسنى بيلن حقى بيلمش ديمك اولديغنى
اشارت بيان بويورديلر . [اى اعرف نفسك اى وجودك انت لست انت
ولكنك لا تعرف] يعنى ديمك ايستيورلر كه نفسكى بيل يعنى مستقل بر وجوده
مالك دكلسك . كندكده كورديكك وارلغه حق وارلغيدر . ولكن سن بو سوزه
آگاه دكلسك . (ان اعرف الله وجودك ليس بوجودك ولا غير وجودك)
بوده معلومك اولسون كه كنديكه مال ايتديكك وجود سنك وجودك دكلدر .

سنك غيركده دكلدر . زيرا بو وجودك ازلده وار اولان حقيقتك عيندر . سكا
فقط وجود ويرلديكى مستقل اولرق بر وجوده مالك دكلسك .
[لا انت موجود ولا انت معدوم ولا غير موجود ولا غير معدوم] سن موجود
دكلسك ؛ زيرا مستقل وجودك يوقدر . معدومده دكلسك زيرا عين ثابته
ازليه‌ك وار . و حقيقت وجود و عدم وجود ايلهده موصوف دكلسك .
بو وجودك و عدمك وجوده بلا وجود » سنك وجودك ازلده وابدده
اولان معدوميتك بلا وجود حقك وجوديدركه انفكاك قابلدر . بناءً عليه
بو وجودله ازلى و ابدى وارسك . [فاذا رأيت شيئا لا غير فيكون وجودك
وجوده] ترجمه — اكر اشيايه مستقل بر وجود ويريوب حق وجودندن عبارت
اولديغنى ذوقاً ادراك ايدرسك اوزمان كندى وجودكك حق وجودندن
غيرى اولمديغنى عرفانه حقيقى ايله بيلمش و سر وحدتى ادراك ايتمش اولورسك .
فاذا رأيت ان عين وجوده وجودك وعدمك في الاشياء
بلا رؤيته شيء آخر مع الله وفي الله انها هو فقد عرفت
نفسك ترجمه — اكر وجوديكى حقك مستقل اولان وجود حقيقيسيله
قائم وجود حقه اولديغنى و عدمك دخى معدوم اولان اشيانك غيرى اولماديغنى
بيلمكله برابر حق ايله دنيا حقده باشقه بر وجود اولميوب جمله‌سى حقك وجودندن
عبارت اولديغنى كوررسك نفسكى بيلمش اولورسك .
[فان سئل سائل كيف السبيل الى وصاله وقد اثبت ان لا غيره سواه
والشيء الواحد لا يصل الى نفسه] بر سائل ديسه‌كه ماسوانك فانى اولديغى
ثابت ايسه حقك وجودندن باشقه بر وجود اولماديغى حالده شيء واحدك وصلى
نصل اولور . زيرا كيفيت وصول شيئين بيننده واقع اولور . [نقول لا شك
في الحقيقة لا وصل ولا فصل] ترجمه — جواباً ديرزكه حقيقتده وصلت
فرقت يوقدر .

فان الوصال يكون بين اثنين فان كان متساويين فهما
مثلان وان كان غير متساويين فهما ضدان وهو تعالى
منزه عن ان يكون له ضد او ند . بر سائل ديه كه ماسوانك فانى
اولديغى ثابت اولوب حقك وجودندن باشقه بر وجود اولمديغى حالده شئ واحدك
وصلتى نصل اولور .

زيرا وصال ايكى شئ بيننده واقع اولور . اكر او ايكى شئ مساوى ايسه جنسى واحد
قبيلندن اولمش اولور . واكر مساوى دكل ايسه لر يكديكرينك ضدى اولمق لازم كلير .
الله تعالى ايسه ضددن وشبيهدن منزهدر . « فالوصال فى غير الوصال
والقرب فى غير القرب والبعد فى غير البعد » حقه واصل اولمق كيفيتى بيلديكرمى
ايكى شيئك برآره حلول واجتماع ايتمسى ديمكدر . قرب ايله بعد دخى اويله در .
ايكى شيئك يكديكرندن جدا دوشمسى ديمكدر . « فيكون وصل بلا وصل و
قرب بلا قرب بلا بعد » بو تقديرده حقه واصل اولمق بلا اقتران ايكى شيئك
جمعى خارجده اولورسه بر وصلت وقربتدر . وبعديت حقيقت وحدتنده بعد
اينه رك بر بعديتدر . يعنى حساً انفصال وسراً اتصالدر . [فان قيل فهمنا
الوصل بلا وصل فما معنى القرب بلا قرب والبعد بلا بعد اقول اعنى انك فى زمان
القرب والبعد لم تكن شيئاً سوى الله تعالى شيئا] اكر سؤال اولنورسه بلا اقتران
حقه وصلتى آكلادم فقط قرب اولمدن حقه قربتى وبعد اولمدن حقدن بعد
اولمق كيفيتى آكلايامدم . بوكا جواباً ديركه بنم مقصدم بولونديغك زمانده حقيقت
داخلنده قرب ايله بعد مساويدر . يعنى اوراده نه قرب واردر . ونه بعد واردر .
زيرا سن حقك غيرى دكلسك كه قرب وبعد ايله متصف اولهسك . سنديكى حالده
قرب وبعد ايله موصوفيتك حقيقى دكل اعتباريدر .

[ولكنا لم تكن عارفاً بنفسك ولم تعلم انك هو بلا انت] ترجمه

لكن سن سنى ايله نفسكى بيلمدك . وكندوكى حقك غيرى اولارق حق ايله حق اولديغى
يعنى وجودينك ظل وجود بارى يه عبارت بولنديغنى ده ادراك ايدهمدك .
« ومتى وصلت الى الله تعالى اى عرفت نفسك بلا وجود حرف العرفان
علمت انك كنت اياه » حقه واصل اولوب نفسكى بيلديكك زمانده سنك بو
بيلمكلكك حواس ظاهره وباطنه نك احكامندن منبعث اولان عرفان طريقيله
اولميه رق بلا وجود حاصل اولان ادراكندن طولايى « الاعيان ما شمت رائحة
الوجود » فحواسنجه ماهيت اشيانك معدوميتى وكنديكك ازلده بلا وجود علم اللهده
موجود اولديغك كبى حق ايله وار اولديغنى بيلورسك . شرح – سالك حقه
واصل اولديغى مرتبه مقام استهلاكدر . عبدك بونده ذكى بتون بتون مضمحل ومحو
محو اولور . بناء عليه بو مقامده عرفان حقيقى متصور دكل كه سالك كندى
نفسنك نه اولديغنى بيلسك . زيرا سالكك حيث فناسنده تجلى قرب بعد
منقطع كبيدر . ظهورى هدا مقامنده دكلدر . اما حالت بقاده يعنى مرتبه
ربوبيتده واقع اولان قرب حد اعتدالده در . سالك بو اراده حم كنديني ازلده
اولديغى كبى فانى كورر همده الله تعالى ايله باقى اولديغنى بيلير . بو سببدن
صوفيهٔ كرام فنا ذاتده بقا وصفاتده افضلدر ديمشلر .

عليه الصلاة والسلام افندمزك

واسئلك لذة النظر الى وجهك الكريم ابداً دائماً سرمداً دعالرى بوكا اشارتدر .
علم ومعرفت حقنده صوفيهٔ كرام بويله سويلر كه حق تعالى ايله خلق آراسنده اولان ارتباطى
وبالجمله عوالمك حقدن ظهور وانتشاسى خصوصاتى بياننده علمه – علم بالله –
اطلاق اولنور . بوكا حقيقت الهيه ديرلر . « فاعلم انه لا اله الا الله » نص
جليلنده اشارت اولونان علم مرتبهٔ الوحدته ناظردر . زيرا اسما وصفات مرتبه سنه
متعلق اولان علمدركه عبدك استعدادى حسبيله دكلدر .

بو مقام صاحبنك « عرفان » حق معرفتك « كلام حكمتانجامى بو مرتبه يه
اشارتدر . « عرفان بحسنا » ديمكدر . خلاصه معرفت ماهيتى كما ينبغى
ادراك اولنمايان شيلرده « علم » ماهيتى كما ينبغى ادراك اولونان شيلرده استعمال
اولنور . بناءً على ذلك ذات حقه علم تعلق ايتمز . زيرا من حيث الكل ادراكى ممكن
دكلدر . « من عرف نفسه فقد عرف ربه » حديث شريفنده
« عرف » تعبيرنده « علم » كلمه سى ذكر اولونمامسنك سببى بودر . « فاعلم
أمر شريفى مرتبهٔ ربوبيته نظراً اولمسنك سببى بودر . وبوراده معرفت
عبدك مقدورى تجاوز ايتمويه حقك اول مرتبه ده ادراكى ممكن اوله بيلجكنده
معرفت معناسنه استعمال اولنمشدر . [فاذا حصل لك العرفان علمت انك
عرفت الله بالله لا بنفسك] اگر سكا مقام اولادحكم وجودك فانى محض
اولدقدن صوكره عرفان غير بر عرفان حاصل اولورسه معرفت ذاتك مدخلدار اولمه يرق
حقى حق ايله بيلديكك اولورسڭ . شرح — صوفيه كرامك « لا يعرف الله
الا الله » كلام حكمت انجامى بو سرى ناطقدر . زيرا مقام جمعده عبدك
عرفانى وحقك عرفانى تميز ايتمز . چونكه مقام وحدتده اثنينيت ايله
حقك ادراكى ممكن اولميدى قبل الوصول ادراكى ممكن اوله بيلوردى .
حق نه قدر قبل الوصول اولان ادراك مابعدنه نظراً داها زياده كشف اولسه ده
مشهود ذاتده كى خفا وكمالى نظراً هر ايكيسى بر مرتبه كبيدر . يالكز اولكى
مرتبه ده حقى بيلمك خصوصنده كى عدم ادراك بعد مفرطدن وايكنجى مرتبه ده
اولان عدم ادراك قرب مفرطدن حصوله كلير . زيرا اوصاف بشريه نك
بالكليه انسلاخيله عبدك حق ايله حق اولديغى مقامدر . اولكيسى غفلت
مذمومه وايكنجيسى حالت ممدوحه در . بو مرتبه يه جمع بعد الفرق اطلاق اولنور .
« مثال ذلك انك لا تعرف بان اسمك محمود ولقبك محمد ولقد حسبانك

عرفت انك محمود » ترجمه — مثلا اسمك ازلده محمود اولديغى حالده
سهواً لا يزالده محمد ظننده بولنه ايدڭ . بالآخره اسمك محمود اولديغنى اكلادڭ .
شرح — ازلده بر شيئك عين ثابته سنه مخصوص اولان عنوانى اسم حقيقى
اودر . شيئ مذكور انسان ايسه وظهورى صلبنده ايكن عالم شهادته كلنجه يه
قدر مرور ايتديكى عوالمك شئوناتيله اتصاف ايدرك هر عالمده اوكاكوره بر اسم
ايله تسميه اولنور . انسانده ازجمله انسانك ايلك مرتبهٔ علم اللهده عين ثابته
ايدى . عالم ارواحه نزول ايتديكده ارواح صفتيله متصف اولدى .
عالم قدرته كلنجه قدرت الهيه مقدراتى حسبيله كندسنه مقدور ديلدى .
ذى روح ايسه عالم ارواحده آثار روح ملاحظه اولندى . بو عالم مبدأ تكوين
عقلى اولوب عالم ارواح اولديغندن روح بدنده اثر نوراليه اولوب ازلده كى
هيولانك حقيقى عالم آبا نزول ايتدى . نامی آب عالم نباتده نباتى عالم
حيوانده حيوانيت صفتيله متصف اولدرق رحمى واصلابده نطفه عالم ارحامده
مضغه عنوانلرى آلدقدن صوكره عالم شهادتده ظهور ايتديكنده انسان اسمى
ويرلدى . ونقطهٔ دائرهٔ وجود تمام اولندى . وبو عالمده كنديسى ايتدكدن
صوكره انسانلغى اوزرندن رفع اولنوب اصلنه رجوع ايتدكده دائرهٔ وجود
ختام بولور . وبالجمله اوصاف فانيه دن تجرد ايدرك صفات باقيه ايله قائم
اولوب عين ثابته سنه مخصوص حقيقت ازليه سنك عنوانيله بقا بولور .
وكنديسنك اولزمانده ازلده كويا نام مستعارى اولان محمد اولميوب اصل اسمى
محمود اولديغنى ادراك ايدر . « وجودك بالقرار واسم محمود واسم محمد ارتفع
عنك بمعرفت نفسك محموداً » وجودك اولكى كبى برقراردر . يالكز معرفت
نفس ايله محمود اولديغنى بيلديككك زمان محمد اسمى سندن مرتفع اولور . يعنى وظهوره صلبيه
موسوم اولديغك حقيقت ظهور ايدنجه عالم امكانده كى نامڭ معدوم اولديغنى
ادراك ايدرسڭ .

ومن اثبت وجوداً لما سواه فقد اشرك به سبحانه وتعالى

ترجمه ـ حالبوكه بر كيمسه ما سواى ايچون وجود ويرسه الله تعالى يه شريك اثبات ايتمش اولور.
چونكه كائناتده حقك وجودندن باشقه بر وجود يوقدر. باشقه بر وجود داها
اثبات ايدن كيمسه حقدن غيرى بر آلهك موجوديتنه قائل اولمش اولور.
« فما نقص من محمود شيئاً ولا محمد فني في محمود ولا دخل فيه ولا خرج عنه
ولا دخل محمود في محمد » ترجمه ـ مادامكه حقيقت ازليه ذاتيه اللهك فانى دكلدر.
محمود اولان شانكدن هيچ بر شئ نقصان اولماز. نه تام مستعار اولان محمدك اسمى
محمودده فنا اولور. نه آكا داخل ونه ده آندن خارج قالير. ونه ده محمود محمدك اسمنه
حلول طريقيله دخول ايدر. « فمن عرف محمود نفسه انه محمود
لا محمد عرف نفسه بنفسه لا بمحمد » ترجمه ـ محمود دخى نفسنك
محمد اولميوب حقيقتده محمود اولديغنى ادراك ايدنجه نام مستعار اولان محمد اسمى
موجود اولمه رغماً نفسيله بيلمش اولور. « فان محمد ما كان فكيف يعرف
به شئ كان » ترجمه ـ زيرا محمدك وجودى يوق ايدى. يوق اولان شئ
ايله موجود حقيقى ي ناصل بيلير كه الله تعالى در.
« فان العارف والمعروف واحد والواصل والموصول واحد » ترجمه ـ
بويله اولديغى تقديرده عارف ايله معروف وواصل ايله موصول شئ واحددر.
[فالعارف صفته والمعروف ذاته والواصل صفته والموصول ذاته والصفة
والموصوف واحد] ترجمه ـ اراده اولان فرق دقيقه شودركه عارف ايله واصل حقك
صفتى معروف وموصول آنك ذاتيدر. صفت موصوف ايله شئ واحددر.

شرح ـ عارف ايله معروفك، واصل ايله موصولك شئ واحد اولديغى اسما و
صفات جهتندندر. زيرا مرتبۀ احديت ذاتيه ده الله تعالى دن غيرى موجود
اولماديغى كبى واحديت مرتبه سنده اسما وصفات وافعالك جمله سى حقه مضاف

اولديغندن باالجمله مخلوقاتك ذات وصفات اسما وافعال الٰهيه يه اضافتى حسبيله
اعتباريدر. بو سببدن حقيقتده كائناتك مستقل وجودى يوقدر.
مرتبۀ مذكوره يه واصل اولان اكامل ناسى حقى حق ايله ادراك ايدرلر « لا يعرف الله الا الله »
رموزيله بو سرّى بيان بيورمشلردر. عبد ايله حق بيننده اولان كيفيت وصلت بر جسم
محسوسك ديكر بر جسم محسوسه التصاقه ويا اتصالى كبى دكلدر. مادى اولان
بو التصاقه واتصالدن وقوعبولمقده يه انسان وباالجمله اشيا عالم حقه ملاصقه و
متصلدر. ظللك ذى ظل ايله اولان اتصالى كبى بينلرنده نسبت حقه واردركه
حقائقنى فاصلدر. يعنى مقارنه ايله وجوده ربط ايده يه سر معنوى حقائقنده موجود
وحقائقنك نامتناهى اولوب تحول اولان هر طرفده معانى وغير متناهى بالكم
وكيف سارى وبكديكرينى محيط ومحاطدر. هواده اولان رطوبت ايله برودت
كبى. بونلر بربرلريله ممتزج وبكديكرينى محيط ومحاط اولدقلرى حالده حقائقنه
بردن رطوبت ويا برودت ديه بيلورسك. لكن نفس الامرده بونلرك غير
متباين وظهوره حسبيله متعيندر. الحاصل الله تعالى مظاهرده ذات وصفات و
افعالى ايله محيط واونلرده نمايندر. وعوالم نامتناهى اولمغله احاطه كيفى متصور
دكلدر. بناءً عليه حقيقتده واصل عارف تفهيم مراتبچون سر وحدتى ديمكى افاده
ايدرسه ده كندى نفسنده حق ايچون محيط ومحاط اولمه كيفيتنده واسطه در.
زيرا ماسيكه حقك مظاهر اشياده آنده مستهلك وجودندن باشقه بر شيئه
وجود ويرمز. چونكه « هو الاول والآخر والظاهر والباطن » سرينه
واقفدر. جمله مظاهر اشياى آنده مستهلك وناپود كورر. بو مرتبه ده
« منصوره » انا الحق ديدكلرنده دولايى طعن ايدنلر انا الحق يرينه هو الحق
ديسه يدى داها مصيب اولوردى ديدك ذوات بو سرك غورينه واصل
اولمامشلر. زيرا عينى جمع مقامنده انانيت بقيه سنه محل اولمديغنى ادراك ايدهمامشلردر.

هذا بیان من عرف نفسه فقد عرف ربه ترجمه ـ بو حدیث شریفك
متضمن اولدیغی حقایقه بالاراده تفصیلاً بیان اولنان معانیدن عبارتدر.
« وعلم ان العارف هو والمعروف هو والرائی هو والمرئی هو » ترجمه ـ
کذلك بیلیکه تفصیلاتده عارف ایله معروفك ورائی ایله مرئینك شیء واحد
اولدیغی وجهی فهم اولونور. [واکثر العرفاء الذین یظنون انهم عرفوا انفسهم
وعرفوا ربهم وانهم خلصوا من علة الوجود] معرفة الله ادعاسنده بولنان
کیمسه‌لر نفسلرینی وخالقلرینی بیلدیلر. و بو وسیله علت وجوددن خلاص
اولدقلرینی ظن ایتدیلر. [قالوا ان الطریق لا یتیسر الا بالفناء وبقاء الفناء
وذلك لعدم فهمهم قول النبی صلی الله علیه وسلم] ودیدیلر که معرفة الله
حصولی فناء وفناء الفنا ایله میسر اولور. بونلرك بو ظنلری نبی علیه الصلاة
والسلامك « من عرف نفسه فقد عرف ربه » حدیث شریفنك
متضمن اولدیغی حقایقه عدم اطلاعلرندن حصول بولمشدر.
[ویظنهم انهم یمحون الشرك اشاروا طوراً الی فناء الوجود وطوراً الی
المحو وطوراً الی الاصطلام] ترجمه ـ اثنینیتی آرادن رفع ایتمك خصوصنده بعضاً
ریاضات ومجاهدات ایله فناء وجوده وبعضاً فناء کلی اولان محوه وبعضاً ده
عین وحدت اولان محبت کامله حرفنه اشارت ایتدیلر. حالبوکه [و
هذه الاشارات کلها شرك محض] بونلرك بو مسلکلرنده واشارتلرینك
جمیعی شرك محضدر. زیرا حقده غیره وجود ویرمکدر.
« فان من جوز ان یکون شیء سواه ویفنی بعد وجوده فناءه
فقد اثبت شیئاً ماسواه » زیرا کیمسه حقك وجودیله
مستقل بر وجودك قائم اولدیغی تجویز ایدوب بعده آنکده فناسنه قائل اولورسه
ماسوانی اثبات ایتمش اولور.

« ومن اثبت شیئاً ماسواه فقد اشرك به » ترجمه ـ ماسوانی اثبات ایتمك
یعنی وجودینی شیفارینه قائل اولوب بو صورتده اعتقاد ایلمك شرکدر.
« ارشدهم الله تعالی وایانا سواء السبیل » ترجمه ـ الله تعالی بزلری
وانلری طریق مستقیمده ایرمه راه حمد فری عنایت ربانیه سیله تربیه و
ارشاد بویورسون. « فان قال قائل انت تشیر الی ان عرفانك
نفسك هو معرفة الله والعارف بنفسه غیره وغیره فکیف یصل الیه »
برکیمسه سؤال ایتسه که سن حقیقت نفسانیه‌کی واقف اولمقله برابر الله
تعالی‌یی عرفان حقیقی ایله ادراك ایتمکه اشارت ایدیورسك، حالبوکه حقیقت نفسانیه‌نه
واقف اولان کیمسه حقك غیریدر. الله تعالی‌یی نصل ادراك ایدر. و نه طریق
ایله آکا واصل اولور. « قلنا علم ان وجوده لیس بوجوده ولا
غیر وجوده » بز آکا جواباً دیرزکه حقه واصل اولان کیمسه‌نك موجودیتی کندینك
دکلدر. حقك موجودیتیدر. زیرا عین ثابته اولمق اعتباریله حقده قائم ازلیدر.
غیر یده دکلدر. زیرا لایزاله نظراً حدوثنه ناظردر. حادث اولدیغی ایسه
مستقلاً بر وجوده مالك اولماز. شرح ـ انسانده ایکی شیء واردر.
بری جسد، بری روح و بری سردر. جسد ایله روح حادثدر. زیرا
عالم خلقدندر. روح اوتده‌نه امر ایلاه اولان جسدك حدوثی اصلنه رجوع
ایدوب محو اولمقدر. بالاخره بو وجود حشرده عالم آخرته کوره هباء روحانیه
کبی تضعیف اولسه بقایه مستعد مستقل بر وجوده منقلب اوله‌رق حشر اولنه‌جقدر.
حادث اولان روحك موتنه کلنجه بعض محققین ذاهب اولدقلرینه کوره اکر
روح ملائکه جنسندن ایسه آنك موتی غشیه قبیلندندر. فقط کبار
محققین بو موت مزلقه‌در دیدیلر. لکن بو ذهابلك شرعاً وحکمة
موافقتنك جوازنده ویا عدم جوازنده حاصل اولاجق نتیجه‌نك استخراجی علم الهیده راسخ
اولنلرك ذوقنه ترك ایدلسه عوامض اسراردندر.

ایعدی " کل نفس ذائقة الموت " لمن الملك اليوم لله الواحد القهار "
کلمات قدسیه سنك شمولی اولدقلری احکامه عطف نظر ایدیلجك اولورسه روح
بحرینده موت طاری اولمه جغنه شبهه یوقدر . فقط بونك موتی کندی حالنه و عالمنه
کوره در که کیفیتی مجهولدر . سر نحنه قلنجه " الانسان سری " محوانجه سر انسان
لاهوتیدر . لاهوت ایسه مرتبهٔ احدیتدر که شئوناتی غیبیه و اعیانی علمیه
بو مرتبه ده متعیندر . بونده سنلق اولمادی اشیانك عینی ثابته سی یعنی حقایقی
علم الهیده حقه ایله قائم اولدقلرندن ازلیت ایله موصوفدر . بو مرتبه ده اشیانك
وجود خارجیسی اولمیوب لاهوتیتی مستهلك اولدقلرندن موهوم اوله رق موجودیتلری
موجودیت الهیه در . ذاته دکلدر . زیرا غیب ذات مرتبه سی لاتعین و مرتبهٔ وجود
تعین اول مقامیدر . اشته بو سری فهم ایتمیانلر وحدت وجودی وحدت ذاتیه
آکلارلر که محققین صوفیه یه قارشی اعتراضده کروه طوغرو میدلر . و سو تفهملرنده
ناشی حقه ایچون لشقه بر وجود و اشیا ایچون ده لشقه بر وجود اثبات ایده رك وجودی
شفاعتی ایله حقی تنزیه ایدیلر . زعم خیال باطلی که بو شکلده علی بیانه تنزیه ایله
جاهلانه شرك ایدیلر . [بلا دخول وجوده فی الله ولا خروجه عنه فيه]
ترجمه - و بو تعلق ایله وجودی بینده دخول و خروج معنی لتصاده و ظرفیت
مثللو علاقه ذاتیه نسبتلری و امتزاج و سیلانلری یوقدر . شرح -
نامتناهی اولان عوالمك کلیات و جزئیاتنك هر ذره سنده ذات و صفات
و افعالیله موجود اولان الله تعالی یه قارشی لشقه بر وجوده قائل اوله رق کیسه عجبا
نه بر وجود ویره بیلیر . و ویره لکی وجودی عالمه خفائی خارج ایدوب وجوب
امکاندن ده تفریغ ایده رك الله تعالی نك یالکز ایشاده علماً موجودیته قائل
اولور . چونکه عظمت ذاتیه الهیه نسبتی نامتناهی اولدیغی کبی عوالم دخی اولسنده
عظیم و نامتناهیدر . زیرا عالم امکان فلك ذات باری ذی ظل مقابه سنده در .

اشته ذی ظله داخل و آنده خارج اولمادیغی کبی میانه لرنده معقب حلوله ذاتیه
و ظرفیت مقیده و محیطه کبی نسبت و امتزاج و شائبی یوقدر . آنجه ظلك ذی ظل
ایله قیامی ذاتی بر حقیقت وار ایسه ده او ده حقه مضاف بر حقیقت غیریتدر .
الحاصل ظلك ذی ظلدن انفکاکی قابل اولمادیغی کبی مخلوقنده خالقدن انفکاکی
قابل دکلدر . بو تقدیرده حقی اشیاده تجرید ایدوب الله تعالی اشیایی علمیله
بیلور دیمه ده نافهملر دینیلر الاکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك الله تعالی
اشیایی ذاتیله محیط و اسما و صفاتیله محاطدر . کلمات حقیقت آیاتك لدنیاته
بحث اولدقلری ارباب ذوق و معنوی نزدنده دایره اثباتده در .
[بل ترى وجوده بحال ما کان قبل ان تکون] ترجمه - بلکه کندی وجودیی
عالم شهادته کلمزدن مقدم وطن اصلیسی اولان مرتبهٔ احدیتده معدوم اولدیغی
کبی کوره رك حیات دنیاده ده وجودیی کندینه مال ایتمز . [بلا فناء ولا محو ولا
فناء فناء] ترجمه - فانی اولمقده و محو اولمقده و فنادن فانی اولمقده
کندی نفسی تصفیه و تجلیه طریقیله لطافت ملکوتیه ایله بشریتك نه جهته موجود
اولدیغی ادراك ایتمك کبی دکل . " فان فناء الشيء تقتضي ثبوته اولا " ترجمه -
زیرا انتفاء بیانه ایتدیکمز کبی فنا و محو و فناء فنا کیفیتلری ثبوتده چوق واقع اولان
شیلردر . " وثبوت الشيء بنفسه تقتضي كينونته بنفسه لا بقدرة
الله تعالى وهذا محال " شیئك ثبوتی ایسه قدرت الهیه خارجنده
مستقلاً نفسنك کینونتی اقتضا ایدر . بو ایسه محالدر . زیرا کینونت حضرت
الهیه اولدقده کینونت فی العماء و کینونت فوق العرش و کینونت فی السماء و کینونت
فی الارض و کینونت مع تلك احتوا الذي عوالم نامتناهیه نك خارجنده بولنمسی
ایجاب ایدر که بو عوالمك خارجی اولمادیغی کبی داخلنده ده حقدن غیری بر شئ ایچون
ثبوت یوقدر . [فتبين ان عرفانه بنفسه هو عرفان الله تعالى]

او حالده بر کیمسه نفسنی بیلیرسه حقی عرفانه حضوریله بیلمش اولدیغنی بیانی ایتدی .
صوفیه نك « لایعرف الله الا الله » کلام حکمت انتجامی تکمیل مراتب ایدن
عارفلك عرفان حقه مضاف اولدیغنه اشارتدر .

لان نفسه الا هو وعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم بالنفس الوجود .
زیرا آنك نفسی حقك وجودیدر . زیرا عالمده حقك وجودندن باشقه نفسیله قائم بر وجود یوقدر . علیه الصلوة والسلام نفسندن
مقصد پیغمبرك شهادتی وحدت وجوددر .

واذا وصل الی هذا المقام لم یکن وجوده فی الظاهر والباطن بلا وجود الله تعالی
ترجمه - سر وحدتك ظاهر اولدیغی مقامه واصل اولدقده کیمسه‌نك وجودی ظاهر
و باطنده جمیله وجود ربانیدن غیری دکلدر .

بل وجوده وجود الله تعالی وکلامه کلام الله تعالی وفعله فعل الله تعالی .
بلکه آنك وجودی وجود حق وکلامی کلام حق وفعلی فعل حق حضوریدر .
شرح - عبد مقام مذکوره واصل اولنجه حقه قربیت تامه حاصل ایلدیکی زمان
کنت سمعه وبصره » اسرارینه تخصص حضوری . واثنیت اراده مرتفع
اولور . منصور کبی « انا الحق » وبایزید کبی [لیس فی جبتی سوی الله] و
شیخ شبلی کبی « انا اقول وانا اسمع » زمزمه سیله ترنمساز اولور . زیرا بو
مقامده ما سوانی کورمیان عارفلر بو مثللو دعوی حقانیده . ومشتغل اولدیغی
تجلی وحدتك شئوناتندندر . لکن بو مقامده عبد مغلوب احوال اولدیغندن
رؤیت الالهك ذوقنی ادراك ایده مز . بناء علیه واقف اسرار وحدت اولان اکابر
صوفیه بو مقامده بویورمشلر که حقك قربنه بعد وبعدنده قرب واردر .
یعنی عبدك حالت فناسنده واقع اولان تجلی بعد مفرط کبیدر . ظهوری
حد امتناعنده دکلدر . لاکن بقا ارتقاسنده یعنی مرتبه بو بیته ده حصولی که

قربه معتقدلر . ومشاهده مدارلر . وصوفیه کرامك فنا وذاتیده
بقا وصفاتنا فقطلر . زیرا ذوق مشاهده ظاهرده عبدك حقی بیلمك وکندی
شعورینه مالك اولمقله در . چونکه بوسوی تمامیله فنا بولورسه شعوری دخی
مضمحل اولوب رؤیتده فائده اولماز دیدکلری افاده سرورده‌ری مؤیددر .
[ودعواه معرفته لنفسه معرفته الله تعالی] ترجمه - بو مقامده
معرفت نفس دعوسنده بولنمه معرفت اللهی دعا ایتمکدر . « ولکنك نسخ ادعوی
منه وتری الفضل منه » لاکه سن دعوای آنده باشیدر . وفضلك ظهوری
آنده مشاهده ایدیورسك . [وتری وجودك غیر الله تعالی لجهلك معرفت
نفسك] ترجمه - او جهالتك سببیله نفسکی حقك غیری کور رنکك ایچون
بر کمسه آفرنده وجودکی اونلرجه کوریورسك . یعنی وحدت وجود حقیقته عدم
الحلول عندنده دولایی کنه تکه بر وجود مستقل وبر دنکك ایچون بر دیکر کمسه یرده
او کا قیاساً وجود مستقل ظن ایدیورسك . **فان المؤمن مرآت المؤمن**
زیرا مؤمن مؤمنك آینه سیدر . شرح - بو کلمات حقانیه آیاتك ایکی
وجه اوزره شرحی ممکندر . بری اهل ایمانك وبالجمله نوع بشرك شکلاً وخلقةً
یکدیکرینه اشتراك ومشابهتلری واردر که بوندن دولایی یکدیکرلر مرآت کبیدرلر .
بری تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ قلب وتجلیهٔ روح وتخلیهٔ سر ایدرك نور تجلی باقی
ایله سراپا نور کسیلنلرك کمالات آلهیه مظهریت تامه حاصل اولمسی اولان کاملین
اولیای امتدرکه ایمان حقیقی مرتبه سنه واصل اولمشلردر . بو ذوات کرامك بلا
کلام بینلرنده واقع اولان محاوره کمال تصفیه وتجلیه ایله بربرلرینه آینه اولدقلرینه
اشارتدر . نته کیم شیخ اکبر قدس سره قدس سره الاطهر ایله شیخ شهاب الدین
قدس سره نك بلا کلام کوریشدکلری کتب صوفیه ده مسطوردر . بو کاملك
فی الکمال خیاللری اذهابادرکه جمال حق صفحهٔ مرآت سرلرنده مشاهده ایدرلر .

زیرا جناب حقك اسمی نور مؤمن انسان کامل اولان مؤمنه حقیقینك قلبنه یا که تجلی
ایلدکده نور تجلی ذاتی ایله مرآت قلب انسان کامل یکدیکرینه تقابل ایلیوب سر مشاهده
اجرا ایکی آینه بیننده جلوه کر اولور که بری آینهٔ نور ذات دیکری مرآت قلب کامل
انساندر. بو سببدن اهل حقیقت بو سرّی بیان ایدرك صفات افعال
یوزنده اسما و صفات آینه سنده و ذات دخی اسما پرده سنده کورولور.
ذات احدیه بو پرده لرله محتجبدر. جناب حق مرآت عالمده عکسنی و مرآت آدمده
عینی کورر دیمشلردر. «کنت سمعه و بصره و لسانه و یده»
حدیث قدسیسنك متضمن اولدیغی معنا بو سرّی ناطقدر. الحاصل خلقت
بشرده مقصد «وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون» مدلولنجه
صحائف عالمده اسرار کمالات الهیه‌یی مطالعه ایدیب مؤمن حقیقی مرتبه سنه
واصل اولمه و حقی عرفان حقیقی ایله ادراك ایتمك ایچوندر. بو مرتبهٔ علیانك
حصولی ایسه برکره مراتب اکوانه نزول ایتدکجه یعنی عالم علمده عالم عینه قدم باصوب
تکرار سیر لطیف روحانی ایله سفر ایدرك وطن اصلی یه رجوع ایتدکجه انسان
کامل اولماز. خلاصه عالم اشباحه کلنوب [والذین جاهدوا فینا
لنهدینهم سبلنا] فحواسنجه سیر سلوك ایچون تشمیر ساعد غیرت و اهتمام ایدنلره
سرمنزل مقصود ده جلوه کر اولور. زیرا شواهد توحید مطالعه اولنمادیسه
امور شهودیه معنویه یوز کوسترمز.

[فهو بعینه فان عینه عین الله ای نظره نظر الله] ترجمه
ایمان حقیقی مرتبه سنه واصل اولان ذات شریف صفات الهیه یه مظهریت
تامه‌سی حسبیله حقك عینی و حقایق سماویه‌یی جامع اولدیغندن آنك
نظریدر. شرح ـ زیرا انسان کامل صور ظاهره و باطنه‌نك شهودنده
فنا بولور. آخر حقیقی قالدیکه حقیقت الهیه‌در. (سرّ الانسان سرّی)

بو کافیدر. حقیقت مذکوره ایسه سرّ وحدت وجوددر عبارت اولوب بالجمله تجلیات
صفاتیه الهیه مرآت اتخاذ ایتدیکی سرّ انسانده تکثیر جلوه کر اولدقجه عارف بالله اولان
ذات کندینی حقك عینی اولدیغنی ادراك ایدمز. بو سره بناءً انا الحق و بونك مثلو سوز
سویلیجك عارف نور وحدت سببیله کندیسنه فنا حکمی طاری اولوب الوهیت دعوسنده
بولندی. او مقامده حصول ایتدیکی ایچون اثنینیت اولوردی. بو منصبی کورنلر علم
ظاهر حجابیله مستور قالمشلردر. نتکم سرّ وحدتی شیخ الاکبر قدس سره الاطهر
حضرتلری شو عباره ایله بیان ایتمشلردر. [وفی الخلق عین الحق ان کنت ذا عین
وفی الحق عین الخلق ان کنت ذا عقل وان کنت ذا عین و عقل فما تری سوی عین
شیء واحد فیه بالشکل] بو سرّك تفصیلاتی بودرکه سالك نفس اماره ده
ملهمه مقامنه و اندن ده حصولیه دیر. بونك نهایتنده سرّ وحدتك انکشافی رفته
حصوله کلدیکنده بو مقام صاحبی مادوننه نظراً کمال صاحبیدر. و کندیسنه
تجلیات افعال ظهور ایدرك قلباً «لا فاعل الا الله» سرّینی کشف ایدر.
مطمئنه یه ترقی ایتدکده بو حال تزاید ایدر. بعده راضیه و مرضیه مقاملرنده
تجلیات صفاتك ظهوریله سرّ «لا مؤثر الا الله» حقیقتنه مطلع اولور.
یعنی اسماء الهیه‌نك صورتی اشیاء عالمده برشینه تکوینا تأثیر ایتدیکی و بینلرنده ضرورت
نسبت و ارتباط حاصل اولدیغنی و ذرات عالمك آنلردن منفرداً نفس حیات بولوب
پرورش یاب اولدقلرینی ذوقاً ادراك ایدر. بعده مقام صافی اولان نفس صافیه یه
ترقی ایتدکده سرّ وحدتك کندی نفسنده بستونه انکشاف و غلبهٔ احکامیله ملك
آنده کرك قلباً و کرك لساناً «انا الحق»، «لا موجود الا الله»، نغمه‌سیله ترنم‌ساز
اولور. ذکر اولونان مقام ثلاثه اصحابنك اولکیسی صاحب المعانی ایکنجیسی صاحب
العقل اوچنجیسی صاحب المعانی والعقلدر. [لا هو هو بعینك اذ علمك
او فهمك او وهمك او ظنك او رؤیتك] ترجمه ـ انسان کاملك عینی عینی

٧٧

الله ونظری نظر اللهدر. ذکر اولندیسه ده بو حقیقت سنک علمک وعملک
وفرحک وحمدک وظنک ورؤیتک نوعنده دکلدر.
«بل هو هو بعینه وعلمه ورؤیته» ترجمه - بلکه انسان کاملک حقک عینی
علمی ورؤیتی الله تعالینک نظری یعنی مثالیدر. شرح - عینیت
وعلم ورؤیت خاصه‌لری انسانک قابلیتی حسبیله شؤونات صفاتیه سنده ایسه ده
بالآخره بو حقائقک قوه‌دن فعله خروجی حقده تجلی وانعکاسی طریقیله
حصول بولمقده در که انسان آینه وحق اول آینه‌ده جلوه‌کر اولمقدر.
[کنت سمعه] حدیث قدسیسنک متضمن اولدیغی معنا بو سری ناطقدر.
الحاصل صوفیهٔ کرام حضراتی انسان ایچون حقک مثلی یوقدر دیرلر. فقط
مثالی وار دیمک «خلق الله آدم علی صورته» سؤالنجه جائزدر دیورلر
اجلهٔ کبار صوفیه‌دن **امام غزالی قدس سره العالی** کتاب
المضنون . آدلی رساله‌سنده « والله تعالی منزه ولکن له امثلة محاکیة
لمناسبات معقوله من صفات الله تعالی فانا اذا عرفنا بالمسترشد ان الله
تعالی کیف خلق الاشیاء وکیف یعلمها وکیف یریدها وکیف یتکلم و
کیف یقوم الکلام بنفسه مثلنا جمیع ذلک بالانسان ولولا ان الآدمی
عرف من نفسه هذه الصفات لما فهم مثاله فی حق الله تعالی فالمثال فی
حق الله تعالی جائز والمثل باطل فان المثال هو ما یوضح الشیء والمثل ما یشابه
الشیء » دیمشدر. فان قال العبد انا الله فما سمع منه لانی الغیر فان الله
یقول انا الله لا هو ترجمه - بو سببدن اکر بر عبد عارف انا الله دیرسه
بو کلامی لسان حقدن ایشتمش شعرسنده ایشتمه. زیرا اسقاط اضافات
بشریه حصول بولدیکدن صوکره مقام جمعده «انا الله سبحانی ما اعظم شأنی
انا اقول انا اسمع، لیس فی الدار غیری، من رأنی فقد رأی الحق» مثلو

٧٨

سر وحدته ایما ایده‌ن کلمات عبدک لساننده آنجق الله تعالی سویلر لشقدر سویلر.
«ولکنک ما وصلت الی ما وصل هذا العبد» ترجمه - لکن سنه سر
وحدته دائر بو مقوله کلماتی عبدک لساننده آنجق الله تعالی سویلر لشقدرک
سویلمز. [فانه وصلت الیه فرحت مایقول وقلت مایقول ورأیت
مارأی] ترجمه - اکر مقام مذکوره داخل اولورسه‌ک اول مقامده سر وحدته
دائر سوز سویلیانه عارفک نه سویلدیکنی آکلارسک. یعنی او مقامده متکلم
اولان جناب حق اولدیغنی ادراک ایدرسک. و دیدیکی کبی سویلرسک.
[ولا تتوهمن بهذه الاشارات ان الله تعالی مخلوق فان العارفین
قالوا الصوفی غیر مخلوق وذلک بعد الکشف التام وزوال الشکوک والاوهام]
ترجمه - بیان اولنان اشارات ایله الله تعالینک مخلوق اولدیغنی توهم ایلمه‌سون
زیرا عارفین کرام عین بحر رحمتنه واصل اولان محققین حقنده دخی مخلوق دکلدر
دیمشلردر. شرح - شیخ قدس سره‌نک اشبو عباره‌ده مقصدلری ارباب
مقالاتک سوء تفهمدن تحذیردر. زیرا اشارات سابقه‌ده عبادک معبودی
مقام جمعده توحید ایدرک فهمی مشکل اولان بیاناتی دخی ایضاح ایچون
ذات حق واجب الوجود حضرتی وتعینی وخلقتی اعتباریله مخلوقاتده
ممکن الوجود اولدیغنی ذکر ایدیورلر. ممکنات ایسه حقیقت ازلیه‌لری حسبیله غیر مخلوق
اولدیغنی بیان ایدیورلر. زیرا اشیانک مرتبه‌لری اوچ شیئدن عبارتدر. روح
جسد و حقیقتدر. روح وجسد عالم حدوثه و حقیقت ازله ناظردر.
بو حالده اشیای عالمدن هر بر ذره من جهة حدوثه و حقیقت ازله ناظردر.
بو حالده اشیای عالمده هر بر ذره من جهة حدوثه ومن جهة ازله متوجهدر.
حضرت شیخک صوفی‌یی مثال اولمق ذکر ایلسنده مقصدلری طریق حضرات
اخیاریله بو سری آنجق صوفی حقیقی ولمعه ادراک ادنه بیلدیکنی افهام ایتمکدر.

زیرا ذاته ولایت کبرایه نائل اولوب اعلی الاعالی مقاماتی احراز ایدن کمل اولیا
حقیقه ایشانک علم الٰهیده اعیان ثابته اوله رق موجود اولدیغنی و بونلر معلومات
الٰهیه ثابته علم الٰهینک آنده تابع اولدیغنی و علم ایله معلوم ازلا اولوب علم مرتبه‌سی
کونلتده مصون و عالم ترکیبده خارج اولدیغنه آنده خلقتک اسم و رسم
صفت و موصوفک اثرلرنده صحیح بر شیئک موجود اولمادیغنی حق الیقین
کشف ایله ادراک ایدرلر. زیرا بونلر احدیت مقامیدر. آنده هر شیئک
حقیقتی یعنی عین ثابته‌سی مستهلک اوله رق غیر مخلوق موجوددر.

« وهذه المعیة نفی له خلعه او کمع من الکونین » ترجمه ـ تکمه بونلو
متعاشقلر وارد اوله ـ تخلقوا باخلاق الله ـ موجبنجه اخلاق الٰهیه ایله
تخلق و اوصاف محمدیه ایله اتصاف احقله برابر **وان من شیء الا**
یسبح بحمده ماصدقنجه عالم ناسوت و ملکوتده بولنانلر ایشانک
تسبیحنی ایشتمک ایچون سمع معنوی یه مالک اولان ذوات قدسی صفاته مخصوصدر.
شرح ـ انسانک وجودنده بولنان سمع سامعه سیدر. وآنده بولنان
سمع کندی سرنده موجود اولان سرالسرلک سمعیدر که بو حقیقت حادثه
اولان وجودده دائما قدرت سلسله قوه سمعیه حکمنه اتمکده در. بو
سرالسرده اولان سمع نه عینی در. نه معقولیدر. انجق بالقوه مبدأ
اولان حیات حقه مخصوص بر اتمام در که کشف و کیفیتدن عاری بر حقیقت
ذاتیه در. ایمدی بر کیفیت ایشتمیی یاکه کندنده مخصوص اولان استماع جسمانی
دکلدر. کائناتده حقک وجودنده کشف بر وجود اولمادیغنده استماع
کیفیتی حقه ارجاع بیلنیر. زیرا روح اولمسه جسم ایشتمز. در وجه حیات
بخشیده نه حقیقت انسانیه اولمسه روح دخی ایشتمز. و حقیقت الٰهیه
تنفیر اولنانه سر انسانه بالقوه مبدأ اولوب سرالاسرار اولان ذات احدیه.

نقص اولمسه سرلک اتمامی دخی حصوله کلمز. بو ایسه غایت دقیق بر مبحثدر.
ای صوفی ذوقه وعرفانه اولوب [ما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی]
: هو الاول والاخر والظاهر والباطن » آیت کریمه‌سنک لدنیاته واقف اولورسه‌ک
بشو بیاناتمزی فهم ایدرسک. ذوق دکلسه‌ک بو مبحث سنک ایچون مزلقه‌در.
عدم وقوفنه دولایی اهل حقیقته زبان درازلق و اونلرک وحدت وجود
و سائر حقائقه آمیز کلماتنه عادتا قائللرینه اعتراض ایتمه. زیرا آنلر غیب مطلقده
سرلرنه وارد اولان الهامات ربانی لسان حقی ایله سویلرلر. چونکه وراثت
حقیقت محمدیه‌لری حسبیله **وما ینطق عن الهوی** اسرارندن
بهره یاب اولمشلردر. بناء علیه بونلرک سوزلرینی انکار و اونلره قارشی متوجه
اولنمه سوء خاتمه‌یه بادی اولدیغی کتب صوفیه‌ده مسطوردر.

از جمله امام المحققین شیخ الاکبر قدس سره حضرتلرینک
عبارهٔ سنیده صوفی مخلوق دکلدر. ارادولنان کلمات حقیقیه آیاتنک لدنیاتی
کشف ایله حاصل اولور. دیدیکری عارفک عالم مجرد سرنه بعد الوصول عوالم
نامتناهیه نک حیات حرکات و سکناتی و معاملاتنک منبع احیای اولان بر
واحدیته متوجه اولدیغی و تأثیرات و انجذابات معنویه‌نک اورادن اخذ ایلدیکی
عرفان حقیقی ایله عارف وحقیقی حظ انفصاله مدرک اولور مطالعه‌سی مبتندر.
زیرا دخی احیای اولان مرتبهٔ احدیتده حقائق اشیا موجود اولوب اورادن خلقته
اثر یوقدر. الحاصل صوفی ولی حلیسی اولان مقام مذکورده حقیقتک
اولدیغی قدیم و وجودینک حادث اولدیغنی کوروب عوارض بشریه‌نه التفات
و وجودینی کندینه مال اتمز. بو سر کندیسنه ظاهر اولمقله غیر مخلوق اولمش اولور.
واما من کان خلقه کالکونین فلا تراقفه فانما اعظم من الکونین.
ترجمه ـ اما او کمسه‌نک خلقی کائناتک عیادتکی حسی و ادراکده بی نصیب
الیه امور متعاشقه عقلی ایرمز. یعنی بو مقوله آدم بصیرت اسرار ملکوتیه و لاهوتیه

فإن الواصل إلى هذا المقام يعلم أنه ليس غير الله شيء

زیرا بو مقامه واصل اولانلر ذات کرام حق تعالی دن باشقه بر موجود و اشیای عالمده
اسمای الهیه دن باشقه بر مؤثر اولمادیغنی بالجمله افعال کونیه و افعال الهیه نك آثاری
ایدوکنی کشفاً و ذوقاً بیلیرلر . « فاذا سئل سائل وقال قال الله تعالى
لا تدركه الابصار وهو يدرك الابصار وانت تقول بخلافه » ترجمه –
بر سائل دیسه که : جناب حق بویوریورکه بصرلر الله تعالی یی ادراك ایده مز
فقط کندیسی بصرلری ادراك ایدر . حالبوکه سن بونك خلافنی ادله ایله سوز سویلیورسك
سویله بونك حقیقتی نه در ؟ « فالجواب عن ذلك جميع ما قلناه هو معنى قوله
لا تدركه الابصار . » جواباً دیرزکه بو کتابده بسط و بیان ایتدیکمز حقایقك
جمله سی لا تدركه الابصار معناسنی افاده ایدیور . « شرح » ذات باری
قدیم و واجب ، ابصار ایسه ممکنه و حادثه در . بناءً علیه ممکنه و حادثه اولان شی
واجب و قدیم اولان ذات مطلقی ادراك و قیلت عرفانیله احاطه ایده مز .
فقط الله تعالی ابصاری ادراك ایدر . زیرا هو مع كل شيء لا بمقارنة وغير كل
شيء لا بمزايلة . مقارنتی حق تعالی هر شیئه مقارنه اولمقله برابر او شیئه کندیسنی
ذهاباً ایاده تقابل اولدیغنده باطنه اشیایی بو صورتله احاطه ایلمشدر .
بو احاطه ایسه نه داخلاً و نه خارجاً واقع اولوب مرتبه افعالده ذواته اشیا و
اسماء و اسما دخی مسما ، نسبت خفیه ایله مربوط و خلیفت طریقیله متوجهیدر .
بو حالده الله تعالی حدوثه ناظر اولانلر ابصاری ادراك ایدر . زیرا اندن ذات
صفت و افعاللریله محیطدر . ابصار ایسه ذات باری یی ادراك ایده مز .
زیرا محاطدر . بو احاطه مادی و معنویدر . جهت مادیه سی ظل اولمه حسیدر .
[الم تر الى ربك كيف مد الظل] بو نظره اشارتدر . و جهت معنویه سی ایسه
احدیت جمعیه در . (وهو معكم اينما كنتم) بوکا دلالت ایدر . حقیقت د

مطالعه یه مستعد کیدر . وعلى الجملة فاعلم ان الرائى والمرئى والموجد والموجد
والعارف والمعروف والموحد والواجد والمدرك والمدرك » ترجمه –
خلاصه معلوم اولسونکه بیان اولنان بو صفتلرك جمله سی واحدیتله موصوف
اولان حق تعالینك صفات ذاتیه سیدر .
[وان سأل سائل وقال بأي نظر ننظر الى جميع المكروهات
والمحبوبات فاذا رأينا روئياً وحقيقةً فنقول هو الله] ترجمه –
بر سائل سؤال ایتسه که بز اشیای حقیره و نظیفه یه هانکی نظرله باقه جغز
بالفرض مکروهات و محبوبات ذات برشیئی کورسك بونلره الله می دیه لم ؟
« قلنا الله تقدس ان يكون شيئاً من هذه الاشياء وكلامنا من
لا يرى الحقيقة حقيقة ولا يرى الروئية روئياً » ترجمه – اوکا جواباً دیرزکه
جناب حق بو مثللو اشیای مکروهه و حقیره دن منزهدر . بزم تحقیقمز
حقیری حقیر و خسیسی خسیس کورنلرله دکلدر . شرح – حق تعالی
اشیای کونیه نك جمله سنده حلولدن عاری اولدرق ذات و صفات و افعاللریله
موجوددر . اشیای حقیره و نفیسه یه کلنجه بونلر اسمای الهیه دن
مذل و مضل ، عزیز و لطیف اسملرینك تجلیاتنه تابع اولدقلرندن آثار
افعال الهیه دندر . بناءً علیه بو درجه یه واقف اولمیانلر ... حضرت
شیخک سوزلرینی آکلامدقلرندن ذات باری حقنده ادبا جمع تعبیرات
قوللانه رق اشیای حقیره ی اشارت ایدوب بونلره الله می دیه لم مثللو
کلمات نابجا سنده بولنورلر . فقط شوائب ظاهره و باطنه دن مطهر اولان
خواص امت اشیای حقیری حقیر کورورلر . و اونلری حق تعالی نك آثار
مصنوعاتی و دلیل قدرتی اولهرق مشاهده ایدرلر . سوء تعبیرده کندیلرینی
تحذیر و ذات حقی جمله شوائب و نواقصدن تنزیه و تقدیس ایدرلر .

حادث اولمسی ممتنعدر . زیرا حادث اولان شیئك عجزی و خلقتی حسبیله قدیم
و باقی اولانك ذاتنی حقیقتاً ادراك ایده‌مز . **فان سئل سائل وقال انت
تثبت الله وتنفی کل شیء فما هذه الاشیاء التی تراها .**
اگر بری سؤال ایتسه که سن حق تعالی‌یی اثبات و جمیع اشیایی نفی ایدیورسك .
یا بو گوردیگمز اشیا عالم نه‌در . (فالجواب قلت هذه المقالات مع من لایری
سوی الله شیئاً ومن یری شیئاً سوی الله فلیس لنا معه جواب ولا سؤال)
جواباً اوگا دیرزکه بزم شو مقالاتمز حقدن غیری بر شیئه وجود ویرمیانلرکیله
ایله‌در . حقدن باشقه بر شیئه وجود ویرنلرکیله ایسه جواب و سؤالمز یوقدر .
(فانه لایری غیره ماباری) زیرا اول کیمسه بعضلرك گوردیگی شیده باشقه برشی
گورییور . [ومن عرف نفسه لایری غیر الله ومن لم یعرف نفسه لایری
الله تعالی] نفسنك حقیقتنی بیلن بر کیمسه حقدن باشقه برشی گورمز .
حقیقتنی بیلمیان الله تعالی‌یی گورمز . « وقد شرحنا کثیراً من حق »
بز وحدت وجوده دائر بو مسئله‌یی مقدمکلرده شرح و بیان ایتدك .
(وان شرح اکثر من ذلك فمن لایری ولایفهم ولایدرك) ترجمه ـ
اگر وحدت وجوده دائر اولان مسئله بیانامزدن فوقنده شرح اولونسه حقیقتی
گورمیان نه گوره‌مز . آکلایه‌ماز ادراك ایده‌مز . « ولو احصی تکلفه لا اشارة
وغیر الوصل لا بالتعلیم ولا بالتفهیم ولا بالتقریب ولا بالتقریر ولا بالعلم
ولا بالعقل » ترجمه ـ حقه وصل و سر وحدته وقوف اولان ذات شریف ایچون
اشارت طریقیله اولان افاده‌مز کفایت ایدر . ذوقه مظنوسی بولنمیان کیمسه‌یه
تعلیم و تفهیم و تقریب و تقریر و تطبیقات علمیه و فنیه و امور عقلیه و خیالیه‌نك
هیچ برگونه فائده‌سی یوقدر . یعنی بایگز بوغرت و لائیله حقه وصول ممکنه
دگلدر . هر نه‌قدر علوم و فنون آثار الهیه‌یی ارائه ایده‌ده دلالت ایلسه ده

بالجمله اشیا مشترکدر . درجه قابلیتلره گوره سر کینونت مع مظهر اولور
سر مذکور دخی اشیای ظاهره و باطنه‌نك روح الارواحیدر . [الیس احد
یدرکه ولا شیء مع احد یدرکه] ترجمه ـ یعنی حق تعالی‌یی برکیمسه بزه حجیت
اولان سر اوقات اسمائه و صفاتیه سنده مجرد اولدرده سعادتیه ادراك ایده‌مز .
اولماز . واول کیمسه ایله وسیله ادراك اولان قوی و اعضا و جوارح ایچون دخی لیس
و باحس ایله آنی بیلمك و تشخیص ایلمك ممکن اولماز .
« فلو جاز ان یکون فی الوجود غیره لجاز ان یدرکه وقد نبه بقوله لاتدرکه
الابصار علی ان لیس غیره سواه . اگر حقدن باشقه بر غیرك وجودی جائز
اولیدی یعنی کائناتده وجود ایکی اولسیدی وجود آخر ایچون حقی ادراك ایتمك
ممکن اولوردی . حالبوکه حق تعالی « لاتدرکه الابصار » قول شریفیله
کندی وجودندن باشقه بر وجودك اولمادیغنی سر وحدته اشارتله بیان بیورمشدر
فهو المدرك لذاته بذاته یعنی ذاتیله ذاتی ادراك ایدن
کندیسیدر . شرح ـ مرتبه وجود اشیاده ادراك اولنان حقك وجودیدرکه
آثار افعال و تجلیات اسما و صفاتیدر . بو کمالات الوهیت نسبته اولنور .
فعلم انه لا اله الا الله وقضیه‌سی حق تعالی‌یی بو مرتبه‌ده آنجق انسان کامل
ادراك ایده بیلیر . آنك ادراکی ایسه قلباً و ذوقاً و سراً حصول حکمیدر .
حیوانات و جمادات دخی **یسبح لله ما فی السموات والارض**
موجبنجه قابلیتلرینه گوره حقی مدرك ایسه‌لرده ادراکلری نوع بشره گوره ناقص
اولدیغندن انجق بشر نقطه نظرندن ادراك ایده بیلیرلر . بو مقامده آنلرك
ادراکی نه حقك ادراکیدر . ایشته بو مرتبه‌ده جمیع اشیانك ادراکی حقك
ادراکیدر . (فلا تدرکه الابصار لانها والمحدثة لا یدرك القدیم الباقی)
ترجمه ـ ذات بارینك رؤیتی ممکن اولمدیغندن ابصار بصر و بصیرتك

زیرا علم البقایی مرتبه‌سی آثار تجلیات الهیه‌یی علماً وعین البقایی آثار تجلیات
صفاتیه‌یی سرّاً وحق البقایی مرتبه‌سی اسرار تجلیات ذاتیه‌یی ذوقاً افهام ایدر.

الا بخدمة شیخ واصل واستاذ کامل سالك للطریقه

ترجمه ـ او کمسه ایچون حقه وصول وحضرتگاه احدیته دخول انجق تکمیل
سلوك ایتمه بر شیخ واصل واستاذ کاملك دائرهٔ ارشاد وتربیه‌سنه داخل اولوب
آکا مالاً وبدناً حقانی خدمت ایتمکله حصول پذیر اولور.

[یهتدی ویسلك بهمته ویصل به الی مقصوده ان شاء الله تعالی] ترجمه.
او شخص مذکور شیخ مشارالیهك همت مرشدانه‌لریله هدایت ربانیه‌یه مظهر اولوب
سیر وسلوکنی اکمال وتکامل ایله معنویسنی حضرتگاه احدیته ایصال ایدر.

دعاء خاتمة الکتاب

وفقنا الله لما یحبه ویرضاه بالقول والعقل والعلم والنور والهدی انه
علی کل شیء قدیر وبالاجابة جدیر وصلی الله تعالی علیه وسلم علی سیدنا
محمد وآله وصحبه اجمعین آمین.

تمت الکتاب بعون الله الملك الوهاب

کتبه عثمان فوزی الاماسی

٢٦ مایس - ١٩٣٨

اثرك مؤلفی بغدادلی شیخ افندی ، ١٢ ... ١٩٢٩ ده ... [illegible]
ریگداده اوطوریوردی . [illegible]
[illegible] ... بولوندیغی [illegible]
[illegible]

